

УИЛЯМ ФОРСЧЪН ПРЪСТЕНЪТ НА АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИКИ

Част 1 от „Галактически военни игри“

Превод от английски: Владимир Зарков, 1997

chitanka.info

*„Дайте ми карта, за да видя какво остана
да покоря от този свят!“*

Марлоу

1

Корбин Габлона се наведе над масата и с един замах помете на пода скъпоценните прибори, останали от вечерята.

— Ето тук е била позицията на картагенците.

Събра с месестите си ръце пет-шест инкрустирани с диаманти съдчета за подправки и ги нареди в права линия. Знаеше, че вече е привлякъл всеобщото внимание и се усмихна доволно на десетте човека и петимата гаварнци, седнали около масата.

— Тези нумидийските конници вдъхвали ужас у враговете си.

Неколцина от предводителите на родове кимнаха. Корбин вдигна кана с маладийска амброзия и я размаха във въздуха.

— А това нека бъде Ханибал.

Засмя се и неговите телеса, тежащи сто и шестдесет килограма, се разлюляха като медуза, подхвърлена от вълна. С театрален жест той постави каната в средата на линията, срещу обърнатите надолу винени чаши, които представяха позицията на римската пехота.

— Така, а сега с какво да изобразим онзи римски генерал... как му беше името?

— Говориш за Сципион Африкански, нали?

Габлона се обърна към онзи, който му подсказа името.

— Драги тауг Букха, учуден съм, че един гаварнец е могъл да запомни толкова незначителен факт.

Букха му се усмихна откъм отсрещната страна на масата. Обикновено това изражение беше присъщо на гаварниците, обмислящи дали някой е подходящ материал за приготвяне на вечеря.

— О, Корбин, дори един гаварнец, особено пък ако има ранг на кох, би трябвало да поназнайва нещичко от историята на другите раси. Но, любезни ми приятелю, принуден съм да отбележа, че твоят Ханибал е бил доста некадърен.

— Значи Ханибал е бил некадърник, а? — намеси се Зола Фалдън с пискливия си скимтящ глас, готов както винаги да защити всеки човек — прав или не — от който е да е „гаф“.

— „Значи Ханибал е бил некадърник, а?“

Букха повтори скимтенето му съвсем точно, а това беше особено комично от обрасло с гъста козина същество, извисяващо се почти два метра и половина над пода. Страховитата му външност се подчертаваше още повече от обстоятелството, че той се обличаше най-зле сред своите присъстващи тук съплеменници, и без това познати като лишени от вкус твари. В момента Букха носеше една от по-строгите си премени — полиестерен гащеризон в син електрик, изпъстрен с яркожълти райета.

— Гласът ми може и да те дразни — сопна се Зола, — но в името на безкрайния космос, ще ми се пък вие — гаварнците, да бяхте махнали някак проклетата си воня. Тук смърди на кучкарник.

— А вие — хората, изобщо не миришете по-приятно. Нищо чудно, че нашите и вашите праотци са се намразили от пръв поглед.

— Ех, какви времена са били... — мечтателно проточи един от човеците и другите замърмориха одобрително.

— Тогава сме имали възможността да решим разногласията си веднъж завинаги — въздъхна печално друг човек.

— Без да ни се пречкат онези гадняри Надзорниците — изръмжа гаварнец от другата страна на масата, докато пълнеше чашата на седналия до него човек.

— Да, онези непоносими, надути Надзорници! — кресна единственият ксарн.

Бе се проснал на диван в най-далечния ъгъл, обвил с шестте си пипала покрита хранилка, в която никой от останалите не смееше да надникне. Сега извади смукалото си и го размаха от ярост. Такива прояви на чувства обикновено завършваха с повръщане на току-що погълнатото, затова събралите се около масата с дружен вик поискаха ксарнът да се успокои.

— Е, стига сме хабили нерви, господа — помоли Корбин. Сложи на масата бутилка коняк и кутия пури. — Да бъдем реалисти. Необичайно съвпадение е било, че и трите ни раси открили почти едновременно точката за подпространствен скок към Магелановите облаци. По-невероятно разграбване на планети не е имало в историята, а тромавите са могли да се сърдят само на себе си. Приказна епоха... но се осмелявам да отбележа, че е била малко прекалено кървава.

— Какви времена са били... — въздъхна ксарнът в отговор.

— Лесно ни е да се прехласваме по тях днес — намеси се Сигма Азерматай, най-възрастният и богатият сред присъстващите хора. — Наистина е била страшна касапница. Боричкали сме се за малкото места, които Първобродниците не били ошушкали до последното зрънце метал. Избивали сме се с десетки милиони наведнъж, а ти *жалиш* по онова време? Наистина вие, ксарните, сте побъркани.

— Смъртта на индивида няма никакво значение — отвърна ксарнът в опит да прояви високомерие.

— Ако ей сега решим да те пречукаме — намеси се един гаварнец, — веднага ще се откажеш от такива приказки.

— Господа, моля да не се прибъгва до насилие! — извика ксарнът. — В края на краищата Магелановия облак вече е цивилизован район.

— Именно това исках да изтъкна — прекъсна го Сигма. — Вече сме цивилизовани същества. Сраженията в този район напълно прекратили търговията и на всяка изолирана планета стотици милиони жители се опитвали да крепят с последни сили първобитното си селско стопанство, а за по-високи технологии им липсвали всякакви ресурси. Трудно е да се намери планета в нашия Облак, от която Първобродниците да не са изстискали всичко още преди стотици хиляди години. С унищожаването на търговските връзки всички населени светове наоколо се върнали към примитивното живуркане. Да благодарим на небесата, че точно тогава се появили Надзорниците и принудили прадедите ни да се помирят. Иначе всички ние също щяхме да живеем във варварството, в което са затънали нашите съплеменници по повечето планети из Облаците, и нямаше сега да седим в яхтата на Корбин.

— Това означава ли — тихо се намеси Корбин, — че си се увлякъл по гнусните проповеди на Надзорниците и вече няма да участваш заедно с нас в някой облог или игра?

— Не, разбира се! — побърза да отрече Сигма. — Само изказах мнението си, че „доброто старо време“ не е било чак толкова добро. Подходът на Надзорниците е бил ясен и пряк — отвращавали се от насилието, така че сложили край на всички технологии за масово унищожение.

— Надменни набожни копелета! — вметна ксарнът.

— Вие, ксарните, не знаете що е „копеле“ — нали нямате полово разделение! — засмя се Букха.

— По-кратко, господа — укори ги Сигма. — Все пак техните възвишени идеали съхраняват мира вече почти две хилядолетия. Надзорниците дори успяват да контролират сблъсъците между народи от нашите раси на някои примитивни светове. Стремят се да ограничават мащабите им и забраняват да се намесваме, за да не се разгорят отново до междузвездни войни като някогашните. Иначе бихме могли да се самоунищожим. Уверявам ви, господа, ако не бяха Надзорниците, наложили ни мира, нямаше да седим тук заедно и да посрбваме коняк. Изтеглят ли се от този район утре, няма да е минала и една стандартна година, преди отново да се хванем гуша за гуша.

Никой не пожела да възрази и Сигма огледа тържествуващо присъстващите.

— Знаеш, че любимият ми период е деветнадесети век от земната история — накрая каза един гаварнец.

— Позволявам си да твърдя, че Сигма обоснова много сериозно позицията си.

Много си приличаме с тогавашните европейски благородници. Говорим езиците и на другите раси, ходим си на гости и съвместно ползваме всички изтънчени постижения на цивилизацията. Ако онези окаяни глупаци са били посетени от Надзорниците, които да им натрапят мира, могли са да минат и без злощастията на войните през двадесети век. Ние обаче сме под попечителството им, колкото и да ни дразни тяхното покровителствено отношение...

— Благодарен съм на небесата, че поне имаме игрите! — разгорещено се намеси Букха. — Още не са ни усетили, иначе щяхме да побеснеем от липсата на занимание, което да ни пораздвижи кръвта.

— Ксарнска помия! Това са те, Надзорниците — ксарнска помия! — промърмори друг гаварнец, а после кимна към подобие то на насекомо същество в ъгъла. — Моля за извинение, стари приятелю. Разбираш какво исках да кажа.

— Няма нищо, няма нищо — побърза да го успокои ксарнът. — Само че, господа, така и не успях да разбера защо се отнасяте с погнуса към великолепното ястие, на което се наслаждавам в момента. Вие, човеците, ни осигурявате вкусни гозби, достойни за отбрани

ценители, особено когато сте хапнали по-пикантна храна. А пък гаварниците...

— Млъкни! — ревнаха в хор другите.

Ксарнът най-сетне проумя, че кулинарните удоволствия на неговата раса не са подходяща тема в момента, макар хората и гаварниците да бяха източникът на съответните продукти.

— Длъжен съм да кажа — подхвана един сравнително нисък гаварнец с червеникава козина, — че определено предпочитам да пием заедно, вместо да се изкормваме взаимно.

— Чудесно, приятелю, чудесно! — въодушевено го подкрепи Зола.

Всички закимаха и се поздравиха помежду си, че са толкова достойно настроени едни към други.

— Добре, Корбин — не изтърпя Грагт. — Много ми харесва да си разменяме любезности, но едва ли си ме накарал да измина петдесет светлинни години, за да ми зяпаш косматата муцуна и да слушаш как вдигам тостове в чест на компанията и проклинам Надзорниците. Какво си ни приготвил? Дано да е игра, защото се кълна в паметта на братята си, пренесли се в отвъдното, че имаме страшна нужда от това! Напоследък стана доста скучно.

— Игра! — възкликна Зола. — Правилно ли чух — игра?!

Всички погледи се обърнаха към Корбин и в стаята се възцари дух на едва сдържано нетърпение. Ксарнът прекъсна заниманията си с хранилката, сграбчи ароматизирана кърпа, изтри смукалото си и се присъедини към останалите около масата.

Корбин се облегна удобно и размаха ръка в жест с неясно значение. Всички затаиха дъх. С пресилен замах той запали пура, вдиша дима дълбоко, а после го изхвърли наведнъж от дробовете си в трептящ синкав пръстен.

Посочи го и се усмихна на собственото си остроумие — започваше предложението си по изключително необичаен начин.

— Господа, това напомня ли ви нещо?

— За дима ли говориш? — недоумяващо попита Зола.

— Не, за формата му.

Стъписаното мълчание продължи само няколко мига.

— Аха, намекваш за Колбард, пръстеновия свят на Първобродниците, нали?

— Много добре, кох Азерматай.

Корбин наблегна с лек сарказъм на титлата „кох“. Използваше се само в обръщенията към главите на родове, контролиращи поне стотина светове или планетарии консорциуми.

— Разбира се, прозря закачката ми преди другите. Да, ще поговорим за Колбард.

— А какво, по дяволите, е Колбард? — с мек като коприна глас попита Йешна Ведер, отстъпваш в гаварнската йерархия само на Букха.

— Разбираемо е, че не знаеш — намеси се самият Букха, за да спести на приятеля си някоя подигравка от Корбин. — Ти си чак в отсрещната страна на Облака. Пръстенът се намира на три хиляди светлинни години от периферията, откъм родната ни галактика, и няколко градуса встрани от плоскостта на еклиптиката. Няма никакви полезни ресурси, заслужаващи внимание.

— Благодаря ти, Букха. И аз не бих обяснил по-добре — подхвърли Корбин, а гаварнецът се премести до него и с кимане го подкани да продължи. — Ах, да, май не е зле да ви кажа, че... Е, двамата с Букха се натъкнахме на тази идея преди две-три години. Или са повече, добри ми приятелю?

— Съвсем точно си спомняш. Да речем, че стана преди две стандартни години. Но защо да ви губя времето с празни приказки? Мисля, че тук чака някой, способен да обясни всичко по-добре от мен.

Корбин тържествено натисна бутон на комуникационния диск, който носеше на китката си. В отсрещния край на залата се отвори врата, за да пропусне нисичък закръглен човек и висок строен гаварнец. Косата на човека вече сивееше и отстъпваше нагоре по челото. Бе я сресал напред в напразен опит да прикрие плешивината. Личеше, че някога е бил як и жилав, но тези времена бяха отминали безвъзвратно за него. Шкембенцето му издуваше дрехата, а червените му бузи подсказваха, че предпочита течните източници на наслада. Очите му, обаче, излъчваха блясъка на несъмнено остър ум.

Вървящият до него гаварнец също не бе пощаден от годините — козината му започваше да побелява. И неговите тъмни, издължени очи отразяваха живата игра на интелекта. Носеше костюм на бледооранжеви и сиви райета — за същество от неговата раса това беше проява на безупречен вкус.

— Алдин Ларайс и Зердж Тумар! — ликуващо се провикна Зола.
— Значи все пак ще има игра!

Алдин леко склони глава към Зола и му се усмихна.

— Мислех си, че след като Корбин спечели от вас поне триста свята при последния облог, ще проклинате деня, в който ме срещнахте за пръв път.

Другите се засмяха добродушно. От хилядолетия разумните същества се подхилват на шегичките, пуснати от някой всепризнат майстор в популярно забавление, ако ще и да са за тяхна сметка. А Алдин беше *вазба* — професионален организатор на истински или симулирани битки, смятан от мнозина за най-добрия из целия Облак.

Пусна им типичната си усмивчица със стиснати устни, пресегна се без да поиска разрешение и си наля половин чаша коняк. Почти я опразни с първата глътка.

Ето, така е по-добре, каза си, опитвайки да се успокои. Това ралиндинско бренди превъзхождаше несравнимо напитките, които можеше да си позволи. Искаше напрежението да нарасне още малко, но не и прекалено. Ценяха го заради задълбочените му знания по човешка военна история, стигащи чак до легендарните епохи на Земята. И все пак тук се бяха събрали най-могъщите сред хората, гаварниците и ксарните в Магелановия облак, а подобни големци лесно губят търпение. Според мълвата техните врагове (действителни или въображаеми) понякога претърпяваха злополуки, въпреки вездесъщото присъствие на Надзорниците.

Той остави чашата на масата.

— Достопочтени кох Грагт, кого бихте посочил като най-велик пълководец в историята на родната планета на моята раса?

Зъбите на Грагт от Есагския консорциум блеснаха в плашеща гримаса.

— Лично аз бих се спрял на Саладин — отговори той, без миг колебание. — Ето ви пример за човек, който е подхождал към войната като същински гаварнец. Мога да спомена и Али ал-Гадах, но неговата уж незначителна военна кампания довела до опустошението на половината от вашата планета-майка. Пък и накрая собствената му страна се превърнала в радиоактивен хаос от кратери. Все пак се чувствам длъжен да посоча Александър като най-великия пълководец в земната история. Ние, гаварниците, му се възхищаваме не само за

умението да печели битки, но и за безразсъдната храброст. Още приживе е бил легенда, сякаш осенен от божествено вдъхновение. Искам да знаете, че дори сега мнозина сред нас вярват в Невидимата светлина, която огрява избраните за велики дела. Тъй е речено от тауг Кубар. Мисля, че сред хората има подобна теория — за ролята на изключителните личности в историята. Тя гласи, че понякога се раждат индивиди с огромно влияние върху световните събития и тяхно предопределение е да властват и повеляват.

Алдин бързо огледа компанията и реши да поеме разговора в свои ръце, защото забеляза, че петима-шестима вече се канят да посочат своите любимци или да оспорят току-що споменатата теория.

— Благодаря ви, кох Грагт, за изтъчнения и красноречив анализ. Много съм доволен, че споменахте Александър, защото точно за него искам да поговоря с вас.

— Значи си подготвил симулатор на Александър, за да се позабавляваме с нова игра? — радостно попита Зола.

— Не е точно така.

— А тогава защо си тук? — малко раздражено се намеси ксарнът. — Ти си най-способният в осигуряване на примитивни битки, иначе Корбин нямаше да те обвърже с този доживотен изключителен договор. Между другото, той спомена за Колбард... Там ли открихте нещо? Хайде, Алдин, обясни ни най-после. Не съм любител на загадките.

Опитният възба се усмихна. Вече бе разпалил любопитството им.

— Господа, всички ли бихте проявили интерес към възможността да се обзалагате за и против Александър?

— Компютърна симулация ли? — недоверчиво попита Азерматай.

— Не, достопочтени кох, говоря ви за истинския Александър Велики.

— В името на любимите ми гозби, какви ни ги пробутваш? — разгорещено възкликна ксарнът.

— Още през моята младост бе установено къде се е намирала Земята — обясни Алдин. — А вече няколко поколения знаем без никакво съмнение къде е била Лхадза, родната планета на гаварниците. Затова по желание на Корбин и Букха, двамата с приятеля ми Зердж се заехме с изследване на времето.

Сигма клатеше глава оживено. „Старият лисугер вече надуши какво става“, подсмихна се Алдин. И кимна с уважение на най-възрастния кох.

— Но какво ни засяга това? — възмути се Зола. — Вече сме открили пет-шест преходни точки на изкривено време, но нито една близо до място, което да ни е от полза. Почти същата работа вършат като подпространствените портали. Голям късмет имаме всички, че някога сме открили точката за скок от родната ни галактика към Облака, иначе още щяхме да си киснем там.

— Да му се не види, Зола! — разгорещено изръмжа Букха. — Ние, гаварниците, сме открили първи точката, а хората се промъкнали веднага след нас!

Всички човеци ревнаха в същия миг срещу него. В спора кой пръв е открил пътя към Облака нямаше никакви изгледи за постигане на съгласие. Едва когато и ксарнът реши да прибави страховития си смраден дъх към врявата, всички си наложиха спокойствие и пак насочиха вниманието си към Алдин, който си бе придал вид на невъзмутимо равнодушие.

— Господа, ако сте готови да продължим, бих искал да отбележа, че Зола е прав за времевите преходни точки. Почти всички са напълно безполезни. Периодите, през които скокът е осъществим, са твърде кратки, пък и действието на точките обхваща малка част от пространството. Най-трудното беше да измислим начин за определяне на точните координати, защото струва ли си да пърхаш напред-назад във времето, ако не знаеш къде и кога ще попаднеш?

— Значи сте открили времеви проход до старата Земя и сте се научили да го контролирате! — убедено изрече Азерматай.

Алдин кимна.

Главите на родове зашумяха развълнувано, а Ларайс се спогледа с Корбин. Дебелият кох сияеше от задоволство. Бе похарчил почти цял милиард катара — Букха също — в тези проучвания, само за да започнат най-колосалното залагане в историята на хазарта.

Корбин се поизправи на стола и вдигна ръце.

— Господа, господа, *моля ви* Букха и аз искаме да направим едно съобщение. Предлагаме ви игра, организирана несравнимо по-добре от всяка провеждана досега. Моля ви да изслушате внимателно моя главен вазба. Той ще ви обясни подробно разработения план. И

помнете — не обсъждаме някаква си симулация, а игра, превъзхождаща всичко, направено до този момент.

Алдин се поклонил леко на Корбин и другите пак се смълчаха, очакващи жадно да чуят за новия обрат в тяхното най-старо, най-всепоглъщащо увлечение — военната история, съчетана с комарджийските страсти. Преди около век бащата на Корбин бе удвоил състоянието си за един-единствен ден, направо помитайки рода Демано в залагане за повторение на битката при Креси, разиграно между две племена на първобитен свят. Така бе започнал възходът на могъщите Габлона.

Легендарните битки на Земята бяха особено привлекателни за хората, защото планетата вече не съществуваше, унищожена по време на войните с гаварниците. Това само засилваше носталгията им по миналото. А след като Надзорниците забраниха мащабните войни, властващата прослойка в Магелановия облак започна да величае доблестта на древните епохи. И въпреки изминалите хилядолетия и невъобразимите разстояния в светлинни години, на много примитивни планети също пазеха спомените за историческото наследство на хората. Същото важеше за гаварните и ксарните, загубили родните си светове по време на войните. Властниците в Облака се превърнаха в ценители на отдавнашните сражения и стратегии, както някога господарите на Земята се смятали за изтънчени ценители на расовите коне и оперните арии. В такова общество един изтъкнат вазба, макар формално да принадлежеше към низшите съсловия, можеше да седи сред любителите на игрите и да пие с тях.

— Господа, предлагаме облог за истинския Александър Велики, пренесен през пет хилядолетия, за да се сражава отново.

— Драги ми вазба — прекъсна го Сигма, — ако не ме лъже паметта, легендарният Александър е умрял през 323 година преди новата ера от малария или отрова. Доколкото може да се вярва на хрониките, в живота му няма дълго, необяснимо отсъствие. И както е известно на всички, теорията за нерушимостта на миналото е солидно обоснована. Как възнамерявате да го измъкнете от епохата му, щом не сте в състояние да промените миналото?

— Чудесен въпрос, кох Азерматай. Но май пак трябва да надникнете в трудовете на историците. Отбелязано е, че Александър изглеждал като жив много дни след смъртта си. Има и една любопитна

подробност — неговият труп бил оставен задълго в запечатана зала, докато пълководците му се карали кой ще го наследи. Господа, аз стигнах до хипотезата, че няколко дни Александър е бил в дълбока кома и то след като тогавашните лечители го обявили за мъртвец. И така, аз ще мина с кораба си пред точката на времеви преход, после ще проникна в помещението, където е било положено тялото. Никак не е трудно да измеря всички параметри на Александър и да оставя там негов дубликат. Съвременниците му изобщо няма да забележат разликите, нито ние ще се опитаем да променим миналото. Според хрониките трупят бил пренесен в Египет. Убеден съм, че тялото не е било на Александър.

— Забележително! — викна Зола. — Значи ще доведеш тук Александър, за да го превърнеш в герой на игра?!

Алдин кимна.

— Но каква ще е тази игра и къде да я проведем? — намеси се Грагт. — Признавам, че тази възможност ме блазни, но с риск да проявя прекалено пристрастие към расата си, като гаварнец се чувствам малко пренебрегнат.

— Аха, ето го и най-основателното възражение! — доволно промърмори Корбин, сякаш бе очаквал с нетърпение тези думи.

— Какво искаш да кажеш? — озадачено попита Грагт.

— Мисля, че е време да попитаме присъстващите човеци кой според тях е най-изтъкнатият гаварнски пълководец. Не вярвам да има спорове.

Както обикновено, Зола заговори пръв.

— Може и да има известни основания за дискусия — започна той с тон на професор, — но според мен всички ще посочим великия Обединител на гаварнските племена — тауг Кубар, изчезнал след битката при Оертам. Качил се със своя знаменосец на молитвения връх и не се завърнал. Бих дръзнал да предположа, че се е отправил на по-дълго пътешествие, отколкото са могли да си представят древните гаварнци.

Грагт пръв схвана намека.

— Значи сте открили времеви проход не само до Земята, а и до родината ни?

— Позна. — Най-сетне и Зердж наруши мълчанието си. — Има такава точка. И е възможно скоро да видим великия Обединител тауг

Кубар. Двамата с Корбин не можахме да посетим времето на тези гениални предводители, защото минеш ли веднъж през точката, започват смущения в пространство-времето, траещи години. Но сме уверени, че можем да измъкнем и Александър, и Кубар. Всъщност, имаме намерение да сторим това до един месец.

— Вече споменах Колбард — продължи Корбин въпреки шума от оживените разговори около масата. — Направихме проучване и се натъкнахме на няколко интересни факта. Вероятно знаете, че този пръстен има диаметър от няколко милиона километра и е широк около пет хиляди. Колкото и да бях изненадан, оказа се, че е съвсем подходящо местенце за провеждане на нашата скромна игричка. Изглежда Надзорниците дори не подозират за съществуването му. Поне патрулите им никога не са наминавали да видят какво става там.

— Да знаеш какво вършат непознаваемите е недостъпна за нас способност — прекъсна го Йешна.

— Нека само поясня, че засега предпочитам осведомителите ми да останат анонимни — отвърна Корбин. — Преди почти две хиляди и петстотин стандартни години хората, гаварниците и ксарните са заселили този единствен по рода си свят, създаден от Първобродниците. Но в подобно изкуствено творение не се намират суровини. Нямащо какво да послужи за основа на развити технологии. В момента по цялата обиколка на пръстена има петдесетина въоръжени конфликта. Глупаците изобщо не умеят да вършат такива неща и повечето сражения са гадни и кървави, но не решават разногласията им. А металите се намират трудно и се ценят повече от всичко друго. На един от по-малките континенти не спира грозна малка войничка между хора и гаварници. Продължава с променлив успех още от Великата война, която почти прекратила междузвездната търговия и изолирала много хиляди вече населени светове. Всъщност стълкновенията там дори не заслужават името „война“ — просто безкрайна поредица нападения, обикновено от страна на гафовете... извинете, на гаварниците — срещу напълно западналото човешко население, което отчаяно се нуждае от водач. Може да се каже, че и двете култури са уникални — гаварнската много напомня за епохата на дванадесетата династия, времето на самия Кубар, а човешката наподобява Новгородска Русия. Хората помнят Александър като един от Боговете на Древния свят. Такъв конфликт е особено благодатен за

двама водачи, които да създадат нови империи. Искам да добавя, че ще имаме и възможност да проверим колко струва теорията за ролята на великите личности в историята. Ще бъде любопитно да наблюдаваме двама индивиди, които ще са принудени да започнат от дъното, за да се издигнат отново до върховете на властта.

— Приказно! — провикна се Сигма. — Най-после истинска проверка на тази теория.

— Разбира се — подхвърли Зола, — ще окажем и голяма услуга на онези нещастници, като приключим войната в полза на едната или другата страна, вместо да се изтощават взаимно до безкрайност.

Повечето му събеседници изобщо не бяха сигурни дали той вложи ирония в думите си, но кимнаха и замърмориха любезни безсмислици колко достойно е да се помага на изтеглилите лош късмет. Щом сами се убедиха в благородната цел на играта, отново насочиха вниманието си към Алдин.

— И така, господа — подхвана Ларайс, щом се увери, че Корбин няма да продължи монолога си, — предлагам да изпратим Александър и Кубар на Колбард. Племената от района, който проучихме, познават историята на своите раси и смятат своите минали герои за символ на някогашното си величие.

Когато свърши, бъдещите участници в залагането бяха толкова развълнувани, че незабавно изразиха с крясъци съгласието си. Поточно — настояха да участват в играта. Корбин и Букха се споглеждаха усмихнато. Като организатори на залагането щяха да получат пет процента от всички печалби. А видимото въодушевление на компанията им подсказваше, че докато играта свърши, ще притежават пет процента от всичко, което представените тук родове имат.

— Естествено, трябва да определим контролър, който да следи за спазването на правилата — подсказа Сигма.

— Но, да, разбира се — отвърна Корбин, щом му напомниха за дребното препятствие, което все пак би предпочел да избегне. — Тъй като националната гордост — образно казано — на нашия приятел ксарна не е засегната от предстоящата игра, позволете ми да го предложа за контролър.

Ксарнът се надигна, сякаш се готвеше да произнесе тържествено слово, но навреме си спомни за дебрите обноски и само кимна, без да излага околните на изпитание с вонящия си дъх.

— Той ще получи традиционния един процент — заяви Сигма.

— Не от нашите пет! — натърти Букха.

— Това е против правилата — веднага възрази Азерматай.

— Само че едва ли можете да си представите размерите на нашите разходи за изследвания и организиране на играта.

— О, представям си ги, и още как! — подсмихна се старият кох.
— Но за да покажем колко ценим направеното от вас, нека се споразумеем всеки от двама ви да даде по четвърт процент, а останалата половина ще бъде за сметка на участниците.

Всички замърмориха одобрително.

— Играта започва и нека Надзорниците ни целунат по косматите задници! — провъзгласи Грагт и вдигна чаша.

— И аз не бих имал нищо против — пошегува се ксарнът и пъхна смукалото си в наполовина изпразнена бутилка коняк.

Корбин оглеждаше преценяващо своите сътрапезници, които изливаха чашите в гърлата си и бърбореха гръмко за удоволствието от предстоящата игра, каквато още не бе имало в галактиката.

Дори полагащите му се отчисления от печалбите стигаха да го направят свръхбогат, а и завинаги щеше да остане на недостижима висота в историята на хазарта. Разбира се, не смяташе да се отказва и от по-тлъста плячка. Разчиташе всеки от хората и гаварниците да залага на представителя на своята раса. Но Корбин бе измислил друг подход. Още преди края на играта щеше да обере останалите до шушка, особено Сигма. Допи коняка в чашата си и кимна на своя омразен съперник.

— Хванаха се — каза Алдин на спътника си.

Двамата бродеха по коридорите на космическата яхта във все по-дразнещ ги опит да открият своите стаи. Корбин обожаваше лабиринтите и някои от коридорите бяха конструирани специално за неговите забавления.

— Тук трябва да завием наляво — промърмори Зердж.

— Не, надясно е.

Гаварнецът вдигна могъщите си рамене. Не беше в настроение за препирни и тръгна след стария си приятел Алдин, който накрая спря, напълно объркан.

— Има нещо гнило — прошепна Зердж предпазливо въпреки заглушителя, който носеше.

Всеки опитен вазба никога не се разделяше с това устройство, защото комарджиите бяха готови на всичко, за да се доберат до поверителна информация. Случваше се да слагат миниатюрни предавателчета и в храната.

— Сега пък какво те тревожи?

— Тревожи ме всеки един от онези богати мръсници. Това ще бъде най-голямата игра на всички времена. Отдавна знам, че хората лъжат и мамят по инстинкт, и подозирам, че всички кохове може да стигнат и до убийства, за да докопат невероятните суми, които ще бъдат заложени. Алдине, от самото начало ти повтарям, че тази лъжица е доста големичка за нашите усти. Играта ще изкара на бял свят всичко най-лошо, скрито у вас, хората.

— Благодаря за комплимента — сдържано отвърна Алдин.

Стоеше нерешително наред триизмерно кръстовище с поне десет разклонения във всевъзможни посоки. След малко реши да поеме надясно и надолу.

— На един въпрос още не си ми отговорил — тихо продължи Зердж, който непрекъснато се озърташе недоверчиво. — Оная лоена топка Корбин те измами най-безсрамно за твоя дял от предишната игра. Приказките му за катастрофата на товарния кораб, в който ти си беше вложил печалбата, са истинска ксарнска помия. Счетоводните му документи са най-наглата лъжа в историята на разумните раси. А като вазба, работещ само за него, ти имаш право на десет процента от всички негови хазартни постъпления. Спечелил си му милиарди досега, а какво остана за тебе? Трийсетина години се напъваш за този негодник, но дойде ли време да ти плати, все излиза, че нещо се е объркало или пък онези разбойници, които той нарича „счетоводители“, вече са подправили отчетите. Беше същинска глупост да приемеш договора за тази история с Александър.

— Беше ми интересно — кротко обясни Алдин.

— Интересно му било! Слушай, приятелю, може би ти приказвам това, защото съм гаф, а пък ние сме доста докачливи на чест и гордост. Но се кълна в тримата си братя, че ако отгоре на всичко бе съблазнил *моята* единствена племенница и наследница, за да я превърне в коравосърдечна придворна държанка...

— Предпочитам да не обсъждаме тази тема. Аз съм вазба. Измислям и предлагам игри. Начинанието с Александър няма равно на

себе си в историята. Моля те, не ми дотягай с надутата си гафска чест. Тиа е на деветнадесет години и сама се оправя в живота. Колкото да парите... е, постъпвах доверчиво до глупост. Толкоз.

Алдин спря на поредното кръстовище и се огледа.

— Май вече бяхме тук — прошепна смутено.

— Само три пъти. Хайде сега, върви след мен за разнообразие. Нима си въобразяваш, че и сега можеш да му вярваш за десетте процента от неговия хонорар? Аз поне знам какво да очаквам от Букха, но разчитам на прословутата гафска чест.

— Като се замисля докъде съм затънал в дългове и как кредиторите могат да ми сменят физиономията, ако не им платя, принуден съм да му вярвам — уморено изрече Алдин.

Помисли, че всички новобогаташи сред коховете си приличаха. По времето на неговия баща родовете още държаха на доброто си име. Но Корбин беше същия като Йешна от консорциума „Пи на степен безкрайност“. Наскоро замогналите се родове поставяха парите преди всичко друго, нямаха чувство за чест, нито добро възпитание или елементарни задръжки. Беше им забавно да търпят присъствието на един вазба, но не го смятаха за нещо по-различно от придворен слуга.

— Пък и направих грешката да се оженя за една от племенниците на Габлона — отегчено добави Алдин. — Ясно ти е каква издръжка съм принуден да й плащам.

Ето това беше най-налудничавата постъпка в живота му. Като млад жадуваше да се издигне, а тя се обвърза с него, защото по онова време стана модно високопоставените жени да сключват бракове с мъже от „простолюдието“. Естествено, скоро последва развод. Корбин с огромно удоволствие споменаваше пред Алдин за „скъпата ни Едуина“. С повод и без повод му описваше подробно поредната й щуротия.

— Скъпи приятелю — завърши Алдин с принудена усмивка, — каквито и да са чувствата ми към династията Габлона, имам нужда от работа.

Завиха зад следващия ъгъл и се озоваха пред плътна стена.

— Не мога да понасям тъпите му забавления! — сърдито кресна Зердж.

— Ако Корбин поведе играта както подозирам, тепърва ще се запознаем с чувството му за хумор — сухо отбеляза Алдин.

2

— Алдине, не разбирам с какво право само ми ръмжиш заповеди. В края на краищата, не бива да забравяш какво положение заемам.

Изтощил търпението си докрай, Ларайс се обърна гневно и впери поглед в своята племенница.

— Слушай, Тиа, може и да си любовница на Корбин, но това не означава, че съм длъжен да ти говоря почитателно. Учеше занаята при мен доста преди той да ти хвърли око. И ми е ясно защо те накара да дойдеш с мен — за да е сигурен, че няма да пропиляя от небрежност всичко, което вече е вложил в Александър. Все пак аз заповядвам тук!

Уморена от безплодната разправия, която се точеше вече осем часа, Тиа реши просто да не отговаря на последното заяждане. За трети път провери показанията на сканиращата система и се увери в точността на параметрите, заложен за скока във времето. Продължаваха да се обвиняват един друг за „дребния пропуск“, както момичето предпочиташе да го нарича, запратил ги хиляда години по-назад от желания момент. Произшествието причини и коренна промяна в религиозните възгледи на едно скитническо племе. Щом се сети за това, Тиа побесня отново.

— Чичо, държа да ти кажа още нещо! Не забравяй собственото си твърдение, че миналото не може да бъде променено. Значи е било предопределено да се появиш внезапно пред стареца на онзи планински връх. Недей да обвиняваш мен за това. Радвай се на късмета си, че успях да те изтегля обратно в кораба.

— Я млъквай! Добре че си спомних легендата, та не оплесках всичко.

Алдин беше гузен. Обмисляше дали да не се върне на онова място два дни след първата си поява, за да поправи стореното, но така можеше да влоши положението още повече. Съжаляваше и че не се сети да махне някоя и друга заповед от скрижалите, да речем, онази за прелюбодеянията...

— Този път сигурна ли си, че датата е определена правилно и се движим по необходимата орбита?

— Имаш ли желание сам да погледнеш уредите? — сопна се Тиа с тон на накърнено самолюбие, сякаш бе обвинена в лъжа или желание нарочно да обърка още нещо.

Без да се засяга, Алдин стана и се взря в мониторите през рамото ѝ. Всички машини твърдяха, че корабът е в геосинхронна орбита над Вавилон, сутринта на деня, когато според историците Александър умрял. Не беше трудно да се пресметне датата, защото в хрониките се твърдеше, че великият пълководец напуснал света на живите осем дни преди лятното слънцестоене на 323 година преди новата ера, дванадесет години след голямо лунно затъмнение в Мала Азия. Щом въведоха данните, навигационната система на кораба просто изчисли момента според взаимното разположение на Земята, Луната и Слънцето.

Алдин се надяваше и Зердж да се справи успешно със задачата си. Лхадза нямаше естествени спътници, а и астрономическите трудове, останали от дванадесетата гаварнска династия, съвсем не бяха изчерпателни. Нямаше никакъв начин да се свърже с приятеля си, защото се намираха в различни моменти от историята и ги делиха поне хиляда светлинни години.

Проверката го успокои и той остави Тиа да си върши работата. Надникна да провери състоянието на техния „пътник“. Отвори вратата на медицинския сектор и за последен път огледа Уигър Лучана, бивш доставчик на пластоцимент за рода Габлона. Бяха се срещали няколко пъти, Алдин дори сключваше с него дребни облози, които неизменно губеше. Сред хората от рода се носеше слух, че Уигър спестил доста средства, когато залагал основите на двореца, построен на скованата от лед планета Вол. Разбира се, Корбин и корпорацията „Лучана“ бяха направили съвместно официално изявление, че рухването на постройката се дължало на необичайна лятна буря, което се оказало гибелно за около триста служители на рода, станали жертва на „бялата смърт“.

Опитният възба се взираше внимателно в трупа. Надяваше се телосложението и ръстът да са поне приблизително като на Александър. Щом се сдобият с всички необходими данни за пълководеца, медицинският компютър ще промени трупа и ще го

превърне в пълно копие на Александър само за половин денонощие. После ще трябва само да осъществят успешно подмяната.

Но точно в това, напомни си Алдин, е мъчнотията. В битките между първобитни народи и изчисляването на залозите беше в стихията си, но сега се налагаше да проникне в двореца на владетеля и да го отвлече както е изпаднал в кома, докато кандидатите да го наследят вече се хващат за гушите в съседната зала.

Тресеше се от ужас при тази мисъл. От няколко седмици упорито го измъчваше съблазънта да зареже всичко и да офейка, но произшествието с Уигър беше нагледен урок за всеки, който си въобрази, че може да ядоса безнаказано някой кох. Алдин дори се бе опитал да разубеди Корбин, но без никаква полза.

— В края на краищата — бе му отговорил Корбин невъзмутимо, — ти вече подписа договора.

— Да, но предполагам, че ще натовариш другиго с отвлечането на Александър.

— Какво?! Да затъна в още по-големи разходи? В задълженията ти по договора влиза разработването и осъществяването на целия проект. Захващай се с осъществяването и стига си ми мрънкал!

— Аз съм възба! — дръзко бе възразил Алдин. — Само уреждам игрите и обявявам залозите.

— Хайде, прочети пак допълнителните условия към договора — добродушно го посъветва тлъстият кох. — Ако не ме лъже паметта, трябва да погледнеш раздел У, параграф трети.

— Не може ли да променим условията?

Алдин обърна гръб на трупа и се върна в пилотската кабина.

— Време е да се преоблечеш за задачата.

— Непременно ли трябваше дрехите да са от вълна? Ще ми съдерат кожата.

— Ако не побързаш, аз ще ти съдера кожата от задника с подметките на ботушите си.

— Само да те чуе моят Корбин...

— Знам, знам. Но сега не е тук. Освен това ме помоли да довърша обучението ти като специалистка по игрите. Именно такава е

непоколебимото ми намерение. Я да проверим работи ли езиковата ти присадка.

— *Агрикола пуерум амат.*

— Коего ще рече: „Селянинът обича момчето“. Само че на латински. Не забравяй да се подсещаш, че искаш да говориш на древногръцки и присадката автоматично ще настрои процесите в мозъка ти за мислене и разговори на съответния език. След две-три минути синаптичните връзки ще се хармонизират и дори няма да забелязваш кой език говориш. Тази малка измишльотина струва стотина хиляди катара. В името на небесата, внимавай да не те праснат с нещо по главата! Иначе ще ми приспаднат тази гадост от хонорара. Хайде, опитай пак!

— Нося на владетеля благопожелания и дарове от философа Аристотел. Посветена съм в мистериите на делфийския храм и съм изпратена да помогна на господаря Александър в този тежък за него час...

— Доста добре. Да се надяваме, че сме налучкали акцента, но за жалост ще разберем така ли е едва когато кацнем. Помни, ако техният гръцки ти звучи странно, подхвърли на хората, че сме родом от селище на търговци до Стълбовете на Херакъл^[1]. А присадката бързо ще установи разликите и ще поправи изговора ти.

— Но ще трябва да плещя все същите тъпотии! — изфуча Тиа и отскочи навреме, за да не я улучи ритникът на Алдин.

— Готова ли си?

Алдин забеляза, че дори обичайно самоуверената му племенница се изнерви преди подпространствения скок към древната Земя. Помисли, че малката определено има наченки на хипохондрия в психиката си. Въпреки всички ваксинации се боеше до смърт от бубонната чума и най-пошлата простуда.

— И помни — протече ли ти носът, избърши си го с ръкава!

— Боднах си и една мегаваксина. За всеки случай.

— Дано те опази и от македонските мечове.

Преди Тиа да отвърне заядливо, той натисна фалшивия скъпоценен камък в катарамата на колана си, където бе скрит предавател за управление на прехвърлящата система. За миг загуби съзнание — молекулите на тялото му се разпадаха.

Беше малко преди зазоряване и на изток небето вече просветляваше във виолетово-синьо. Съзнанието на Алдин се пробуди отново под стените на Вавилон. За миг се поддаде на заслепяващата болка, типична за всеки преживял лъчевия скок.

Неволно опипа тялото си, за да се увери, че всичко си е на мястото. Технологията за мигновено пренасяне бе отработена до съвършенство още преди цяло хилядолетие, но подобно на мнозина пътешественици, Алдин не можеше да се отърси от съмненията, че някой ден ще се лиши от важен орган или крайник, или пък ще го открие не където би очаквал.

Побърза да огледа околността. Доколкото успя да прецени, корабният компютър ги бе стоварил точно според изчисленията, в плитка падина пред една от по-малките порти на града. Предварителното сканиране на момента показва, че там няма да се натъкнат на никого.

— Тиа?

— Тук съм.

Едва различи племенницата си в сенките. Каза си, че нямаше да е зле, ако бе затъмнил кабината, за да свикне с мрака, но вече нямаше смисъл да се тревожи за това.

Лек хладен ветреца разлюля тръстиките по близкия канал и те зашумяха в бавен, почти хипнотичен ритъм. На Алдин му хареса. Беше съвсем уместно да долови нещо особено в деня, когато велик човек, превърнал се приживе в легенда, ще изпусне последния си дъх. Търсеше усещането за магия, трепкането в душата, което позволява на съзнанието да прозре тайните на съдбата. Алдин се опитваше да съхрани мига, да го свърже в паметта с този повеи над откритото поле. Запленен, той се изкачи до ръба на падината и видя в предутринния здрач стените на Вавилон, простиращи се на поне десет километра.

— Ксарните биха се влюбили в това местенце — прошепна Тиа зад гърба му. — Я помириши какво ни носи вятърът!

— Ох, не можеш ли да помълчиш! Много те бива да разваляш всичко.

— Сериозно ти говоря — помириши! Дяволите го взели, изобщо не си представях, че на света има такава воня!

— Да тръгваме към портата — примирено предложи Алдин, простил се с романтиката. — Скоро ще я отворят.

Още не бяха стъпили на прашния път и светът около тях сякаш се съживи изведнъж. Наблизо може и да умираше най-великият властелин, но за човешкото гъмжило това си беше поредният ден, който трябваше да се избута някак. Стотици пътници, замръкнали под стените предната вечер, си стъкмяваха огънчета от изсъхнали изпражнения и тръстики, за да хапнат надве-натри, докато чакат да се отворят портите на най-големия град в доскоро могъщата империя на персите.

Търговците вече разпъваха сергиите си покрай пътя, пронизителните им викове цепеха въздуха.

— Ама че врява вдигат! Няма ли капка приличие тези хора, та не могат да дочакат поне да се разсъмне? — недоволно промърмори Тиа.

— Помни, че искаш да говориш на *гръцки* — изсъска чичо й. — Езиковата присадка ще си върши работата, само ако мислиш на този език! Започни веднага и след броени минути няма да имаш нужда от усилие на волята. Тези гърци и македонци са много надменни твари. Не говориш ли езика им, не значиш нищо за тях. Не забравяй!

— Ще се постарая — отвърна на гръцки момичето — колебливо, но търпимо за начало.

За миг Алдин се усъмни дали не допусна грешка, като я взе със себе си. Все пак стане ли напечено, ще е добре някой да му пази гърба. На теория не беше трудно да изиграе македонските пълководци на Александър, но сега се налагаше да го направи наистина. Поупражняваха разговорния език шепнешком, докато стигнаха пред портата. Стражът на кулата май не беше в най-милото си настроение — ругаеше цветисто опашката от желаещи да влязат в града.

Алдин тъкмо започна да оглежда внимателно тълпата, когато чу протяжния зов на рог. Сигналът бе подхванат в миг от още рогове. Вазбата се отдалечи малко от високите стени и видя стълбове дим над прочутите вавилонски зикурати. По виещите се тъмни кълба играеха червеникави отблясъци от току-що показалото се слънце.

Човешкото множество се смълча за малко. Някои коленичиха и се поклониха на изток, други вдигнаха ръце към небето и поздравиха

гръмко новия ден. Двете крила на портите, високи поне дванадесет метра, се разтвориха с лекота, сякаш дръпнати от великански ръце.

— Да вървим! — прошепна Алдин и се понесе напред с шумната, блъскаща се тълпа.

— А знаеш ли къде отиваме?

— Не.

Без повече приказки вазбата се насочи към най-близкия македонски страж — мъж, отдавна преживял най-добрите си години. Командирите на стария войник явно го бяха назначили при портите от съжаление, защото за нищо друго не го биваше. Когато го доближи, Алдин видя, че стражът се е простил с парченце от носа си в някоя битка. Грозен белег продължаваше нагоре към празната кухня на дясното око.

Сърцето на вазбата биеше до пръсване в гърдите му. През целия си живот се бе интересувал от войнишките преживелици в древността от любопитство и за да попълни знанията си, помогнали му да се издигне в игрите. А сега щеше да говори с човек, служил под командването на Александър от самото начало, може би стоял в първите редици на фалангите при Гавгамела или втурнал се след своя предводител при Граник.

Този мъж *наистина* се бе сражавал.

— Моля да ми простите, аз... ъ-ъ... нося благопожелания... ъ-ъ... от...

— Махни се, бе, запречваш им пътя на людете! — кресна стражът на трудноразбираем диалект.

Тиа побърза да се притече на помощ.

— Остави ме аз да се разправам с него! — прошепна припряно и се примъкна към туловището на македонецата като мишка към голямо куче. — Кой ти е командир? — изръмжа заповедно.

Мъжът я изгледа с неприязън.

— На тебе говоря, бе! *Кой* ти е командир?

— Аристофан. И к'во?

— Ами тогава, войнико, размърдай ги тия тлъстини и го доведи! Аз и спътникът ми Клейтиус сме пратеници на знаменития Аристотел. Носим дар за владетеля.

Стражът се взря подозрително в Тиа, но надменността му се поизпари.

— Но господарят Александър... той си отива! Вчера минахме под строй пред ложето, видях аз, видях! Умира!

— А чувал ли си за Аристотел?

— Че кой не го е чувал? Нали е бил учител на владетеля?

— Значи знаеш, че е посветен във всевъзможни тайнства. Може и да помогнем на великия ни господар, ако не ни бавиш тук... Иначе да не съм на твое място, като се разкрие кой е виновен!

Македонецът се обърна към другия страж, който му кимна подканящо.

— След мен! — разпалено викна старият воин и започна да си пробива път през врескащото гъмжило от покрити с прах хора, напирасци да влязат в града.

Тиа намигна на Алдин и кимна самодоволно, но бързо забеляза колко угрижен вид си бе придал чичо й. Постара се да го наподоби.

Щом минаха край масивните бронзови крила на портите, стражът зави към широкото ниско здание на казармата, съградено от непечен кирпич. Алдин го следваше по петите, но на входа спря за миг, сякаш се блъсна в стена — заради тежката смрад на мръсни тела, горящи говежди изпражнения и просмукано от пот кожено снаряжение. Малко му се зави свят.

Македонецът спря пред един нар, където се излежаваше нисък мускулест войник с гръден кош като бъчва.

— Сега к'во те носи насам, бе? Ей, Парменион, ти си най-заваяното копеле на саката кучка, дето трябва да търпя. Пък и воняш като египетски кенеф.

Парменион веднага заобяснява развълнувано какво става. Алдин се мъчеше да следи разговора, но скоро се предаде пред този скорострелен армейски жаргон. Надяваше се, че присадката анализира всяка фраза и скоро ще може да работи по-бързо и на подходящия диалект.

С всяка дума на Парменион шумът в казармата стихваше и Алдин виждаше как преценяващите, учудени погледи на събраните тук мъже се насочват към него.

Не след дълго тримата бяха отново навън, Парменион водеше устремено. Излязоха на главната улица и стигнаха до градския квартал, посветен на безбройните култове и религии, ширещи се в персийската империя през тази епоха.

Въздухът сякаш бе натезал от тревога и напрежение, в храмовете нямаше празно място. Защото наложените от персите традиции се бяха вкоренили в съзнанието на хората — смъртта на поредния цар означаваше и смутове, междуособици, кланета. Почти всеки от простолюдието очакваше потоци кръв да залееят улиците, щом великият воин, нахлул с армията си от запад, изпусне последния си дъх.

Алдин нямаше как да не забележи честите враждебни погледи и се почуди дали не му личи, че е чужденец тук. Парменион долови безпокойството му.

— Не че ти си им нещо неприятен, ама нали разбираш, само чакат да се вчепкаме помежду си, пък някой от тия хорица също може да си изпати в олелията, ако великият владетел се пренесе при праотците си.

В гласа на стария македонец звучеше искрена мъка. Значи не е само легенда, помисли Алдин. Хората наистина го обичат. Гръцките и македонските войници, които подминаваха по пътя, гледаха замаяно и втрещено.

Прекошиха учудващо пуст обширен площад и вазбата предположи, че вече са близо до двореца. В ниската стена отсреща имаше една-единствена порта и иззад нея долитаха викове на объркани и съсипани хора.

Портата се охраняваше от многоброен отряд, но един страж позна Парменион и махна на него и спътниците му да минават.

В двора неколцина мъже тичаха и врецяха диво, други пък блуждаеха и зяпаха сляпо в нищото. Някои ридаеха жално или гневно размахваха свити юмруци към небето. Имаше и сплотени групички, посрещаци с подозрителни погледи всеки, който ги доближи.

— Страх ме е да не сме окъснели — изпъшка Парменион. — Май няма надежда! — Подвикна обезсърчено на претичалия тежковъоръжен войник: — Ей, Антинилиус, к'во става вътре?

Посочи персийския палат в далечния край на двора.

— Вече нищо не продумва! Отива си! — писна войникът и избяга нанякъде.

— Да побързаме! — окуражаващо подвикна Алдин. — Току-виж, успеем да му помогнем. — Хвана Тиа за рамото и зашепна в ухото ѝ: — Щом се уверят, че е мъртъв, ще започнат дрязгите, ще настане

страшен хаос. Изобщо няма да ни пуснат вътре, ако мислят, че лечителите вече са безсилни да му помогнат. Аз ще им отвлека вниманието, а ти вдигни скенера над него, като че е свещен медальон. Компютърът ще събере данните и ще свърши остатъка от работата.

— К'во си шушнете, бе? — недоверчиво попита Парменион.

— Нищо, което да засяга нищожество като тебе! — отрязва го Тиа.

— Хайде де, няма ще стигаме до кавги в този тежък час? — помирително изрече Алдин, поел ролята на благ мъдрец. — Недей да кориш стража, защото да бъде бдителен е негов дълг. Добри ми човече, само напомних на спътничката си да се помоли с помощта на своя свещен медальон, даден ѝ от оракула. А нашият владетел е под покровителството му и може би неговият дар ще го изцели.

Разговорът прекъсна, когато застанаха пред главния вход на двореца. Не се виждаха никакви стражи и Парменион се смути.

— Ама не бива тъй! Ех, всичко върви накриво!

Вдигна рамене и въведе Алдин и Тиа вътре. Докопа първия изпечил му се военачалник, посочи изразително двамата пътешественици и набързо обясни защо ги е довел.

— Какво ли ме засяга?! — възкликна офицерът. — Няма го вече и всичко е напразно!

Алдин пристъпи напред и сграбчи едната ръка на мъжа, който явно се канеше да изпадне в истерия.

— Чувал си много за моя наставник — изрече внушително и измъкна изпод дрехата си цяло руло „препоръчителни писма“. — Ние сме лечители и дори когато всички останали се поддадат на отчаянието, успяваме да помогнем. Заведи ни в покоите на владетеля и, току-виж, си го спасил от гибел.

Офицерът се поколеба, но още преди да реши какво да прави, откъм съседната стая се чува гръмки проклетия и звън на сблъскали се остриета.

— Вървете с мен! — заповяда той и разблъска неколцина войници, увлечени в разпалена свада. — Насам.

Посочи открит проход, водещ към нещо като зала за приеми, препълнена с хора. „Но тук нямаме работа“ — помисли Алдин, — „защо да се врем в бъркотията?“

Въпреки всичко започна да си пробива път през тълпата. Парменион му се притече на помощ. От армейската дисциплина нямаше и помен. Вазбата си каза горчиво, че дори редът, създаден от най-великия властелин на древността, за броени минути след смъртта му си отива заедно с него в небитието.

Изведнъж им препречиха пътя и старият македонец отново се впусна в обяснения.

— Не ми мязат много-много на лечители — изсумтя някой и множеството, едва сдържащо нервите си, веднага се съсредоточи в препирнята между дебелия войник и офицера, наежен като наперено петле.

— Повече ми приличат на размирници, а не на вестители от мъдрец. Толкоз ли си тъп, че ги вкара чак тук? — кресна началникът и тълпата веднага се отдръпна. Дясната му ръка вече стискаше дръжката на меча. — Добре ще е да ги претърсим както се полага, преди да ги допуснем до негово величество.

Алдин изруга бясно наум. Бяха толкова близо до целта, а сега можеха да ги забавят с часове! Зад офицера се виждаше тънката завеса, отделяща покоите на царя от преддверието.

— Кои сте вие? — прозвуча мрачен груб глас.

Вазбата се обърна към мъж с обветрено от пустинните бури лице, с впити в кожата му бръчки от цял живот, прекаран в походи и битки.

— Пратеници на добра воля от Аристотел — побърза да отговори Алдин.

— Господарят и една думичка не е разменил с Аристотел, откакто племенникът на онзи философ го предаде. Защо дъртият хитрец ви праща точно сега?

— Заръчано ни е да донесем този дар като знак за протегната в приятелство ръка.

Вазбата бръкна в кесията на пояса си и извади обсипан със скъпоценни камъни медальон на верижка. По негово време беше евтина джунджурийка, но македонците се радваха на златото и изумрудите. Поне се надяваше да е така.

Офицерът не каза нищо, само взе украшението, без да откъсва пронизващия си поглед от двамата. Алдин въздъхна. Ето колко струват изсмуканите от пръстите теории.

— Бързахме насам с всички сили — продължи прочувствено, — изоставихме и свитата си по пътя, щом научихме за болестта на владетеля. Добрият воин с нас ни придружи от градската порта.

Посочи Парменион, изпънал се сковано до него.

— Ха, тая безполезна топка лой да е воин?!

По устните на военачалника се плъзна бърза усмивка.

— Господарю Птолемей, бях и при Граник, и при Гавгамела — с неприкрита обида отвърна македонецът.

Съратникът на Александър само кимна и му обърна гръб.

— Учили сме лечителското изкуство при Аристотел — намеси се Тиа, — затова се надявахме да помогнем.

— Късно е. Той вече не е сред нас — тъжно отрони Птолемей и в отговор на думите му скръбните вайкания се надигнаха отново в залата.

— И тъй да е, с нищо няма да му навредим — настоя Алдин. — Нерядко се е случвало да смятат някого за мъртвец, но искрицата живот още да трепти в него. Нека поне прегледаме владетеля, нека се опитаме да го излекуваме. Нищо лошо няма да сторим.

Птолемей поумува малко и се обърна към един млад ординарец. Наведе се към ухото му, прошепна нещо и излезе.

„Значи това е Птолемей“, каза си Алдин. Взираше се замаяно в мъжа, докато се скри в тълпата. Искеше да му изкрещи, че тепърва ще основе в Египет своята династия, властвала над три столетия, но Тиа вече го дърпаше за ръката. Хората им правеха път, някой дръпна завесата.

— Ами оня негов брат по баща? — викна някой в дъното на залата. — Нему се пада да го наследи по право!

— Да, ама е слабоумен! — незабавно последва разгорещен отговор.

— В името Зевсово, ти си слабоумният тука. Аз подкрепям брат му!

— Ами още нероденото дете на владетеля? Какво ще кажеш, а? — кресна някой с пълно гърло.

Алдин чу звук, който не можеше да сбърка — съскането и звъна на извадени от ножниците мечове. Военният историк в душата му беше като заплепен от събитията наоколо, но не биваше да забравя единствената си задача тук. Дори не се озърна през рамо към мъжете,

които се изсипаха на тумба и коридора и оттам долетя шумът на безмилостна схватка.

Спря нерешително пред копринената завеса. В съвременната на вазбата епоха мъжът, който лежеше в тези покои, вече от пет хилядолетия бе прах, но успеа ли да осъществят хитроумния си замисъл, Александър щеше да живее отново — в свят, който не би могъл да си представи и в най-безумните си видения.

Дръпна парчето плат.

Великият пълководец беше по-красив, макар и с грубовата мъжествена хубост, отколкото Алдин си бе представял. Сякаш бяха придали жизненост на древногръцка статуя. Имаше защо образът на Александър да е вдъхновявал скулпторите цяло столетие. Мнозина изказваха мнението, че изображенията му са прекалено идеализирани. Сега вазбата се убеди, че всъщност ваятелите са загрозявали владетеля.

Сподавено хълцане го накара да се обърне. Лицето на Парменион се обливаше в сълзи. Що за човек можеше да пробуди такива чувства у обръгнал на всичко ветеран?

Алдин пристъпи по-близо до ложето. Бе очаквал Александър да е по-едър. Кой друг, освен един гигант, можеше да остави спомен за себе си петдесет века в бъдещето? А мъжът пред него беше сравнително нисък дори за своето време, но тялото му се отличаваше със съвършените си пропорции. Червеникаво-русата коса лепнеше на сплъстени кичури от избилата трескава пот. Очите изглеждаха хлътнали твърде дълбоко.

Алдин огледа стаята. Строен младеж седеше на пода в ъгъла.

— Ти ли си Багоас? — попита вазбата.

Последва мълчаливо кимане. Този беше евнухът любовник на Александър и Алдин го зяпна за миг, изумен, че подобна странна връзка бе продължила толкова в живота на човек, прочут с кървавите си завоевания.

— Той вече е при духа на своя баща — прошепна Багоас.

— Въпреки това съм длъжен да се уверя — заяви вазбата безпрекословно.

Застана до леглото и кимна на Тиа, която веднага вдигна капака на своя медальон и го насочи към Александър.

— Добре познавам аз едно момиче, то с накити обича да се кичи... — напевно произнесе племенницата му.

Алдин кипна от гняв. Произнесените на техния език фрази бяха пълна безсмислица за Парменион и Багоас, приличаха на подходящо заклинание. Но не можете ли тази празноглавка да прояви поне мъничко уважение!

— ... но ако има с кой да се начука, и диамантите захвърля на боклука! — самодоволно завърши Тиа.

— Ей, момиченце! — изсъска чичо й.

Но вече нищо не можеше да спре потока от мръснишки четиристишия, блъвнал от устата й. Алдин положи сериозно усилие да не я забелязва и извади биосканиращата система от кесията на пояса си. Нямаше външни признаци на дишане и тялото беше особено бледо, но пък не се виждаше и посиняване. Напомни си и че в този непоносим задух разлагането на трупа би трябвало да започне след броени часове. Постави огледалце пред устните и ноздрите на Александър. С едно-единствено светкавично движение другата му ръка се плъзна зад врата на царя и опря между плешките му лепенка с телесен цвят. Всъщност беше диагностично лечебен апарат.

Малко се стресна от твърде хладната при допир кожа. Ако Александър не бе изпаднал наистина в дълбока кома след привидната си смърт, цялото пътешествие щеше да е напразно. Вазбата изобщо не искаше да си представи как би се изправил пред Корбин с тази новина.

Предавателчето в ухото му щракна тихичко — устройството се бе включило и вече предаваше информация в корабния компютър.

— Пулс — тринадесет в минута — шептеше почти недоловимият гласец. — Кръвно налягане — шестдесет на тридесет и пет.

Алдин едва се пребори с напирещата дива радост. Въпреки всичко се оказа прав! Тиа го погледна и той й кимна леко, после се постара да изобрази колко тежко го е налегнала мъката.

— Резултати от сканирането на мозъка — нормални по всички параметри. Вероятно начало на необратимите промени — след седемнадесет часа. Предварителна диагноза — плеврит, пневмония, сериозни смущения във функциите на панкреаса. Вероятен момент на биологическата смърт — след три денонощия.

И Парменион бе пристъпил към ложето на владетеля. Не даваше воля на страданието си. В очите му, вперени в Алдин, припламна искрица на подозрение. Озърна се и към Тиа.

— Казахте ли нещо? — попита македонецът.

— Аз ли?... А, не.

Парменион го изгледа още по-особено. Алдин отвърна на погледа му и си напомни, че трябва да се покаже съкрушен.

— Страховете ми се оправдаха. Той ни е напуснал.

— Ако не подадете команда за прекъсване на програмата — прошепна устройството, — ще инжектирам предвидените стабилизиращи състоянието вещества.

Вазбата опипа медальона си, с което предаде съгласието си на корабния компютър. Лекарствата щяха да поддържат царя в кома, но възпираха по-нататъшното влошаване на състоянието му. Лявата му ръка докосна за миг стената и остави монитор като главичка на карфица, с който можеха да огледат стаята преди следващия скок за подмяната на тялото.

Тиа му кимна рязко. Процесът на сканиране бе завършил. Само трябваше да се отбият в някое пусто ъгълче, за да бъдат изтеглени в кораба. Щом компютърът подготвеше „дубликата“, щяха да се върнат.

— Нищо не можем да направим — тъжно прошепна Алдин и се опита да изстиска някоя сълза от очите си. — По-добре да си вървим.

— Я постойте малко! — обади се ординарецът на Птолемея откъм вратата. — Та значи казвахте, че Аристотел ви е пратил?

— Да, така е.

— Чудна работа. Ни вест, ни кост от него, откакто непрежалимият ни владетел екзекутира неговия племенник. И изведнъж, тъкмо в деня на смъртта му, вие цъфвате на прага. Само че някои от нашите хора се питат дали тук не намирисва на заговор, да не е имало някоя капка *отрова*... А? Както чувам, вашият учител е много опитен в тези хитрини.

Алдин вдигна рамене.

— Не на мен се пада да отсъдя. Аз съм обикновен пратеник. Нося писмо от философа. Ако желаете, прочетете го.

— О, ще стане и това. Птолемея ще го прочете, като му дойде времето. Но засега настоява да останете в двореца. Ще говори с вас, щом се освободи за малко от важните си дела...

Ординарецът млъкна и се заслуша във врявата на новия скандал, избухнал в коридора. Усмихна се неприветливо и посочи стража.

— Ей, ти! Знаеш къде да ги заведеш. Отговаряш за тях.

Офицерът се обърна и излезе припряно. Алдин усети тежка ръка на рамото си. Погледна белязаното лице на Парменион.

— Достойни човече, няма за какво да се тревожиш — успокои го македонецът.

— О, разбира се — престорено безгрижно отвърна вазбата.

Твърде много бе научил за прочутото македонско гостоприемство. Притесняваше го само една дребна подробност — навика на тези хора първо да прибягват до изтезания, а едва след това да започват разпита.

[1] Древно название на Гибралтар. — Бел.пр. ↑

3

— Какво ще ни направят, а? — прошепна Тиа, съвсем забравила да говори на древногръцки.

— Млъквай! — изсъска Алдин и кимна усмихнат на Парменион, седнал в отсрещния ъгъл с положен на коленете меч.

Бяха им взели всичко, включително и медальоните. За щастие не пипнаха пояса на вазбата с цялата скрита в него електроника. Иначе щеше да му остане само един начин да се свърже с кораба — чрез малкия приемо-предавател, който бе погълнал преди скока. Нямаше никакво желание да трепери кога организъмът му ще го изхвърли по естествен път.

Направи грешката да попита стража колко е часът, с което само засили подозренията му, защото в тази епоха измерването на времето беше доста приблизително. Все пак позна по постепенното смрачаване в стаята, че денят клони към залез. Прецени, че фалшивото тяло скоро ще бъде готово.

Позна — още докато се опитваше да предразположи Парменион с усмивка, чу тихия гласец в ухото си:

— Дубликатът е подготвен за транспортиране. Очаквам вашия сигнал.

— Кажете ми, друже — подхвана вазбата и се надигна от пода.

— Как беше при Гавгамела? Чух те да споменаваш, че си се сражавал там.

Парменион поразмърда рамене и го изгледа гордо.

— Стоях отпред, когато отблъснахме първото нападение на бойните колесници. Ах, каква страхотия беше!

Алдин го слушаше не особено внимателно. С незабележим жест показва на Тиа, че в кораба всичко е готово. Ако тук нещата се обърнеха не в тяхна полза, винаги можеха да се пренесат обратно. Само че тогава не биха могли и да помислят за второ проникване в двореца. Всички щяха да търсят настървено двамата „магьосници“.

— ... и тогаз го видях оня боклук с черната брада — изръмжа Парменион, увлечен в спомените си за битката при Гавгамела, — налиташе ми, а пък копието му насочено право в корема ми. Сещаш ли се к'во му направих?

— Не мога да позная — побърза с правилния отговор Алдин и македонецът продължи с увлечение разказа си.

Вазбата изопна мускули и пристъпи по-близо до стража, уж за да го чува по-добре. Извън стаята проклятията и шумът от стълкновения се чуваха все по-често през целия ден. Трябваше само да извадят от играта Парменион за две-три минути и да нахълтат в покоите, където лежеше изпадналият в кома Александър. Но как да направят това?

— Войнико, какви ги плещиш?

Стражът скочи и замръзна сковано. До вратата стоеше напереното дребно офицерче. Огледа двамата арестанти и се изпречи пред Алдин. Направо излъчваше пренебрежение.

— Приятелче, май доста зле сте загазили.

Вазбата реши, че е по-благоразумно да не каже нищо.

— Да знаеш, че днес пристигнаха много пратеници. Преди малко господарят Птолемей отдели от скъпоценното си време, за да се срещне с тях. Не можеш да си представиш кой е изпроводил насам неколцина от тях!

Алдин само поклати глава. Не искаше да вбесява още повече капитана.

— Идват от Пела, където сега живее онзи, дето уж те е пратил. Изминали са същия път, по който трябваше да си дошъл, ама нищичко не са чували за други вестители от Аристотел. Между другото да добавя, че след смъртта на Александър главата на онзи философ вече едва се крепи на раменете.

Вазбата се усмихна и вдигна рамене.

— Отгоре на всичко — злорадо продължи офицерчето, — хорицата носят и истинско писмо от Аристотел, с подпис и восъчен печат. Не знам защо, ама изобщо не прилича на драскулката, дето се мъдри под писмото, донесено от тебе.

Алдин стрелна със строг поглед племенницата си, която видимо пребледняваше и вече свеждаше гузно очи.

— Та тъй, значи, положението стана твърде занимателно. — Капитанът вече почти опираше лице в носа му. — Може пък да сте

заговорници, пратени да убият нашия цар. Заръчали са ви да се уверите, че е мъртъв, и ако не е — да му сипете още малко отрова. Или пък — добави със зла усмивка, — сте двама невежи тъпанари, дето не сте разбрали в каква игричка ви забъркват.

Лявата длан на дребосъка не се отделяше от дръжката на меча и Алдин следеше напрегнато всяко негово движение. Но не успя да види светкавичния удар с дясната ръка, забила се в слънчевия му сплит. Вазбата се свлече на пода като купчина парцали. Не можеше да си поеме дъх. Тиа се притисна до стената, очите ѝ се изцъклиха от ужас.

— Ако питаш мен — изсъска офицерът, — виновни сте и още как! Лично ще си направя удоволствието да те смачкам на кайма, докато си кажеш всичко. После ще ти извадя очичките! А ти, войнико, бъди нащрек! Моите хора скоро ще дойдат да ги отведат за разпит.

Когато излезе, гадният му кикот още отекуваше от стените.

Вазбата се опитваше да вкара малко въздух в дробовете си, Тиа приклепна до него и погледна умолително Парменион.

— Ще ми помогнеш ли да го сложим на нара?

— Сама си го вдигни! — изсумтя стражът.

— Моля те, той вече не е млад. Повярвай ми, ние сме невинни! Иначе нима щяхме да бързаеме да стигнем до Александър, след като научихме вестта за смъртта му? Щяхме да се махнем някъде по-надалече и да си спестим тези неприятности. Казвам ти — невинни сме. А моят спътник страда. Моля те, помогни ми!

Македонецът се подвоуми, измърмори някаква ругатня, дойде и се наведе над Алдин. Тиа се извъртя бясно и едната ѝ пета го улучи в коляното с такава сила, че едва ли скоро щеше да ходи без накуцване. Парменион изхърка болезнено, единственото му здраво око сякаш щеше да изскочи от главата.

— Добре се справи, момиче — изпъшка чичо ѝ и се изправи мъчително.

Племенницата му докопа трикрако столче и го вдигна високо над главата си.

— Само не се увличай — предупреди я Алдин, поддал се за миг на съчувствието към техния пазач.

Столчето се стовари върху тила на Парменион и той падна с протегнати напред ръце. Пръстите му се вкопчиха в пояса на вазбата.

— Ксарнска помия!!!

Втрещен от ужас, Алдин се опитваше да махне ръката на македонецата, но вече нямаше как да поправи стореното. Корабът бе получил сигнала за прехвърляне на тялото.

В средата на стаята изведнъж затрептя мътно сияние. Преди вазбата дори да помръдне, енергийното поле грейна ярко, въздухът наоколо се завъртя и с тих пукот полето припламна и изчезна.

На пода лежеше точно копие на Александър. Зашеметеният Парменион ахна страдалчески, окото му се подбели и той плъсна в несвяст и от страх, и от удара по главата.

— Е, сега вече метнахме лайното в климатика — прошепна Тиа.

— Чудесна работа е свършил този компютър — измънка Алдин.
— Превъзходна! Никакви разлики не забелязвам.

Това му се стори толкова забавно, че неволно се ухили на хрумването си — размине ли им се безнаказано, бившият търговец на пластоцимент щеше да се превърне в свещена реликва за векове напред.

— Сега какво ще правим? — попита племенницата му.

Вазбата не си направи труда да измисля някакъв план. Просто дръпна наметката от раменете на Парменион и уви тялото.

— Бързо, вземи му шлема! — подкани той. — И колана да не забравиш!

След минута вратата към коридора се откряна и много уплашената Тиа надзърна, очакваща всеки миг стрела или копие да литне към лицето ѝ. После се дръпна и погледна чичо си.

— Защо не се прехвърлим в покоите на Александър?

— Няма как. Системата засича само жива тъкан и онова, което носим по себе си. Можа да ни спусне трупа тук, но повече няма да го мести. Налага се сами да го замъкнем.

— Моля те, Алдине, на колене ти се моля! Корбин ще разбере, ще го убедя някак. Нека се махнем веднага оттук! Ако ни спипат, докато влачим тоя мъртвец...

— Не си ли затвориш устата, пак ще ни спипат и ще ни разфасоват на котлети. Ясно ли ти е?

— В дъното на коридора се карат войници — прошепна страхливо тя.

— Прекрасно. Да вървим.

Алдин ритна вратата и се заклатушка по коридора, прехвърлил едната ръка на трупа през раменете си.

— Помогни ми, да пукнеш дано! Иначе се кълна, че ще ти взема предавателя и ще те зарежа тук!

Тиа побърза да подхване тялото от другата страна.

— Ти си луд! — изсъска яростно.

— Не си изпускай нервите. Наоколо всичко отива по дяволите. Четох в хрониките, че почти през цялата нощ дори нямало охрана пред спалнята на Александър. Няма да ни е трудно. Хайде, побързай!

Краката му още се подгъваха от удара в корема, скоро започна да се облива в пот. Пренесоха товара си покрай първата група македонци, увлечени в шумна свада. Изобщо не ги удостоиха с поглед. Тук някой постоянно извличаше жертви на разправиите. Алдин се надяваше, че никой няма да махне шлема, за да огледа лицето на мъртвеца.

Завиха по друг коридор и заизкачваха тежко стъпалата към преддверието на царските покои.

— Ей, това Цертиус ли е?

Вазбата се престори на глух.

— Тебе питам, бе — Цертиус ли сте помъкнали?

Набит мускулест офицер се изпречи насреща им.

— Не, уважаеми — измрънка Алдин, свел глава сякаш в израз на почит. — Тоя тука е Аристофан. Накърка се от мъка, пък и не се е оправил още от треската. Разправят, че лесно се прихващала.

Офицерът измуча проклятие и побърза да се отдалечи от тях. Минаха неколцина войници, чуха се откъслечни реплики:

— Махус разправя, че щял сам да извади зъбите на дъртака, ама един по един.

— Не ми пука. Само да ме остави да си поиграя с малката кучка.

— Ех, Тременихас, знаем ти ние игричките...

Разнесе се просташки смях. Поддала се на паниката, Тиа ускори крачка, но Алдин я възпря и за да не привличат любопитни погледи, и защото вече нямаше сили.

Само след минута щяха да знаят дали ще могат да проникнат в спалнята, но и само след минута пратените да ги отведат войници щяха да вдигнат врява. Всичко висеше на косъм.

Стигнаха до последната площадка. Тук беше съвсем тихо. Алдин забеляза страж в сенките и сърцето му пропусна един удар.

— Спрете и кажете кои сте!

Вазбата знаеше добре, че не може да надвие със сила този мъжага. Налагаше се да прибегне до прастарите търговски хитрини.

— Ах, войниче, сърцето ми се къса, че вода брат си тук толкоз къркан. — Понадигна малко трупа, висящ между него и Тиа, като че за да го покаже по-добре на стража. — Много ме е срам, ама да знаеш, че бяхме с царя от самото начало. Че аз още си спомням какъв хубав слънчев ден беше, когато Филип го изнесе на двора и всички викнахме за здравето на новороденото момченце. А сега... мъртъв е... — Алдин толкова се вживя в ролята си, че усети неволното потрепване на гласа си. — Не можех да служа в армията, щото все ме мъчи задух. — Прокашля се, за да се чуе как му свирят гърдите. — Ама брат ми — пак сръга тялото в ребрата, — беше в отряда на Хефестион и измина целият път от Иса до Инд. Мъката така го налегна, че едва не пукна от пиене тая вечер. Моля те, добри човече, позволи ни да надзърнем само за миг, да го видим за последен път и да се сбогуваме.

— Заповядано ми е да не пускам никого. Пък и вътре няма да ти хареса... С тая проклета жега...

Чуха се далечни яростни крясъци. Май вече вдигаха тревога за изчезването на Алдин и Тиа.

— Чуй ме сега какво ще ти кажа. Това е всичко, което брат ми има.

Вазбата бръкна в кесията на Парменион. Горещо се надяваше да намери някакви пари вътре. Напипа метал и извади цяла шепа медни монети, имаше дори две сребърни. Запален колекционер от Облака сигурно би дал по хиляда катара за всяка — достатъчно, за да си купи Алдин цял месец в най-изтънчените местенца на Куитър, планетата за забавления. Не беше време за алчност.

— Моля те, приеми този скромнен дар от моя брат.

Стражът помисли малко и се озърна през рамо към другия войник зад гърба си. Онзи му кимна настойчиво. Приеха подкупа.

— Само не се мотайте вътре. И внимавай брат ти да не си изповърне червата в спалнята!

Двамата стражи се спуснаха няколко стъпала надолу — опитваха се да дочуят за какво е новата олелия. Алдин и Тиа бутнаха вратата и вмъкнаха трупа в преддверието на царските покои.

Тук беше по-хладно. Сумракът действаше твърде тягостно. Пустата просторна зала повтаряше с екот шляпането на сандалите им.

Вазбата се спря до подиума, на който бе поставено ложето. Отново го порази красотата на мъжа, осветен от трептящия пламък на единствен факел.

Но нямаше време за театрални жестове. Алдин пусна трупа до ложето.

— Хайде, размърдай се! — сърдито прошепна той и посочи на Тиа да хване краката на Александър.

— Слушай, веднъж да се измъкнем оттук и повече няма да ти... Ей, какво беше това, по дяволите?

— Някой идва. По-бързо!

Забравил за всякакво преклонение, Алдин събори царя от леглото му, после скочи към доставчика на пластоцимент, махна трескаво шлема, колана и наметката и ги метна върху царя. И с усилие, чиято мощ изуми дори самия него, вдигна дубликата и го стовари върху ложето, където само преди секунди лежеше в безсъзнание Александър Велики.

— Издърпай го до прозореца! — заповяда на племенницата си, докато се мъчеше да оправи завивката както си беше преди, за да изглежда, че никой не е докосвал мъртвеца.

Не успя да види кой нахлу край дръпнатата завеса и го събори, но незабавно отвърна с бесни удари и ритници по главата и корема на нападателя.

— Помощ! Тревога! Крадат тялото!

Видя, че Тиа послушно влачи Александър към прозореца — надалеч от него!

— Ела при мен, идиотко! — изпищя Алдин. — Лъчът, лъчът!!! При мен... Аууу!

Не можа да сдържи измъчения си вой, когато противникът впи зъби в прасеца му. Момичето най-сетне схвана какво трябваше да направи и се напъна да върне царя при боричкащата се двойка.

Из двореца се разнасяха още по-силни викове, тропот на бягащи хора приближаваше спалнята. Стражата се връщаше.

Майната му на този, каза си Алдин и щом се убеди, че Тиа е в обсега на предавателя, натисна бутона на пояса си. В един изпълнен с

паника миг си помисли, че от ударите и дърпането нещо се е повредило... после го връхлетя изкривяването на пространството.

Лек пукот и съскане го накараха да се опомни. По инстинкт веднага опипа тялото си. Бе се пренесъл цял и невредим.

— О, зъби Зевсови!

— Мътните те взели, Алдине, домъкнахме и оня дебелак със себе си!

Вазбата усети как впилите се в крака му пръсти и зъби се отпуснаха. Подритна отпуснатия на пода македонец и се освободи. Парменион се бе проснал в несвяст и в първите няколко секунди Алдин не успя да определи дали е припаднал или шокът от подпространствения скок го е убил.

— И сега какво ще го правиш, а? — заяде се Тиа.

— Изобщо не ме интересува. Тревожа се само за Александър.

Наведе се над неподвижното тяло и опипа шията му, но след миг се сети, че не би и могъл да усети пулс. Само че кожата му се стори твърде студена и страхът отново го обзе.

— Помогни ми! — извика на племенницата си и двамата пренесоха Александър в медицинския сектор, доскоро заеман от трупа на доставчика.

Нагласиха го на манипулационната маса и включиха към лепенката на гърба кабел за директно подаване на данни. Алдин огледа набързо показанията на уредите и си отдъхна.

— Да започна ли процедурата по възстановяването на нормалното състояние? — осведоми се компютърът.

— Потвърждавам командата, но поддържай пациента леко упоен.

— В името на всички богове, готов съм! — долетя дрезгав вик.

От опасение да не започнат отново безсмислената схватка, Алдин надникна предпазливо в залата за транспортиране. Парменион беше на колене, тялото му се тресеше като желе.

— Значи реши да придружиш владетеля си в отвъдното?

Вазбата погледна с укор племенницата си, но не каза нищо.

— Изпълнен с щастие и без колебание! — изпъшка немощно македонецът.

— Тогава защо нападна пратениците на боговете?

— Тиа, остави го на мира!

Дебелакът стрелна с поглед двамата, застанали до вратата, после побърза да сведе глава.

— Аз... аз служех на царя. Откъде да знам, че боговете са ви пратили да го отнесете в отвъдния свят? И не забравяйте, благородни духове, че аз ви отведох в покоите му, помогнах ви.

Алдин издърпа Тиа в съседната стая.

— Би трябвало да го върнем там — прошепна момичето. — Хубав номер им извъртахме и той беше единственият свидетел, отгоре на всичко ни взе за богове. Я да дадем на нещастника нещо за пиене и после да го стоварим на мястото, където се спуснахме вчера.

— Спомни си, че е оставил двама затворници да избягат. Ще го накажат така, както смятаха да постъпят с нас.

— Е, това си е твой проблем. Беше се хванал за тебе, когато се пренесохме и...

Прекъсна я острият писък на корабната аларма, подсилен и от страхливото изквичаване на Парменион.

— Засечен кораб, движи се по курс за сближаване — избумтя високоговорителят. — Не се идентифицира, но настоява да се подготвим за скачване.

— Кои са тези, да пукнат дано?!

Алдин и Тиа се втурнаха към пилотската кабина и едва не се препънаха в македонския страж.

— Каква е вероятната принадлежност на кораба според външните му особености? — викна вазбата, докато се хвърляше със скок в пилотското кресло.

— Не мога да я определя — отговори компютърът.

— Да се разкарваме оттук! — кресна Алдин. — Направи необходимите маневри за отбягване на сближаването и се насочи към точката на преход.

— Получих съобщение на стандартен галактически език.

— Я да го чуем — изпъшка вазбата. — Май вече знам кой ни досажда.

— До неизвестния кораб от Магелановия облак, намиращ се в момента в орбита около Земята. Имаме основания да предполагаме, че сте замесени в незаконни действия за набиране на участници в

неразрешена игра. Говори кораб на Надзорниците. Прекратете опитите си за бягство!

— Да се махаме! — изпищя Алдин.

Пулсовите двигатели се включиха и ускорението за миг притисна чичото и племенницата в креслата им, преди да се задейства системата за компенсиране на инерцията.

— Прекратете маневрите!

— Проклети да са тези самозвани праведници! — изрева вбесеният вазба. — Копелета скапани, що не си гледат работата!

— До кораба, предприел опит за бягство. Нарушавате наложените от Надзорниците закони.

— Може да стрелят, за да ни спрат! — изскимтя Тиа.

Така си беше. Надзорниците бяха миротворци, които при нужда не се колебаеха да натиснат спусъка.

— Направи всички възможни маневри, за да им се изплъзнем! — заповяда Алдин на компютъра.

— Командата приета за изпълнение.

И след първия рязък завой ослепителен лъч мина там, където щяха да бъдат след секунда. Вазбата прецени, че ако се движат слепешката на зигзаг, може случайно да се натъкнат на някой лъч и да се простят с живота. Ясно му беше, че и Надзорниците се надяват точно това да го уплаши. На свой ред той разчиташе, че не биха желали да обременят с убийство „предопределението на душите си“, както обичаха да се изразяват.

— Вече няма съмнение, че сте замесени в незаконни действия. Ако прекратите съпротивата си, няма да ви накажем. Ще ви препоръчаме само морални наставления.

„О, небеса, само това ми трябваше!“

Алдин си представи как няколкостотин часа му наливат в главата назидателни укори за грешния път, по който е поел, а после го натикват за половин година в някой от техните центрове за „мирно превъзпитание“.

— Яжте ксарнски гозби! — кресна той и Тиа се изкиска доволно.

— Наближаваме изкривеното пространство около точката за преход — съобщи компютърът, след като предаде на преследвачите гастрономическия му съвет, предизвикал проблясването на нов лъч в опасна близост до техния кораб.

— Дали ще им се измъкнем? — усъмни се племенницата. — Доста съм чувала за онова тяхно превъзпитание. По-добре да умра, отколкото да ме тъпчат с тези тъпотии!

Алдин подозираше, че и на Надзорниците не би им харесало да се занимават с Тиа цели шест месеца. За миг в ума му се мярна мисълта дали да не се предаде просто за да си достави това удоволствие, но веднага се отказа. Обещаният му хонорар за играта беше несравнимо по-сладка перспектива от възможността да досади на галактическите господари.

— Върви да вържеш Александър с предпазни колани, погрижи се и за Парменион! — заповяда на племенницата си. — Доста ще се пораздрусаме.

— Ама вие не сте никакви богове! — чу се сърдит възглас.

Парменион се бе хванал неуверено за рамката на отворения люк.

— Може и да не сме — отвърна вазбата, превключил навреме на древногръцки, — но за жалост ни преследват едни типове, дето точно за такива се мислят. И ако ни се пречкаш, ще те изритаме от тази небесна каруца и ще те пхнем право в ръчичките им! Сега помогни на момичето да се погрижи за твоя цар.

Македонецът се поколеба, после вдигна месестите си рамене и излезе с Тиа.

— Навлизаме в точката след десет секунди — оповести компютърът.

— Спри незабавно! — викна вазбата, осенен от вдъхновение.

— Какво каза?! — изпищя Тиа, която нахълта обратно в пилотската кабина.

— Млъкни. Може пък да предпочитам живота с тях пред необходимостта да те понасям.

— А, така ли било! Корбин ще направи с тебе същото като с Лучана, ако ми извъртиш тоя номер!

— Казах да млъкваш! Върви да видиш как е Александър.

— Корабът на Надзорниците намалява скоростта — намеси се компютърът.

Алдин забеляза, че Парменион се стряскаше от гласа, но не беше сега времето да обяснява.

— Прати им съобщението ми, но с обичайното изкривяване на гласовите характеристики, за да не ни разпознаят.

— Прието за изпълнение.

— До кораба на Надзорниците. Предаваме се. Основният ни двигател прегрява. Съгласни сме да се подложим на превъзпитание, само ни отървете от тази браква, че ей сега ще гръмне!

— Радваме се, че осъзнавате грешката си — отвърна пилотът на другия кораб. — Започнете излъчването на насочващ сигнал и се пригответе за прехвърляне при нас.

— Компютър, готов за ускорение с пълна мощност! — прошепна вазбата.

— Приятели, няма да е толкова лошо, колкото си мислите. Скоро ще осъзнаете колко по-възвишени са нашите ценности...

— Да, бе! Що не ме целунеш по гъза! — изрева Алдин. — Компютър, да се махаме!

От рязкото ускорение им причерня за миг. Надзорниците изостанаха безнадеждно. Парменион и Тиа се затъркаляха по пода. С навлизането в изкривеното пространство зрението на вазбата помътня за няколко секунди. Още преди преследвачите да са ускорили достатъчно, за да ги догонят, бегълците се гмурнаха в точката на преход и изчезнаха от погледите им.

— Да го духате, скапаняци! — весело кресна Алдин.

— Това пък какво означава? — учуди се племенницата му.

— Как забравих, че вие, младоците, вече не изучавате историческа лингвистика? На един от древните земни езици това е означавало, че си преметнал някого и си го оставил да се чувства най-загубения глупак във вселената. Е, сега да се занимаем с нашите пътници — предложи той доволно. — Дано царят не е паднал заради ускорението.

— Владетелю! — извика Парменион от медицинския сектор.

Алдин и Тиа нахлуха един до друг в стаята. Момичето се закова на място и ахна, чичо ѝ едва не я събори в устрема си.

— При своите праотци ли попаднах?

Александър лежеше на манипулационната маса с отворени очи, гледаше другите сякаш от неизмерима далечина. Дебелият страж бе коленичил пред него и плачеше от щастие.

— Май вече трябва да започвам обясненията — прошепна вазбата с натежал от почит и уплаха глас.

4

— Значи не съм мъртъв?

Алдин се позасмя и поклати глава.

— Тогава къде съм попаднал? Пленихте ли ме?

Вазбата отново се постара да си придаде предразполагащия вид на грижовна болногледачка. Съзнаваше, че не го бива много за това.

— Владетелю, отвлекли са те за откуп! — избълва Парменион.
— Сигурно се кланят на някой зъл бог.

— Щом съм слугиня на някое гадно божество — изсъска Тиа, — бъди сигурен, че кажеш ли още една думичка, ще ти отрежа една много важна част от тялото.

Дебелакът я изгледа свирепо, отвори уста, но мигновено размисли, само измънка нещо под носа си и се извърна.

— Оставете ме насаме с Александър, за да му обясня всичко на спокойствие — тихо помоли Алдин, който не можеше да откъсне поглед от неразгадаемите очи насреща, сякаш излъчващи хипнотична сила.

— Владетелю!

Парменион явно беше готов да брани своя цар, без да се стряска от всички заплахи на момичето.

— Не се тревожи — с все още изнемощял глас го успокои Александър. — Ако са искали смъртта ми, нямало е какво да им попречи. А и нямаше да ме връщат на този свят от самия й праг. Излез, войнико. Това е заповед!

Македонецът се подчини, но мърморенето му показва ясно на всички колко е недоволен от положението.

— Добър войник. — Слаба усмивка плъзна по устните на пълководеца. — А сега ми кажи как направи това.

— Ще позволиш ли да те попитам какво си спомняш? — отвърна с въпрос Алдин. — Може би така ще е по-лесно да ти обясня.

Александър се замисли, веждите му се събраха на челото, като че се мъчеше да възстанови избледнял спомен.

— Струваше ми се, че падам — въздъхна той. — Плъзгах се надолу към мрака, за да потъна в хладната лятна нощ. През цялото време чувах да говорят около мен, но ми приличаха на призраци. Крещяха, че съм умрял, а аз напразно се напъвах да им кажа, че не бива да скърбят. Чувах ги и да се карат, после започнаха сбиванията. — Поколеба се и погледна втренчено Алдин. — Ще се погубят взаимно без мен. Ще забравят мечтата за единението. Длъжен си да ме излекуваш, за да се върна при тях и да ги поведе отново.

— Не мога.

— Значи съм обречен на смърт. Или вече съм мъртъв?

— Не, ще живееш, Александре. Но да те върна в твоя свят не ми е по силите.

Забеляза проблесналата за миг искра на гнева. Бе отказал да изпълни желанието на най-могъщия човек на Земята... Но възбата си напомни веднага, че това е било преди пет хилядолетия, а всички, с които бе говорил преди броени часове, отдавна са се превърнали в прах.

Александър се опита да стане.

— Заповядвам ти... — започна, но се свлече на масата разтреперан от болката и изтощението.

— О, владетелю, трябва да ми повярваш — подхвана Алдин, колкото и да му беше смешно да изрича натруфените слова, — готов съм да изпълня всяко твое желание, стига да мога. Но вече няма как да те върна. Не се отдавай на тъга, защото съдбата е приготвила за тебе по-възвишено призвание.

Пълководецът го изгледа изпитателно. Нямахше да повярва лесно.

— „Кои светове още не съм покорил?“ — прошепна възбата.

— Това пък какво беше?

— Приписват ти тези думи. Още си слаб, по-добре си почини.

— Искам да знам как си го направил и какво ми предстои.

Алдин не можа да възпре усмивката си. Изгаряше от нетърпение да разпита великия владетел как го е обучавал Аристотел, че дори и сега умът му се стремеше жадно към отговорите на загадките.

— Команда за медицинския компютър — тихо каза възбата. — Продължи да даваш леки транквиланти заедно със стандартната процедура по лечението и подхранването на неговия организъм.

— Прието за изпълнение.

Александър се озърна, стреснат от приятния женски глас на компютъра.

— Коя е тази?

— Скоро ще ти обясня, скоро. Сега поспи.

Личеше, че въпреки започналото въздействие на лекарството пълководецът се бореше да остане в съзнание, сякаш вече не искаше никога да затваря очи.

— Но аз трябва да знам... — прошепна той.

— Ще знаеш.

Докато изрече думите, пациентът се унесе. Вазбата поседя до него, наблюдаваше го как диша и се вслушваше в хриповете на още задръстените от пневмонията бели дробове. Медицинският робот го избута настрани, за да сложи кислородна маска върху лицето на Александър.

Алдин беше зашеметен от това, което успя да направи. Бе се пресегнал през епохите, за да върне към живот един от великите стратегии в човешката история. Преди предполагаше, че може би ще изпитва и снизхождение към този мъж — в края на краищата разделяха ги пет хиляди години непрекъснато усъвършенстваща се цивилизация. Но сега наистина се бе озовал срещу човека, приживе превърнал се в легенда. Вазбата се питаше дали онзи водач от миналото на гаварниците ще успее изобщо да се противопостави на Александър. И мислите му се отклониха към неговия приятел Зердж, чудеше се дали и другият вазба чувства същото като него в момента.

— Зердж, не съм убеден, че те разбирам.

Вазбата гаварнец стана и изопна мускулите си, неговата червеникавосивкава козина настръхна и по нея сякаш минаха вълнички, докато той разкършваше тяло.

— Няма и ден, откакто си тук, благороднико. По-добре ще е да отдъхнеш малко. Имаме достатъчно време за разговори.

— Не. Искам да знам всичко.

— Още си слаб от отровата. Защо не се напиш? По-късно пак ще дойда при тебе.

— Не.

Този път беше заповед. Зердж въздъхна, отново се настани на стола и махна на помощника си да му донесе още едно питие.

— И аз искам от същото.

— Само че... Благороднико, помисли за здравето си.

— Точно за него помислих.

Кубар се изсмя, а вазбата поклати глава учудено. Гостът му или можеше да носи пиене колкото десетина обикновени гаварнци, или вече не съзнаваше какво прави и скоро щеше да се просне в несвяст.

— Чудиш се как мога да издържам толкова, нали?

Пълководецът за пореден път прояви способността си незнайно как да разгадава мислите на събеседника.

— Тауг Кубар, май се налага да внимавам какво минава през ума ми, защото все успяваш да надникнеш в моята глава.

Кубар пак се засмя.

— Ако ми липсваше тази способност, нито щях да живея толкова дълго, нито щях да завладея цял свят. Завоевателят е длъжен да познава враговете си, но още по-важно е да разгадава мислите на своите приятели, за да знае доколко да им се доверява. Сега вече се питаш как съм допуснал да ме отровят и защо съм приел чашата от ръцете на съпругата си, преди да се кача на планинския връх, за да се отдам на размисъл.

Зердж само наведе глава изумено.

— Смешно е да се каже, че за мен това се случи само преди три дни... е, трябва да прибавим още четири хиляди години според твоите сметки. А сега пътувам към друг свят, и то не мъртвец, а жив и здрав воин, отправил се към поредното приключение. — Кубар поклати глава и козината му прошумоля тихичко. — Би трябвало да изпитвам благодарност. Да, за мен е чест, че историята ми е отделила такова видно място. Но не ти ли е хрумвало, че може просто да съм се уморил от войните и победите?

— Но нали точно ти си обединил нашата планета — напомни Зердж. — Може ли някой да се стреми към по-величествена цел?

Кубар го изгледа усмихнат.

— Да се върнем на предишния ти неизречен въпрос. Да, подозирах какво е сипано в онази чаша, но въпреки това я изпих.

— Защо?

— Вероятно защото бях преуморен.

Зердж се вторачи недоверчиво в него.

— А може би и като изпитание на предаността. Предполагам, че знаеш колко ми харесваше да показвам доверието си, обаче... последния път сгреших. Не. Сега се опитвам да излъжа самия себе си. Опитай се да ме разбереш — току-що бях постигнал най-голямата си победа. Бях завършил делото си по обединяването на племената и знаех, че дори да ме няма, съветът ще успее да съхрани единството. Спомних си думите на нашия велик воин-поет Лагата, че е добре да оставиш своя следа в света, но още по-добре е да знаеш кога да го напуснеш, за да засияе паметта за тебе.

Военачалникът замълча, унесен в мислите си. Зердж искаше да му каже, че е прав. С „изчезването“ си бе станал мъченик на обединението и бе го укрепил навеки. Петстотин поколения наред се разказваше преданието как тауг Кубар дошъл да сложи край на раздорите и когато изпълнил задачата си, върнал се в Невидимата светлина. Навреме прозря, че такива похвали ще прозвучат като празни ласкателства за великия воин.

— Я повтори как наричате другите разумни същества.

— Хора.

— Аха, хора значи. Преди всичко искам да ми разкажеш каквото знаеш за човека Александър.

— Вече ми обясни как го направи, но още чакам да чуя какви са били подбудите ти.

Стреснат, Алдин се надигна от койката и видя Александър, който беше приклепнал до него с все същата загадъчна усмивка на лицето си.

— Трябва да събираш сили, не си се възстановил напълно.

— Правилно ли се досещам, че името ми се е съхранило пет хилядолетия не защото съм обичал да мързелувам? Алдин, времето никога не стига. Боговете са ни дарили със съня, за да ни лишат от величие. Да заспиш, е все едно да умреш.

Вазбата поклати глава, обърна се към обслужващия модул, поръча кафе и уважително поднесе една чаша на Александър.

Не можеше да проумее лекотата, с която този мъж бе свикнал с разтърсващия преход към немислима за времето му технология. Просто прие съществуването на корабните компютри и механизми,

макар да разпитваше за тях с жадно любопитство. Прояви известен инат, преди да се съгласи с имплантирането на езиковата присадка, но това беше проява на типичното елинско презрение към всяка чужда култура. Накрая обаче осъзна колко полезно е приспособлението и се примири. Дори обяснението, че са възможни пътешествия в пространството със скорост над светлинната, предизвика само небрежно повдигане на раменете. Така се свърши с тревогите на неколцина сред коховете, че шокът от сблъсъка с новата среда ще направи Александър безполезен.

За Алдин най-любопитна беше възможността да научи пълководеца как да си служи с историческата библиотека на кораба. Остави го да преглежда различните описания на собствените му дела. Когато Александър изчете смешните измислици на Плутарх за склонността му към пиянство и разврат, гневното му ръмжене огласяше кораба часове наред. Вазбата не можеше да не му съчувства. Питаше се как ли би понесъл самият той подобни лъжи за живота му, четени от стотици поколения.

— Значи сега ще ме разпитваш за бъдещето.

— Алдине, нямаме нищо друго, освен бъдещето си. Макар да разбирам, че съм интересен за тебе и онези полубогове, на които служиш, не ми се вярва да сте си направили труда да ме откънете заради самото забавление. А моят войник не забрави да ми разкаже, че ви е преследвало нещо, от което ти си се уплашил неприкрито.

Алдин почти физически усещаше как тези очи го пронизват, търсеци отговор. Не измисли как да се измъкне, защото човекът срещу него долавяше всяко насилие над истината.

— Изпратиха ме да те отведа на друг свят, където има война.

— Поласкан съм. Но защо избрахте мен, а не някого от собствената си епоха?

— Защото ти си Александър Велики. Ако можеше да върнеш Хектор от света на мъртвите, не би ли искал да се сражаваш рамо до рамо с него?

Пълководецът се усмихна, щом чу името на любимия си герой от Троянската война. Макар да беше сдържан, пролича колко е доволен от сравнението с Хектор.

— Значи ви е нужен герой за вашата война, така ли?

Вазбата кимна бавно и започна да обяснява:

— Ще те отведе на място, което не прилича на никой от стотиците хиляди обитаеми светове на космоса. Сътворено е от най-древната известна ни раса. Наричаме я Първобродниците. Някои вярват, че тези същества са бродили по Земята преди десетина милиони години и на тях се дължи появата на човечеството, както и на гаварниците.

— Кои гаварници?

— След малко ще поговорим и за тях, но да продължа за Първобродниците. Били са толкова могъщи, че дори създавали светове за собствено удоволствие, както ти би построил град. От тях е останал и онзи пръстен, толкова грамаден, че площта на Земята, умножена стократно, не би заела голяма част от него... — Александър попиваше напрегнато всяка дума на Алдин. — Преди двадесет и пет века този свят бил открит от хората. Няма разумни обитатели. Както изглеждало, Първобродниците го създали само за да го зарежат и продължат по пътя си.

— Защо?

— Не знаем. Никой не ги е виждал, дори Надзорниците...

Вазбата млъкна изведнъж. Не му се искаше да говори точно за това.

— Има нещо, което предпочиташ да не знам, нали?

— Е, да речем, че от всички неща, които трябва да научиш, това най-малко ще ти е от полза.

— Няма да настоявам. Продължавай.

— Те създали изумителните си конструкции, после изчезнали. Потомците на първите заселници по Пръстена загубили връзките си с останалите светове по време на опустошителна галактическа война. Наскоро ги открихме отново и се оказа, че са забравили почти всичко от постиженията на предците си. Как да ти кажа, станали са малко...

— Като по моето време, а? Първобитни?

— Нямах намерение да те обидя.

— Не се засягам. Не съм толкова суетен, та да си въобразявам, че със смъртта ми хората са спрели на едно място. Естествено е да постигат напредък.

— И така, открихме едва мъждукаща цивилизация, въввлечена във война с друга раса.

— Каква?

— Май не обяснявам добре... Пропуснах нещо. Помниш ли, че споменах за гаварниците?

— Да.

— Те са разумни като хората, но не са хора.

— Нима казваш, че и други твари, освен нас, са надарени с разум? — развълнувано попита Александър. — Надявах се да открия такива странни племена отвъд Бактрия и ето че най-сетне това се случи!

Вазбата тръсна глава и се засмя.

— На равнището на военното изкуство, за което говорим, те са почти непобедими. Ходят и говорят като нас, но на външен вид повече напомнят вълци.

Пълководецът го изгледа недоверчиво. Подозираше, че Алдин започва да пресилва нещата.

— За какво „равнище на военното изкуство“ спомена?

— Войната на онзи пръстенов свят не е по-различна от онази, с която си свикнал. Всичко опира до меча, копието и лъка.

— Значи там не използват вашите машини и чудни открития? Но защо? Хората винаги се опитват да измислят по-успешен начин за унищожаване на враговете си. И моят баща, и Дионисий Сиракузки разбираха това, затова наеха учени мъже да им построят бойни машини. Защо хората и гаварниците от Пръстена не си служат с нещо подобно?

— Ние научихме за тази война съвсем наскоро. Май вече е време да ти кажа, че има и трета раса — Надзорниците. Те са забранили галактическите войни, не разрешават и да се намесваме в местни стълкновения, дори да ни се иска. А пък ние нямаме желание да го правим. Вкараме ли там нашите машини, само ще предизвикаме масово изстребление. Несравнимо по-добре е да ги оставим да си уредят сметките по начина, присъщ за твоята епоха.

Александър се подсмиваше, сякаш вече схващаше премълчаното от Алдин.

— И между другото става малко по-интересно, нали? — Вазбата не отговори. — Ето я причината да се пресегнете в миналото си и да ме измъкнете оттам. Искате да оглавя човешката армия в тази война и да я продължа до победа.

— Позна.

— Но аз съм чужденец за онези хора. Какво ще ги накара да ме признаят за свой водач?

— Изобщо не може да се каже, че са войнствено настроени, освен това им липсва единна организация. Мъж като тебе все ще измисли как да си пробие път до върха.

— Любопитно предизвикателство... Значи ще бъда принуден да се наложа, без да имам титлите си, името си, нито никакви сподвижници.

Алдин вдигна рамене.

— Те са чували за тебе от праотците си. Дори боготворят древната история на човечеството. Ако ги убедиш, че си този, за когото се представяш, толкова по-добре за тебе.

— Всичко това звучи като кошмарно видение на луд — студено изрече Александър.

— Но предизвикателството си остава...

— Ти ще дойдеш ли с мен?

— Оставя ли те веднъж на Пръстена, полубоговете, които наричат себе си „кохове“, ще забранят всякаква връзка с тебе и с гаварнеца. Останалото зависи само от тебе.

— Алдин Ларайс, лесно е да пресмяташ отстрани пречките и улесненията.

— Отказваш ли се?

— Още не, но ти ме изправи пред труден избор. Да приемем, че малката машинка, която пъхна в главата ми, ще ме научи на езика на онези хора. Ами обичаите им, които изобщо не познавам?

— Ще те оставим до селището на планинско племе, което не се различава много от твоите македонци. Само че са потомци на хора, живели някога на североизток от Македония. Дори и те знаят за подвизите ти.

— Все пак си мисля, че главата ти не е наред. И защо да приемам това безумно предложение?

— Е, не бива да забравяш за гаварниците. Само ти можеш да защитиш човеците от тях. Трябва да ти кажа, че съвсем скоро сред тях ще попадне един от прочутите им древни военачалници. Той непременно ще сплоти своето племе и ще го поведе срещу хората, които могат да разчитат единствено на гениален стратег като тебе, защото гаварниците ги превъзхождат в грубата сила. В ръкопашна

схватка двама, дори трима мъже не стигат, за да се справят с един гаварнец.

Алдин се надяваше, че този довод ще се окаже достатъчен да наклони везните. Не се наложи дълго да чака отговора.

— Искам да чуя нещо повече за онзи техен предводител.

— Намираме се в предварително посочената от вас орбита около Колбард.

Алдин завъртя креслото с гръб към командния пулт и огледа другите трима, застанали в кабината. Тиа си придаваше безразличен вид, но дори обръгнало на всичко момиче като нея не можеше да не трепне от такава гледка.

Траекторията им ги изведе покрай периферията на Колбард. Две преградни стени, високи по няколкостотин километра, се издигаха по краищата на пръстена и задържаха помежду си атмосферата му. Алдин заповяда на кораба да мине над невероятното планинско било и пред тях на екрана се откри свят в ярки оттенъци на синьото и зеленото — като плодородна планета, върху която бе паднала ивица светлина, извиваща се в арка към безкрайността.

— На гърба на костенурка — мърмореше си Александър, — която пък е стъпила на слон, а той стои върху лъв.

— Какво си приказваш? — попита Тиа.

— Нищо особено. Един от учителите се опитваше някога да ни обясни как е устроен светът...

Гласът му затихна и той поклати глава от изумление. Парменион прокле тихичко някакви демони и обърна гръб на екрана.

— Войнико, без да трепнеш посрещна персийските колесници при Гавгамела. Защо тази гледка смути душата ти?

— Персите ги познавах и знаех как да се бия срещу тях. Но това тук е плод на черна магия.

Дебелакът стрелна с поглед Алдин, сякаш очакваше да блъвне огън или да размаха криле.

— Още какво има да видиш... — промърмори вазбата и пак се обърна към Александър: — Готов ли си да слезеш там?

Пълководецът вдигна рамене и се засмя.

— Като си помисля, тази възможност е особена милост от боговете. Сега мога да докажа дарбите си, без да съм стъпил върху основата, положена от моя баща. Ще съградя империята си от нищо, както е започнал той. Ето какво наричам предизвикателство! Готов съм.

Алдин не сдържа щастливата си усмивка при този отговор. Парменион обаче не изглеждаше доволен от живота.

— С мен какво ще стане? — изсумтя той.

— Ще останеш с нас, разбира се — предложи вазбата.

— Не, не ще позволя да слезе сам. Не е редно. Заклел съм се да му служа и да го пазя от беди.

Алдин се боеше да не възникнат усложнения и се опита да разубеди стария войник.

— Гаварнецът ще бъде сам. Не е честно Александър да има и помощник.

— Затова си ми скрил меча, долен мръсноко! Ако ми беше сега в ръцете, щях да те...

— Стига! — Александър пристъпи между двамата и отпусна длан върху рамото на Парменион. — Ще се радвам с мен да дойде поне един от сънародниците ми. Не може ли да се уреди някак?

Вазбата вдигна рамене и накара всички да излязат от пилотската кабина. Знаеше, че корабът на Зердж вече трябва да е заел позиция над отсрещната преградна стена. Очакваха сигнал от Корбин, който щеше да даде началото на играта.

Настрои предавателя си на честотата на гаварнеца.

— Алдин до Зердж. Готов ли си за спускането на играча?

— Алдине, още отсега предвиждам резултата — отвърна другият вазба с отчетливия си дебел глас. — Кубар е още по-способен, отколкото очаквах. Искан ли да сключим малък облог само между нас двамата?

— На по десет хиляди катара? — веднага предложи човекът.

Миг на колебливо мълчание.

— Дадено. Кажете сега за какво се обаждате.

— Дребна неприятност. Неволно прибрах и един от стражите. Ще представя на ксарна всичките си записи за доказателство. Чудех се дали, ако си имал същия проблем, не бихме могли да уредим нашите играчи с по един спътник.

— Хвала на звездите! Заключил съм в съседната каюта един побеснял копиеносец. Опитваше се да ми види сметката всеки път, когато не покажех нужното уважение към Кубар.

— Значи се споразумяхме?

— Споразумяхме се. Ще ги свалим долу след час. Ей сега ще съобщя на Корбин, че сме готови.

Първоначалната разпалена готовност на Парменион поугасна, докато Тиа с най-простички думи му обясняваше как действа системата за пространствени скокове. Дебелакът начесто се озърташе към своя пълководец и се опитваше да прикрие страха си.

Алдин протегна ръка на Александър, който я стисна силно и уверено.

— Дано твоите богове те пазят и те дарят със слава.

— Ах, да, славата... — ухили се великият македонец. — Цял един свят за завоюване, стига да им понесат моите похвати...

Тиа надигна глава иззад пулта и кимна. Току-що бе получила сигнала.

Алдин помахна за сбогом и включи пренасящия лъч. Въздухът затрептя, чу се познатото припукване и двамата мъже от древността изчезнаха.

Вазбата постоя неподвижно около минута. Налегнаха го угризения, че не беше по-откровен с Александър и не му обясни истинските подбуди на коховете за това начинание. Но вече нямаше как да поправи стореното. Време беше да се пренесе в новата комарджийска яхта на Корбин, кацнала върху една от кулите за климатичен контрол, които се издигаха стотина километра над повърхността на пръстена. Напрегнатите обрати в сблъсъка долу може би щяха да продължат повече и от година, а залозите вече прииждаха като бурна река.

5

— Повелителю, страх ме е.

Александър погледна за миг Парменион и се усмихна. Странният кораб на Алдин бе изчезнал отдавна от небето и двамата се катереха часове наред към билото на високия рид. Дебелият войник пъхтеше мъчително, пот капеше от лицето му и избиваше на петна по туниката.

Пълководецът спря за малко, вдиша с пълни гърди и бавно издиша, обзет от изумление. Откакто стрела прониза единия му бял дроб преди години, често се случваше да се бори със задуха. Но чудесните машини на Алдин му върнаха здравето и поне за това беше благодарен.

— Е, от какво се боиш?

— Погледни слънцето, Александре. Та то не помръдва! Значи и времето е застинало, ще живеем вечно в един и същ ден.

— Любопитно разсъждение. Говориш като някой от последователите на Евклид. Само не бива да забравяш, че сега стъпваме не по своя свят. Не се оставяй страха да те лиши от разсъдък.

— Вървим из друг свят — измънка Парменион, — пък той ми разправя да не се плаша.

Александър отметна глава, за да погледне тукашното светило. Приличаше на привичното за него слънце, но и се отличаваше. Светлината му беше по-рязка и някак странно бяла. Македонският владетел отново потисна надигация се страх в собствената му душа.

Твърде добре познаваше това чувство. Никой от съратниците му не бе подозирал, а и той не би си признал за нищо на света, но сърцето му често се свиваше. Разбира се, трябваше да живее според легендите, които хората си разказваха за него. Нямахше намерение да показва страха си дори тук, на приказния Колбард, където цяла вечност го делеше от дома му.

И какво ли бе станало там? Какво е сполетяло Роксана и нероденото му дете, определено за негов наследник? През ума му

забързано се носеха всички откъслечни думи, дочути от смъртното му ложе, докато усещаше как животът го напуска бавно.

Неволно се засмя на спомена. Онези негови вълци, онези хищници, които насъскваше срещу всекиго, изпречил се по пътя му към величието и мечтите... Чу ги и как се вкопчиха един в друг. Също като глутница, останала без водач. Схватките не са престанали, докато не са избрали новия си повелител.

Но сега бяха потънали в забравата и хората помнеха имената им само като сенки на собствената му слава. Поне така разправяше пълничкият мъж, когото отначало помисли за пратеник на боговете.

Пет хиляди години... Той поклати глава смаяно. *Пет хиляди години*. Пак се вторачи в небето, сякаш там можеше да види познатия си свят и да си възвърне душевното равновесие, да разбере смисъла и скритите подбуди в онова, което бяха сторили с него.

Пет хиляди години и още сто и петдесет хиляди светлинни години, бе казал Алдин. Опитва се да обясни какво означават тези числа, но за Александър те си останаха празен звук. Престана да се занимава с тази мисъл, както си му беше присъщо. Случеше ли се да не разбере нещо веднага, започваше да търси отговора упорито, но накрая се отказваше, за да остави непознатото и загадъчното за по-подходящ момент, когато ще може да му посвети достатъчно време.

Точно сега имаше по-непосредствени грижи. За него започваше ново приключение и той поумува над необичайните обстоятелства. Каква ли беше истинската причина за постъпките на онзи Алдин? Вероятно и любопитството бе изиграло своята роля, но Александър се досещаше, че не го стовариха тук само за да обедини местните хора и да ги поведе срещу нашественика. Ако онези полубогове — коховете, имаха само това желание, щяха да го представят най-тържествено на варварите, за да ги подчинят веднага на неговата воля. А те го принудиха да се промъква тук като нощен крадец, сякаш Алдин се стремеше никой да не забележи какво става. Александър реши, че засега не е наложително да търси отговора и на тази загадка.

Позабави крачка и огледа околните хълмове. Местността не се различаваше кой знае колко от земите на Бактрия. Високи възвишения, покрити с рядка гора, над които се издигаха остри заснежени зъбери. Въздухът беше приятно свеж и ободряващ, особено в сравнение с нетърпимата влажна жега във Вавилон. А право пред него се

извисяваше невъобразима планина — скално чудовище, забило се в небето и сякаш достигнало самото слънце. Алдин бе му обяснил, че там горе кацат грамадни кораби, носещи се из небесата, а самата невероятна кула служи за охлаждане на въздуха и поддържане на температурно равновесие. Подобни планини стърчали като шипове и по външната повърхност на пръстена.

Умът на Александър засега не успяваше да се пребори с тази представа и той се задоволи с мисълта, че Първобродниците, сътворили това чудо, трябва да са били богове или поне техни потомци. Загледа се в колосалния връх и си каза, че най-му подхожда името Олимп. Според Алдин бил свято място за местните жители, а в подножието му имало поне десетина села. На пълководеца му се струваше, че съвсем близо до първия връх има още един, но всъщност беше на поне двеста километра според мерките на тези хора. Понататък различаваше още четири. Неговият спасител му каза, че около първите три кули имало към половин милион жители, но към северния край на пръстена се простирала пустош, населена само от отшелници и мародери. Другата тройка кули били в земите на тварите, наричани гаварнци. Загледа се натам, надяваше се да види очертанията на главния им град, разположен на океанския бряг. Мислено определи посоката като запад. Но от такова разстояние се забелязваха единствено трептящият въздух над водата и високите облаци, носещи се откъм далечните планини.

А, на изток, накъдето беше тръгнал Александър, може би на хиляди километри, се издигаше нещо като виолетова стена, закриваща целия хоризонт. Алдин смяташе, че тези равномерно разположени прегради спасяват пръстеновия свят от бури, които иначе щели да бъдат далеч по-страшни от ветровете, брулили някога равнините на централна Азия.

Пълководецът отново усети как го изпълва изумлението от новия обрат в съдбата му, но неговият дисциплиниран ум веднага потисна чувството. Ако дори веднъж бе позволил да го надмогне страхът от непознатите опасности, нямаше да съгради своята империя. Не би успял да се наложи и в този нов свят. Пак се обърна на запад. Различи още една такава стена.

Повърхността на чудноватия пръстен се извиваше нагоре, а не надолу като на Земята, затова далечните местности не се криеха зад

хоризонта. Тази особеност още вцепеняваше от ужас Парменион, но и той вече свикваше. Няма как, каза си Александър, иначе ще полудее.

Осъзна, че тези земи не са благоприятни за използването на фалангите като боен строй. Нагънати хълмове, прорязани от тесни клисури, отвесни голи скали, бавно ронени от вятъра. Според Алдин теренът наоколо бил най-разнообразен. Изглежда за Първобродниците било удоволствие да оформят земята без никаква видима логика, водени от прищевките на въображението си. Само на един ден път в южна посока започвали невероятно плодородни равнини, но били под властта на съществата, срещу които Александър трябваше да поведе хората.

Стъписа го съвсем нова идея — той бе завладял част от една планета, но онези Първобродници просто са си построили нов свят!

— Повелителю, вслушай се! — прошепна Парменион до рамото му и задърпа Александър към купчина камъни, където можеха да се скрият.

Пълководецът бавно завъртя глава, мъчеше се да чуе почти недоловимите звуци, подобни на далечен шепот от вълни. Не беше сигурен дали не си ги измисля. Огледа се към своя спътник с надеждата той да разсее съмненията му.

— Май пици човек — тихо се обади Парменион.

Александър вдигна рамене, свали лъка от рамото си, огъна го и върза тетивата. Опъна я и прецени, че това оръжие е добро поне колкото знаменитите скитски лъкове, може би дори ги превъзхождаше, защото бе изработено от метал — вероятно от някакъв вид закалена стомана. Пак поклати глава смаяно.

Извади стрела от колчана и я претегли на дланта си. Чудесно балансирана и съвсем лека, а четворното острие блестеше зловещо във всички цветове на дъгата, по-опасно и от бръснач. Какво съвършенство, въздъхна Александър. Такъв лък би струвал прекалено скъпо в Македония, а и едва ли някой би успял да го направи.

— Да се намесим ли? — обърна се усмихнат към спътника си.

— Ех, повелителю, какво ли ни засягат тукашните разпавии!

— Напротив, Парменион, засягат ни. Рано или късно ще трябва да се срещнем с тези хора, нали? Защо не веднага? Ъ-ъ... извади все пак този меч от ножницата, ако ръждата не го е изяла вече, и ела с мен.

Последните думи изрече като небрежна шега и засраменият Парменион побърза да го послуша.

„Никога не съм предполагал, че ще водя армия само от един воин, но все отнякъде трябва да започна.“ Съзнаваше и че колкото по-скромно е началото, толкова по-голяма ще е победата... ако я доживее.

Хъм, животът... Вече се бе превърнал в легенда, както си бе мечтал, а това приключение по-скоро приличаше на допълнителна награда от съдбата, сякаш боговете са решили да го изправят пред още по-трудно препятствие, за да видят как ще се справи. Сигурно е точно така — боговете го предизвикват. Александър се разсмя.

Е, няма да ги разочарова.

С доближаването към върха на хълма виковете се чуваха все по-силно. Пълководецът се сниши и започна да се придвижва предпазливо от камък към камък.

Поредният писък, този път пронизителен и изпълнен с ужас. Изведнъж Александър реши, че не подхожда на един цар да се промъква към сражението като грабител на трупове. Изправи се и zakрачи напред, все едно очакваше със самата си поява да прекрати безредиците от другата страна на хълма.

— О, богове! — ахна Парменион.

А неговият командир отново трябваше да се пребори със стария си познайник — страха, но този път го изпита както никога. Бе се плашил от своя баща, поне като малък, винаги се бе опасявал и да не се провали в изпълнението на замислите си, но за разлика от съратниците си не трепереше преди битка. Сега разбра какво са чувствали.

Вреценето на човеците издаваше неудържимата им паника. А причината да се стъписат изглеждаше като кошмар за Александър. Тварите приличаха на вълци, но не бяха. Имаха и черти, сближаващи ги с хората. За миг се почуди дали някой зъл демон не е съещил човек със звяр, за да се роди подобно изчадие. Най-близкото от съществата яздеше животно, двойно по-едро от любимия Буцефал на Александър. Можеше да се каже, че това също е кон, но на вид доста по-див и свиреп.

Пет-шест от тези оживели кошмари бяха яхнали страшните си коне и звукът от гласовете им напомни на пълководеца тържествуващ кикот. Напредваха подредени за нападение, насочили ниско напред

дългите си копия. Един стискаше жена под мишницата си. Точно нейните писъци бяха привлекли вниманието на двамата македонци. Едва сега Александър разпозна дивата ярост във виковете ѝ, защото тя хулеше и кълнеше мъжете, побягнали надалеч от враговете. След малко той осъзна, че разбираше всяка нейна дума, макар тя да не говореше на гръцки, персийски или друг привичен за слуха му диалект. Присадката от Алдин вършеше работа. Ясно долавяше дори страха в гласовете на тичащите мъже.

Бяха поне петдесет, но му напомниха за подгонено стадо. В движение се отърваваха от наглед крехките си копия, за да спечелят още малко бързина. Погледът му обхвана сцената за миг-два, вече знаеше кое е правилното решение.

Още веднъж опъна лъка, за да прецени силата и уравнивешеността му. Пресегна се назад към колчана и извади първата стрела с блестящо острие. С едно-единствено ловко движение я постави на тетивата, опъна лъка и се прицели в чудовището, яздецо най-отзад.

Знаеше, че настъпва моментът на изпитанието, защото пуснаше ли стрелата, гневът им щеше да се обърне срещу него.

Тетивата звънна и като същинска мълния стрелата се понесе по смъртоносния си път. Улучи съществото високо в гърба, проби с лекота покриващата го броня. С гръмък остър писък то се просна по лице върху главата на коня си — ударът бе толкова силен, че го изхвърли от седлото. Ездитното животно отскочи встрани и изнесе господаря си от битката.

А втората стрела вече летеше. Този път попадна по-ниско, но със същите гибелни последици. Останалите се сепнаха и погледите им затърсиха неочаквания нападател.

— Парменион, според мен е по-добре да си приготвиш пиката, защото ни предстои сблъсък с кавалерия.

Не беше нужно да съветва стария воин, който вече бе прибрал меча в ножницата. Вмъкна горната част с острието в дръжката, завъртя я, за да се заклеци, застана до Александър, опря се на едно коляно, заби дръжката в пръстта и насочи пиката напред. Ако конникът беше достатъчно безразсъден да нападне слепешката, ездитното му животно просто щеше да се наниже на дългото острие.

Дебелакът се тресеше от страх. Бе преживял множество сражения, но за пръв път трябваше да се изправи срещу кон, чиято глава се издигаше двадесет и пет длани над земята.

Третата стрела се изгуби в облака прах, защото съществото дръпна рязко юздите и спря, щом видя, че човекът пусна тетивата.

— Повелителю, единият има лък! — кресна тревожно Парменион.

Александър се взря напрегнато. Най-близкото до тях чудовище свалеше лъка си, докато пришпорваше коня си за нападение. Поредната стрела изсвистя и съществото едва не изхвърча от седлото, лъкът падна от отмалелите му пръсти.

Останалите трима се поколебаха, после онзи, който държеше жената, я пусна да падне. Изрева мощно и подкара коня си напред в тромав галоп.

— Погледни го само! — извика пълководецът. — Толкова е бавен! Само изглежда страховит, но дори слоновете на Пор бяха по-пъргави!

Подобната на вълк твар насочи копието си и вдигна щита високо пред себе си, за да се опази от стрелите. През цялото време надаваше стържещ по нервите вой. Александър сложи стрела на тетивата и пристъпи няколко крачки напред, за да се изравни със стоманеното острие на пиката.

— Стреляй, Александре! — изпъшка Парменион. — Можеш да му пратиш две-три стрели, преди да ни е връхлетял!

— Искам да му се полюбувам. Прекрасна гледка.

— Ама като опръска всичко наоколо с кръвта ни, никак няма да е хубаво!

Пълководецът не му обърна внимание, заплепен от тази забележителна проява на храброст. Съществото вече се бе изправило на въжените примки, увиснали по хълбоците на грамадния кон. Само че четириногото тъй и не можеше да се ускори до нещо повече от муден тръс. А бронята на нападателя отблизо се оказа елек от дебела кожа.

— Господарю, моля те! Простреляй го!

— След малко.

Вече се чуваше пухтенето на коня и дрънченето на снаряжението по него. Макар и да виждаше какво го очаква, чудовището не трепна, а

се изопна още по-високо над седлото, сякаш да покаже цялата си дързост.

Александър поклати глава и опъна тетивата. Противникът пак се прикри зад щита. Лъкът звънна и воят престана отведнъж. Останал без ездач, едрият кон подмина двамата човеци ходом и спря отстрани, като че искаше да види завършека на това стълкновение.

Пълководецът погледна последните двама конници, които също се взираха безмълвно в него. Той направи десетина крачки към тях и отметна плаща си. Посребрената бронзова броня за пръв път блесна под странното светило.

— Аз съм Александър, наричан още Велики, син на Филип. Бях владетел на половината от познатия на просветените народи свят.

Остави лъка на земята и извади меча си, даден му от Алдин. Беше лек и добре уравновесен в ръката му, а с тази стомана не можеше да се равнява и най-доброто, правено някога от арамейските ковачи. Македонският владетел се бе трогнал, когато видя, че Алдин е гравирал на острието всичките му титли и имената на местностите, където бе извоювал най-големите си победи. Помнеха ги и след пет хилядолетия. Взря се в отблясъците по метала, после вдигна поглед към небето.

И отново се обърна към още живите две чудовища. Едното се изправи на стремената и размаха копието си. Вятърът донасяше виковете му до Александър, само че не разбираше нито дума. За съжаление Алдин не се бе погрижил и за това. Предположи, че му отправят предизвикателство и в отговор тръгна надолу по склона, но онези двамата обърнаха конете си и се отдалечиха.

Когато стигнаха билото на следващия рид, озърнаха се за миг, после се скриха от погледа му.

— Повелителю, великолепен изстрел беше. Но що за чудо е това!

Парменион стоеше до тялото на поваления нападател. Александър отиде при него. Стрелата бе минала през щита и стърчеше от гърлото на съществото. Пълководецът още не знаеше достатъчно за враговете, но поне му беше ясно, че не им липсва смелост. Този тук сигурно бе предусетил смъртта си и все пак не се отказа от атаката, готов да посрещне участта, която човекът бе принуден да му отреди.

— Ако ще трябва да се сражаваме с тях, няма да ни е леко — каза на своя войник.

— А ако ще водиш в битки пъзльовците, дето подвиха опашки — промърмори сърдито Парменион, — май става прекалено трудно!

Александър приклепна до съществото. Беше с три глави високо от самия него и от главата до петите го покриваше къса и мека черна козина. Отново му се стори за миг, че се взира в човек... но с твърде вълчи черти. Хвана едната още топла ръка и огледа пръстите. Не се различаваха много от човешките, с изключение на прекалено дългия палец, при това разположен не където би очаквал да го види.

Очите бяха още отворени — извити и тесни като на азиатците, с двойна гънка на клепачите. Ушите стърчаха право нагоре, високо от двете страни на кожения шлем с мека подплънка. Бронята изглеждаше добре направена, но по дебелината продъбена кожа почти нямаше метал. Пълководецът докосна клепачите на мъртвия враг и ги затвори. Стана и покри поваления враг с наметалото му.

— Достоен противник — промълви тихо и се обърна към спътника си. — Парменион, май вече е време да се срещнем с нашите поданици.

Старият македонец само поклати глава изумено. Вдъхновеният от боговете владетел не знаеше що е колебание. Не се съмняваше, че тукашните хора наистина ще станат негови поданици.

Конят стоеше настрана и ги зяпаше недоверчиво. Александър бавно разпери ръце, заговори тихичко на животното и започна да го доближава стъпка по стъпка. Но едрият звяр трепна и заотстъпва.

— Парменион, дай ми онова наметало.

Уви се в плаца на врага и заобиколи коня в широк полукръг, докато усети вятъра в гърба си. Този път четириногото не помръдна. Пълководецът протегна ръка и го погали по носа, като му шепнеше нещо през цялото време. След няколко минути застана до хълбока на коня.

За пръв път виждаше толкова високо ездитно животно, беше почти с размерите на едногодишен слон. Едва може да се хване за седлото. Конят шавна неспокойно и изпръхтя, но Александър не се пусна, а пак му заговори кротко.

Пое си дълбоко дъх и с един ловък скок се озова върху гърба на животното. То запристъпва нервно и пълководецът положи големи усилия да не падне. Нямаше как да стисне с колене твърде широкото туловище и едва запази равновесие, докато се пресягаше към юздите.

— Повелителю, опитай да пъхнеш крака в ония кожени примки!
— подвижна насърчаващо Парменион.

Александър сведе поглед, но опората от усукани кожени върви беше твърде ниско. След миг забеляза и подвижния ремък, с който можеше да се наглася.

Животното още подскачаше, докато ездачът му се мъчеше да издърпа примката до крака си. Пълководецът незнайно как бе усетил, че невидими наблюдатели следят всяко негово движение и ако паднеше точно сега, щеше да се прости с всякакво възможно влияние над тези хора, което му бе дала победата. Най-сетне успя да пъхне лявото си ходило в кожената примка. Бързо се справи и с дясната.

Щом се опря на стремената, веднага разбра, че вече ще успее да подчини коня на волята си. Толкова просто и удобно приспособление, защо нито самият той, нито някой от командирите на кавалерията му не се бе сетил за това? Хвана здраво юздите и с твърда ръка принуди грамадното четириногло да се успокои.

Смуши го с пети и го подкара напред. Бе яздил най-добрите скитски и персийски коне, затова остана разочарован от мудния бяг на този великан. Само че си напомни какъв ужас би вдъхнало нападение на отряд от хиляда такива коне дори в най-закалените негови фаланги, както бе станало при срещата им с бойните слонове на Пор. В това създание като, че се съчетаваха най-добрите черти на слона и коня. Беше страховито грамадно, но все пак достатъчно подвижно и покорно. Можеше и да се изхрани, без да поглъща цяла купа сено всеки ден.

Спря до Парменион.

— Хайде, войнико, качвай се при мен. Винаги е по-добре да яздиш Буцефал, отколкото да бъхтиш пеша.

По устните му плъзна сянка на усмивка.

— Той още ти липсва, нали, владетелю? — попита ветеранът със съчувствието на по-голям брат.

Защото подобно на мнозина в онази отдавна изчезнала в миналото армия, той помнеше своя цар още от момченце. Не можеше и да забрави верния четириног спътник на пълководеца, пренесъл го през всички битки и несгоди, за да срещне гибелта си в широките равнини край река Инд. Бе видял и как богоподобният владетел държеше главата на коня в скута си и ридаеше над него като хлапе,

прощаващо се със своето кутре, прегазено от каруца. Всичко това пролича ясно в погледа му и Александър кимна мълчаливо, после извърна глава за миг.

— Неговият дух се завърна да ми служи в този час на изпитание — тихо изрече пълководецът. — Отново яздя Буцефал. А сега седни зад мен, съзливо старче такава! Да видим къде се крият онези страхливци.

Парменион пое ръката му и се издърпа върху широкия гръб на коня. Боеше се до онемяване от този звяр, но за нищо на света не би издал страха си.

— Като заговорихме за тях, се сетих — видя ли накъде тръгна момичето? На нея поне ѝ стигна смелост да проклина всички.

— Не, повелителю, не забелязах в бъркотията.

— Не знам защо, но си мисля, че е някъде наблизко, затова бъди нащрек.

Отправиха се към високите хълмове, за да търсят бегълците.

— Парменион, ти надушваш ли тази миризма?

— Е, не е чак като във Вавилон, но доста смърди...

Александър пресметна, че се катериха към стръмното подножие на планината почти половин ден. Трудно му беше да се ориентира във времето, защото сенките тук изобщо не се местеха, а кристалнобелият кръг си висеше неподвижно в небето. И в двете посоки виждаше извиващия се нагоре хоризонт като синьо-зелена лента, която постепенно се губеше от погледа му в ярката светлина. От двете страни на лентата се издигаха отвесните бели прегради, задържащи въздуха, както обясни Алдин. Пълководецът разбираше предназначението им, но все още му беше трудно да повярва, че такъв свят е възможен.

Дори и тези наглед обикновени възвишения са били оформени от богоподобни ръце. Каза си, че само така можеше да приеме кошмара наяве, където попадна. Просто тук властваха други божества, подобни на неговите, създали света на Македония и обширната Персия.

Пътеката навлизаше във все по-тясна клисура, където едва ли можеха да се разминат два от едрите местни коне.

— Ако ни мислят лошото, това е мястото да ни изненадат — тихо изрече Александър.

Парменион стисна пиката си в ръце, а неговият повелител извади стрела от колчана и я сложи на тетивата.

— Е, нека не се таим като плашливи кокошкари — каза той и смуши животното с пети.

Не завариха никого в клисурата, но пък се натъкнаха на следи от припряно оттегляне — разхвърляни копия и щитове.

— Псета такива, само знаят да бягат! — подвикна старият войник.

— Може и да е хитрост. Спомни си какви клопки ни готвеха скитите.

След поредния завой Александър дръпна рязко юздите на своя нов Буцефал и го спря.

Не много далеч пред тях пътеката свършваше при малко укрепление, защитено от скалпена надве-натри каменна стена. Бяха стигнали до не особено просторна долина на зелени поля и цъфтящи градини. Стори му се, че тези хора обработват добре земята си. Поне за това ги биваше. Едва усещаше аромата на цветята във властващия дъх на смъртта. От стената висяха няколко разложени трупове.

— Съвсем като у дома — подсмихна се Парменион.

Пълководецът само изсумтя, личеше колко е недоволен от гледката. Дебелакът бе виждал яздейца пред него мъж да заповядва подобна участ за неизброими хиляди и сега не можеше да разбере неочакваното му презрение. Сякаш разгадал чувствата му, Александър се обърна.

— Имат по-опасен враг. Що за глупци са, та се избиват помежду си...

Прекъсна го нестроен рев на няколко рога. Буцефал трепна и заотстъпва. След миг защитниците на укреплението пуснаха по тях цял рояк стрели.

— Поне имат лъкове! — кресна пренебрежително Александър.

Двамата с Парменион незабавно вдигнаха щитовете си, но стрелите се пръснаха наоколо, без да улучат нито тях, нито коня.

Пълководецът се надигна върху стремената и опъна своя лък. Прицели се по-нависоко, пусна тетивата и стрелата звънна далеч над

стената. Хората в укреплението ахнаха от учудване, но пак никой не се показа. Поне престанаха да стрелят.

— Аз съм Александър — извика той с надеждата, че машинката в главата му ще си свърши работата. Скоро щеше да разбере. — Известиха ме за страданията, които ви причиняват съществата, наричащи себе си гаварнци. Аз — Александър, назоваван още Велики, цар на македонците, хегемон на всички гърци, цар на царете за всички перси и повелител на земите до река Инд и Източното море, бях пратен при вас от света на име Земя.

— Айде стига бе! — присмя му се някой.

— К'во ти разправях — обади се друг. — Очисти четирима от ония, ама наистина! Нали го видя как борави с лъка...

— Тоя има бръмбари в тиквата — сопна се първият. — Глей го как се пъчи само!

— Ако си мислиш, че е смахнат — намеси се висок глас иззад гърба на Александър, — що не излезеш да му го речеш в лицето, а?

Беше момичето. Мина край двамата на коня, без да ги погледне. Носеше просто скроена роба, стигаща почти до глезените и пристегнатата в талията с усукано въженце. Русата ѝ коса беше навита на две дебели плитки, които падаха върху щръкналите ѝ гърди. Високите скули изпъкваха на кръглото лице, а погледът издаваше, че е свикнала с послушанието на околните.

— Той ме спаси, а вие, дръвници такива, нищичко не направихте! — извика тя.

— Ама, Нева, ти к'во искаш? Ония бяха шестима.

— Отвори портата веднага, проклетнико!

— Нева, а тоя к'во ще го правим?

Тя се озърна към Александър, сякаш го забеляза едва сега.

— Почти всички са си слабоумни по рождение — промърмори по-скоро на себе си. — Той уби четирима гафове. Та какво искате да го правим? Пуснете го и му се поклонете както подобава.

— Да, ама ако те послушаме — намеси се друг глас, преливащ от снизходителна подигравка, както се говори с тъпичко дете, — и гаfoвете чуят, ще смачкат и нас покрай него. Дали пък вече не са обявили награда за главата му?

— Стига, дяволите ви взели всички! Пуснете ни да влезем!

Тя се обърна усмихната към Александър.

— Ако ония чудовища искат главата ти — заговори настойчиво Парменион, — как да се доверим на такива страхливци? Ще ни заколят както си спим...

— Щом си мислите, че ще ми отмъщават — прекъсна го Александър, — трябва да ти е ясно, че с идването ми започва смутно време.

— Друго не съм очаквала — ухили се Нева. — Защо не научиш нашите хора как да се бият със съседите ни — киевантите?

— Предполагах, че ваши врагове са гафовете.

Момичето посочи разлагащите се трупове на стената.

— И тия са киеванти. Гафовете ни плащат за всяка глава, дето им я предаваме.

— Много лесно ще ти бъде, повелителю — промърмори старият македонец.

— Заведи ме при вашия предводител — уморено предложи Александър. — Ще ми се да поприказвам с него и за киевантите, и за гафовете.

— Говориш с когото трябва — увери го Нева, — само не казвай това пред чичо ми. Глупакът още си мисли, че той заповядва тук! — Тя се обърна към укреплението. — Хайде, бе, празноглавци, отваряйте я най-после пустата порта. Иначе ей с тия ръце ще отрежа някому топките, а каквото остане, ще дам на гафовете!

— Сега и една проклета амазонка ни се стовари на главите — изпъшка Парменион. — Вдън земя да потъне оня Алдин Ларайс!

6

— Господа — обяви Алдин, — изплащането на залозите в полза на Александър за първия сблъсък е пет цяло и пет десети към две.

Той се дръпна от екрана и застана до заелия цялата стена панорамен прозорец, даващ изглед към Колбард. Беше шеметно усещане да вижда право под себе си — на цели сто километра — повърхността на пръстена. Плодородните земи, които гафовете владееха, бяха наляво. Добре поддържана шарения от зелени поля и горички, сред която се виеха шест по-големи реки по пътя си към огромното вътрешно море. Открита равнина, над която въздухът трептеше, стигаше почти до морето и образуваше естествена граница между западните земи на гаварниците и хълмовете, обитавани от човеците. За цял милион години ветровата ерозия бе остъргала напълно почвата там, за да открие основната структура на пръстена — грамадна пустиня от гол лъскав метал.

Надясно бяха стръмните хълмове и клисурите на хората. Почти точно под кораба се намиреше мястото, където Алдин остави Александър само преди десетина часа. Пръстите на вазбата пробягаха по клавиатурата и на екрана се появи силно увеличен образ. Предаваше го един от автоматичните наблюдатели, реещи се над територията, приковала вниманието на коховете. Професионалният играч се взря за миг във великия воин, изумен от току-що постигнатата победа. След минута Алдин обърна гръб на екрана и се загледа във високопоставените комарджии, събрани в тази зала.

„Майстор на хазарта“, яхтата на Корбин, бе кацнала върху снабдителния док, построен на върха на една от охлаждащите кули над Колбард. Ако човек пренебрегнеше контролното оборудване и мониторите, залата приличаше на дневна в скъпа ловна хижа или пък на игрална зала в клуб за достойни джентълмени. Тежките мебели бяха тапицирани с кожа, а стените — облицовани с полирани тикови платна, доставени от плантация на един от световите с тропически климат. Макар корабът да бе построен преди по-малко от година, вече

миришеше на скъпи пури, изискано бренди и кожа. Естествено, беше обект на всеобща завист за другите кохове и Корбин се наслаждаваше на възможността да натрие носовете на своите съперници.

Обслужващите работи безшумно разнасяха напитки за гостите.

— Превъзходно, добри ми Алдине — похвали го Габлона, доволен от благоприятното начало на новото им начинание. — Отлично свършена работа! И Александър оправдава всичките ми надежди.

— Дори не съм си помислял, че е толкова способен — намеси се Зола, който застана до Алдин. — Беше глупаво да заложа срещу него. Втори път няма да сгреша.

— Едно е хората да се разберат помежду си — подхвърли Букха, все още вперил поглед в таблото с резултатите, — но уверявам ви, съвсем друго ще бъде при първото организирано стълкновение между гаварнци и човечи. Резултатът е известен предварително и с Александър, и без него.

— Нали и ти гледа предаването — сдържано отвърна Корбин. — Издуха четирима прехвалени гаварнци от седлата им, без да получи и драскотина.

— Чудя се — с мек като коприна глас подхвана Зола, — дали пък вашите бойци просто не ги бива за нищо?

Букха се обърна към него и се ухили така, че да се видят всички зъби в устата му. Зола отстъпи веднага.

— Няма нужда да стигаме до варварски разправии!

— О, изобщо не съм имал такова намерение. Само се прозях, без никакви лоши чувства.

— Господа, първият залог приключи — прекъсна ги Алдин. — Можете да уредите сметките си чрез главната регистрираща система. И съгласно обичая, нашите домакини коховете Корбин Габлона и тауг Букха ще дадат банкет, за да отпразнуваме началото.

— Какво ще ни кажеш за Зердж и тауг Кубар? — попита Сигма.

— Скоро ще го остави долу.

Коховете се разприказваха оживено и се скупчиха около масата, бавно влятяла в залата, за да опитат от най-вкусните деликатеси на Магелановия облак. Дори ксарнът реши да се присъедини към тях, макар за него тези ястия да бяха сурови продукти.

Тауг Кубар се огледа. Оръженосецът му не изоставаше, понесъл Вота — сребърния жезъл на властта, който владетелят бе измислил за себе си толкова отдавна. Но това беше далечно минало, от което го деляха две хиляди *естаси* или както вече мереха времето, според Зердж — четири хиляди човешки години. Всички се бяха превърнали в прах. Приятелите му, десетките хиляди от неговите дружини, многобройните участници в драмата на обединението, обхванало цял един свят. Всички до един са мъртви.

И неговите близки... Тримата му братя, настигнати от смъртта преди него. От гибелта на Клиарн бяха минали броени дни... или все пак хилядолетия? Кубар извърна лице, за да не го види спътникът му, и стисна клепачи. И тримата му братя ги нямаше. Мъката сграбчи сърцето му, както често ставаше с гаварниците. Защото подобно на всички от своята раса, той се бе появил на бял свят заедно с братята си и единствената им сестра. Но братята се бяха пренесли в Залата на покоя и копнежа, за да дочакат мига, когато четиримата ще се съберат отново и ще се отправят към Невидимата светлина.

Колко отдавна ме чакате, тъжно си каза старият воин. Дали сте седели безмълвно през тези епохи и сте гледали как разделените се намират, но аз все не идвам при вас? Дали сте се страхували, че никога няма да застана пред Сияйната порта? Или духовете ви са се пренесли с мен през времето? Дали поне такава утеха са получили? Дали Клиарн, в чиито помътени от смъртта очи се бе взирал толкова наскоро, е довел и другите двама, срещнали смъртта съвсем млади?

— Прости ми, братко — прошепна Кубар за хиляден път, откакто се бе понесъл в небесата, за да дойде в този нов свят.

Отвори очи и се загледа в чуждото светило — ослепително бяло, а не сгряващо душата с меката рубинена светлина на неговото слънце. Завъртя глава наляво и надясно, взираше се в синьо-зелените ивици, извиващи се като рога към далечината, изпъстрени тук-там с кафяви петна.

Обърна се на север (поне Зердж бе определил така посоката) към трите великански планини, които сякаш надвисваха над главата му, но се намираха на няколко дни път от него. Зад тях имаше още три, едната се издигаше направо от морето. Градът, накъдето се бе запътил Кубар, бе построен в подножието на върха, вече наречен от пълководеца

Валдинка — Планина на духовете: Когато това изпитание завърши, той ще се изкачи на Валдинка, стига да е възможно и ще види къде са кацали великолепните звездни кораби. В родния си свят и той се бе носил по въздуха. Споменът го изпълни с радост. По негово време в небето за пръв път се издигнаха балони с горещ въздух и газове от разлагането на водата. Бе спечелил най-голямата битка при Хеда с тази тактическа изненада. Вероятно по същия начин би успял да се издигне до планинските върхове, щом си свърши работата тук.

Засмя се. Твърде често си бе повтарял „щом си свърша работата“ — и през най-мрачните дни на петата коалиция, и по време на стодневното изгнание. И все жадуваше за началото, когато бяха само той и тримата му великолепни кръвни братя.

Но сега ги нямаше. Както бе загубил нея и децата. Каква цена, за да покориш един свят!

Озърна се към Пага, както винаги загрижен за своя господар. Кубар неведнъж бе молил своя оръженосец най-сетне да заеме в армията пост, отговарящ на дарбите му. Но старият приятел от детството винаги отказваше, с единственото желание да му служи. Колко ли пъти Пага бе спасявал живота му, когато бяха една шепа бунтовници, презирани и гонени отвсякъде? Благородниците излизаха срещу тях почти като на лов, а не на война. Половин живот отмина, откакто Кубар бе събрал първата си стотна от своето село, за да се вдигнат срещу закостенялото разделение на всевластни господари и покорни крепостни. Само Пага бе останал от славната дружина.

Пак тази дума... Когато продължилата двайсет естаси военна кампания завърши, все нея повтаряха. „Славна“ — с тази лъжа утешаваха съкрушените и скръбните. Но някак успяваха да облекчат бремето на страданието, защото обединиха не само един народ, а целия свят в равноправие. Не беше възможно да не заплатят свободата си с кръвта на цяло поколение.

Пак се загледа в ширналия се пред него свят. Сетивата му подсказваха, че тук всичко е наопаки, като че хоризонтите се отразяваха в криво огледало. Значи петстотин поколения наред са тачили името му като светиня... Разказвали са си преданието за последното му изкачване до върха на Валдинка след решителната битка и смъртта на Клиарн. Там изчезнал, за да се присъедини към праотците си.

Позволи си тих кикот. Точно тази почти мистична загадка бе скрепила окончателно обединението — вече са се смятали за задължени да следват пътя, посочен им от полубога Кубар. И ето го тук, цели епохи по-късно, помолен отново да свърши същата работа, и то от далечните си потомци, пръснали се сред звездите, точно както той си мечтаеше едно време.

Засмя се и показа на Пага, че е време да спрат. Отпуснаха се на колене. Не вярваше да чакат дълго, защото Зердж бе го уверил, че наоколо често обикаляли патрули. Стражи на феодален господар... Самата мисъл за това го накара тъжно да поклати глава. Колкото и да славеха името му, пак бяха забравили поуките от миналото. Съхранили са мечтата, докато ги изведе в необятните звездни простори, а после се поддали на все същата отдавнашна поквара — отново имаше владетели и крепостни селяни, отново се дяляха на издигнати над останалите воини и покорно безлико множество.

Почитаха го, а не помнеха към какво бе ги повел. Прав е бил пророкът Дждеха, когато казал, че проклятието на прозорливите е именно в дарбата им да виждат отвъд границите, недостъпни за другите, защото виденията разбиват сърцата им. Значи се налагаше да започне всичко отначало на този свят, където друг гаварнец го пренесе със своя кораб на чудесата. Замисли се над това и отново го бодна подозрението, че не му е казал всичко важно, но засега не искаше да си блъска главата над въпроси, които можеха да почакаат.

Въздъхна, защото съзнаваше какво му предстои. Зердж му обясни, че тук спазват старите обичаи отпреди обединението. Сякаш тези негови потомци толкова се бояха от бъдещето, че искаха да се скрият колкото се може по-назад във времето. В такъв случай ще им се яви като в древните легенди и ще се наложи според отдавна установените правила. Трябваше да се примири с неизбежното.

Копринената роба на тауг Кубар изшумоля, когато той зае първата поза на размисъл в прахта до пътя. Пага, негов знаменосец и оръженосец, коленичи наблизко. Наистина не им се наложи да чакат дълго.

Чу ритмичния шум отдалече. Звучеше също като бързия ход на *диспа*, но Кубар вече знаеше, че тук не се срещат привичните двуноги ездитни животни. Гаварниците използваша конете на голокожите, само че от старателно отгледана по-едра порода.

Затвори очи, овладя дишането си, взрян във вътрешния източник на силата си, както по времето, когато за пръв път осъзна възвишеното си призвание. Наближаващите конници спряха пред тях.

— Ей, сивокосместия, запречваш пътя на федеите — вестоносците на тауга.

Кубар мълчеше. Значи с почетното звание, което му даде народът, сега се кичеха господарите. Реши да не отвръща на обидата. Направи незабележим знак на Пага да не дава воля на гнева си.

— Ей, старче, на тебе говоря! — Гласът стана още по-раздразнен. — Още те щадя, защото годините ти са повече от моите, но ако не се отместиш, ще забравя и възпитанието си, и дълга на службата, нищо че се киприш в тези старинни одежди!

Кубар нито помръдна, нито отвори очи.

Чу как натрапникът слезе от коня — бронята му скърцаше, а ботушите му стъпваха тежко по чакъла.

— Слушай, щом си търсиш смъртта и искаш да отидеш при братята си, ще ти сторя тази добрина.

Изсъска меч, изваден от ножницата, а Пага яростно си пое дъх през зъби.

— Ще поискам покорство от тебе само веднъж — с равен глас изрече пълководецът, — защото аз съм тауг Кубар, върнал се след безброй поколения да ви обедини отново.

Изправи се срещу застаналия пред него воин и видя, че мечът му е вдигнат в трета позиция, известна като „макна“ — така убиваха някого, чието обществено положение е неизвестно. Бяха съхранили и тази безполезна останка от воинския етикет.

Вестоносецът премести оръжието си в шеста позиция — израз на пренебрежение. Усмихна се неприветливо.

— Ти си полудял и ме лъжеш, значи не заслужаваш уважение. Пригответи се да умреш.

Щом изрече думата „лъжеш“, Пага изрева бясно и скочи напред, но вече беше късно.

С едно-единствено неуловимо движение мечът на Кубар изскочи от ножницата и преди лицето пред него дори да се сгърчи от болка, главата се отдели от тялото и падна в прахта. Пълководецът леко изви китката си и изтръска кръвта от острието, после отново зае позата на размисъл пред попиващата в пръстта червена локва.

Пага застана пред слисания спътник на убития.

— Колко път има до онзи, когото назовавате тауг?

— Пет-шест затъмнения, но неговият брат е само на едно затъмнение оттук.

Затъмнение ли? Зердж бе пропуснал да му съобщи тази подробност. Кубар се надяваше този период да не е прекалено продължителен.

— Тогава върви — кресна Пага, — и му кажи, че тауг Кубар се пренесе през времето, за да ви поведе отново! — Вестоносецът го зяпаше изумено. — Тръгвай, иначе ще се изправиш пред моя меч!

— И без това се нагледах на чудни случки при голокожите, какво като разкажа за още нещо странно? — промърмори воинът и им показва превързаната си лява ръка, като че това беше предостатъчно обяснение. — Ще му отнеса посланието ви.

Пришпори коня, заобиколи трупа на доскорошния си спътник и продължи по пътя.

Пага усети леко докосване на рамото си и се отърси от унеса на медитацията.

— Май вече разбирам какво е „затъмнение“ — замислено промълви Кубар.

Оръженосецът веднага разпозна събуденото любопитство на своя предводител и се приготви да го изслуша внимателно.

— Забележи, че сега е по-тъмно, но никакви облаци не закриват светилото. Преди малко усетих, че въздухът стана малко по-хладен. Така ли е?

— Да, сега е по-хладно — оживено потвърди Пага и се вторачи в странното бяло слънце, увиснало точно над главите им. — Нима умира? — извика той развълнувано, но се постара да потисне страха си.

Кубар се поусмихна.

— Мой войнствен сроднико, астрономията никога не е била сред любимите ти занимания. Но аз си спомням как онези, които будоваха нощем, да се взират в небето, ми казваха, че някои звезди ту греят по-ярко, ту притъмняват. А този свят — Колбард, както го нарича Зердж — не се върти така, че слънцето да се скрие зад хоризонта. Просто

идва време, когато то избледнява и настъпва подобие на нощ. — Пълководецът се обърна към пътя, по който бе продължил вестносецът. — Той каза, че му оставало да язди по-малко от едно затъмнение. Нека предположим, че ще дойдат скоро. Дано само не ме принудят да прахосам за нищо още един живот.

Кубар се загледа във вече вкочанения труп.

— И аз се надявам — призна си Пага. — Май идват онези, които очакваме.

Не пожела да сподели опасенията си, че войните от този свят ще ги сметнат за умопобъркани и ще последват едно след друго предизвикателства за двубои, докато и двамата паднат посечени.

Кубар все още се объркваше от странните хоризонти, но веднага видя накъде сочи оръженосецът му. Колоната от конници явно се бе насочила към тях.

— Вече има двама мъртъвци — безизразно изрече Пага и едва удостои с поглед второто обезглавено тяло.

Кръвта се смесваше с почернялото петно от първия труп. Пълководецът пак прибра меча си и се обърна към предводителя на отряда.

— Аз съм тауг Кубар и е под достойнството ми да обяснявам, но вие ме принуждавате. Не съм луд. А само един луд би излъгал хората, с които се надява заедно да побеждава в битките. Поне тъй беше по мое време. Или гаварниците вече са паднали твърде ниско?

Знаеше предварително отговора на своя въпрос, защото Зердж му бе казал, че и местните жители спазват прастария закон да говорят само истината пред своя клан. Макар да възприемаше думите им през сложните процеси в езиковата присадка, успяваше да проследи някои от тях до познатия за него корен. Стори му се забележително, че типичните изрази за истината и лъжата бяха останали съвсем същите. Е, повечето думи му звучаха чуждо, но машинката се справяше чудесно с превода. Предположи, че промените в езика се дължат и на общуването с други разумни раси.

Петдесетте воители, заобиколили го в кръг, не продумваха. Всички носеха еднакви брони, покрити с лак. Единствените ярки цветни петна в дрехите им бяха червените ленти, с които връзваха плитката на врата си. Кубар се досещаше, че с тях е дошъл най-старшият предводител на отряда, но изпитанието отчасти се състоеше и в необходимостта да го

познае. Без да извие глава, започна да кръстосва погледи с всеки от воините. Повечето се извъръщаха бързо, някои се опитаха да му наложат волята си, имаше и такива, които изобщо не пожелаха да го погледнат. С периферното си зрение пълководецът забеляза към кого се озъртаха всички от отряда.

Поне на външност не приличаше на водач, явно налагаше властта си с ум и хитрина, а не с груба сила. Значи стигне ли се до ритуална схватка, вместо него ще излезе подбран могъщ боец.

— Обръщам се към прозорливия предводител — започна Кубар, като старателно гледаше над главата му, за да избегне предизвикателството. — Отсъди с мъдростта си нужно ли е да умре още някой, за да потвърдя словата си.

Онзи изсумтя и смуши коня си, за да го доближи.

— Да, вече видях достатъчно и няма да твърдя, че не казваш истината, но...

И Кубар, и Пага, изправил пред себе си сребърния жезъл, оставаха напълно неподвижни.

— Разбирам защо те измъчват въпроси и не те виня за това — на водача са нужни трезва разсъдливост и остър ум.

Почти долови нечутата въздишка на конника. Пълководецът засега бе премахнал с премерените си думи необходимостта да проливат кръв.

— Да хапнем и да поговорим, докато трае затъмнението, а светлината може би ще ни посочи правия път.

След третата чаша муза напрежението между тях започна да изчезва, защото меката наркотична напитка им поотпусна нервите.

Предводителят седеше на майсторски изтъкан килим, а от вятъра ги пазеше параван от бледозелен плат, изпъстрен със сини цветя.

Не размениха нито дума. Който заговореше пръв, би накърнил достойнството си. Взираха се в земята пред себе си, защото да кръстосат погледи би означавало пряко предизвикателство.

На Кубар му беше любопитно — ритуалът се бе съхранил почти непроменен още от неговата епоха. Не пропусна да отбележи и факта, че двамата с предводителя бяха позволили на козината си да настръхне

— не прекалено, в знак на враждебност, но и не толкова малко, че да се тълкува като израз на покорство пред по-високопоставен.

Накрая знаменосецът, застанал отдясно на своя предводител, наруши мълчанието.

— Нима ти, който се наричаш Кубар, нямаш по-младши сродник, за да говори от твое име?

— Сигурно знаете, щом още ме помните, че първият ми сродник загина при Мутача, вторият — при Волън, а третият... — той се запъна. — Е, чували сте и за Клиарн. Следователно въпросът ти към мен е явна клопка, но този път няма да го приема като оскърбление. Присъстващият тук ваш водач по-младшият от братята ли е?

Погледна седящия срещу себе си, който кимна утвърдително.

— Говоря от името на Хина ко Келин — започна знаменосецът, — втори след своя брат Келин, носещ титлата тауг. Техният брат Суоника умря, когато го хвърли конят му, а другият — Ута, бе убит само преди едно затъмнение от незнаен голокож.

Кубар долови срама в гласа му, чу и тихото мърморене на бойците. Разбра, че да умреш от ръката на голокож е безчестие.

Кимна уважително на Хина, който бе втори след своя брат-владетел и следователно беше знаменосец на тауга. След като и двете страни в спора се представиха официално, вече беше немислимо да пролеят кръвта си безогледно, защото размениха историите за гибелта на братята си. Знаеше от Зердж, че и този ритуал се е съхранил. Значи току-що направи първата крачка към целта си.

Хина свали меча от колана си и го остави на земята вляво от себе си. Кубар последва примера му, макар да не беше сигурен за символичното значение на жеста. Досети се, че е знак на доверие.

— Не ще си позволя да те обвиня, че не казваш истината — подхвана предводителят, — но в името на духовете на моите баща и братя те призовавам да разбереш — искаш от мен да повярвам в невероятното.

Старият пълководец само се усмихна. Ако само преди двайсетина дни някой бе влязъл в залата на неговия съвет, за да се обяви за легендарния Грета, сразил чудовището Вис, което някога обвивало света с туловището си, едва ли би се въздържал да не прояви обидата си, че го лъжат.

Засмя се безмълвно и вдигна поглед към мъждукащото светило.

— Чуй ме, Хина ко Келин, брат на тауга. Ако някой ми бе казал, че ще седя на земята на този свят, наричан Колбард, петстотин поколения след моето време, и ще обсъждам нехайно невероятното, без колебание бих се отнесъл с него както заслужава. Чувал ли си някога името Зердж?

— Не.

— Жалко. Забележителен гаварнец — отчасти крадец, отчасти бог на духовете. — Хина не каза нищо. — Знам, че преди хиляда и петстотин естаси твоите предтечи вече са пътували между звездите. — Предводителят кимна. — Дошли тук, но после избухнала ужасна война, голямо бедствие, откъснало ги от братята им, които така и не се завърнали.

— Това е всеизвестно.

— Но известно ли ти е, че и сега има гаварнци, които живеят почти като боговете от старите ни предания и продължават да кръстосват пространството между звездите?

Хина не отговори веднага. Отначало лицето му издаде смущението, но след малко се проясни.

— Да, така е казано в нашите летописи. Има неща в небето, недостъпни за погледите ни. Звездите играели лудо, когато непрогледен мрак погълнал дома на нашите праотци. Звездите... — замълча и сякаш се взря в неизмеримата далечина. — Всички помним легендите, чути в детството ни, когато братята ни още са били до нас и не сме подозирали кой пръв ще бъде призван от съдбата. Помним своите владетели и герои, отдавна пренесли се при духовете. И пръв сред тях — пръв воин, стратег, завоевател и обединител — е Кубар до Ладж, също и пръв наречен тауг. Той е нашият идол, събрал в едно клановете на гаварниците, освободил ги, за да се издигнем всички заедно към звездите. И затова твоята поява сред нас е или най-жестоката от шегите, или сбъдната мечта. — Този път Хина се осмели да погледне Кубар право в очите. — И не знам защо винаги съм си представял, че моят герой е великан с гръмовен глас и пронизващ поглед, с чутовна сила и излъчващ чистото сияние на душата си. А вместо него срещнах непознат, покрит с прах, в чиито очи тегне неизцелима умора, а козината му вече оредява. Пък и едва стига до рамото на повечето мои бойци. И този гаварнец твърди, че е тауг Кубар.

— И все пак срещу тебе седи тауг Кубар. Ако не казвам истината, нека силата ми се изцеди докрай и умра.

Хина се взираше напрегнато в него.

— Това е Дас — промълви той, извади меча си от ножницата и го остави пред Кубар.

Пълководецът позна поредния ритуал — възхищението от оръжието. Изведнъж осъзна колко важни са следващите няколко мига. Може би точно сега щеше да им даде нужното доказателство.

— А това е Тагак, от най-чистата стомана, непозната във вашия свят.

Околните ахнаха изумено, когато по острието заигра светлината от отслабналото слънце. Кубар се наклони напред и протегна меча си с дръжката напред към Хина. Воините забравиха за правилата на етикета и се скупчиха около своя предводител, за да се полюбуват на отблясъците по оръжието. Хина хвана върха и края на дръжката и погледна Кубар, който кимна в знак на одобрение.

Мускулите на Хина се изопнаха, когато изви острието до почти пълен кръг. Всички млъкнаха стъписано. Техните мечове щяха да се пречупят от напрежението на метала. Щом младият гаварнец пусна върха, оръжието звънна и прие предишната си форма.

— Да, наистина е стомана, изкована от нашите прадеди — тихо изрече предводителят, загледал се в сиянието на острието, чието съвършенство се нарушаваше от една-единствена вдлъбнатина близо до дръжката.

— Тагак — тържествено промълви Пага. — А аз вече нося Туста, неговия близък, който беше меч на Клиарн.

Извади своето оръжие и го сложи в средата на кръга. Нямаше никаква разлика в двете остриета, дори и във вдлъбнатините по тях. Хина ги докосна поред, погледна Кубар и затвори очи. Заговори напевно:

— *„Един срещу друг, равен срещу равен.*

По стоманата огън пламти.

Един срещу друг, но от една кръв.

Живот от брата отнет.

И в жертвата единение пълно.

*Пожертван бе брат,
но сля се народът в едно.“*

Кубар едва запази самообладание. В нощта, когато умря Клиарн, съчинителят Шеста за пръв път изпя тези стихове. И те се бяха съхранили заедно със спомена за онзи мрачен час.

Предводителят почтително взе мечовете и ги върна на притежателите им. С този жест ги допускаше в кръга на клана. Но само бе показал своето оръжие на Кубар, без да му го предложи. Значи не се задължаваше да го брани и защитава!

Пълководецът направи знак на Пага да не се гневи на неприкритото високомерие. Невъзможно беше да ги приемат изцяло и без съмнения за толкова кратко време. Дори ако Хина вярваше напълно на думите му, не той беше тауг. Не биваше да поема задължение, което старшият му брат вероятно не би одобрил. Беше и мъдър, и предпазлив, както прилягаше на член на властващ род. Кубар вече изпитваше симпатия към него, макар да бе представител на древната крепостническа система, възвърнала се към живот на Колбард.

Забеляза, че стана още по-тъмно. Сякаш натезал от влага мусонен облак бе закрил слънцето, само че небето беше ясно. Не се въздържа и погледна учудено тъмносиньото небе.

— Това светило ще грейне ли отново с пълната си сила?

Предводителят се разсмя.

— Естествено е да попиташ, щом не си от нашия свят.

В думите му не бе скрита клопка и пълководецът разбра, че наистина само трябва да изчака, докато му се доверят. Просто щеше да им докаже, че при тях се е завърнал героят от легендите им. Сведе поглед към ръцете и краката си.

Герой... Само че козината му оредява забележимо, каза си Кубар, докато се почесваше по плешивото петно на врата си.

— Ей, ти! Ти, бе, с ниското челце. От тебе никога няма да излезе свестен копиеносец! — Гласът на Парменион сякаш пращеше от гняв. — Да, тъпако, на тебе говоря. Я излез пред строя! Какво си мислиш, бе — че от тебе ще стане войник?

Македонецът пристъпи по-наблизо и се надигна на пръсти в напразен опит очите му да се изравнят с тези на младежа. — Хайде, бе, кажи нещо! Да не си ням отгоре на всичко?

Жертвата на яростта му можеше единствено да го зяпа изцъклено от ужас. Долната челюст на нещастника увисна, но от гърлото му се изтръгваха само нечленоразделни звуци. Парменион безсилно вдигна ръце към небето, а мъжът срещу него отскочи пъргаво назад.

— Туй е то, бягай! Но ще видиш ти едно бягане, като застанеш срещу първото си вражеско нападение. Кълна се във всички богове, че ще ти забия меч в задника, само една длан да отстъпиш назад, проклетнико! — Вече трудно владееше гласа си. — И в сянката на баща си се кълна! И в самия Александър!

— Няма нужда да намесваш името ми и в това. — Парменион побърза да се обърне и вдигна пиката си за почест. — Генерале, ако бъдеш така добър да провериш как напредва работата в ковачницата, ще се възползвам от случая да поприказвам с тези хора.

— Ковачница ли? В цялата им смърдяща дупка не се намира метал и колкото за петдесет остриета на пики! Нито пък им стига акъл да ги изковат!

Дебелакът се върна в селището през портата, гръмовните му ругатни караха местните жители да залостват къщурките си и да прибират забързано децата си.

— Свободно — съдържано изкомандва Александър и предизвика обща въздишка на облекчение от тристате мъже и няколкото жени, строени в редиците.

Опитваше се да си ги представи други, да ги уподоби мислено на своята закалена гвардия — петте хиляди мъже от най-бляскавата

фаланга в света, покорили полето при Гавгамела в сблъсъка за владичеството над цели империи. За жалост не можеше да не види окаяната действителност.

„Армията“ му представляваше жалка сбирщина от окъсани и недохранени, чужди на военната дисциплина обирджии и страхливци. Всъщност това селце беше убежището на дребни разбойници, готови веднага да заколят някой непредпазлив пътник. Биваше ги само за удар изотзад с тояга по главата или за още по-презрения лов на техните съседи, за да вземат награда за главите им от гаварниците. Но както се убеди преди няма и дваисетина затъмнения, разбягаха се като пилци пред неколцина гафове на коне, решили да се позабавляват.

Ето каква армия имаше. Започвайки с шепя отрепки, трябваше да обедини под властта си всички племена в територия, по-голяма от Мала Азия, а после да обърне тази сила срещу вълкоподобната раса. Имаше и още по-неблагоприятно обстоятелство — гаварниците бяха единни. Управляваше ги някакъв техен цар на царете, когото наричаха тауг. Александър не се усъмни нито за миг, че ако онзи владетел научи за появата на някой, опитващ се да обедини племената на хората, няма да се успокои, докато не го погуби. Естествено, точно това би направил на негово място. Значи се налагаше да свърши за няколко месеца работа, която изискваше дългогодишни упорити усилия. Иначе общият враг щеше да ги смаже.

Пак огледа хората пред себе си.

— Генерал Парменион е прав...

Едва не се задави с тези думи. Бе имало и друг Парменион, доверен съратник на неговия баща, станал и дясна ръка на Александър при първите му завоевания. А после бе обвинен в измяна и екзекутиран. Македонският цар не се съмняваше, че измяна е имало, само че старото обветрено лице още му се явяваше насън. Сега имаше нов Парменион — шкембест и едноок, неграмотен страж, останал единствената му връзка с миналото. Нов генерал Парменион за този нов свят.

Бъдещите му войници мълчаха и се мусеха. Повечето едва понасяха този незнайно откъде изтърсил се чужденец, който си приписваше легендарна слава. Преобърна живота им с главата надолу. Александър съзнаваше, че не са малцина сред тях онези, които биха му забрили нож в гърба някоя нощ, само че се бояха от Нева. Момичето

имаше достатъчно силна воля да вдъхва страхопочитание у тези кокошкари. И би убила първия, опитал се да му стори зло. Почти беше готов да повярва, че когато гафовете я отвлякоха, мъжете са побягнали не от уплаха, ами от облекчение. Дори Иварн Чернозъбия, нейният чичо и поне на думи господар на тази мръсна бърлога, понякога се стряскаше от племенницата си. Някои трудно определими черти на нейния характер подсказваха, че съвсем не си е на мястото тук. Но не беше сега времето да размишлява над това.

— Досега сте се били само с отделни противници — започна пълководецът с най-дружелюбен тон. — Но за онова, което ни предстои, — задължително е да се научите как да се сражавате заедно. Ще се движите единни, ще насочвате копията си единни и ако се наложи, ще загинете единни. Дяволите ви взели, длъжни сте да си набиете в главите, че само един да трепне и да побегне, всички може да се простим с живота! Нямайте милост към малодушните в редиците си, защото те ще ви погубят. Поне сто пъти съм ви казвал това. Сега искам да чуете нещо друго. Утре ще потеглим на бой срещу киевантите. Утре с новите си умения и с храбростта си ще победите своите врагове. Все ми повтаряте колко ги мразите, как пикаят в потока, от който си гребете вода за пиене и как ви крадат жените и момчетата, за да задоволяват извратената си похот. Поведени от мен, утре ще ги накажете достойно и ще им покажете, че трябва да се плашат от жителите на Рис! — Очакваше да се развикат войнствено. Но те мълчаха като идиоти. Александър ги изгледа объркано и се извърна. — Сега насочете копията както трябва, да пукнете дано! Напред, ходом марш!

Както обикновено, Иварн вече беше безнадеждно пиян. Ревеше завалено как утре щял лично да реже ушите на пропадналите бандити киеванти. Александър седеше на трикрако столче срещу него, а Парменион стоеше зад гърба му. Единственото осветление в помещението идваше от пламъчетата на горящите сушени изпражнения. Смярадният дим се стелеше в тежък облак и чак след като разлютеше очите до сълзи, се изнизваше през дупката на тавана.

Затъмнението се бе преполовило, но домакинят показваше завидна бодрост и пиянското му бълнуване не секваше.

— А пък оня гадняр Борст... с тия ръчички ще му отрежа мъжките части, после ще го провеса от стената на онуй негово торище...

Александър кимаше разсеяно и от време на време стрелкаше с поглед Нева. Тя полагаше голямо старание да изглежда съблазнително за своя „спасител“, както настояваше да го нарича. Пълководецът побърза да ѝ обърне гръб. Ето ти и още едно затруднение. Дори като юноша не можеше да участва с цялата си душа в похотливите разговори на своите връстници. Просто не изпитваше същото желание — нито за любовта на друг мъж, толкова прославяна от жителите на Тива, нито към женската страст. Струваше му се, че участва неохотно в някаква игра само за да не му се присмиват, а не за удоволствие.

Нямаше как и да не се съобрази с факта, че Нева беше единствената сродница на тукашния вожд. Спасяването ѝ от гафовете му заслужи известна почит сред селяните, а обещанието да помогне на Иварн в разгрома на киевантите поне засега го предпазваше от опасности. И нямаше никакво желание да рискува.

— Я ми кажи пак, о, легендарни боецо — изрева вождът и петимата му телохранители се закискаха на толкова изтънчена подигравка, — как ще ги победим?

Александър побърза да възпре с поглед Парменион от някоя хаплива реплика.

— Съвсем просто е, о, царю на царете. — С мъка се насили да произнесе тези думи, но трябваше да изиграе отредената му роля. — Аз само ти показвам непознат за тебе начин да сразите враговете си и да увеличите славата си. Ако се биете като единен отряд, можете да надделеете над десетократно по-многоброен противник.

— Значи ония гадове ще се пръснат като пилци? — попита Иварн с тон на капризно хлапе.

— Прав си.

— Ами ако ни издъниш утре, а? — изсумтя един от телохранителите.

Александър му се усмихна равнодушно.

— Няма да има провал.

— Моли се да е така — изведнъж съвсем сдържано изрече вождът.

Пълководецът и без тази заплаха знаеше, че се крепи на косъм. Неговият лък струваше повече от жалкото имуществено на цялото село и само обещанието да смажат враговете от съседната долина още задържаеше главата на раменете му.

— Айде да си пийнем пак — подвикна Иварн, изправи се неуверено и предложи на госта си кожения мях с ферментирало козе мляко.

— Не мислиш ли, че е добре да си починем малко? — възпротиви се Александър. — Не след дълго това затъмнение ще свърши. Предпочитам ние да потеглим първи, защото киевантите едва ли са останали в неведение за подготовката ни.

Вождът махна нехайно и рухна обратно на своето грубо сковано кресло, което наричаше трон.

— Време е да проверя стражите — студено допълни пълководецът, кимна неприязнено на домакина и се махна от колибата.

По инстинкт все още очакваше през нощния период да падне мрак, но по време на затъмненията светлината само отслабваше като през ден с тежки плътни облаци или при пълнолуние в заснежените степи на Бактрия. Обърна се в посоката, която свикна да определя като северозапад и в далечината видя премигващо пламъче върху склона на Олимп. След няколко часа щеше да поведе войската си към онзи димен стълб, за да направи първата си крачка към новата империя.

Отново го завладя изумлението. На запад все по-нагоре се извиваха реки, синия простор на океан, сенчести планински долини, гори с пищна зеленина и високи бели колони. В далечината цветовете се сливаха неразлично в синьо-зелена стесняваща се ивица и над главата му се губеха в ярките лъчи на светилото.

— Да знаеш, че е намислил да те очисти, щом победиш киевантите вместо него.

Нева бе застанала до него. Всъщност подуши я още преди да го доближи. Също като останалите разбойници тук тя смяташе къпането за безсмислено и дори обидно занимание. Александър си напомни, че момичето би изглеждало твърде привлекателно без цялата тази мръсотия и ако се премени в по-привични за него дрехи.

Тя се прилепи към хълбока му и го докосна леко по рамото.

— Ако ме искаш, твоя съм през остатъка от затъмнението.

— Благодаря ти за тази чест — прошепна той. Надяваше се, че Парменион е достатъчно разумен да гледа внимателно другата ѝ ръка, стиснала дръжката на кама. — Само че скоро ще трябва да будим бойците. А когато предстои сражение, събирам всичките си сили, иначе и боговете няма да ми помогнат.

— Мъж като тебе сигурно има сили да познае три жени за една нощ, а после, без да се напъне дори, да реже гърлата на враговете си.

— Е, да, то се разбира от само себе си. Но желая да служа на чичо ти с всичко, на което съм способен.

— А, пак ли оня дърт пръч... Нали ти казах, че точно сега измисля как да се отърве от тебе?

— И защо ме предупреди?

— Не е ли очевидно?

Тялото ѝ се отъркваше в неговото, показвайки му съвсем недвусмислено какво очаква тя да се случи ей сега помежду им. Александър я награби внезапно (макар да потискаше мъчителния напън за повръщане) и я целуна по шията. Тя потръпна и изстена от удоволствие. Дебелият страж, който все пак не отделяше поглед от камата на пояса ѝ, се ухили развратно.

— Мила моя, желая те колкото и ти мен — прошепна пълководецът, — но не постигна ли победа в тази битка, чичо ти пак ще ми вземе главата. Нека сега не пилея силите си, а после ще изпиташ каква награда съм ти приготвил за търпението.

Целуна я пак и побърза да се дръпне. Тя го изпиваше с поглед, очите ѝ блестяха от разпалената похот.

— Само внимавай с Лотар. Говоря ти за грамадния тъпанар. Прави каквото му каже Иварн. Другите са пъзльовци и няма да ти излязат насреща.

— Благодаря ти още веднъж. И знай, че желанията ти ще бъдат изпълнени. — Изгледа накриво своя войник и му промърмори: — Хайде да се махаме по-бързо.

Парменион понечи да прошепне някаква дяволита закачка, но погледът на неговия командир му подсказа навреме, че може да загази.

Нева ги зяпаше, докато се скриха зад ъгъла. Още трепереше от възбуда, но Александър си беше отишъл. Сети се за все същия Лотар, който сигурно се бе свлякъл в колибата си да поспи след препиването. Е, тъкмо може да уреди това-онова, каза си момичето. Макар да беше

тъп, здравенякът имаше някои несъмнени достойнства. Тя се усмихна доволно.

— И помнете — напредвайте с равномерна крачка! — гръмогласно извика Парменион. — Щитът ви винаги да прикрива човека отляво!

В далечината роговете на врага отекваха все по-ясно. Селището приличаше на разровен с пръчка мравуняк. Кипеше трескаво оживление. Бойците на киевантите излизаха тичешком през портата, псуваха и крещяха закани. Александър само клатеше глава смаяно. Май бяха още по-безнадеждни простаци от тези, които водеше в битка.

Точно както предсказваше Нева. Стълкновенията между селата бяха наполовина кръвно отмъщение, наполовина забава. Излезеха ли на бойното поле (обикновено пред някоя от двете порти), почти цял ден прекарваха в напъни да се надминат едни други в обидите. За тях това беше приличният начин да си пуснат малко кръв.

Момичето му обясни, че от време на време някой побеснявал достатъчно и се втурвал към противника с нечленоразделно врещене и оскърбителни жестове. Срещу него изскачал някой също толкова надъхан. Пак опитвали да се надвикат, понякога хвърляли копия и накрая се счепквали. Жалкото зрелище продължавало, докато единият боец паднал мъртъв от случаен сполучлив удар или раните ги принуждавали да се откажат. Пострадалите се връщали под закрилата на съселяните си, които ги насърчавали и се обзалагали на дребно. Следвала размяна на по десетина изстрела с лък и с това всичко приключвало.

Твърде рядко се стигало до по-масови и разгорещени схватки между двайсетина мъже и по някоя жена. След няколко дни, прекарани в подобни интересни занимания, някоя от сбирщините се признавала за победена и се изтегляла зад стената или пък се връщала в своето село. Съгласно обичая оставяли мъртвите си на победителите като военен трофей. Разбира се, главите веднага бивали продадени на гафовете. При задоволително количество страшните съседи на хората приемали, че селото е проявило достатъчно покорство и го оставяли на мира.

За Александър беше потресаващо преживяване да разбере, че хората могат да паднат толкова ниско и дори да забравят как биха могли да воюват помежду си. Горчивият опит с обучението на селяните от Рис не остави никакво съмнение у него. Сети се за битките на герой срещу герой по време на Троянската война, но и дума не можеше да става за сравнение между тях и тези спривави крадци.

Възседнал Буцефал, той огледа отвисоко опърпаната си армия, маршируваща в колона по четирима. Не му беше трудно да си представи как преди няколко века гафовеите са постигнали лесно надмощие над техните прадеди и ги изтласкали от плодородните земи към стръмните хълмове. И досега вълкоподобните твари излизаха на лов за хора, ако им хрумнеше да се позабавляват.

— Повелителю, близо сме до тях. Мигът ще настъпи скоро.

Александър кимна на Парменион и му даде знак в движение да престои хората в боен ред. Беше принуден да не спира нито за миг, за да не мислят тези окаяни подобия на войници за предстоящото. А и Нева го заблуди — съвсем нямаха насреща си почти същия брой противници. От укрепеното селище излязоха поне петстотин или дори шестстотин мъже. Десет пъти повече да бяха, това нямаше да го смути. Дисциплината щеше да изравни шансовете им, както на почти всяко бойно поле, където бе водил своите македонци.

Парменион буташе, риташе и крещеше с цяло гърло, за да накара намръщените си „бойци“ да се престои от колона в нападаща фаланга от пет редици с по шестдесет копиеносци във всяка. Александър се бе вслушал в мнението му, че при толкова малоброен отряд трябваше да намалят редиците на фалангата, иначе нямаше да е достатъчно широка, за да обхване от край до край клисурата, през която напредваха.

Както беше възседнал Буцефал, той сложи стрела на лъка си и подкара коня зад отряда. Отвращаваше го необходимостта да командва хората си от тази позиция, но съзнаваше, че присъствието му отзад, яхнал гафски кон и готов да простреля първия страхливец, ще бъде едва ли не главното предимство за спечелване на победа. За предпочитане беше да е зад бойните редици, отколкото да поведе тази „армия“ и в един миг да открие, че войниците са решили да се приберат у дома.

Вече ясно се чуваха обидите, които киевантите крещяха напевно.

— Пикаем ви на тиквите, мърши такива!

— Вие сте под нас, мизерници!

Това Александър не успя да проумее. Защо ли придаваха такова значение на факта чие селище е по-високо? Дори Парменион реши, че това е проява на особена тъпота. Но за жителите на Рис явно беше твърде важно и те на свой ред изреваха от ярост.

Дебелият страж носеше флага — доста оръфано парче плат, на което личеше грубоватото изображение на връх Олимп. Сега се обърна да прецени настроението на войниците и вдигна високо бойното знаме.

Александър се озърна през рамо към Иварн, седнал на сянка под надвиснала скала заедно с телохранителите си. Имаше непоколебимото намерение да следи битката от безопасно разстояние. Ясно беше, че мръсният страхливец няма да помръдне оттам, докато нещата не се решат по един или друг начин.

— Добре, Парменион, хайде да свършваме с това! — подхвърли пълководецът, поддал се на досадата от жалкия вид на своя отряд.

Вървящото до коня му момче започна да бие ритмично тъпана си, а старият македонски войник поведе фалангата към киевантите, които весело обсъждаха странното представление.

Не един от вървящите в редиците се оглеждаше към Александър, но лекото помръдване на стрелата в съответната посока се оказваше достатъчна подбуда никой да не побегне. Напредваха нагоре по склона към шумната тълпа, излязла на около петстотин крачки пред стената на своето село. Вече се виждаха лицата на противниците.

Алдин превключи обективите на камерите на най-голямото увеличение, дори успяваше изкусно да сменя изображенията на екрана без нито секунда пауза. Този път нямаше сериозни облози и за него сблъсъкът беше любопитен само от професионална гледна точка, но искаше да види всичко. За пръв път хазартните играчи от тази епоха имаха възможност да наблюдават на живо Александър в организирано сражение. Може би щяха да забележат и признаци, които да са им от полза при следващите залагания.

Вазбата знаеше, че Корбин следи ставащото с особен интерес, други кохове също щяха да поискат записи. Но не се очакваше скоро да има сериозно стълкновение между хора и гаварнци, затова всички, с

изключение на двама, се бяха върнали в своите светове заради деловите си занимания или за да угодят на други свои увлечения.

Струваше му се почти трогателно да гледа някога могъщия владетел начело на подобна презряна сган. Не можеше да се освободи от мислите за този човек. Бе очаквал в поведението му да се прояви поне надменността на коховете, за които работеше. Вярно, веднага се усещаше навикът на Александър да повелява и въпреки това Алдин започна да изпитва симпатия към него. И не заради отреденото му в историята място, също достойно за възхищение. Македонският цар имаше забележителни дарби, обаче не пораждаше у околните завист или недоверие, а по-скоро желание да му станат приятели. Понякога приличаше на момче, тласкано напред от неутолимата си любознателност да разкрие тайните на вселената, но у него се долавяше и неизлечима тъга. Алдин се стараше да се освободи от тези мисли, само че колкото и да се смяташе за закоравял професионалист, също се бе поддавал на обаянието на пълководеца. Можеше само да се надява, че назряващите събития няма да лишат докрай Александър от самоуважение — утеха за последните му мигове.

— Полуналяво — ходом марш!

Както беше присъщо на такива бойни строеве, фалангата полека се бе изместила надясно, защото всеки неволно се местеше под защитата на щита, държан от съседа му.

Вече се намираха само на стотина крачки от киевантите, които от доста време мълчаха и гледаха разтревожено. Почти всички изпълниха правилно командата, освен малцината, трудно различаващи ляво и дясно. За миг редиците се огънаха, но строеят повлече и обърканите.

— Полунадясно — ходом марш!

Вървяха точно към противниците, загубили всяко желание да се веселят, защото изобщо не разбираха какво става. В края на краищата, нормалните хора щяха досега да отвърщат на ругатните, да се перчат и пъчат насреща им и чак след половин ден да съберат смелост за схватка. Но тези смахнати мълчаха и намираха към тях като прииждаща река.

— Копията напред!

Тръпка полази по гърба на Александър, когато дългите копия на фалангата се насочиха почти едновременно, сякаш водени от една-единствена ръка. Беше почти както в пресните му спомени за миналото.

— Не се блъскайте, не се блъскайте! — ревеше с продрано гърло Парменион.

За пръв път имаше възможност да води отряд в сражение и се наслаждаваше на всеки миг.

Киевляните се стъписаха до онемяване. Някои метнаха копия и макар повечето остриета да не стигнаха до фалангата, един от войниците бе улучен и запищя от болка. Редиците се разколебаха. За да победиш, най-важно беше да усещаш настъпващите обрати. Александър знаеше, че няма много време, докато хората му решат да се върнат към любимите си нелепи начини да се бият.

— Хайде, момчета — кресна той, окрилен като в сън за предишните битки, — бегом напред!

Сръга Буцефал в ребрата и се премести на десния фланг. След вика му фалангата се втурна напред с все сила от изведнъж отприщаното напрежение.

Както пълководецът предполагаше, всичко се реши още преди да има истински сблъсък. Щом киевантите видяха тичащите насреща им триста бойци, захвърлиха щитовете си и припряно потърсиха по-безопасно място. Само за секунди сражението (ако заслужаваше това название) се превърна в преследване. Местните мъже само се озъртаха и пищяха от страх, понесли се към сигурното убежище зад портата, а фалангата ги гонеше по петите.

Александър нахлу сред тълпата с цялата бързина, на която беше способен Буцефал — едва изпреварваше бягащите мъже. Метна лъка си през рамо и извади меча. Стоварваше го върху всеки, осмелил се да го доближи, но удряше само с плоското на острието, защото вече имаше планове и за тези хора. Киевляните правеха широка пътека пред страшния непознат, възседнал гафски кон.

Пълководецът стигна до стената преди своите войници. Вождът на селото стоеше пред портата и заплашително размахваше ръце, но когато Александър насочи меча към него в недвусмислена покана да изпълни заплахите си, вождът захвърли копието и щита си, върна се

тичешком зад стената и се скри в гъмжилото пищящи жени и деца, които само допреди мигове зяпаха доволно от кирпичената стена.

Пълководецът се обърна — изведнъж осъзна, че в самотното си кавалерийско нападение е изпреварил всички и се е озовал между подплашените киеванти и своята армия. И ще бъде принуден сам да удържа портата срещу напора на бегълците, докато дойдат подкрепления. Очакваше заклещените мъже да се бият с отчаянието на ранен звяр, но съзря нещо смайващо.

Киевантите се просваха по очи, врещяха ужасени и само въртяха глави ту към приближаващата фаланга, ту към него.

Изумен, Александър прибра не опръскания си с кръв меч в ножницата и даде знак на Парменион да спре настъплението.

Минаха две-три минути, докато неговите бойци се поукротят, наложи се дебелакът да просне неколцина в прахта с мощни юмручни удари, за да не заколят някого от отдавнашните си врагове. Настъпи чудата смутна тишина. Победители и победени се гледаха неловко и просто не знаеха какво да правят.

Александър извика, че вождът на киевантите трябва да излезе, преди да е преброил до сто, иначе ще започнат да посичат пленниците. Иззад стените на селото се надигна жален вой. Той се надяваше, че поне някой тук може да брои до сто. Не се наложи да проверява. Преди да стигне до четиридесет, жените извлякоха насинения и кървящ вожд през портата. Хвърлиха го в краката на пълководеца.

Изведнъж Иварн си проби път през гъмжилото, хванал с двете си ръце тежък боздуган. С яростни крясъци и псувни запристъпва към коленичилиия вожд на киевляните.

— Дърт гнуснико, крадецо, дето лягаш нощем със сестрите си, сега те спипах!

Разбрал какво го чака след миг, победеният вдигна умолително ръце към Александър.

— Сигурно си бог! Пощади ме и аз — Борст, ще ти служа вярно.

Пълководецът се обърна към Иварн. След толкова седмици стискане на зъби беше голямо облекчение да прояви истинските си чувства към него.

— Стига, Иварн! Този човек вече е мой. По-точно, всички пленници са мои и нито един от тях няма да пострада. Киевантите ще бъдат втора рота от фалангата.

— К'во?! Аз победих тука, бе! — пронизително кресна вождът от Рис и погледна лукаво към Лотар, който вече стоеше до коня на Александър. — Като свърша с тоя боклук, ще ти видя сметката и на тебе, никаквецо!

Иварн вдигна боздугана над главата си и направи крачка към Борст, който зарови лице в пръстта от предсмъртен ужас. Александър дръпна юздите на Буцефал и вдигна меча си. Реши първо да се разправи с Лотар, след това да посече и Иварн. Можеше само да се надява, че фалангата няма да вдигне бунт след смъртта на своя вожд. Но пък вече изобщо не се съмняваше — коварният пияница с решил да се отърве от него, защото си въобразява, че е научил всичко необходимо за умението да се води война.

Лотар се оказа неочаквано бърз.

С един могъщ скок великанът се озова до Иварн, вдигна го като коте над земята и изви тялото му в крайно неестествено положение. Чу се силен пукот и след миг трупът тупна на земята с безсилно увиснала глава.

Настъпи гробна тишина, всички бяха зашеметени от случката. Лотар ги изгледа надутото и се обърна към пълководеца.

— Да живее Александър! — кресна и размаха юмрук.

— Да живее Александър! — сляха се и гласовете на двете племена.

А Борст вече стоеше до коня и се опитваше да надвика множеството. Имали много гаден враг ей там, горе — и той посочи билото на още по-високия рид, очертал се ясно под синьото безоблачно небе.

Забеляза, че Лотар е до Нева и й шепне нещо. „Виж ти каква била уговорката...“ Кимна одобрително на момичето. Беше много опасна, отколкото си мислеше отначало. Бе уредила убийството на собствения си чичо и това стресна Александър, въпреки че покойният вожд приличаше по-скоро на болно животно. Сети се, че щом настъпи затъмнението, ще трябва да спази обещанието си, и потрепери от погнуса.

— Борст, искам да те попитам нещо. Идвам отдалече и не знам дали тук имате обичай да се миете с гореща вода след края на битката.

Вождът на киевантите се опита безуспешно да прикрие гримасата си.

— Веднага ще уредя това, о, Александре.

Македонецът се озърна към Нева и направи усилие да се усмихне.

— И се погрижи да имам винаги на разположение топла вода, ако ще и да е насред затъмнение.

Борст само сви рамене при тази чудновата заповед. Беше достатъчно щастлив, че главата му е още свързана с тялото и не искаше да спори за нищо с победителя.

8

— Да знаеш, че това е страшна гадост — промърмори Нева, сякаш току-що ѝ бе предложил да се отдадат на някои от заниманията, присъщи най-вече на египетската аристокрация.

— Напротив, много е приятно — увери я Александър. — Ще се почувстваш като новородена.

— Какво! Да загубя аромата, който съм събирала няколкостотин затъмнения? Да не искаш да ми кажеш, че съм ти неприятна?!

В очите ѝ проблясваха опасни искрици и той си позволи само да ѝ се усмихне с надеждата, че погнусата му няма да проличи.

— Къпеш се вече за трети път, сигурно си готов да започнем отново — измърка момичето и протегна ръка изпод завивката, готова да го сграбчи, за предпочитане на точно определено място.

— О, да, бих се радвал, стига да имах време, но вече трябва да се занимая и със задълженията си. Затъмнението почти отмина, имам и работа.

Без да чака по-силни прояви на недоволство, той побърза да повика гръмко Парменион и излезе от постройката, която тук си позволяваха да наричат „дворец“. Съненият дебелак се присъедини към него и срита стражите, които май веднага се бяха настанили да поспят пред прага.

— Проклети глупаци! Повелителю, моля те да ми простиш.

Александър не му обърна внимание, а впери поглед в провинилите се мъже, като едва сдържаше гнева си. Те само пристъпяха от крак на крак, свели погледи. Тръгна към портата, а те заподтичваха след него.

— Къде отиваме? — осмели се да попита Парменион.

— Да огледаме ей онова по-отблизо — отвърна пълководецът и посочи връх Олимп, запречил изгледа към половината небе над селото.

Старият войник се смълча и Александър се досети, че той май прекалено е надавал ухо на суеверните измишльотини, които местните

хора разправяха за планината. А пък Алдин я наричаше просто „топлообменник“.

Излязоха отвъд стената и се озоваха в полевия лагер на армията от Рис. Някои от мъжете вече се бяха разсънили и щом видяха своя командир, издигнаха гласове в нестройно приветствие. Произнасяха името му особено със своя фъфлещ изговор. Махна им да млъкнат, но виковете им още отекваха, когато той пое по пътеката, виеща се нагоре към Олимп. Стражите, започнаха да си мърморят, че това място било запазено само за боговете и Александър ги отпрати да го чакат в подножието. Не чакаха повторна заповед, а охотно забързаха обратно по пътеката.

— Владетелю, знаеш ли какво ми казаха някои мъже от Рис? — Парменион сочеше мрачните стръмнини. — Горе имало места, по които дори драскотина не оставала, и светели по-ярко от слънцето.

— Значи се опитваш да ми внушиш, че е по-добре да не си търсим белята в тази планина. — Обърна се усмихнат към едноокия си спътник. — Аз пък чух, че преди няколкостотин затъмнения тук дошъл да живее един пророк. Местните го почитат и вярват, че общува с боговете. Ако го придумама да ни служи, ще се издигнем още повече в очите на хората от цялата околност. А и без това искам да разгледам планината и да си поприказвам с този чудак, иначе нямаше да съм Александър.

На Парменион му оставаше само да вдигне рамене и да измънка, че не е лесно да си спътник на жива легенда. Гърдите му свиреха от усилията да не изостане по тясната пътека към грамадния заснежен връх.

С изкачването вятърът бушуваше все по-силно около тях. Дебелакът пръв забеляза, че пръстта под краката им тръпне, сякаш започва земетресение. Александър отново се бореше със страха си, защото бе виждал каква разруха могат да причинят боговете, ако решат да разтърсят земята. Двамата не помръднаха няколко минути в очакване да се разрази стихията, но усещаха само равномерното подрусване под стъпалата си.

Пълководецът пак вдигна поглед към величавата скална грамада, надвишаваща десетократно и най-високите върхове на Азия. Почуди се защо хората от Рис не се бяха заселили тук, щом толкова им се искаше да са „отгоре“ спрямо останалите. Тогава не би им се налагало да

търпят оскърбленията на съседите си. Но май прекалено се плашеха от планината и той можеше да ги разбере напълно. За Александър отдавна бе ясно и че повечето уж безсмислени поверия на селяните крият в основата си несъмнен житейски факт. Засега можеше само да се пита какъв ли е отговорът на местната загадка.

Скоро започнаха да чуват усилващ се с всяка крачка рев, постепенно преминал в оглушителен грохот и след поредния завой на пътеката се озоваха пред водите на могъща река, изригваща от толкова широк отвор в земята, че не биха го запречили и стотина мъже, хванали се за ръце. Александър се закова на място, почти стъписан от тази колосална мощ. Откъде ли напираше тази вода? Бе виждал всякакви извори, но не можеха и да се сравнят с този поток, попълноводен от река Тигър.

Слънцето сияеше с най-ярката си дневна светлина, очертавайки ясно далечните гледки в кристалния въздух. Двамата продължиха нагоре по пътеката, накрая решиха да си починат на брулена от вятъра равна площадка. Укреплението на киевантите беше вече дребно петънце далеч под тях. Виждаха по-нататък и селото на аварите, сгушено в безплодните хълмове. Всъщност Александър различаваше на десетки места във всяка посока следи от хора, пръснати тук-там из възвишенията. Колбард се издигаше в плавна дъга от двете му страни и сега имаха пълен изглед към двата хоризонта, стесняващи се до синьо-зелени ивички под лъчите на вечно неподвижното светило. Двете съседни скални кули изглеждаха толкова близки на Александър, че едва ли не можеше да се пресегне и да ги пипне. На стотина левги по-нататък се издигаха следващите три, вече в царството на гафовете.

Пълководецът различаваше границите на добре поддържани ниви край извивките на широки реки. Онези земи му се сториха богати и изобилни на живот. Каза си натъжено, че който и да е създал този странен свят, сигурно е живял там. Плодородните поля бяха достатъчни за всички наоколо, но както ставаше винаги, малцина бяха успели да ги заграбят, а останалите гладуваха.

Спомни си зъберите и тесните долини на родината си, преживя отново благоговението, което породиха у него необятните изобилни равнини на Персия с техните сякаш безкрайни простори... Владенията, които отне на Дарий. Поклати глава. Колко си бе мечтал да срещне лице в лице персийския цар пред погледите на половин

милион воини, за да се пребори за властта над света с върховния повелител на огромна империя. Бяха врагове, но незнайно защо Александър чувстваше, че само срещу този човек може да изпита докрай силите си. А вместо това всичко свърши с подло убийство в крайпътна канавка и умиращият цар бе изоставен от собствените си слуги, проснат в прахта, обруган и презрян.

— Дарий... — прошепна на себе си, сякаш така можеше да призове отдавнашния си противник от забравата.

Парменион го изгледа, после отметна глава и се взря в надвисналия над тях връх.

— Може би вече подминахме мястото, където се е заселил оня оракул — измънка той.

— Ако е така, защо пътеката продължава? — подсмихна се Александър, чиито мисли пак се върнаха в настоящето. — Ти май си търсиш всякакъв повод да се махнеш оттук.

— Кой, аз ли?!

Пълководецът не си направи труда да продължи спора, а отново пое нагоре. Поривите на вятъра развяваха наметалата им и от време на време налитаха толкова бурно, че едва не събаряха пътниците, които скоро се принудиха да търсят опора един в друг.

Виещата се все нагоре пътека изведнъж се спусна към малка долина, широка не повече от километър. Александър и Парменион не успяха да сдържат изумените си възклицания, когато за пръв път осъзнаха какво виждат пред себе си.

Всичко блестеше ослепително като току-що излъскан бронз. Вятърът ги блъскаше в гърбовете, сякаш се опитваше да ги натика в огромния вход на пещера, зейнал откъм отсрещния край на долината.

— Е, ще отидем ли да надникнем? — престраши се пълководецът.

Дебелакът си замълча, но гримасата на лицето му беше предостатъчна.

— На ваше място бих помислил по-трезво, преди да продължа нататък — обади се някой зад тях.

Въпреки тромавото си туловище Парменион се извъртя светкавично, вече насочил меча си към непознатия. Александър не трепна и дори не се обърна.

— Войнико, ако той искаше да ни стори зло, нямаше първо да ни заприказва.

— Ама никак не обичам да ми се промъкват зад гърба — изръмжа спътникът му.

— Е, може да се поспори дали вие не се промъкнахте потайно тук — възрази другият мъж и излезе от сенките, където се криеше досега.

Колкото и възрастен да изглеждаше, гордата му осанка веднага се набиваше в очи. Косата бе опадала от главата му, лицето му приличаше на съсухрен стар пергамент и той дори се подпираше на дълга тояга. Застана пред Александър и примижа насреща, с което издаде и колко е отслабнало зрението му.

— Ти ли си оракулът, когото търсим? — попита Парменион.

— Какво?! О, само това не! Пак някакви заблудени младоци са дошли да чуят велики истини от оракула! — Старецът се закиска тихичко. — Вие, поклонниците, сте голяма досада. Въобразявате си, че сте измислили най-хитроумните въпроси, с които да ми запушите устата, пък после се връщате долу и се хвалите пред всеки срещнат, че сте видели божествената светлина. Ако за това сте дошли, разкарайте се по-бързичко и ме оставете на мира.

— Ти знаеш ли с кого говориш, бе? — възмути се дебелакът.

— Не. Я да отгатна. Да не си новият вожд на киевантите? И така да е, младежо, не забравяй, че живея над вас, пък пикнята винаги тече надолу.

Парменион вдигна меча за удар, но смеещият се Александър протегна ръка да го възпре.

— В името на небесата, много се радвам, когато някой говори откровено и безстрашно. Не ми се е случвало, откакто срещнах Пиндар от Тива.

— Пиндар от Тива ли? — Старецът се вторачи в Александър, после се обърна към спътника му. — Парменион?

— Познато ли ти звучи? — сдържано попита пълководецът.

— Естествено! Чел съм и Ариан, и Рено, което не може да се каже за онези нещастници долу. — Посочи долините с нескрито пренебрежение. — Може ли да те попитам какво търсиш на тази кула за климатичен контрол и кацане на кораби, а и отгоре на това приказваш, като че си древен македонски цар от Земята?

Александър зяпна от учудване. Не се сецаше какво да каже на този особняк.

— Хайде де, чакам отговор. Не ми се блещи като изхвърлена от реката риба, а ми обясни какви са тези приказки.

— Аз съм Александър, син на Филип, може би известен ти и като Велики.

Непознатият го изгледа преценяващо и сдържано. Личеше как ще реагира Парменион на всяка насмешка.

— Е, продължавай... — подкани старецът и верният страж не вдигна отново ръка да го удари, защото не разбра дали в гласа му се прояви недоверие или откровена подигравка.

— Това е истината, старче — отвърна Александър на гръцки.

Струваше му немалко умствено усилие да си припомни думите на този някога роден за него език.

— Да, така звучи по-убедително — призна оракулът на същия език със съвсем леко доловим акцент на селянин от затъntenите планини.

Дойде ред и на Парменион да се изуми.

— Ей, в името на всички богове, ама ти откъде си научил нашата реч? Че на мен вече ми писна да дрънкам щуротиите на тукашните варвари! Колко е хубаво да си приказваш с достоен човек!

Старецът само вдигна рамене, макар и да личеше, че е поласкан.

— Достатъчно е да спомена, че съм изучавал трудовете на древни автори. Но хайде, да се скрием от този неспирен ураган, за да не се надвикваме с него.

Подкани ги с жест да го последват по пътеката към тесен пролом между хълмовете.

— А това накъде води? — спря го Александър и посочи огромния отвор в планинския склон, накъдето се бе запътил преди малко.

— Гледай.

Оракулът разрови земята с острия край на тоягата си. Откърти камък и застана на ръба над долината. Подхвърли го спокойно към приличащата на метал повърхност. Камъкът се плъзна, сякаш се пързляше по гладкия лед на замръзнало езеро. Падаше все по-бързо към зеещата пещера, тласкан от свирепия вятър. След миг изчезна в мрака на отвора.

— Е, иска ли ви се да го последвате?

Парменион преглътна на сухо и поклати глава.

— Само да бяхме стъпили в тази долина, такава щеше да е съдбата ни — промълви Александър.

— Не се размотавайте около смукателните отвори на инсталацията, особено ако ветровата ерозия е оголила основната маса на кулата. Въздушният поток ще ви отнесе право в някой охладител и... с вас ще е свършено. Вярно, накрая пак ще излезете навън, но във вид на течен тор. Това не ми се вижда особена утеха. Твърде безславна смърт, дори без погребална клада. Ще се превърнете в тор. Страхотна система са измислили. — Оракулът махна с ръка към планината. — Сензорите следят климата, подават информацията в управляващите блокове, а самите върхове служат за регулатори. Отвътре тази планина е пълна с топлообменници, които при нужда охлаждат въздуха и връщат влагата във формата или на дъжд, или на речни извори. Ако не бяха те, това странно място отдавна да се е опекло. Създаването на променлива изкуствена звезда само отчасти е решило проблемите. Хитроумки изобретатели са били онези Първобродници. Цял живот си блъсках главата над загадката как са направили този свят. И още — за нищо на света не припарвайте до инсталацията за овлажняване на въздуха. Тази машина е по-нагоре и гибелта там ви е в кърпа вързана.

Двамата македонци зяпаха стареца, като че чуваха напълно чужд за тях език, с който техните превеждащи присадки не можеха да се справят. Той усети, че ги е объркал с приказките си и сам се прекъсна.

— Както и да е, няма нужда да ми благодарите, че ви спасих живота. Сигурен съм, че ще измислите как да ми се отплатите някой път. Хайде да се отървем най-после от този дяволски вятър! Ако искате откровения, ще ги чуете. Ако пък не искате, махайте се и мънкайте гръцкия си другаде. Все ми е едно.

— Значи още не ти се вярва, че аз съм Александър?

— Ами нека си представим за момент, че някой ден просто влизам в двореца и ти заявявам, че аз — Ярослав, най-великият мъдрец и предсказател в моя свят с формата на пръстен, съм го напуснал, за да прекося пространството и времето. А пък същият този свят е построен от някакви си Първобродници ей така, за удоволствие. Какво щеше да

си помислиш? После, за капак, добавям, че ме е пренесъл някой си Алдин, възложил ми мисията да обединя местните хора. — Старецът спря, за да надигне пак пълния с вино мях. — Та докъде бях стигнал? Аха. В името Зевсово, как щеше да постъпиш с мен, ако ти бях стоварил тази историйка на главата?

Александър само поклати глава безмълвно.

— Онези простодушни тъпчовци долу може и да са налапали кукичката веднага, но аз?... — засмя се оракулът.

— Я да го зарежем тоя дърт бърборко — грубо се намеси Парменион. — Не сме длъжни нищичко да му доказваме.

— Нямам такова намерение — невъзмутимо отвърна пълководецът. — Успокой се, Парменион, имам още въпроси към него.

— Вслушай се в думите на владетеля си — продължи Ярослав на гръцки. — В края на краищата той е великият Александър, така че дръж се е длъжимото уважение.

— Знаеш ли, доста добре се оправяш с езика — добродушно отбеляза пълководецът.

Старецът махна небрежно, сякаш му беше досадно да слуша похвали.

— Тук-там все още са се съхранили някои средища на знанието. Много време съм посветил на изучаването на епохата, към която и ти принадлежиш, ако може да ти се вярва.

— И къде си я изучавал? — настойчиво попита Александър.

— Това няма значение. Между другото, имаш ли представа колко е голямо това творение, където сме попаднали?

— Май мога да си представя.

— Дори и за мен след толкова години не е лесно да си представя мащабите му.

Ярослав стана и отиде в отсрещния край на помещението, което наричаше свой кабинет.

Беше богато обзаведено и с нищо не подсказваше, че всъщност е пещера. Стените бяха облицовани с дъски, наглед дъбови. Тримата седяха в много меки кожени кресла, които според Александър никак не си бяха на мястото в отшелническо убежище на този планински връх. Ако Ярослав наистина беше оракул, имаше необичайна склонност към житейските удобства. Оставаше тайна и как старецът е извлякъл чак догоре толкова вещи.

Ярослав отвори врата и изчезна в доста голям килер. След няколко минути се върна, понесъл тежък свитък, широк колкото гръдния кош на силен войник. Хвана го за единия край и го търкулна по пода. Твърде малка част от свитъка се размота, преди той да опре в отсрещната стена.

— Ха сега де, къде бяхме? — мърмореше си под носа старецът. — Проклетията е прекалено обемиста, не е лесно да работиш с такива материали. Първобитна гадост...

— Това карта ли е? — намеси се Парменион, който вече надничаше иззад рамото му.

— Разбира се, че е карта, идиот такъв! Сляп ли си?

Дебелакът направи стар като човечеството, изразителен жест зад гърба му, после приклепна, за да разгледа отблизо подробностите.

— Не, не е тук. — Ярослав задърпа пергаментовата лента, за да размотае още от нея.

— Дали пък не е тази част, отбелязана с червено? — попита Александър.

— Да, да, това е. Бях си маркирал нашата област. И тъй, за да добиете правилна представа — продължи оракулът с назидателен тон, — първо си припомнете, че този свят е създаден от разумната раса, която сме свикнали да назоваваме Първобродници.

— Какви ли са били? — промълви пълководецът. — Може би богове?

— И така би могъл да ги наречеш, поне в сравнение с вашите класически божества от Олимп, на които също са били присъщи човешките копнежи и недостатъци. Според мен са създали този пръстен като упражнение или за да се позабавляват. Както едно дете може да издигне грамаден пясъчен замък само за да си докаже, че е способно да го направи.

— А още ли живеят тук?

Старецът се поколеба за миг, сякаш претегляше внимателно отговора си.

— Не ми се вярва — изрече бавно, — макар сред сегашните жители на това място да се носи мълвата, че „Древните“ още обитавали подземните проходи.

— Какви проходи? — учуди се Александър.

— Не забравяй, че Колбард е изкуствена конструкция, също като колосална сграда. Има буквално милиони тунели, проходи, коридори, охладители, свършващи във вакуума навън, както и люкове за достъп при необходимост от ремонт.

— Има ли наблизно някой вход към подземията?

— Ако любопитството ти се окаже някой път по-силно от разума, просто влез през отсрещната врата. Само че — побърза да добави Ярослав неспокойно, — вече съм забравил накъде е безопасно да се върви след първите десет километра. Току-виж, повече не се появиш на бял свят.

Александър го изгледа с любопитство.

— А заключена ли е? — намръщено попита Парменион, сякаш домакинът нарочно им предлагаше да влязат в мрачния свят на незнанията.

Старецът само се усмихна.

— И къде по-точно сме на тази карта? — попита пълководецът, взрял се в очертания с червено район.

— Вярно, щях да ви показвам. — Ярослав се наведе напред и след миг посочи веригата от стръмни възвишения, простираща се успоредно на „северния“ (според него) край на континента. — Ей тук, долу, има мащабна линия. Разстоянията са измерени във версти и три от тях се равняват приблизително на една ваша левга. На Колбард има няколко континентални масива — някои по-малки от Европа, а други десетократно по-обширни от Азия.

— Какво ги разделя?

— Естествено, има и океани. Оттук не е трудно да се види Ираско море на запад. То заема почти един милион квадратни версти и в него се намират множество острови. Но тук континентите са разделени не само от големи водни пространства, както е на Земята, а и от преградните стени, издигащи се и над горните слоеве на атмосферата.

— Че за какво са поставени тези стени? — попита недоумяващо Парменион.

— Да пречат на атмосферните течения. Иначе кориолисовите сили щяха да предизвикат урагани. Въпреки че стените ги има, тук-там ветровете са отнесли цялата почва. Тукашните хора наричат най-близкото такова място Наковалнята.

Александър не разбираше някои от по-особените думи, но схващаше основното в обясненията на стареца.

— Опиши ми тази Наковалня.

— Забеляза ли вече откритата равнина към Ираско море, над която въздухът винаги трепти? Това е оголеният метал на основната конструкция. Страшно е здрав, трудно е дори да го одраскаш, а да го откъртваш и използваш, е немислимо. Наковалнята е малка, само някакви си сто на сто версти. Я си представи такова място, но стотина пъти по-обширно. Превръща се в непреодолимо препятствие между две населени области. Там нищо не расте, дяволски мъчително е дори да ходиш. Никой не минава, освен по някой търговец скитник. Не по-лоша преграда е от всеки океан.

— Търговец скитник ли? — проточи Александър. — Това означава ли, че пръстенът е населен навсякъде?

Ярослав се засмя.

— Предполагам, но този свят е толкова огромен, че не е лесно да се провери. Преди почти три хиляди години тук за пръв път стъпил човешки крак. На много места възникнали цели колонии. Непохватните глупаци долу произхождат от място, намиращо се на север от твоята някогашна империя. Върнали са се в зората на цивилизацията заради Великата война, която откъснала едни от други хиляди светове и ги изолирала да се оправят както могат. Има допълнително обстоятелство, което никак не помага — Първобродниците са остъргали всичко полезно от повечето планети още преди милион години, значи заселниците на практика нямали с какво да започнат възстановяването на технологиите. А и тук, както по безброй други светове из Магелановия облак, сме съперници с гафовете, както и с още една разумна раса. Сигурен съм какво става само за тази област, но се носят слухове, че на различните континенти живеят още десетина вида разумни същества, защото на Първобродниците им харесвало да разнообразяват с интересни образци своето малко творение. Това било дълго преди ние да се появим на сцената. — Старецът се позамисли. — По дяволите, дори съм чувал фантазмагории за някакви мислещи растения на съседния континент, а и за подобия на насекоми, които отглеждат хората като добитък и роби. Бих казал, че тук почти всичко е възможно.

— Но в момента — напомни Александър, — най-много ме интересуват гаварниците.

— Да, разбира се. Ние ги наричаме гафове. Е, защо точно те събудиха твоята любознателност?

Пълководецът се изправи и погледна с усмивка Ярослав.

— Защото аз съм Александър. Този отговор не ти ли стига?

Чу се тихият кикот на оракула.

— Значи ще има още завоевания. Нима онези отрепки долу ще бъдат твоята армия? — Гостът само кимна. — Изобщо не могат да се сравняват с твоите македонци. А враговете ти нямат начело Дарий, който да ги провали.

— Да, този път няма да срещна Дарий — промълви Александър. — А знаещ ли нещо за техния тауг Кубар?

— Май не съм чувал нищо за такъв гаф.

Старецът предпочете да не продължава на тази тема. Пълководецът забеляза, че неговият спътник ветеран направо пронизва с поглед домакина, но така и не каза нищо.

— Значи ще обединиш племената и ще ги обучиш, за да ти послужат в постигането на твоите цели?

— Точна такъв е моят замисъл.

— Добре тогава, време е да си събирам багажа.

Без да обяснява повече, Ярослав отиде в съседната стая и двамата македонци чуха как тряска чекмеджета, ругае полугласно и пъшка от напъни. След малко се появи, нарамил пълна торба, сложил на главата си чудесна имитация на гръцки шлем и дори понесъл щит.

— Защо да не тръгнем веднага? За нищо на света няма да пропусна такива интересни събития. Ще ви следвам навсякъде.

— Като те гледам, старче — измънка Парменион, — след първия дълъг дневен преход ще се строполиш мъртъв от умора. Стой си тук и си живей от даровете на глупаците, които идват да чуят твоите откровения.

— Старче, а? — Ярослав пристъпи към него. — Виж си търбуха! — изрева той внезапно и ръгна дебелия страж в увисналия корем. — Чудя се как още не ти се е свлякъл в краката, та да се спънеш, като бягаш от враговете си! Във всичко ще те надмина — в походите и сраженията, в пиенето и с момичетата! Пък и вече ми поомръзна този аскетичен живот на отшелник. Отдавна си мечтаех за подобно

приключение, затова нека тръгваме по-бързо! — Александър мълчеше и оглеждаше съсредоточено най-новия си съратник. — Чуй ме, владетелю македонски, сине Филипов. Вярвам на историята ти, колкото и невероятно да звучи. Нали и Августин е казал за религията си: „Всичко е толкова дяволски невероятно, че просто съм принуден да повярвам“. Мога да чета, познавам този свят и доста ме бива като лечител. Освен това ще имаш нужда и от летописец и точно такъв ще бъда за тебе, защото долу няма да откриеш нито един, който умее да държи правилно перото, камо ли пък да знае за какво служи. Не се съмнявай в мен — ще бъда много по-точен от повечето проклети кретени, съчинили цял куп лъжи за тебе. Да вземем картата, че ще ти потрябва, и да излизаме от тази пещера най-после!

— Не можем да разнасяме това нещо навсякъде — отсъди Александър, взрял се в страховития свитък.

Мечът му изсвистя и отрязва парчето с червените знаци.

— Също като с Гордиевия възел — философски отбеляза Ярослав, без да погледне повече осакатената карта. — По-късно ще се върна с носачи да взема останалото заедно с библиотеката и моя любим люлеещ се стол.

Обърна гръб на пещерата и излезе пръв.

— Значи това е армията на великия Александър! — изпъшка Ярослав присмехулно.

— Дядото на моя баща едва ли е започнал с много по-добри мъже от тези — отвърна пълководецът и Парменион различи ясно прокрадващото се отчаяние в гласа му.

След десетина затъмнения непрекъснато обучение прецениха, че киевантите вече са достатъчно готови да образуват втората фаланга. Сега те стояха строени до бившите си врагове. „Кавалерията“ също удвои силите си. Един герой от Рис — поне Александър реши да го награди с тази титла — бе донесъл вестта, че самотен конен разузнавач на гафовете претърсва местността, където се разрази първият сблъсък с тези вълкоподобни твари. Значи бъдещите противници вече издирваха новия водач на хората. Парменион си подбра отряд и след три затъмнения се върна, стиснал нервно юздите на грамаден кон. Сега в очите на местните жители над него беше само пълководецът, защото

скоро навсякъде се разчу как сразил страшния воин — пешак с пика бе повалил в двубой конник, въоръжен с меч и щит.

Неколцина мъже от отряда му се върнаха окървавени. Пострадаха не от убития гаф, а от свирепите удари на Парменион, защото пак се бяха уплашили и побягнали. И както често се случва при подобни хорица, сега почитаха коленопреклонно дебелака, уверяваха всички, че най-добре думата му да се слуша и му приписваха едва ли не мистични сили. В миг се палеха и налитаха на бой срещу всеки, позволил си да говори срещу шишкавия заместник на „златокосия“, както вече наричаха Александър.

Пълководецът кимна на съратника си, който подкара коня си в тръс и спря пред отряда от Рис. Бойците без никаква команда нададоха възторжен вик за поздрав.

Добре, каза си Александър, вече ни приемат като свои. Вероятно някои от тези мъже дори предусещаха какво им предстои да чуят днес. Огледа осемстотинте войници, строени пред портата на укреплението. Пак си бяха опърпани и мръсни. Нямаха дори подобие на униформи, ако не се броят превръзките на челата им — кафяви за рисите и мръснобели за киевантите. Малцината сред тях, които можеха да се похвалят с броня, всъщност носеха безръкавки от дебела кожа, омекотена отвътре с кече или плетена вълна. И само един от трима имаше копие с метален връх.

Но пълководецът добре си спомняше разказите на старите воители от армията на неговия баща. Струваше му се, че сега пред него оживяват преданията от времето, когато македонците били най-обикновени варвари — овчари и обирджии. Да, все пак с тези мъже можеше да даде ново начало на този свят.

Надигна се на стремената.

— Войници! Да, аз ви наричам войници за пръв път днес, защото вече заслужавате това почетно название. — Ярослав прихна, но не беше сега времето да се занимава с подигравките на оракула. — Доскоро се наричахте риси и киеванти. Налитахте си едни на други и се боричкахте като невежи дечица в калта. Вече не е така. Погледнете се! Когато сред вас царяха раздори, не представлявахте дори нищожна сила. Но сега, вече обединени, вие сте могъщи. Усещате ли каква мощ се крие във вас? Нима не разбирате, че винаги ще бъдете непобедими,

ако останете единни? — Поспря и чу тихите гласове на мъжете, които наистина се оглеждаха един друг. — Вижте!

Обърна се към Ярослав и взе от ръката му клон. Сграбчи го в двата края. Мускулите на Александър се издуха и клонът се счупи с пукот. Отново протегна ръка и този път оракулът му подаде два клона. Пълководецът се напъна да пречупи и тях, привидно влагаше цялата си сила... но само привидно, защото не искаше нещо да се обърка. Клоните си останаха цели.

— Ето, от това трябва да се поучите. Сами ще бъдете като съчка, пречупена с лекота, а обединени и начело с мен никой няма да ви устои. А докато завършим делото си, ще ставаме все по-могъщи, както е по-здрав снопът с всеки нов прибавен клон. — Одобрителен рев се изтръгна от гърлата на множеството. — Вие, киевантите, сте ми казвали, че хората от Новгород пикаят в потока ви. Днес ще потеглим срещу Новгород. — Крясъците вече изразяваха дива радост, защото и двете села отдавна враждуваха с тези съседи. — Целта ни не е да ги унищожим, а да ги привлечем при себе си, тъй че след още десетина затъмнения да имаме и трети отряд в армията си. — Последва неясен ропот, но Парменион само се обърна да изгледа редиците и настана тишина. — Чуйте ме, войници. Сега аз — Александър, ще ви кажа всичко. Щом хората от Новгород застанат на наша страна, ще разделим армията — едната половина ще се отправи към Авар, другата към Борода. И след още десет затъмнения ще имаме нови два отряда, а те на свой ред ще привлекат още два. Така скоро ще имаме сто отряда войници. И когато се съберем на едно място, бойният ни вик ще заглуши дори рева на водопада, спускащ се от Олимп, както аз нарекох тази планина.

Мъжете се смълчаха като омагьосани от картината на бъдещето, която той им разкриваше. Някои от по-прозорливите вече крещяха срещу кой враг трябва да потеглят на бой, щом обединението на хората завърши.

— Да, виждам, че разбирате накъде ще ви поведе — гръмко изрече Александър. — Щом съберем достатъчно сили, тръгваме в поход към морето. Оракулът Ярослав ми каза, че където водите му и Наковалнята се срещат, има грамаден хълм от желязо, паднал в неизвестни времена от небето. От него гафовете извличат метал и там ще влезем в битка с тях. Ще им се опълчим и ще им отнемем желязото,

богатите земи и морския бряг, за да ги наречем свои! Аз — Александър, син на Филип, назоваван още и Велики, ви обещавам това. — Стотици дръжки на копия удариха по земята и мощният вик на фалангите отекна в околните склонове. — Чуйте ме, риси и киеванти. От днес нататък не сте две отделни племена. Когато решихте да ме последвате в това начинание, оставихте тези имена в миналото. В предишното ми царство имаше един народ, който се издигна с делата си над всички и тук също всички, които се присъединят към мен, ще се наричат македонци!

Мъжете се споглеждаха, отначало произнасяха неуверено странната дума, но скоро започнаха да я скандират гордо, сякаш беше магическо заклинание.

Пълководецът извади меча си и посочи с него козята пътека, водеща към селото Новгор. Отрядите потеглиха след него. Мина покрай стената, която се издигаше само малко над главата му, и Нева се наведе, откривайки изобилните си прелести. Бе я убедил да остане тук като негова наместничка. Така поне няколко затъмнения щеше да е далече от очите му... а и от носа му. Успя да се престори, че е твърде опечален от временната раздяла, впи поглед в нейния за миг и отмина.

Ярослав подтичваше до него и Александър се наведе, издърпа го и го настани на коня зад себе си. Старият мъдрец се вторачи с напрегнато любопитство за няколко секунди в Нева, сякаш за пръв път виждаше жена.

— Как ти даде сърцето да наречеш тези окаяници македонци? — промърмори оракулът, след като се извърна. — Щом се отърсят от това мимолетно въодушевление и ето ти ги предишните разбойници. Македонци... Как пък не!

— Но ще се изравнят с тях по достойнство — отнесено отвърна пълководецът. — Така ще бъде...

В този миг нямаше кой да забележи погледа му, познат на мнозина преди хилядолетия. Някогашните му съратници биха казали веднага, че се визира в бъдещото величие, достъпно единствено за неговите очи.

— Е, тауг Кубар, какво мислиш за това донесение?

Толкова отдавна чакаше този въпрос. Вече почти четиридесет затъмнения очакваше, сякаш бе попаднал в Бинда, да поискат мнението му за събитията. И ето, най-после бяха признали с този въпрос, че има право да участва в сбора на клана. Започваше следващият етап в играта на търпение, чиито правила бе принуден да спазва.

След пристигането си в двора на Келин, тауг и брат на Хина, Кубар се оттегли в уединение. Чакаше. Съзнаваше, че ако успее да поведе след себе си своите съплеменници, няма да стане защото е дошъл да ги предупреди за новата опасност. По-скоро беше възможно да се случи, само ако те дойдат и го помолят да ги оглави. Сега за пръв път искаха от него да изкаже мислите си пред тях. Вярно, в тона на въпроса се долавяше и лека насмешка, но все пак това беше началото.

— Първо, Келин — започна той, като че разбуден от дълбок сън, — ти кажи какво мислиш, после ще дойде и моят ред.

Кубар замълча и огледа събралите се гаварнци. Присъстваха почти шестдесет воини и всеки от тях бе представител на някой благороден род от тази област на Колбард. Наричаха я Киа Валинстан — цъфтящата страна.

Облеклото им не се различаваше почти по нищо — традиционна лакирана броня, под която имаше широка кожена дреха, стигаща почти до пода. На десния нагръдник на всеки беше изобразен символът на неговия род — цвете, геометрична фигура или образ на достойния основател на рода, някой от легендарните първи заселници в далечното минало.

Потеглили от всички краища на владението, най-после седяха в централния двор на замъка, главната твърдина на Сирт — единствения голям град в тази страна. Така беше, защото феодалните господари се отнасяха с неприязън към самата идея за събрани на едно място много хора. Търпяха Сирт като изключение, и то по една-единствена причина — това беше личното владение на таугите, всепризнатия най-старши род в техния свят.

Някои от притежателите на далечни земи за пръв път стъпваха в този замък. Средищната кула със стъпаловиден покрив се издигаше високо, а каменните укрепления, заемащи почти цяла квадратна верста, ги изпълваха със страхопочитание не по-малко от факта, че виждат с очите си тауг Келин. Намираха се и такива, които гледаха

неспокойно непознатия, обявил се за оживял герой от легендите. Стараеха се да не издадат състоянието си.

Кубар отвърна с вежливо кимане на любопитните им погледи и пак се обърна към Келин.

Върховният владетел се озърна през рамо към членовете на семейството си и личните си служители. Вече знаеше какво мислят за този сбор, защото подобно на него, малцина от тях вярваха, че седящият пред тях е таугът от преданията, пренесъл се в настоящето. Но мълвата вече бе плъзнала из града и Келин най-последно отстъпи. Покани Кубар да участва в сбора.

Пълководецът забеляза двете жени, на които бе позволено да присъстват. Едната беше Кавета, жената на тауга. Като най-старши брат само Келин измежду четиримата имаше право да се жени. Но Кубар забелязваше, че очите ѝ по-често стрелкат Хина, а не съпруга. Доколкото можа да прецени и сравни двамата досега, разбираше чувствата ѝ. Но също знаеше, че като гаварнка от благородието, тя ще се ограничи само с копнежа в погледа. Всичко друго за нея би било най-долното падение, а и Хина не можеше да постъпи толкова подло спрямо своя брат.

Нямаше как да не види и от кого не се отделят очите на другата — Лиала, единствената сестра на Келин и Хина. Извънредно привлекателна, с необичайно големи очи, излъчваща неукротима жизненост. Усети се, че очаква с радост кратките им разговори, когато се разминаваха по коридорите на замъка. Долавяше погледите ѝ, но си напомни колко е стар и посивял. Предположи, че тя само му се възхищава и престана да мисли за това.

Келин се надигна от мястото си и червената лакирана броня изскърца. Вторачи се право в Кубар, сякаш му отправяше предизвикателство.

— Всичко е съвсем просто — започна надменно местният тауг. — Голокожите, онези отрепки, които са недостойни дори за нашето презрение, са си намерили някакъв водач. Събрал е десетина от техните мърляви кланове и вече се опитва да обедини под своя власт целия район на хълмовете. Ако още днес тръгнем срещу тях, ще имаме насреща си организиран враг, наброяващ може би десетина хиляди. Според нашите съгледвачи той удвоява броя на войниците си всеки трийсетина затъмнения. Наричат го Искандер — същото име, което ти

спомена още с идването си. Очевидно е, че си научил за него много преди нас и това само по себе си е твърде тревожна загадка.

Келин млъкна, сякаш бе казал прекалено много дори като призна, че Кубар е бил осведомен предварително за опасността. Старият тауг разбираше, че не е сега времето да настоява за признателност, затова реши да говори за друго.

— Колцина може да събере накрая? — попита той безизразно, без да гледа в очите на Келин, за да не показва излишна дързост.

— Не броим тези твари. Забелязваме ги само когато решим да се позабавляваме или ако се наложи да накажем дребните им кражби. В края на краищата, това са голокожите, които с нищо не са заслужили дори официалното внимание, отделено им в момента.

— И така да е — намеси се Хина, — не бива да пренебрегваме заплахата. Моите съгледвачи, обикаляли много пъти по границите на земите им, твърдят, че способните да се сражават сред тях са поне четиридесет хиляди, ако не и два пъти по толкова.

— Никой не може да събере на едно място толкова голокожи в хълмовете — обади се някой от дъното на залата.

Кубар се усмихна към сенките зад Келин, където стоеше Виргт, придворният съветник в клана на тауга. Съгласно гаварнската традиция той заемаше почетна длъжност. Съветникът, наричан и *кааду*, обикновено беше най-довереният приятел на повелителя преди сегашния тауг. Щом синът заемеше мястото на покойния си баща, гласът на кааду придобиваше най-голяма тежест в кръга на приближените му. Затова Повелителите на гаварниците подбираха грижливо приятелите си, стремяха се те да бъдат верни, умни и с ненакърнима духовна сила, за да изричат цялата истина, колкото и да е горчива.

Още щом се запозна с Виргт, Кубар разпозна всички тези достойнства у съветника. Посивелият, слаб гаварнец прекара много дълги затъмнения с него — разпитваше го внимателно, стараяше се да провери по всевъзможни начини доколко е вярна историята, разказана от Кубар. Пълководецът разбираше, че дължи поканата за участие в сбора единствено на съветника. Кааду вече го бе приел като истинския тауг.

— Поясни ни словата си, достойни кааду — неприветливо нареди Келин.

— Не е трудно да се сетите — изрече Виргт и излезе по средата на залата. — Голокожите имат нужда от поне един *врет* храна дневно, за да поддържат силите си. Значи ако съберат подобна армия на едно място, ще трябва да й осигурят всеки ден около шестдесет хиляди врета храна. А това означава, че веднага ще опустошат дори най-голямото от селата си. Навремето съвсем предвидливо сме ги лишили от коне, запазвайки тези животни само за себе си. Без добитък и каруци е просто невъзможно да струпат достатъчно припаси. Остава им да избират между две възможности. Или ще се разпръснат, или ще се спуснат от хълмовете в нашите по-плодородни земи, където могат да се изхранят.

— Трябва да са безумци, за да предизвикат гнева ни! — изрева Келин. — Изобщо не ме засяга дали ще са под една власт в проклетите си хълмове, стига да останат там, докато изгният! Но никога не биха дръзнали да се изправят срещу някоя от нашите страховити конни дружини.

— Аз обаче мисля, че може и да се престрашат — възрази Виргт. — Защото този обединител, какъвто и да е той, сигурно има ясни подбуди за действията си. Ако позволи на хората си да се разпръснат отново, ще загуби всякаква власт над тях. Следователно единствената разумна възможност за него е да ги поведе, за да ни изтласкат от нашите земи.

— Голокожите да ни изгонят?! — кресна някой от местните господари, скочил на крака от ярост. — Немислимо е! Виргт, размътила ти се е главата от прекалено много четене. Че кой е чул голокож да надвие някого от нас? Ние се забавляваме, като ги преследваме. Какво предизвикателство могат да ни отпратят?

— Арн, досега са били безпомощни жертви — отвърна съветникът, — но тези времена отминаха безвъзвратно.

Хина се намеси преди Арн — господарят на северната гранична област, да е започнал свадата, към която очевидно се стремеше.

— Кубар, интересно ще ми е да узная какво мислиш за казаното от Виргт.

— Искандер, както го наричате — предпазливо започна пълководецът, — е дошъл в този свят само с една цел — да организира голокожите и да ги поведе в завоевателна война срещу нас. Ето защо и аз съм тук по същото време. Няма никакво случайно съвпадение.

Прост факт, чийто смисъл логиката ще разгадае лесно. Искандер ще нахлуе в нашите земи. Принуден е да го направи съвсем скоро, а зад него ще има шестдесет хиляди мъже. Не го подценявайте, защото е най-надареният военачалник в цялата история на човечите. Извлекли са го от миналото си, за да ни унищожи.

Повечето местни господари изръмжаха гърлено и Кубар побърза да възпре с жест своя знаменосец Пага, който се поддаде на гнева си.

— Ами да идват тогава! — провикна се Келин. — Ще покрием земята с труповете им!

Всички васали в двора скочиха и с крясъци изразиха одобрението си.

— Ще бъде невиджан лов! — Гласът на тауга се издигна почти до пронизителен писък. — Ще преследваме враговете си докато хълмовете подгизнат от кръвта им. Нека само ни нападнат и ще видят тогава на какво са способни гаварниците в яростта си! Винаги съм казвал, че те са недостойна сган. Нека ги изтребим и веднъж винаги да отървем света от тази мръсотия!

Кубар съзнаваше, че от предупрежденията му няма да има никаква полза, но се чувстваше длъжен да опита. Изправи се и застана с лице към повелителите на родове. Необузданата проява на чувства продължи няколко минути, но те се смълчаха един по един, сякаш усетили, че е редно да са по-сдържани в присъствието на такъв властен сънародник.

— Ще се опитат да ни подмамят с нападение по десния фланг — тихо започна той. — Той винаги е най-отдалечен от центъра, където са съсредоточени основните ни сили. И когато се обърнем да посрещнем атаката, ще оголим другия си фланг откъм техните позиции в хълмовете. Тогава главният им ударен отряд ще ни откъсне от нашия тил и ще ни принуди да приемем сражението в неизгодни условия. Отсега настоявам да не ги подценявате. — Околните чувстваха волята и трезвата разсъдливост, вливащи сила в неговия глас. Говореше сякаш вече е прочел писаната история за предстоящата битка. — Те не знаят нищо за вашата чест, за воинските ви ритуали и не ги е грижа как очаквате вие да се държи противникът ви на бойното поле. Ще се присмиват на обичаите ви, на обявяването на родовите имена, на желанието ви да срещнете достоен враг в пряк двубой. Не ги подценявайте!

— Ти ли си тауг на моя народ? — рязко го прекъсна Келин. Старият гаварнец се обърна и го изгледа втренчено.

— Не.

Опита се да не издаде отчаянието, стиснало сърцето му, защото вече прозираше до какво ще доведе самонадеяността на Келин. По същия начин се държаха благородниците от неговата епоха, когато за пръв път им се наложи да се изправят срещу бунтовниците, поведени от Кубар.

— Тогава да не си военачалникът, който ще командва моята армия?

— Не, не съм нито тауг на твоя народ, нито военачалник. Защото никой не ме е молил за това.

Внимателно подбра думите си, за да разкрие на всички присъстващи какво очаква да се случи накрая. Принуждаваше ги сами да поискат от него да им стане тауг.

— Ти си един обикновен самозванец! — развика се Арн, застанал до Келин. — Измамник! По-скоро ще изгния в гроба, отколкото да служа на тебе, а не на своя тауг.

— Спри, Пага! — изсъска Кубар, защото прякото предизвикателство на този феодал можеше след мигове да доведе до касапница в замъка.

Моментът беше наситен с опасност, но Виргт реши да не допусне схватка.

— Кубар, аз ти благодаря за желанието да служиш на нашия тауг и да го съветваш, както ти повелява съвестта — изрече невъзмутимо той и застана между Арн и чужденеца. — Надарен си с безстрашието на кааду, щом говориш толкова честно и откровено. И аз ще дам същия съвет на тауг Келин. Не подценявай човека, когото наричат Искандер.

Словото на кааду беше свещено и напрежението в двора започна да се разсейва. Стоящият до брат си Хина се взря в Кубар и безмълвно го предупреди да не казва нищо повече. Пълководецът разбра какво е породило напрежението в очите му и кимна в отговор.

— Знам, че му вярваш! — изръмжа таугът, който не пропусна да забележи мълчаливата размяна на послания.

— И да вярвам на думите му, това не ми пречи да бъда предан на онзи, с когото сме от една плът и кръв — отвърна Хина. — Ще яздя до тебе и ще ти служа, а съм уверен, че така ще постъпят и Кубар, и Пага.

— Разбира се — тактично потвърди Кубар. — Естествено, желая на достойния Келин сполука. Дано моите напуснали ме братя го благословят. Знайте, че и аз ще бъда в редиците на воините, когато таугът потегли в поход срещу Искандер.

— За да го смажа! — изсумтя Келин.

— Разбира се — откликна Кубар без нито следа от чувство в гласа си.

9

От: Алдин Ларайс
До: Всички кохове, участващи в играта
Относно: Приключването на първия етап в
противопоставянето на Александър — Кубар

Първоначалните цели на Александър бяха осъществени окончателно на 127-ия стандартен ден от играта. Конкретни постижения:

Към момента на представяне на този отчет са прекратени и последните опити за съпротива срещу неговата обединителна кампания. На практика пречките пред обединението отпаднаха още когато той сформира десет военни отряда под свое командване. Оттогава, с едно-две дребни изключения, хората буквално се стичаха под бойните му знамена и отваряха пред него портите на укрепленията си. Почти всички приемат като несъмнен факт, че той наистина е Александър Велики, незнайно как пратен от миналото, за да им върне величието.

Северният хълмист район, заемащ почти един милион квадратни километра, е изцяло завладян. (Вижте приложените карти.)

В настоящия момент той може да събере около петдесет отряда от тежковъоръжени копиеносци, двадесет отряда лека пехота и разузнавачи, един отряд метателни балисти, но няма дори половин отряд кавалерия. Към отчета са приложени подробни оценки на всяко подразделение заедно с анализ на командната структура и дисциплината.

Вече имаше няколко стълкновения, но резултатите им не са показателни, защото войските на хората тепърва

трябва да навлязат в равнините, където гаварнската кавалерия е най-силна.

Обаче според нашите наблюдения гаварниците няма да изчакват, а вече са нахлули с големи сили в североизточната област от хълмовете. Както ще можете да се убедите от приложените обзори, армията на Александър реагира по най-уместния начин, следи придвижването им и подготвя контраудар. Следователно можете да приемете този отчет и като предупреждение за приближаващо мащабно сражение. Първоначалните залози са изчислени за всички възможни ситуации. Съгласно установената процедура, оценките за вероятностите бяха заложени в стандартната програма за играта. Всички залагания за какъвто и да било резултат могат да бъдат въвеждани в системата чрез код за достъп 23-алфа-алфа-873. Стойността на пакетите от заложени корпоративни ценни книжа ще бъде оценявана от три независими програми. Системите за сигурност позволяват достъп до информация само на лицата, решили да зложат.

Заедно с този отчет ще получите и подобен от Зердж за постиженията на тауг Кубар досега. Приложени са и кръстосани оценки на вероятностите съгласно данните в двата отчета.

От днешна дата (стандартни дни) ще бъдат публикувани всекидневни съотношения на залозите. За днес те са както следва:

Оцеляване на Александър — 87:1

Оцеляване на тауг Кубар — 1221:1

Сражение през следващите седем стандартни дни — 3,7:1

Първа победа за Александър — 2:7

Изготвил отчета:
Ларайс

— Драги ми Алдине, малко сме зле с тези вероятности, а? Ти какво ще кажеш?

Вазбата вдигна поглед от навигационния пулт и веднага стана, за да предложи креслото си на Корбин Габлона, който едва успя да вмъкне тлъстото си туловище през вратата.

Тази яхта за развлечения му бе струвала кръгло петдесет милиона — доста планети не можеха да се похвалят с подобна съвкупна стойност — но от глупост или разсеяност главният проектант не бе предвидил внушителните размери на собственика за по-лесен достъп до командните помещения. Затова понастоящем му бе възложена интересната задача да обновява овехтели кораби за превоз на органични торове.

— Господарю, моля ви да не забравяте, че статистическите анализи на конфликтите са извънредно сложен процес. Да вземем, например, въпроса за смъртта на Александър.

При последното изречение Алдин се втренчи в очите на тлъстия кох, но не забеляза никаква необичайна реакция.

— Да, нека се занимаем за момент със смъртта на Александър.

И двамата се обърнаха рязко към вратата. Влезе тауг Букха, придружен от Зердж, който кимна любезно на Габлона и застана до своя приятел.

— Тъкмо обсъждах с кох Букха вероятността за това събитие — съдържано изрече вазбата гаварнец. — Разбира се, резултатите от моя анализ съвпадат с тези на Алдин, що се отнася до определянето на залозите. Това е свидетелство за надеждността на нашите програми, както и за умението ни да събираме и отсяваме необходимата информация. Но понякога се случва да не си съгласен със собствения си анализ. Не е ли така, приятелю?

— Естествено, винаги съществува и възможност математическите модели за Александър да не са съвсем точни — охотно отвърна Ларайс. — Да си припомним, че аз само осигурявам изходните данни и първоначални, твърде приблизителни оценки на вероятностите. Но именно компютърът дава окончателното решение. Дори игрови майстори първа степен — Алдин кимна към гаварнеца, който единствен му беше равен в занаята, — могат да предлагат само вероятностни оценки за събитията. Не можем да изчислим

предварително дали траекторията на някоя стрела няма да пресече пътя на Александър.

Корбин мълчеше.

— Макар моят анализ — подхвана веднага Зердж, — да съвпада почти напълно с направения от Алдин, аз все пак съм дал малко по-висока стойност за вероятната смърт или сериозна рана на Александър. Само че компютърът предпочита оценките на моя колега, защото е по-добре запознат с подробностите около този пълководец. Както и да е, мисля, че можем да направим интересно допълнително залагане.

Най-сетне Габлона кимна на Букха.

— Вместо да го регистрираме в компютъра като личен облог между нас, защо да не го склучим извън системата?

— Колкото и да ми е неприятно да залагам за смъртта на човек, на когото едва ли не се възхищавам, по-склонен съм да застана на страната на своята раса.

Гаварнецът не отделяше погледа си от Корбин, но не забеляза нищо странно в очите му.

— Какво ще кажеш, ако разиграем твоя контрол над системата Церста? — предложи Габлона. — Ако не съм се заблудил, трите автоматизирани рудника на трите планети възвръщат с Големи печалби първоначалните ти вложения. Аз пък ще заложа Маракеш, моята планета на удоволствията. Жените там са такива, че вероятно биха заслужили дори твоето одобрение.

Както подобаваше на един гаварнец с достойнство, Букха умело прикри тръпката на отвращение — не че сексът между разумните раси не се практикуваше изобщо, но се смяташе за поведение, по-подходящо за слабоумни изроди. Той кимна на Зердж, който извади личния си терминал и бързо направи необходимите справки за финансовото състояние на корпорациите.

— Относителната стойност се равнява приблизително на едно цяло и осем към седем.

— Е, значи ще добавя и консорциума „Диас“.

— Само че в него си съсобственик със Зола.

— Ако загубя, онзи женствен загубеняк с радост ще те предпочете пред мен.

Зердж отново направи сравнението и кимна.

— Сега е две цяло и три десети към седем. Отговаря на посочените залози.

— Ще подготвя документите — делово каза Алдин.

— Хайде, хайде — с любезна усмивка го сгълча Габлона, — тук всички сме джентълмени, нали така?

Букха се усмихна полека. Само че за неговата раса това изражение на лицето означаваше по-скоро враждебност.

— Повелителю Александър, направиха точно каквото ти каза!

Пълководецът вдигна глава към плувналия в пот вестоносец, яхнал сравнително дребен гаварнски кон.

— Момче, откъде се сдоби с това добиче?

— Отнех го, когато се натъкнаха на засадата ни.

Недораслият юноша сияеше от гордост.

— А какво става с Парменион и неговите конници?

— Идват след мен. На по-малко от една верста са. Онези ги гонят по петите.

— Добре. Много добре! Върви при тиловаците и предай от мен да ти сипят чаша вино. Заслужи си я.

— Повелителю Александър, трябва да се върна при отряда си.

— Изпълнявай заповедта ми. Имаш нужда да си поемеш дъх. И без това отрядът ти скоро ще бъде тук.

Момчето отдаде чест и подкара животното в тръс, а Александър се обърна усмихнат към Ярослав.

— Чу ли това хлапе? Отнел е коня от гаварнец!

— Само младеж като него може да е достатъчно безразсъден, за да яхне подобно страшилище.

— Вече имаме петдесетина коне. А и хората ми започнаха да проумяват, че ако си на кон, не ти се налага повече да бъртиш пеша. Свърши се със страховете им.

— Съвсем скоро пак ще се уплашат — промълви Ярослав неспокойно, загледан в кълбящите се облаци прах, приближаващи от изток. — Не е зле да уточниш заповедите си още веднъж.

С тези думи той излезе изпод навеса, за да свика командирите на отряди.

— Всички ли запомнихте позициите си? — настоятелно попита Александър, щом се събраха.

Схемата на предстоящото сражение бе надраскана върху заравнен пясък в сандък, защото повечето военачалници още не можеха да свикнат с представата, че някакви знаци върху пергамент могат да означават хълмове, реки и човешки множества.

Сега мълчаха. Страхът им личеше. Едно беше да се съберат под бойните му знамена, за да потеглят срещу други човеци, но тепърва им предстоеше да изпитат силите си срещу гафовете. Почти се вцепеняваха от мисълта и в този момент само много по-силният ужас, който им вдъхваше легендарният пълководец, ги принуждаваше да изпълняват заповедите му.

— Нека да повторя — всичко е съвсем просто. Ще ги оставим да напредват към нас. Ще заемат тонно тези позиции, които предсказа Ярослав, защото войната за тях е повече ритуал, отколкото борба на живот и смърт. Имат само осем хиляди конника и пет хиляди пешаци-васали срещу нашите четиридесет хиляди. Но и един от вас да се огъне, всички ще се прекършат и тогава ще бъдем изклани, защото не можем да се надбягваме с тяхната кавалерия. Пък и няма накъде да бягаме.

Чу се тих ропот. Александър го прекрати само с един яростен поглед.

Наистина се намираха в капан. Преди почти две седмици армията на гафовете излезе от тяхната столица и потегли на североизток, към хълмовете. Веднага щом войските отминаха, Александър навлезе в равнината и прекъсна съобщителните им линии. Така ги принуди да се обърнат и да нападнат предварително избраната от него позиция. Този урок бе научил от Дарий при Иса. Неговите отряди сега заемаха земния клин между реките Волста и Беназай. Нямаха никаква надежда да намерят път към спасението. Ако страхът ги подтикнеше към бягство, просто щяха да се издавят в реките. И най-тъпият войник съзнаваше положението.

При поражение нямаше изход от тази клопка и сега някои от командирите се взираха с омраза и подозрение в своя върховен предводител.

— Отидете при хората си, а вие, които сте на левия фланг, помнете — подадете ли си главите преди да дойда, лично ще ви ги

отсека. Ако дотогава някой от вас е останал жив. Сега вървете.

Всички побързаха да се махнат по-надалече от навеса.

— Ако ходът на сражението се обърне не в наша полза — измънка замислено Ярослав, — те ще се погрижат да те накълцат на мръвки, преди да загинат.

— Не се тревожа за това — едва ли не весело му отвърна пълководецът. — Приятелю мой, когато не допускам в ума си мисълта за поражение, то никога не ме спохожда.

— О, каква самонадеяност! Сега остава да ми кажеш, че твоят истински баща — бог Зевс, ти е обещал да постигнеш победа.

Александър само го изгледа и се засмя.

— Господарю Келин, те прекратиха отстъплението си. Вижте ги, застанали са под билото на отсрещния хълм.

Таугът водеше първата дружина. Спря коня си и се загледа накъдето му сочеше адютантът.

— Само петдесетина са. Вместо да прекосят реката по онзи брод, по своя воля се натикаха в капана. Ама че глупаци!

— Още не сме видели колко наброяват останалите им отряди — напомни благоразумно Виргт.

— А, знаем ги къде са — причакват ни зад хълмовете. Този техен Александър никак не е уверен в храбростта на воините си, затова ги е разположил на позиция, където са принудени да се сражават или да умрат. Толкова по-лесно ще ги довършим, може би още преди затъмнението.

— Но защо да ги нападаме, щом е така? — учуди се Хина. — Нека затворим клопката с дружините си. След няколко затъмнения ще огладнеят и сами ще налетят срещу копията ни.

— Какво?! Не бих постъпил така дори с голокожите! Никакво чувство за чест ли нямаш? Да изтребим тези отрепки по-скоро и да се прибираме по домовете си. — Келин се извъртя на седлото към онзи, който упорито мълчеше зад гърба му. — Или дошлият от древността достопочтен Кубар не е съгласен?

— Ти предвождаш дружините, а не аз. Затова само наблюдавам, но не изказвам мнение.

— А ти вече изрече твърде сериозни претенции пред нас. Ще желаш ли и пръв да обявиш името си пред врага?

— Това е твоя армия, твоя битка и — да се надяваме — твоя победа. Следователно не ми подхожда да отнемам от славата ти. Само ще наблюдавам.

— Твърде разумно — отбеляза Келин неприветливо, а членовете на щаба му се подсмиваха на явната лъжа, скалъпена от един страхливец. — Между другото. Хина и Виргт могат да останат с тебе.

Двамата се обърнаха смаяно към владетеля и понечиха да изразят обидата си.

— Да, така повелява традицията — кротко потвърди Кубар. — Като последен оцелял младши брат. Хина е длъжен да не рискува живота си в битка, в която ще участва старшият. Иначе се излага на опасност продължението на рода. Кааду също не бива да лишава рода от своята мъдрост.

— Поне веднъж да сме съгласни за нещо — студено промълви Келин.

Но в очите му се мярна странна сянка, сякаш едва сега съзнаваше, че сам се е поставил в положение, от което няма изход. За миг кръстоса поглед с Кубар, който му се поклонил, без да продума повече. Най-издигнатият воин на гаварниците обърна коня си и го пришпори в галоп, а тримата останаха зад армията от благородници, които припряно заемаха полагащото им се място в атакуващите редици.

— Да, класически боен строй — одобри Ярослав, като че разглеждаше рисунка, а не коментираше маневрите на тринадесет хиляди воини.

— Само дето в него няма никаква логика.

— Според тебе, добри ми Александре, но не и според тях. Не забравяй, че благородниците влизат в бой на кон съгласно рожденото си право, а простолудието напада пеша. И според установените правила противниците първо трябва да си огласят имената и титлите. Затова кавалерията се разгръща в една-единствена редица пред пехотата. По-висшите по ранг са откъм западната страна.

— Ама че безсмислица! Дарий прахоса по същия начин кавалерията си срещу мен, в битката при Иса.

— Може и да вършат глупости, но въпреки това са страховити в боя. Виж, онзи там трябва да е Келин.

Старецът посочи левия край на вражеския строй, където един гаварнец се бе отделил от плътната редица. Напредваше през откритото поле към Александър и неговите петдесет конници, застанали по билото на ниския хълм, който преграждаше острия клин суша между двете реки.

Сякаш даде началото на вълна, люшнала се напред от лявата страна на гаварниците. Всеки ездач изчакваше предния, за да не изпревари някого, поставен по-високо в йерархията на титлите.

Когато доближи на около един хвърлей с прашка, Келин спря коня си и се надигна на стремената.

— Човеко, оказвам ти чест, като изричам тези думи. Аз съм Келин, най-старши от синовете на Келин, и моите съратници ме приемат за тауг. Най-старшият син на най-старшия син в нашия род властва. Аз съм силата на своя народ. Тридесет и осем твари като тебе съм провесвал с главата надолу от седлото на своя кон. Ти си недостоен и само ще омърсиш острието на меча ми, но днес ще ти позволя да опиташ вкуса на неговата стомана. Ти, който не познаваш честта, нито обичта към братята, ти, когото наричат Искандер, излез и ми разкажи живота си, преди да се простиш с него.

Дълго преди Келин да е завършил словото си, следващият гаф в редицата бе застанал до него и изричаше подобно предизвикателство. Скоро дивият гърлен хор на стотици гласове заотеква от склоновете на възвишенията. Благородниците с гордост обявяваха имената и потеклото си.

Постепенно гръмовният екот се премести към другия край на вражеската редица, а Александър остана все така неподвижен на седлото.

Изпълнена с очакване тишина завладя полето. Гаварниците бяха убедени, че сега хората на свой ред ще излязат да се представят — един по един, за да се строят в редица.

Пълководецът смуши коня си и спря на двайсетина крачки пред останалите. Надигна се на стремената и за миг се озърна към Ярослав. Почуди се дали оракулът не му бе скроил този хитър номер само за да

го унижи пред очите на всички. Но ученият старец му кимна насърчително, макар вече да отстъпваше, предвиждайки как ще отвърнат гафовете.

Александър посегна между краката си и когато смисълът на жеста му стана недвусмислен, враговете заръмжаха гневно.

— Аз пък пикая! — кресна македонецът и гласът му се чуваше дори в надигналия се рев. — Чуваш ли ме, Келин — пикая на честта на твоите братя и дано костите им се просмучат с моята пикня!

Не успя да довърши замислената подигравка, защото гафовете нададоха такъв вой, че едва не му пукнаха тъпанчетата на ушите. Сякаш тласнати от огромна ръка, като един измъкнаха огромните си ятагани от ножниците и се хвърлиха в атака.

Александър побърза да завърти огромното животно под себе си и го подкара в трмаво подобие на галоп. Неговата малобройна кавалерия вече се спускаше устремно по отсрещния склон на хълма. Обзетите от паника войници се оглеждаха начесто през рамо. Парменион бе поизостанал и сега подкара заедно с командира си.

— Добре, че няма измъкване оттук — викна с пълно гърло Александър, — иначе тези копелета щяха да бягат, докато паднат от умора!

Дебелакът се завъртя на седлото да погледне врага — цялата армия настъпваше, защото и пехотинците се бяха втурнали напред, щом проумяха немислимото оскърбление. Нямаше съмнение каква жажда за мъст е обзела тези приличащи на вълци гиганти и Парменион си каза, че може би трябваше да си оставят път за отстъпление в края на краищата.

Хората минаха между два пръта, на които се развяваха ярки парцалчета. Александър ги изтръгна в движение. Внимаваше да следва войниците си и да не излиза извън безопасната пътека, очертана с креда по утъпканата пръст.

От височината виждаше насипа, прострял се поне на половин левга в северна посока — до далечния речен бряг. На почти всяка стъпка от него стърчаха заострени колове, които биха пронизали яздец гаф точно в гърдите. През определено разстояние по преградата имаше тесни проходи и конниците се насочиха към един от тях. Ревът зад тях се засилваше и изведнъж ги заля като вълна — редицата от врагове бе изкачила билото на хълма.

Човеците също нададоха разтърсил земята вик, но в него страхът звучеше наравно с бойната ярост.

Александър се промуши с коня си през процепа и се обърна точно когато десетина мъже избутаха преградата, скована от трупи и заострени колове. Той стъпи на седлото и прескочи върху дъсчената площадка, където стояха Ярослав и неколцина от командирите на отряди, зяпнали смаяно бясната атака.

— Нали ти казах, че това ще ги ядоса хубавичко? — подвижна оракулът и македонецът едва различи думите му през шума, погълнал всички други звуци.

Не му отговори, съсредоточен изцяло в същинското начало на сражението. Парменион вече се подрусваше върху коня си към центъра, за да поеме командването там и да пресече всяко колебание.

Александър първо погледна войниците си, строени в три редици зад пръстеното укрепление, после се обърна към резервните фаланги, чакащи в колони по осем. Засега поне не трепваха, макар почти всички лица да бяха преbledнели от уплаха.

— Започва се! — кресна един от командирите.

Нападателят се бяха спуснали почти в подножието на хълма. Келин беше пред всички.

— Първият падна!

Мощен тържествуващ рев се изтръгна от гърлата на хората. Сякаш земята се отвори да погълне гафа и неговия кон. Внезапно още един пропадна в покритата яма, после още един. Но останалите не спираха, а все така се носеха устремно напред и непрекъснато викаха имената си. И като че воден от съдбата, Келин препускаше право срещу насипа, където стоеше Александър.

Не забелязваше гибелта, сполетяла армията му — конниците вече падаха със стотици наведнъж в коварната мозайка от ями, капани и опънати въжета.

Пълководецът наблюдаваше как вражеският предводител налучка случайно безопасната пътека към прохода.

— Трябва да изляза срещу него! — извика след миг, измъкна меч си и се приготви да скочи в седлото.

— Чакай! — спря го Ярослав и посочи коня, който стъпи встрани от пътеката.

Въже спъна предните крака на грамадното животно, което се извъртя и хвърли ездача си. Келин се стовари тежко точно в основата на земния насип. Главата му увисна безсилно настрани и Александър разбра, че вече не е нужно да се изправя срещу този враг с оръжие в ръка.

— Толкова храбър, но и толкова безразсъден... — прошепна тъжно.

— Да отидем ли по-напред, за да видим какво става? — тихо попита Хина.

— Не е необходимо — печално отвърна Кубар. — Можем да стоим тук и пак да знаем точно какво става, без да гледаме. То е очевидно и неизбежно. Думите на онзи човек само потвърдиха опасенията ми за техния план. Защо ли не можех да предупредя твоя брат, защо ли той не можеше да ми повярва? Хина, няма нищо по-лошо от това да виждаш приближаващата беда и да си безсилен да я предотвратиш.

Хина потискаше с мъчително усилие изгарящия го копнеж да се впусне в битката, за да заличи непоносимото оскърбление, защото му беше ясно каква страшна катастрофа се разиграва отвъд този хълм.

Вече бе минало доста време, откакто и пехотата се втурна към грохота на сражението. Назад се връщаха само коне без ездачи и препъващи се от премала ранени воители. Очевидно нищо не вървеше според първоначалните замисли. Не се чуваше общият победен вик на армията, който надаваха при гибелта на вражеския предводител. До тримата конници долиташе само хаотичният, неспилен рев на гаварниците, в който май се долавяше и все по-силен страх.

— Махнете преградите! — ревна Александър, препуснал в галоп към края на левия фланг. Обърна се да огледа плътните равни редици на рисите. — Помнете — никой да не нарушава строя! — провикна се и силният му дълбок глас проряза грохота на битката. — След мен!

Сръга с пети коня, за да не изостава от отрядите на леката пехота, минали през освободените проходи в укреплението. Сега

навлизаха в крайния десен фланг на вражеските войски и срещу тях се намираха само незащитени от внезапно нападение пехотинци.

Повече от час гафове налитаха към земния вал. Тези сред тях, които не бяха загинали в ямите и капаните, нападаха упорито укреплението, забравили напълно за военната дисциплина. Бесният им напор вдъхваше страх с неукротимостта си, но си оставаше напълно безполезен.

Броят на жертвите сред гаварниците нарастваше и дружините им се съгъстяваха към центъра на позицията. Досега Александър сновеше наляво и надясно по вала, ръководеше отбиването на няколкото пробива и най-сетне стигна до своите отряди отляво, където бе скрил истинските си ударни сили.

Щом излязоха пред насипа, той даде сигнал на Парменион също да изведе отрядите си. Планът за атаката беше съвсем прост — да разбият вече осакатения десен фланг на противника, да завият покрай вала и да пометат врага по цялата позиция. Щом излязоха пред осеяния с клопки периметър, неговите войници се престоиха във фаланга от десет редици, с по сто мъже във всяка. Бяха готови само след минута, завиха в движение и по негова команда се втурнаха напред.

Малцината омаломощени гафове пред тях рухнаха духом, когато съзряха плътната стена от остриета, напиреща към тях от север. Щом видяха гърбовете на бягащите си врагове, хората се насърчиха още повече. Отрядите на Парменион се вляха откъм десния фланг на нападението, след тях излязоха още няколко резервни фаланги.

Александър огледа внимателно разположението на противника, вдигна меч си и посочи на войниците си да завият още веднъж. Сега напиреха подобно на вълна, носеща се по дължината на гаварнските редици, които се разпадаха под натиска им като гнило дърво под ударите на тежка брадва.

Най-последно неукротимата ярост на вълкоподобните великани отстъпи пред уплахата. Тук-там се намираше по някой самотен прежалил се воин, който не отстъпваше, но само за да бъде прегазен, отнасяйки със себе си в смъртта по един-двама от човеците. Гордите дружини не можеха да се опомнят от вцепеняващото изумление. Гаварниците се сражаваха според повелите на обичаите. До този ден хората винаги бягаха от тях като подплашен дивеч, но ето че

недостойните зверове се бяха осмелили да оскърбят гонителите си и да ги връхлетят.

Мъжете около Александър осъзнаваха, че този странен вожд, дошъл от миналото на легендарната Земя, сътвори нещо ново в техния свят. Такъв миг не биха могли да си представят и в най-безумните си мечти. Едва сега откриваха колко са храбри и разбираха какво означава да са хора.

Възгласите започнаха от задните редици. Отначало единствен глас започна да вика в ритъма на стъпката — акцентът променяше думата, но не до неузнаваемост.

— Искандер, Искандер!

Фалангите подхванаха името като тътен, хилядите гласове се сляха в един.

— Искандер, Искандер!

Сякаш за да открият дружния възглас, се чуваха отчаяните писъци на съсипаните гафове, които бягаха като стадо към реката — единствената им надежда да се спасят. Захвърляха оръжията си, изоставяха ранените, забравяха конете си, а човешката вълна ги догонваше и смазваше.

— Искандер, Искандер!

Александър дръпна юздите на коня и остави предните фаланги да го подминат. Опитът му подсказваше, че строят вече се разпада, но нямаше как да овладее своите развихрили се бойци. Напомни си, че все пак те се учеха как да воюват заедно едва от пет-шест месеца. Това не бяха закалените ветерани, с които стигна до Бактрия и река Инд.

— Искандер!

Пронизителният вик прозвуча отляво, пълководецът се извъртя и видя как един гаф набучи на копие то си войника до него. Александър се досети, че мъжът е спрял с тялото си удара, за да го защити.

Смуши с пети коня си, налетя и с един-единствен удар повали гаварнеца, който се бе оставил да го газят фалангите, само за да се добере до техния предводител.

Македонецът скочи от седлото и коленичи до смъртно ранения войник.

— Искандер — прошепна мъжът, — радост е за мен да умра днес, защото ги видях да бягат.

След миг вече не дишаше.

— Славен ден! — провикна се Парменион, застанал до командира си. — В името Зевсово, същото е като при Гавгамела!

Александър се изправи бавно и в очите му отново се появи онзи странен поглед, който сякаш прозираше в безмерната далечина.

— Да — промълви унесено, — дори аз ще кажа, че това беше ден на величие.

Откопча наметалото си и покри мъртвия войник.

10

— Братко Келин, иди сега при нашия брат Суоника. Братко Келин, иди сега при нашия брат Ута. О, славни мои братя, почакайте ме в преддверието на Бинда отвъд сенките! О, мои трима братя, очаквайте ме, докато и за мен дойде време да прекося сенките, за да бъдем отново като един. Заедно ще се изправим лице в лице с непроницаемата тайна на Невидимата светлина, защото заедно сме излезли от нея и накрая отново заедно ще се върнем там.

Гърлото на Хина се сви от мъка и той извърна лице от пламтящата погребална клада. Четиримата пазители на огъня, облечени в червени наметала, се поклониха на наследника и внимателно взеха факела от ръката му.

Единствено Келин бе изпратен в отвъдното с полагащата му се почит. Хора на коне докараха трупа предния ден и предадоха посланието на Александър — искал да върне тялото на толкова велик воин на неговия народ. После началникът на пратениците попита как трябва да бъдат погребани според обичаите на гаварниците останалите десетина хиляди мъртъвци.

Стражите на Хина изгаряха от желание да разкъсат хората на парченца, но той ги възпря. Не искаше да се позорят. Затова позволи на пратениците да отпътуват живи и здрави.

Обърна се към малцината оцелели от доскоро толкова гордото гъмжило благородници. Деветима от всеки десет бяха загинали на бойното поле. Както повеляваше традицията, докато траеше жалейката, никой не заемаше местата им в предната редица. И сега вместо шестдесет предводители на родове пред него стояха само петима. Още шестима младши братя или наследници бяха излезли напред, за да представят клановете си. Във всички останали родове пряката линия на наследяване бе прекъсната. Правилото за наследника на тауга не важеше и за носителите на по-низшите титли. Нали бяха излезли само на лов за човеци, никой не искаше да пропусне

забавлението... И сега вместо падналите в боя предводители от пръстта на двора стърчаха мечове в ножници.

Хина си наложи да бъде по-сдържан. Първо кимна на Кубар, който стоеше безмълвен до кладата, после се поклони на останалите.

— Достойни благородници, оплакването ще продължи според древния ни обичай, но нека това не ни попречи да се подготвим.

— За какво? — отекна недоволен вик.

Хина изви глава към посивелия Арн, ву-тауг, тоест глава на клана Пака, чиито владения сега бяха завзети от хората.

Арн пристъпи напред от отреденото му място и застана под подиума, където стоеше новият тауг. Самата му постъпка вече беше недвусмислено предизвикателство и сред събраната в двора тълпа се надигна тих ропот.

— Нима си отидоха с чест онези, които срещнаха смъртта при двете реки?! — изрева старият гаварнец. — Не чухме имената на човеците, нито пък родовете получиха кръвния дълг за своите мъртъвци. Е, къде остана честта, питам те? — Изчака да затихне одобрителното мърморене наоколо. — Бяха избити от хората, от онези животни, които преследваме за удоволствие или за да напълним с месо казаните през светите дни. Хората не излязоха да се сражават, те погазиха древното достойнство! Сякаш не ни стигаше това оскърбление, та ти изтърпя и пратеника, донесъл ти словата на Искандер. Остави го жив, след като дойде при нас с препасан меч на кръста!

— А не е ли речено от незапомнени времена — веднага възрази младият тауг, — че старшият сред вестоносците е гласът на своя род и животът му е свещен, когато седне до твоя огън? Ще зачитам закона дори спрямо човек.

Арн не беше склонен да приеме позоваването на древната традиция.

— Те направиха нещо ново, което дори мислите ни не побират. Те лишиха войната от чест и я стъпкаха като оглозгани кости в калта. Не ни остана гордост. Време е отново да назовем имената си и да се върнем при онзи проклет хълм на гибелта... за да свършим с това веднъж завинаги.

Оцелелите от клана на Арн се скупчиха около него и с викове изразиха одобрението си за самоубийствения му план. Хина изпъна

напред дясната си ръка и макар слънцето да светеше съвсем слабо, лъчите се отразиха искрящо от предмета, стиснат в пръстите му.

— Това е короната на тауга! — извика той с все сила и воините се смълчаха, щом зърнаха свещената реликва.

Келин я носеше, когато влезе в бой. Бе върната непокътната заедно с трупа му.

— Тази корона — продължи Хина със същия мощен глас, — е символ на тауга. Всеки от вас се е заклевал във вярност пред нея в деня, когато е получавал името си. Спомнете си — дали сте клетва пред символа, а не само пред онзи, който го носи. Преди двадесет поколения нашите деди са стъпили на тази земя по време на великото преселение, а после другите ни събратя ни напуснали и погинали във Великата война с голокожите. Вече двадесет поколения ние от първите сто рода се множим край Ираско море. И винаги сме зачитали властта на тауга! Той определя правилата за водене на война, за да ни предпази от изтребление. Честта на благородниците е да служат на тауга. Този символ е свещен и подчинението спрямо него е дълг. Иначе и ние ще изчезнем в тъмата на преданията, в която ничий поглед още не е проникнал.

Арн съзнаваше, че осветената от цяла епоха традиция ще потуши недоволството сред неговите поддръжници. Затова смирено склони глава.

— От първите сто рода бяха останали едва шестдесет, преди да настъпи тази промяна сред човеците. Сега сме само единадесет — натърти Хина. — Ако се вслушаме в желанието на Арн и се върнем незабавно да продължим битката, няма да остане никой. Досега войната беше славата на гаварнеца, която оставаше с него и на погребалната му клада. Вече е друго — ще се сражаваме, за да оцелеем.

— Честта е неразделна от войната — студено промълви старият ву-тауг.

— Ние ще се променим. — Младият гаварнец отново вдигна диадемата и в двора настана тишина. — Но аз няма да се справя — довърши той безизразно.

Арн впи поглед в очите му, търсеше някакъв знак за слабост, но остана излъган в надеждите си.

— Как така? — възмутено се провикна някой. — Кланът Бруг единствен е бил незасегнат от всякакви съперничества. Само твоят клан е всепризнат да властва и отсъжда!

— Нищо не знам за новите правила на военното дело, които сме принудени да въведем — отвърна Хина. — Трябва да запомним това и да отдадем дължимото на онзи, който ще ни научи... ако искаме да се съхраним.

Въздухът сякаш се изпълни с напрежение. Младият воин се взря в Арн и откри в очите му блясъка на внезапно пробудила се надежда. Тогава пристъпи към Кубар.

— В този миг аз съм носителят на властта, за която всички сте се клели, че ще я признавате. Аз съм последният от рода Бруг, затова моето решение е закон! Вижте какво ще направя и се подчинете! — Преди дори едничък глас да възрази, Хина се извъртя на пети и положи стоманения кръг върху главата на Кубар. — Аз признавам правдата в словата на стоящия пред вас. Някога, във времето на легендите се появил първият тауг, с чиято титла са се назовавали всички следващи владетели. Той е първият и ето го, пратен от миналото, за да ни спаси, както е спасил нашите предшественици. Тауг Кубар ще бъде единственият тауг на Колбард!

Тук-там се чува радостни възгласи, но повечето гаварнци мълчаха. Обвързани от клетвата си, те се чувстваха длъжни да приемат всяка повеля, но не и да обикнат някакъв си измамник. Пък и дори да го приемеха като истински тауг, помнеха добре преданията — точно той бе премахнал всевластието на големите земевладелци, за да обедини народа си. Нямаха нищо против легендите за славното минало, само че за никого не беше лесно да се примири с един оживял пред очите му герой.

Кубар се озърна към Лиала, застанала в един ъгъл на двора. Погледите им се срещнаха за кратък миг и той лесно разгада, че очите ѝ горяха не само от възхищение. Някогашната му съпруга (бяха обвързани само съгласно повелите на обичая) беше мъртва вече четири хилядолетия, но образът живееше в паметта му. Напрегнатото внимание на Лиала го смути и Кубар пак се обърна към Хина. Нямаше нужда от особена досетливост, за да разбере, че и неговият млад приятел се измъчва от същата бъркотия в чувствата си. Според традицията, ако старшият брат е бил женен преди смъртта си,

младшият встъпваше в брак с вдовицата. Но и Хина имаше предостатъчно други грижи в момента. Можеха да поговорят за затрудненията му друг път.

А младият гаварнец очакваше отговора на Арн. Най-сетне и предводителят вдигна свит юмрук, но всички видяха блясъка на едва потиснатия гняв в очите му. Кубар също не пропусна да го забележи. Хиляди пъти го бяха гледали така и често тези погледи предвещаваха разминаване на косъм със смъртта.

— Беше доста напечено за Кубар — тихо каза Зердж, свел поглед към пълната с бренди чаша в ръката си.

— Чудесно първоначално предвиждане си направил. Съвпадна забележително точно със събитията — отвърна Алдин на стария си приятел.

— Е, ти си човек. Допускам, че можеш да разгадаеш какви ли не тънкости с това... — Зердж посочи главата си, — ... но в нашите души се крият и неща, достъпни единствено за друг гаварнец. Те изгарят от желание да повярват, че той наистина е Кубар, пратен от съдбата, за да им върне гордостта. Но я ми кажи — мнозина ли са способни да се възхищават искрено на някой, който е самото съвършенство? Да, ще искат да е на тяхна страна, но в същото време винаги ще напомня за собствените им недостатъци. Това ще ги измъчва непрестанно.

Както често се случваше, Алдин май си губеше мярката в пиенето и Зердж смръщи муцуна още по-неодобрително, щом видя приятеля си да пали смрадлива пура.

— Сигурен ли си, че не ни подслушват?

Човекът кимна и посочи собственото си защитно устройство, поставено на масичката до полупразната бутилка. Стазисното поле не пропускаше звуци и отразяваше лазерните лъчи, обаче си оставаше възможността някой миниатюрен подслушвател да се рее из въздуха, пуснат в стаята още преди включването на защитата. Корбин се славеше с подобни дребни прояви на доверие и гостоприемство.

— Доста интересно се развихрят залозите — предпазливо подхвана Зердж. — Ами че при последното сражение осем процента от едрата недвижимост в целия Облак смениха собствениците си. Щом

заложиха такива суми при първия по-сериозен сблъсък, лесно е да си представим докъде ще се стигне, наближи ли решителната битка.

— Да, сериозната игра тепърва започва — промърмори Алдин, подръпна от пурата си и се взря в димните струи, които се сплескваха при допира си със стазисното поле.

— След последното сражение в таблицата за вероятностите има промени — предвижданията в полза на Александър са 3,73 към 1.

— Знам, Зердж. Нали това ми е работата — да ги изчислявам.

— Само че няма никакви признаци Корбин да залага сериозно. Естествено, ръсна по шепичка за един или друг резултат — някоя планета или корпорация, но нищо съществено.

— А какво прави Букха? — попита човекът.

— Е, нали е гаварнец от старата школа. Ще заложи нещо на Кубар просто от привързаност, но и той засега не прибързва. Хайде де, няма ли да ми прошушнеш какво е намислил Корбин? Ти му познаваш и кътните зъби. Какво му става на този човек?

Алдин изглежда напълно безизразно своя приятел.

— Като старши възба на Корбин аз съм негов служител. Мисля, че и този път ще спазва повечето правила. А за останалото...

Той сви рамене.

— Алдине, от трийсетина години гледам как напредваш в професията. Забрави ли, че аз те учех на този занаят? Ти си страхотен историк и игрови аналитик, но като познавач на човешката душа си кръгла нула. Корбин е скроил някакъв номер. Тази игра се превръща в най-грандиозното хазартно начинание в историята на нашите раси и още откакто той спомена за пръв път за идеята си, заподозрях го, че е подготвил капан на всички.

— Ха, значи един гаварнец ще ме учи как да разгадавам човешки характери?

— А колко пъти съм ти набивал в главата що за тип е Корбин? Но не, ти все не искаш да проумееш. Кучият син те обира до шушка, а каквото остане го изсмуква за издръжката си онази негова братовчедка. И за капак на всичко ти ми изтърси вчера, че твоята премия за играта ще бъде дялово участие в минния консорциум Жуер. Слушай ме добре, Алдине — за по-нахално баламосване не съм чувал. Ще ти прибере акциите за няма и половин година и тогава какво? Оставаш без пукната пара, след като си се бяхтил три години!

Човекът мълчеше, сякаш дори и думичка да кажеше, би предал нечие доверие. Когато вече допушваше пурата си, Зердж скочи и се оплака, че имал нужда от малко чист въздух. Алдин дори не се изправи да го изпрати, а взе бутилката с бренди, за да си напълни чашата отново.

— Благородниците са мъртви — изрече Кубар и погледна приятеля си през масата. — Не повтарям това с наслаждение. Не забравяй, Хина, че и аз бях от благородническо потекло, също като тебе.

Младият гаварнец се облегна в креслото си и направи недоволна гримаса.

— Можеш най-спокойно да го казваш, защото и на мен ми е ясно. Спомни си, че ги гледах как сляпо се втурват към гибелта си. Благородниците паднаха на бойното поле, защото подцениха Искандер. Но те моля никога да говориш така пред Арн, макар той също да се е клел пред това метално кръгче.

Хина посочи тънката стоманена диадема, обвила челото на Кубар, който изръмжа тихичко.

— Да, някога трябваше да се справя с цял свят под властта на дворянството. О, как жадувах и те да сложа край на взаимното изстребление... стига накрая да им запазя всички привилегии. Мисля, че съм се научил как да внимавам с такива като Арн.

— Само че не е зле да разбереш още нещо — дори Арн някога да повярва искрено, че си тауг по право, ще се е поучил от древната ни история. Всеки знае какво е останало от старите порядки, когато си завършил обединението на нашия народ. Твоите съвременници не са имали такова предимство. Затова не разчитай на ореола на преданията в отношенията си с него. Нали знаеш, че ако легендата оживее, трябва да се спусне от висотите и да се принизи до света на простосмъртните.

Кубар се засмя неволно. Той — жива легенда? Тачен повече дори и от Нарг със Сияйния меч, дори и от онзи гаварнец, който преди три хилядолетия (ако можеше да се вярва на Зердж) бе открил как да изведе събратята си сред звездите.

— А ти самият защо ме приемаш?

— Би могло да се каже, че съм мечтател. Още когато братята ми бяха сред живите, всички смятаха Келин за достойния владетел. Пръв бе се появил на бял свят от утробата на нашата майка, значи на него се падаше да бъде пръв на трона. И само на мен от четиримата бе позволено да чета и да бленувам за недостижима слава.

Кубар си каза, че е твърде любопитно да се срещне с подобно връщане назад в историята — тук се отнасяха с пренебрежение към ученолюбието, сякаш то отнемаше от силата на воините.

— Представях си, че не сме единствените гаварнци, оцелели след войните с човеците и другата раса. А идването ти тук и твоите разкази за Зердж, който се носи през пространството и времето като същински пратеник на Невидимата светлина, ми доказаха поне, че не съм се излъгал в надеждите си. Мечтаех си за велики дела и още щом те срещнах, сърцето ми позна, че това е знакът, който чаках отдавна.

Опитният пълководец се усмихна неволно на своя романтично настроен приятел. Хина му напомняше за първите съратници, стекли се под бойните му знамена още в самото начало на бунта. Всички бяха толкова млади и с души изпълнени от блянове за утрешния ден. И всички, с изключение на задрямалия в ъгъла остаряващ Пага, отдавна бяха мъртви. Мълчаливо се помоли на твореца на съдбините да не измисли нещо злокобно поне за този негов млад приятел.

— Утре ще започнем — безстрастно изрече на глас Кубар, за да върне разговора обратно към неотложните задачи. — Ако този Искандер наистина го бива за командир на армия, не ще остави инициативата да премине в наши ръце. Каменните укрепления около града и фактът, че сме на брега и можем да попълваме припасите си с кораби, вероятно ще го възпре от пряка атака и обсада.

— А къде ще удари според тебе? — най-послед се намеси Виргт, който само слушаше безмълвно досега.

— Многобройна войска като неговата поглъща всичко подобно на бездънния търбух на великана Грес. Ще бъде принуден да разпръсне хората си, за да съберат нужното.

— А защо не би се устремил право към града, за да ни довърши?

— Длъжен съм да предположа, че Искандер е способен предводител. Никога не подценявайте противниците си, ако ще да са от голокожите. Винаги вярвайте, че се досещат за всяка ваша мисъл и ви превъзхождат във всичко.

— Такова поведение беше твърде неприсъщо за моя брат — мрачно подхвърли Хина.

— Твоят брат се подготви за сражението според убеждението си как трябва да се води една война — уклончиво отвърна Виргт.

— Та както вече ви казах — продължи Кубар, — Искандер сигурно ще познае, че ние няма да направим същата грешка втори път. Ако се изтеглим зад стените на града, те ще ни предпазят дори при дълга обсада. Зад гърба ни е пристанището, така че не ни заплашва глад — голокожите още нямат свои кораби. Не, не вярвам да ни нападне така. Твърде е хитър и проникателен. Пък и за обсадата ще има нужда от стенобойни машини, от много метал за оръжия. Повечето му хора все още носят заострени пръти вместо истински копия. Никой досега не е превзел укрепен град с колове. Няма да им стигне и онова, което ограбиха от обозите на нашата разбита армия. Да не споменавам, че ще минат няколко десетки затъмнения, докато приспособят нашите оръжия за човешки ръце.

— Значи преди да нанесе смъртоносния си удар — прекъсна го Хина, — ще трябва да се сдобие с три неща. А ние имаме нужда само от едно.

— Продължавай, моля те.

— Ще събира храна за армията си, ще иска да построи кораби, за да затвори пристаните ни и ще търси метал, за да въоръжи войската и флотата си.

Кубар изръмжа тихичко от задоволство. И посочи с пръст тъмния овал на картата, разстлана пред тях. Петното се намираще на около двеста версти от града.

— Ще се насочи към разбития рудовоз, намиращ се на тридесет версти от връх Лекуа. В този някогашен човешки кораб има достатъчно железен концентрат дори за армия, превъзхождаща стократно отрядите на Искандер. И вашите предшественици са извличали метал оттам за нуждите си, откакто са се заселили в тази страна. Понеже е до залив на Ираско море, наблизо има хълмисти местности, където хората могат да се оттеглят, ако бъдат нападнати и разгромени. Да, мисля, че това ще е първата му цел. Но да не пренебрегваме и подходите откъм юг, защото там са някои от най-плодородните ни земи. Човеците вече имат коне и несъмнено ще нападат, за да се снабдят с храна.

— Спомена трите нужди на голокожите — пак се намеси Виргт — а какво е потребно на нас?

— Да научим отново бойното изкуство — с леден глас отвърна Хина.

— Никога не го наричай изкуство — каза му Кубар така, сякаш изведнъж го налегна страшна умора. — По-скоро ще се учите как да унищожавате многоброен противник. А твоите предтечи са били помъдри, отколкото повечето от вас си представят. Знаели са, че позволят ли да започнат техните потомци истинска война, щом са обречени да останат на Колбард, изстреблението ще бъде гибелно. Затова променили правилата, превърнали сражението в строг ритуал, в който само малцина могли да се простят с живота си, без насилието да стане неуправляемо. Но сега ще трябва да научите отново стария, доста посмъртоносен начин. Затова съм тук.

Кубар млъкна и се облегна назад. Изведнъж го споходи мисъл, на която досега бе твърде зает да обърне внимание. И Искандер на свой ред бе научил хората на новия начин да воюват, който всъщност беше стар колкото и историята им. Самият Кубар бе пренесен през времето, за да изпълни същата мисия за своя народ. Ако можеше да се нарече мисия... Но защо? Каква е причината да се развихри кръвопролитие? Допускаше, че в края на краищата враждата между хора и гаварнци на Колбард ще бъде решена веднъж завинаги. Огледа ли се някой в миналото след десетина хиляди затъмнения, току-виж прецени, че това е било спасението, макар и мнозина да са срещнали смъртта. Само че упоритото „защо“ не го оставяше на мира. Все същата неспирна касапница... За миг паметта му го пренесе при Клиарн и полето, където последната битка ознаменува обединението на Лхадза. Клиарн...

— Е, как ще го направим? — прекъсна Хина мислите му.

— Ще съберем селяните без земя и градските жители.

— Те няма да се сражават като благородниците — безстрастно отбеляза по-младият гаварнец. — Могат да служат като пазачи на границите, но ти сам видя колко безполезни бяха в битката. Повечето се уплашиха, когато хората на Искандер излязоха от укреплението си и ни нападнаха.

— Да, така е. Защото в края на краищата нямаха за какво да се сражават. Те са селяндури без имот, без титли, презрени и угнетени.

Само че помисли. Хина — имаме на разположение цял континент, който да им раздадем като награда за победите.

Събеседникът му не отговори, защото явно разбираше скрития смисъл в тези думи. Съзнаваше, че е необходимо да постъпят така и въпреки това се плашеше от онова, към което ги тласкаше Кубар.

— Още от утре няма да има безимотни. Всекиму ще бъде раздадена земя, за да извлеча плодовете ѝ с пот на челото. Такава награда ще разберат... и за такава награда ще се бият.

— Ами благородниците?

В гласа на Хина се долавяше хладина. Стариият пълководец разбираше, че младежът не може да не се чувства съпричастен със своето съсловие.

— Ако не се съгласят, сами се обричат на гибел, защото без армия не могат да се изправят срещу голокожите. Искандер ще наложи волята си и пак ще останат без своите имения. Това е. Пък и за тях ще има награди — още титли, почести за доблестта им, ордени. А първият набор нови войници ще дойде от онези родови владения, чиито господари загинаха в битката или пък от земите, вече завладени от хората. Засега ще оставим другите да работят, за да съберат каквото могат от реколтата, преди да са нахлули враговете ни. Щом отmine това затъмнение, ще се захванем със задачите си. Най-важно ще бъде обучението на войските, за да се научат да се бият заедно, за да бъдат телата им като едно, послушно на волята на предводителя.

Отново все същото противоречие. Тук се опитваше да създаде общество, където всеки да бъде равен всекиму, а за да постигне това, трябваше първо да освободи безимотните... И в същото време да ги подчини на непоколебимата си воля, за да са готови да умрат безропотно по негова заповед.

— Арн ще се опита да ти пречи — подхвърли Виргт. — С твърде остър ум е надарен, за да го успокоят някакви лъскави дрънкулки, докато ти се опитваш да преобърнеш с главата надолу цялата подредба на обществото ни.

— Не очаквам друго от него. Но ще ви се стори изумително с каква готовност други сред благородниците ще се втурнат срещу смъртната опасност, само и само да се окичат с безполезно парче метал на лъскава лентичка. А Арн ще оставя да си мисли, че щом постигнем победа в тази война, той ще може да ме отстрани и да върне

стария ред. Твърде много се нуждая от него и сподвижниците му, за да обучат и поведат новите войски. — Кубар стана и се протегна с прозявка. — Този свят без нощ ме обърква. Как ми липсва здрачът с лилавото сияние на залеза в небето...

За Хина, който никога не бе виждал нощното звездно небе, думите на Кубар прозвучаха като от устата на някой разказвач на предания. Трябваше да си напомни, че наистина отстъпи властта си на една оживяла легенда, която щеше и да унищожи познатия им свят, докато ги спасяваше от новата заплаха.

Пълководецът кимна учтиво на младежа и съветника, обърна се и тръгна към вратата. Пага се отърси от дрямката и последва своя командир.

Утре щяха да започнат — с усърдие и старание. Кубар имаше на ум и още някои неща, но предпочете да не стъписва Хина отведнъж с намеренията си. Вече бе поискал да му потърсят колкото се може по-леко платно заедно с толкова мед, че почти да лиши цялата земя на гаварниците от тигани и казани. Засега целта на тези приготовления щеше да остане негова малка тайна.

И щеше да го разсейва от време на време от другите нелеки задачи. Отдавна бе открил, че когато се занимаваше с подобни дреболии, мисленето му се проясняваше и по-лесно намираще решенията на важните проблеми. А проблеми щеше да си има предостатъчно. Разбира се, Искандер беше преди всичко друго. Налагаше се да проникне докрай в бойните замисли на този човек, за да открие как да му се противопостави. Трябваше да се занимава и с обучението на новобранците, с подготовката за отбрана на разбития кораб с рудата. Естествено, нямаше как да избяга и от Арн. Но в момента само Зердж занимаваше мислите му. Знаеше колко е безсмислено да си блъска главата над постъпките на онзи, който го пренесе тук. И все пак не го оставяше на мира онова упорито „защо“, дори когато опитваше да се унесе в неспокоен сън.

— Дотук не е зле — лениво промърмори Корбин, както оглеждаше съдържанието на чашата си.

Отпусна се назад и допи брендите на един дъх, после се усмихна на жената пред себе си.

— Не искаш ли да пийнеш нещо?

— Предпочитам да не си размътвам главата.

— Ех, Тиа, мила моя хитрушке, така и не се научи да цениш хубавите питиета.

— Искам или не искам, Алдин ми е сродник. Но това изобщо не означава, че непременно споделям и отвратителните му пороци. Тъкмо се сетих — той ми се пада нещо като вуйчо, а това те прави мой трети братовчед. Ако съм наследила някакви пороци, мили, това се дължи на общата ни наследственост, а не на роднинската ми връзка с него.

Корбин отметна глава назад и се разсмя от сърце.

— Е, поне си наследила острия език на майка си. Да не се заяждаме за незначителни неща. Как върви съвместната ти работа с Алдин?

— Той е затлъстял, не се къпе и му личи, че е от низшите съсловия. Не мога да проумея защо толкова го цениш като свой вазба.

— Никога не съм казвал, че го ценя. Използвам го, защото ми е полезен. Това е.

— И защо ме принуди да стана подчинена на някой си, когото просто използваш?

— Защото нямаш друг избор. След като майката ти си отиде от този свят, обичаите на рода те задължават да правиш каквото ти кажа. Не е толкова трудно да го разбереш. Освен това съм вложил значителни суми в тази игра с Александър и исках някой близък човек да го прецени с оглед на личните ми интереси. Твоят доклад беше много изчерпателен и интересен.

Тиа предпочете да си замълчи този път. Очакваше да ѝ бъде съобщена истинската причина за това повикване.

Усмивката на Корбин беше като карикатура на нежна снизходителност.

— Няма да ти навреди, ако научиш занаята на вазбата. Всъщност след време може и да те направи богатата жена.

— Да, налага се да науча нещо полезно, нали, мили? Защото няма да наследя контрола върху родовото богатство. Или все пак си решил най-накрая да обявиш коя от любовниците си ще направиш своя законна наследница?

С тези думи тя се примъкна по-близо и ръцете ѝ зашариха нагоре-надолу по подпухналото му тяло.

— А, не съм казвал, че няма да посоча точно твоето име в завещанието си — подсмихна се Корбин, докато отвърщаше още по-съсредоточено на ласките ѝ.

— Я не ми се подигравай! — изведнъж се озъби Тиа и се дръпна.

— Любима моя, ще се погрижа добре за тебе, не се съмнявай. Между другото, има една дреболия, която може да ти се стори интересна. Ти вече показва немалки умения във воденето на игрите, да не говорим за готовността ти да изпълниш всяко мое желание.

Тя се наклони напред, цялата в слух, за да чуе предложението му. От самото начало подозираше, че Корбин крои още нещо, иначе не би имало смисъл да я праща заедно с Алдин при измъкването на Александър от миналото.

— Аха, алчното детенце жадува да не пропусне нито дума от устата на чичко си Корби!

— Давай по същество и не се наричай „чичко Корби“ пред мен. Иначе фактът, че съм ти любовница, започва да намирисва на извращение.

Дебелакът разпери ръце в жест на оскърбена невинност.

— Добре тогава, да се заемем с нашите дела. Първо, исках някой от рода да е наясно как си върши работата един вазба. Виждам големи възможности в игрите, след като открихме как да извличаме интересни участници от старата Земя. Да, перспективите за печалби от хазарт са направо безбрежни.

— Но нали с това се занимава Алдин?

— Тъжно ми е да го казвам, защото ти е роднина, но той остарява.

— Всъщност искаш да ми внушиш, че ще го лишиш от неговите десет процента, за да останат парите в рода.

— Нима съм казвал такова нещо?

Тиа само се засмя многозначително. Сделката можеше да се окаже много изгодна. Знаеше, че от доста време Корбин мами Алдин в отчетите за приходите от игрите. Иначе с комисионната си от начинанието с Александър вуйчо ѝ би станал твърде богат човек. Значи това ѝ предлагаше Корбин, поне за начало...

— Добре де, понаучих малко от хитростите на вазбите. Мръсна работа за простолудието. Какво още криеш? — Тиа се засмя. —

Хайде, хайде, познавам те достатъчно добре и се досещам, че има още нещо.

— Така да бъде, момиче. Искам да изпълниш една специална задача.

— Продължавай.

— Първо, да ми съобщаваш за всичко подозрително около Алдин.

— Още в началото предположих, че ще трябва да правя това. Мисля, че той вече се досеща.

— Нещата ще станат доста напечени съвсем скоро — изрече Корбин и сякаш прикова Тиа с погледа си. — Имам нужда от твоята помощ, а отплатата ще е достойна за усилията ти.

— Нима най-после ще ме обявиш официално за своя съпруга?

— Само не се забравяй — отрязва я с леден тон дебелакът, но веднага се отпусна и грейна в усмивка. — Е, щом приключим с тази работа, всичко е възможно. Нали разбираш, досега залаганията се основават преди всичко на омразата към другата раса. Признавам, че и някои от гафовете имат интересни светове, но преди всичко ме интересуват владенията на старчето Сигма Азерматай. При това неговите системи са обгърнали отвсякъде точката за преход към предишната ни галактика. Мисля, че онова уредче за шашми с времето може да ни предостави интересни възможности за овладяване на нови пазари чрез миналото... само че Сигма ще прибира транспортните такси. А неговите планетни системи са достатъчно богати и в момента, за да ме помалят.

— Да не споменаваме — подхвърли Тиа, — че ужасно те дразни, просто защото всички други кохове го уважават. Изобщо няма да задълбаваме и във факта, че е най-богатият човек в целия Облак.

Той изсумтя сърдито. Да, права беше. Отдавна мразеше Сигма за пренебрежението му към „тези парвенюта Габлона“, както ги наричаше зад гърба на Корбин.

— Имам намерението да свърша с него веднъж завинаги в тази игра.

— Състоянието му е четири пъти по-голямо от твоето — напомни Тиа, — затова не можеш да си му равен в облозите. Освен това той залага на Александър, както се очаква и от тебе. Пък и предвижданията показват, че Сигма ще продължи да печели.

— О, нима? — подсмихна се дебелакът.

— Добре, миличък, няма ли най-после да ми кажеш каква хитрина си приготвил?

— Твоят обобщен анализ май беше доста по-добър, отколкото ти си представяше. Поне потвърди онова, което очаквах да стане.

— По-точно?

— Обзалагаме се на сблъсъка между две общества, но в същото време залагаме и на противоборството между две личности. Само че съществува основен фактор за победата на едната или другата страна, който всички досега пренебрегнаха. — Корбин се настани по-удобно, махна с ръка на Тиа да му напълни чашата с бренди и продължи: — Виж сега, ако надделее Александър, то ще е само защото силата на волята му въвежда дисциплина в една досега объркана сбирщина. Обаче на Кубар за победата му е нужно само да натъкми за своите цели един вече съществуващ сложен обществен ред. Преди първата битка имах опасения за крайния резултат, защото на гаварнеца му предстоеше да се сблъска с благородниците, които нямаше да му се дадат лесно. Е, да, възхищавах се, но само докато беше герой от предание, а изобщо не горяха от желание тази оживяла легенда да се опълчи срещу привилегиите им. И за мен беше много удобно тази социална йерархия да се срути заради поражението. Сега пред Кубар няма никакви пречки да превърне гафовете в единствената армия, която ще може да срази Александър — войска, обучена и организирана да се бори именно с фалангите. Щом подготви войниците си, дори няма да има значение ще остане ли жив или ще загине.

— Но ако той умре — възрази Тиа, — пълководческият гений на Александър пак ще му донесе победата.

— О, разбира се, стига Кубар да умре преди него...

Младата жена го изгледа с подозрение.

— Корбин, какво се опитваш да ми подскажеш?

— Стига, Тиа! Нима е необходимо всичко да ти поднасям сдъвкано?

— Да, май надушвам каква роличка си подготвил и за мен във всичко това. Но преди да се оставя да ме въвлечеш в замислите си, искам да чуя всичко от тебе — ясно и докрай.

Дебелакът се приведе към лицето ѝ и изведнъж в гласа му зазвуча недвусмислена заплаха.

— Освен мен само още двама ще знаят какво става. Затова нека първо ти разкажа за участта ти, ако решиш да се измъкнеш.

— Ще ме сполети преждевременна смърт, също като онзи доставчик на пластоцимент.

— О, неговата дребна злополука поне завърши бързо и почти без мъки. Случват се къде по-лоши неща.

Тиа се пресегна, хвана ръката му и я отпусна леко върху гърдите си.

— Корбин, ти пръв ме докосна така. Когато те срещнах, беше единственото, което можех да ти дам. Но онази евтина повлекана Регина и това не може да каже за себе си. Обаче ми се струва, че ти допада повече от мен.

— Вярно, има по-големи цици от твоите, но не и твоя ум. Точно затова сега говоря с тебе, а не с нея.

Тиа си каза, че дъртият сластолюбец пред нея подобно на повечето мъже смяташе допълнителните три килограма щръкнали жлези за нещо несравнимо по-важно от мозъка на жената. По дяволите, знаеше си, че накрая ще я отреже от сочното парче в полза на онази напрацяла крава с писклив гласец и празна тиква на раменете. Но може би точно тази мръсна далавера беше изходът — търсеше го, откакто позволи да бъде уловена в мрежите на Корбин. Съзнаваше, че през Габлона минава пътят към издигането в рода. Още по-точно — единственият път, защото дебелакът имаше навика да смазва всеки свой роднина с дори наченки на мания за величие... особено ако нахалната особа беше от женски пол.

— Ясно ми е как ще постъпиш с мен, ако те проваля — изрече момичето с най-съблазнителната си усмивка. — Хайде, миличък, кажи ми какво искаш.

— Остави сладникавите глупости. Говорим си за бизнес и ти си подходящия кандидат. Племенница си на Алдин, ако ще и само чрез брака му. При това си симпатична на стария мухльо. И си от рода, така че имаш интерес в цялата работа. Да не пропусна — отгоре на всичко спиш с мен. — В усмивката на Корбин се прокрадна зловеца студенина. — Имам намерение да ликвидирам Александър и да съсипя играта.

Лицето на Тиа дори не трепна, тя също отвърна с усмивка на погледа му.

„Браво“, мислено одобри Корбин. „Никакво възмущение, никакво слабашко скимтене. Иначе следващата чаша май щеше да е последната в живота ти.“

— И откога кроиш тези планове? — сдържано попита жената.

— Повече от две години — откакто моите учени започнаха да получават обнадеждаващи резултати в изследванията за скоковете във времето. Надуших, че от идеята за тази игра ще излезе нещо полезно. Случайно ми попадна никому неизвестна книга, написана от някакъв смахнат в един от университетите, които издържам, за да се харесам на широката публика. Беше обзор за Колбард и някои от културите на онзи пръстен. Стариат глупак бе успял да отсее по-интересните неща и дори бе описал факторите за победата или поражението на хората при един възможен сблъсък с гафовете. Александър и Кубар чудесно пасваха на неговия модел, защото той натъртваше, че и двете общества се нуждаят от силен водач, за да ги преобрази. Все същата теория за ролята на великите хора в историята. Но постигнат ли веднъж промяната, гаварниците би трябвало да победят, защото тяхната организация пак ще си остане по-съвършена. Всъщност онзи историк дори споменаваше самия Александър. Сравняваше неговата империя, крепяща се на една-единствена личност, с държавата на римляните, които повече са разчитали на единството на множеството. Признавам, че книгата наистина насочи вниманието ми към Александър, направо ме вдъхнови. За мен македонецът и Кубар са само украсената витрина, с която да примамя хапльовците в най-големия номер в историята. Авторът на това съчинение ми се стори доста отнесен интелектуалец, но бих могъл да го използвам, ако дъртият пияница не бе се запилял нанякъде след публикуването на книгата.

— Значи въпреки сегашните неуспехи на гафовете — бързо попита Тиа, — ти имаш намерението да премахнеш Александър?

— О, тяхното поражение само ми оправи играта, пък и се предвиждаше поначало в сценария. Както вече ти казах, смятам да ликвидирам Александър едва след като заложа тайно голяма част от състоянието си за победата на гафовете. Досега се въздържах, защото залозите бяха почти равни, както и очаквах. Предвидих, че Александър няма да срещне почти никакви пречки при създаването на своята армия, докато на гафовете ще им трябва време да се размърдат. Значи македонецът трябваше непременно да спечели първите стълкновения.

Точно тези победи очаквах да раздвижат залозите до пет-шест към едно в негова полза. Ето че стана точно така и ще започна да залагам по различни канали в полза на гаварниците. Щом истерията по Александър достигне връхната си точка, ще предизвикам смъртта му. И армията на хората ще се срине, защото както беше посочено и в книгата, цялата организация се крепи на волята на пълководеца.

— Също както е било след смъртта му в древността — съгласи се жената. — В империята веднага се разгорели вътрешни войни. Мечтата му за обединение се провалила.

— Аха, значи и ти си се поровила в историята. — Тя се усмихна за миг и сви рамене. — И когато той умре, хората ще бъдат разгромени и аз ще си прибера печалбите.

— От кого ще ги отмъкнеш и как ще успееш да пробуташ толкова пари, без никой да те усети? Та нали ако дори плъзне мълва, че си заложил срещу Александър, всичко ще се срути на главата ти? Коховете до един ще започнат да душат като хрътки, за да разберат какво си намислил. И когато Александър го сполети бедата, веднага ще посочат тебе с пръст, дори ако не могат нищо да докажат.

— Аха... Тиа, ето че стигнахме до същината. Това е причината да включа и тебе в плана. През последните две години създавах тихомълком множество фиктивни корпорации, също и холдингови компании, които на свой ред притежават какви ли не други фирми. По дяволите, та дори онзи покоен търговец на пластоцимент все още държи контролния пакет акции на поне стотина планети чрез десетина дружества, регистрирани на името на един мой вече мъртъв телохранител. Всичко е доста хитро скроено, миличка. Но аз не мога да участвам пряко в представлението. Рискът е твърде голям. Другите кохове следят всяка моя стъпка. А до вчера почти десет и половина процента от всички активи в Облака вече бяха заложени в тази игра. При такива невероятни суми можеш да си абсолютно сигурна, че значителна част от тях се харчат в опити да се разгадае кой какво прави, да се измъкне скрита информация. Значи се налага аз да остана извън всяко подозрение. Искам ти да се занимаваш с операциите по прехвърлянето на парите. Ще бъдеш посредничка, така да се каже. Ще заложеш всички активи на корпорациите, когато аз ти дам знак. И никакви лични срещи — всичко ще става чрез връзките ти с директорите на една фирма. Разработили сме кодови системи. Затова

останалите ще си помислят, че консорциум от по-дребни кохове е научил за играта и хвърля цялото си имущество в залозите. А ти ще насочиш всичко, което ти поверя, срещу заложената собственост на Сигма Азерматай.

— Само че когато прибереш печалбите, ще се разчуе, че родът Габлона вече притежава богатството на Сигма — напомни Тиа.

— Е, и това ще стане след време, но дотогава ще изчезнат всички нишки, свързващи ме със смъртта на Александър. Дори се стремя Сигма да научи... да речем, след две-три години, че аз — Корбин Габлона, съм го довършил.

— Разбира се, скъпи — веднага измърка жената, — ще направя каквото искаш. Но ще трябва да вложя много усилия, пък и все пак ще рискувам мъничко.

— А, да, стигнахме и до твоя дял — невъзмутимо отвърна Корбин. — Какво ще кажеш за един процент от общата печалба? Това е достатъчно да те нареди сред по-дребните кохове.

„Един процент! Ама че стиснато копеле.“ Стигаше дори това предложение, за да стане ясно какво е отношението му към нея. Значи Регина или пък онази двойчица Мпноа и Битила, които заедно се грижеха за удоволствията на Корбин, все пак щяха да налапат поголемите мръвки. Тиа едва сдържа гнева си. Съзнаваше и че той я е направил своя любовница не от разпалена страст или искрена обич. Често се бе чудила защо дебелакът я пожела. Самата тя нямаше особено високо мнение за външността си. Другите жени около Корбин бяха неизменно пищни, докато тя се мислеше за кльоцаво и ръбато създание с вирнат чип нос и такава гадна коса, че пуснеше ли я под раменете, заприличваше на старо птиче гнездо. Това било значи... избрал я е заради ума ѝ, заради наученото от Алдин и заради вродената ѝ дарба да се справи успешно с такова мошеничество на едро.

Вярно, че Корбин беше стиснато копеле, но пък и тя си го знаеше от самото начало.

— Значи се разбрахме — каза му без да се запъне.

— Бях уверен, че веднага ще видиш и личната си изгода в предложението ми — усмихна се той.

— Само че имам един въпрос — как смяташ да убиеш Александър? Територията на играта долу направо е натъпкана с наблюдаващи устройства. Ксарнът просто се престара в желанието си

всичко да е по правилата и сега никой не може да припари до играчите. Дори пътуването ни до Земята, всяка разменена думичка между нас и Александър бяха под постоянно наблюдение, за да е сигурно, че не сме му пробутали някоя бавна отрова. Е, как ще го направиш?

— Вече ти казах — отговори дебелакът, — че само двама ще знаят плана. Но и те няма да научат нищо повече от необходимото. Повече никога не ме питай за Александър.

Жената си замълча, защото усети едва прикритата заплаха.

Корбин пак се усмихна и извади от близкото барче бутилка шампанско. Вътре остана другата, предварително приготвена бутилка, от която щеше да налее на Тиа, ако не му бе дала съгласието си.

Двамата си разменяха усмивки над пълните чаши. Да, тя вече знаеше и явно се хвана на въдицата. Още преди години бе доловил какви възможности са скрити в тази жена, а тогава беше още момиченце, едва отърсило се от пубертета.

Тя несъмнено щеше да се справи със задачата си и Корбин почти съжали за онова, което се налагаше да направи, щом приключи с този удар. Но си напомни, че дадеш ли малко власт на жените, те веднага пощуряват. Затова предпочиташе тъпичките, които поне си знаеха мястото. Жалко, че по-късно все пак ще трябва да използва и втората бутилка. Същата участ бе подготвил и на другия си помощник в тази измама. Пак се усмихна на Тиа и се зачуди какво ли си мислеше в момента.

А тя го гледаше със също толкова изпълнени с любов очи.

11

— Кълна се във всички богове — изрева Парменион, — че ако не удържите оня фланг, аз лично ще ви избия всичките!

Разколебаните мъже се озъртаха неспокойно ту към него, ту към приближаващите редици на гафската пехота.

— Трябва да запазим позицията!

Но този път врагът наистина ги превъзхождаше, при това се опитваше да ги обкръжи по фланговете и застрашаваше малкия им укрепен лагер в края на Наковалнята.

Парменион бе повел две хиляди мъже пред настъпващата колона, защото Александър му заповяда да завземе с изненадващо нападение странната планина от желязо, преди гафовете да са се укрепили достатъчно добре там. Половината от този преден отряд бяха конници — цялата кавалерия, с която пълководецът разполагаше. Другата половина се състоеше от рисите и киевантите, елитната фаланга. Пешаците прекосиха Наковалнята на коне, седнали зад гърбовете на ездачите им. Но щом стигнаха до края на пустинята, старият воин разбра, че нямат никаква надежда да заварят противника неподготвен. Гафовете излизаха с хиляди от крепостта срещу отряда. Значи врагът някак се бе досетил за намеренията им и вече бе укрепил позициите си в кораба, който допреди пет-шест затъмнения уж бил почти пуст.

Парменион се обърна. Дори в здрача на затъмнението виждаше десетината колони на армията, водена от Александър. Само че не му беше лесно да прецени разстоянието. Пресметна приблизително, че ще мине поне половин ден, докато пристигнат основните войски, макар и най-лявата колона наглед да напредваше по-устремно. Е, винаги му оставаше възможността да се откъсне от врага и да отстъпи през Наковалнята, но така щеше да загуби дори единственото си завоевание досега.

Наковалнята... За неговите войници тя не беше нищо особено. Най-обикновена пустиня от метал, вечно брулена от ветровете. Простираше се на трийсетина левги. Но за него сякаш бе изникнала от

страшен сън. Достатъчно се бе наслушал, че този свят е сътворен от богоподобните Първобродници. Само че според него боговете трябваше да правят световите от пръст и камъни, а не от метал, който е трудно дори да одраскаш и е плосък като дъното на тиган, докдето поглед стига.

Пресякоха пустинята с бърза езда само за две затъмнения, водени от неясната тъмна буца на хоризонта. Когато я приближиха, вече виждаха огромна руина, с която повечето земни градове не можеха да се мерят, поне според Парменион.

Все още се стряскаше от мисълта, че се вира в кораб, който някога е летял в празното пространство като същинска крилата колесница и е носил повече желязна руда, отколкото са извличали в анадолските мини за цял век. Ярослав обясняваше, че корабът трябвало да достави метал на първите заселници тук. Твърдеше, че това чудо не се нуждаело от хора вътре, за да работи. Кацало на планета, изкопавало богатата руда от някой планински склон и отлитало към свят, където имали най-голяма нужда от метала. Но по незнйна причина корабът се разбил на Колбард, може би повреден от някоя небесна колесница на онези гафове в небето, които също приличаха на полубогове. Докато слушаше такива истории, Парменион не можеше да се отърси от увереността, че живее в пиянски кошмар и всяка истина се е обърнала с главата надолу. Чуеше ли за нещо ново и необичайно, Александър беше способен да отвърне само с неразгадаемата си усмивка, но не и старият му войник. Струваше му се, че още само една крачка го дели от пропастта на безумието.

По-малко от левга имаше от желязния град до сегашната им позиция. Парменион още се опомняше от изумлението да разбере, че цял град е бил построен в руините на небесния кораб, с наблюдателни кули по скалите в рудата и дори със защитни стени от метал. Ами че само в стените имаше достатъчно желязо, за да...

— Атакуват!

Да, тези гафове се учеха бързо! Плътните редици от пехотинци напредваха на бегом. И неговите копиеносци също насочиха оръжията си напред.

— Конниците на десния фланг да задържат позицията си! И да не позволяват да им минат в гръб! — кресна Парменион на един вестносец, на чието чело бе вързана лента с цвета на аварския отряд.

Войникът отдаде чест и препусна към младия си командир Саши, който май още нямаше какво да бръсне, затова пък прояви такава дарба да се справя с гаварнските коне, че бързо си заслужи уважението на всички желаещи да воюват в кавалерията на Александър.

Опитният македонец знаеше, че при такъв сблъсък нападението е единственият път към победата, затова измъкна меча си от ножницата и подкара коня наляво към фалангите на рисите и киевантите.

— Първите редици — копията напред! И не се блъскайте! — викна с все сила.

Остриетата се насочиха към врага в същия миг, сякаш направлявани от една-единствена ръка. Копията на втората, третата и четвъртата редици също стърчаха между бойците от първата, затова противникът се изправяше пред смъртоносно препятствие.

На равни интервали бяха оставени пътеки за прашкарите, за да могат навреме да се прикрият зад копиеносците и оттам отново да стрелят.

А гафовете настъпваха неуморно. Тяхната конница като че подражаваше на бойния ред на Парменион, разположена по двата фланга на пехотата, вместо да излезе отпред.

— Македонци! Атака!

Двете фаланги — по сто и двадесет мъже във всяка от осемте редици — закрачи равномерно, а конницата се престрои във фронт за нападение, за да ги прикрие отстрани. Парменион остана по-назад, искаше да наблюдава стълкновението от удобно място.

Тези изнервящи схватки се подновяваха неспирно от вчерашното затъмнение и не даваха мира на хората. Поне десетина пъти гафовете излизаха от крепостта си, за да застрашават позицията им. Първите осем атаки завършиха, без да се стигне до сражение.

Само че при последните три пъти доближиха съвсем и тук-там оръжията се кръстосваха. Добре поне, че основната им група не беше нищо повече от пет-шест хилядна безредна тълпа. Но Парменион се опасяваше, че скоро му предстои да се сблъска с нещо ново.

Преди час откъм столицата на гафовете пристигна нов отряд, който се разгърна в почти съвършено подобие на фаланга. Имаше само една разлика — войниците носеха мечове вместо копия.

Рисите и киевантите нададоха бойния си вик, а песоглавите им врагове сякаш се запънаха в устрема си.

— Искандер, Искандер!

„Дяволите ги взели, безмълвно изруга македонецът, та нали трябваше да си мълчат, за да чуват сигналите на тръбача!“

— Парменион!

Обърна се към конниците, приближаващи в галоп откъм края на Наковалнята. Неколцина му сочеха на юг. Той се надигна на стремената и различи в маранята неясните очертания на напредваща колона. Предположи, че Александър е предприел обходна маневра, обаче бойците му имаха още доста да се бъхтят, докато стигнат дотук. Вестоносците спряха конете си до него.

— Александър заповяда да отстъпиш при нужда.

— И да изоставя това?! — кресна Парменион, изпънал ръка към малката лагуна зад лагера.

— В името на творците, що за чудо — ахна един, опулен от изумление.

— Гафски кораб, спрял до брега за ремонт — обясни дебелакът. — Превзехме го, преди да го запалят.

— Кораб ли? Какво е това?

Но Парменион обърна гръб на момчето и отново насочи цялото си внимание към бойното поле. Отрядът му не забравяше дисциплината и в стройни редици настъпваше надолу по склона към гафовете, които почти тъпчеха на място. „Добре, може би пак ще се отдръпнат и тогава ще пуснем кавалерията да отреже фланговете им!“

— Проклети да са, нападат!

С дивашки вопли гаварниците се втурнаха напред и мигновено отрядът им се лиши от всякакъв ред и взаимодействие. Парменион смуши с пети коня си и препусна към своите бойци, които май щяха да се поддадат на страха.

— Дръжте се, мъже!

Песоглавците вдигнаха оглушителна врява и размахваха огромните си ятагани. Няколко хиляди врагове се сблъскаха в невъобразима смесица от викове, ругатни и предсмъртни писъци.

Устремът на нападението разколеба хората и направо отхвърли редиците им няколко крачки назад. Изглеждаха едва ли не като дечица, вкопчени в схватка с огромните си противници.

— Задните копия — напред! — кресна Парменион на своя тръбач.

Прозвучаха три пронизителни изсвирвания и задните четири редици насочиха копията си напред, опирайки ги в земята, сякаш устояваха на ураганен вятър. Не един от рисите и киевантите падна пронизан в гърба от съратниците си, но повечето успяха да промушат неудобните си оръжия през пролуките. Стоманените остриета, прековани от плячката след битката при двете реки, пронизваха кожената броня на гафовете.

Линията на сблъсъка се местеше и огъваше, защото някои нападатели се дръпнаха назад от непробиваемата стена, но други, увлечени от вкоренените си навици, забравиха за всякакви заповеди и налитаха бясно.

И от двете страни на основната схватка гафовете не успяха да си пробият път, задържани от кавалерийските отряди, вкопчили се в позициите си като закотвени кораби. Веригите на тези котви обаче отслабваха твърде бързо. Ескадрон след ескадрон се пръскаше още по-настрани, за да предотврати фланговите атаки.

На Парменион само му оставаше да се надява, че воденият от Александър отряд напредва с цялата възможна бързина. Гафовете се учеха твърде бързо как е най-добре да нападнеш фаланга...

— Дайте им сигнал за отстъпление.

— Но господарю мой тауг — престраши се Хина, — хората вече се поддават на натиска! Може би скоро ще ги смажем.

— Не затова се бием днес — кротко го укори Кубар. — И помни — никога не се оставяй ароматът на близката победа да прикрие вонята на дебнещия разгром. Я погледни натам.

Посочи към напирещата откъм Наковалнята колона.

— Трябва да изминат още няколко версти. Докато дойдат може би ние ще...

Кубар огледа Хина и останалите шестима свои помощници.

— Тази битка е поука за нас. Наблюдаваме, запомняме. Дванадесет пъти ги нападнахме, за да научим как се разгръщат, как използват оръжията си в боя и съчетават пешаците с конницата си. Непременно трябва да проникнем в замислите на техния предводител. — Помълча и се взря в далечния конник зад непреодолимата човешка

стена. Онзи ли беше Искандер? — Ето за какво се сражаваме днес. И запомнете какво видяхте!

— Ами кораба на брега? — обади се Виргт. — Никак не ми харесва, че го плениха.

— Да, злополучна загуба за нас — съгласи се Кубар. — И все пак във всяка битка трябва да претегляме цената на победата. Вярно, можехме да си върнем кораба, но онази колона щеше да ни отреже пътя за връщане в града. А имаме само една дружина воители, обучени да се сражават заедно... и те сега са влезли в първия си бой. Трябва да се върнат в града, за да обучат останалите. Запазването на кораба не е толкова важно, колкото опитът, заплатен с кръв. А сега отзовете бойците, преди да е станало твърде късно!

След няколко мига забумтяха няколко големи тъпана. Сигналните барабани на сражаващия се отряд подхванаха ритъма като ехо.

„Още им липсва дисциплина“, каза си Кубар, докато гледаше как твърде много от неговите войници продължиха да нападнат упорито, вместо да се оттеглят заедно с останалите.

— Безсмислено — промърмори тихичко. — Каква никому ненужна загуба...

Без да се бавят, хората прегазиха упоритите бойци, но основната част от отряда се отдръпна на достатъчно разстояние, а след това се втурна обратно нагоре по склона.

— Ето го най-трудното — изрече предводителят, сякаш поучаваше младежи в тишината на някоя стая. — Винаги е лесно да се хвърлиш в битката. Но точно отстъплението изисква истинска дисциплина, иначе духът на вашите воители може да се пречупи и те просто ще се разбягат.

— Достойният гаварнец никога не бяга от човек — обади се навъсенят Арн, застанал най-далече от него.

За миг Кубар се поблазни да го попита как самият той е оцелял в битката при двете реки, но предпочете да пусне предизвикателството край ушите си.

— Истинският боец — тихо каза Пага, вперил поглед право в очите на Арн, — накрая винаги побеждава противника си. Каквото и да стане преди това, то няма никакво значение.

Недоволният благородник си замълча, защото знаеше, че другите около него са попаднали изцяло под влиянието на този нов

предводител, подтикващ ги към безчестие в боя.

Започнаха да се изтеглят и отрядите, които досега прикриваха фланговете. Точно според плана оставената в резерв конница излезе от укрытията ск зад хълма, за да помогне в отстъплението на пехотата. На Кубар никак не му беше лесно да внуши тази необходимост — да не вкарваш част от кавалерията си в боя, за да закрепим победата или прикриеш разбитите отряди. Гаварнските войни не виждаха защо да не хвърлят срещу врага всичките си сили наведнъж. А сега забеляза как помощниците му кимат и се споглеждат, щом осъзнаха, че допълнителната конница спря контраатаката на хората. Е, добре, това незначително стълкновение подейства на сподвижниците му точно според неговите желания. Без да се впускат в решителна битка, неговите офицери учеха най-важното, което можеше да им даде бойното поле. Време беше да се заеме с неотложните дела.

— Доволен съм, че научихме много днес — спокойно каза Кубар. — Според вас, какво видяхме всъщност?

— Винаги се сражават в група и никога поотделно — отвърна Виргт. — Съвсем разумно. В ръкопашна схватка ги избиваме с лекота, но е трудно да преодолеем стена от остри копия.

— Правилно — одобри предводителят.

Не оставаше много време до връщането на войската при тях и той реши да сподели поуките от видяното, а не да оставя учениците си да ги изрекат и да почувстват, че сами са прозрели истината.

— Проумейте и помнете — конницата остава по фланговете и ги прикрива. Чакат мига на колебание у врага и тогава пращат кавалерията да го довърши. А вашият резерв от конници стои зад центъра на позицията и можете да го пратите на кой да е фланг, да го пуснете в пробив или да прикриете отстъпление, както вече видяхте. Те щяха да постъпят с нас по същия начин, ако командирът им не жадуваше толкова да съхрани вече извоюваната плячка. Вече разбирам, че мечовете са безполезни срещу насочени копия. Устремът на нашата атака почти разкъса редиците им, но все пак дължината на тези копия ни възпря.

— Нима ще трябва да се въоръжим по същия начин? — попита Хина.

— Според мен — не. Доста време минава, докато обучиш мнозина войници да се бият в подобен строй. А само един-двама да си

загубят ума в битката и могат да отворят голяма пролука в редиците. Сами се убедихме, че нашите бойци едва се сдържат. Твърде гореща е кръвта им, за да се сражават по този начин. Принудени сме да измислим как да разкъсваме човешките позиции още преди да сме нанесли същинския удар.

— С лъкове ли? — подсказа Хина.

— Досега това е било приятно занимание за благородниците. Стрелецът с лък се учи бавно, а и не е лесно да изработим добри лъкове. Нито ни е останало толкова време, нито разполагаме с подготвени бойци. Каквито стрелци имаме, ще ги използваме по най-подходящия начин. Поне нашите благородни воители ще могат да се позабавляват. — Арн предпочете да не се обажда. — Хина, най-добре е сега ти да тръгнеш с онзи отряд. Аз ще помисля как да нарушаваме човешкия строй в боя. Хрумне ли ми нещо полезно, ще ти изпращам съобщения с обучени птици. Взех достатъчно от тях.

Всички от щаба се вторачиха невярващо в Кубар.

— Няма ли да се върнеш в града?! — възкликна Виргт.

Предводителят изръмжа тихичко, сякаш чу много смешна шега.

— Трябва да удържим тази планина от руда зад нас. Превземат ли я хората, ще имат още едно предимство, за да ни надвият. А и имаме нужда от още време, за да подготвим армията си в столицата. Падне ли тази твърдина, човеците ще могат дори на ръце да пренесат в хълмовете колкото желязо им е необходимо, а там на спокойствие ще си изковат по-добри оръжия. Ще остана тук.

— Не, Кубар — неспокойно настоя Хина. — Ти се върни в града, а аз ще остана.

— Чуй ме — тук ще се сражаваме поне през следващите тридесет затъмнения. Тук ще мога да наблюдавам как атакуват и ще замислям плановете си за мига, когато нашите основни сили ще излязат да се срещнат с врага. Има и друго. На това бойно поле може и да ме приемат за свой тауг, но за мнозина ти, Хина, все още си истинският предводител. Не ги интересува кой носи короната. Само ти можеш да възпреш онези, които искат да се противопоставят на нашите замисли. Сега върви!

При последните си думи Кубар впери многозначителен поглед в Арн, чиито очи блеснаха гневно. Другите се поколебаха още миг, после се поклониха и понечиха да тръгнат.

— А, сетих се нещо — подхвърли Кубар, сякаш осенен от вдъхновение. — Ще ми е от полза, ако един-двама благородници ми помагат. Арн, ти не искаш ли да останеш?

Военачалникът се обърна към него с гримаса. Съзнаваше в какъв капан се хвана — ако откаже, всички ще го сметнат за страхливец. Без да продума, той възседна коня си и го подкара към крепостта.

— Виргт, бих се радвал, ако и ти пожелаеш да останеш.

Възрастният кааду рядко даваше воля на чувствата си, но този път кимна с нескрито задоволство. Поклони се ниско на Хина, който показва с жест одобрението си, после застана до тауг Кубар.

— А сега отведи тези войници, преди хората да са ви отрязали пътя за отстъпление.

— Въпреки всичко това решение не ми допада — промърмори младежът. — Ако препречат достъпа до пристана, ще попаднете в пълна обсада.

— Значи трябва по-бързо да обучиш армията си. Ще те чакам след тридесет затъмнения.

Хина и спътниците му яхнаха конете си и препуснаха към отряда, който вече се строяваше в походна колона.

Тридесет затъмнения, безмълвно повтори Кубар и се озърна през рамо към желязната твърдина. Ако Хина се провали в подготовката на войските или благородниците се разбунтуват, или пък Искандер измисли някоя нова хитрина, всичко ще бъде напразно. И най-после ще си намери смъртта. Дали тогава ще се върне във времето, от което го изтръгнаха, дали най-после ще се срещне отново с братята си?

Обзет от горчивия копнеж по покойните си близки, който само един гаварнец би могъл да разбере, тауг Кубар възседна коня си и го подкара към желязната крепост. Не се съмняваше, че скоро тук ще се пролее твърде много кръв.

— Учат се вече как да влизат в бой — замислено проточи Александър между две глътки топла бира, която му поднесе един от ординарците на Парменион.

Бе насочвал гаварнското добиче между цели купчини мъртъвци по откритото поле, където цареше кошмарна бъркотия преди по-малко от час.

— Е, как се справиха нашите хора?

— Не беше зле за новобранци. Ах, да имах само една фаланга от някогашните ни бойци — намусено отвърна пълният македонец, — щях да ти поднеса оная крепост на тепсия.

— Ставаш истински генерал, почти като другия Парменион, там — на Земята.

Парменион си замълча. Вече забравяше, че е бил нищожен, вечно пиян страж.

На отсрещния склон на долината, почти в обсега на силен лък, Александър виждаше неколцина от гафовете на коне. Дали някой от тях беше таугът?

— От твоя разказ си позволявам да отсъдя, че те са ни наблюдавали внимателно, искали са да видят как ще им се опълчим, за да доизмислят планове си. Да, досега те само отвърщаха на нашите ходове. Чудя се кога ли най-накрая ще принудят нас да отвърщаме? Ето, докараха от столицата си този отряд, вкараха го в боя за около час, после го отпратиха обратно. Това потвърждава подозренията ми. И освен това се убеждавам — знаели са, че първо тук ще нанесем удара си.

Отново се загледа в гаварнските конници. Единият от тях излезе няколко крачки напред и вдигна ръка сякаш за поздрав.

— Май е той, дяволите го взели — усмихна се Александър, надигна се на стремената и отвърна със същия жест.

Другият обърна коня и препусна към крепостта.

— Напълно ли ги обкръжихме? — попита пълководецът и вдигна поглед от твърде приблизителните карти, които сам бе начертал.

— Да, стегнахме пръстена около крепостта — отговори Ярослав.
— Хората ни започват да копаят укрепленията на пътя към столицата на гафовете.

— Разположете правилно възпиращите войски на южния път. Трябва да виждат надалече, за да имат няколко часа да се подготвят за нападение.

— Вече е направено — увери го Саши. — И както ти поиска, пратих патрули чак в близост до града им. Ще знаем поне едно затъмнение предварително, ако оттам тръгне армия.

— Да, но остава морето — промълви Александър. — Докато имат този път, ще имат и припаси. Трябва да им го отнемем.

— Можем да разположим метателни оръжия по бреговете на протока — намеси се Парменион. — Вече обясних на някои мъже как да правят балисти.

— Проклятие, и това не стига! За сглобяването на балистите ще имаме нужда от твърде много метал. Вярно, ще разбием някой и друг кораб, но стига два-три да се промъкват всеки ден, за да не постигнем нищо. А нямаме време — уморено отрони Александър. — Всеки ден, който им даваме, те обучават войските си как да се справят с нашите бойни похвати. Не ми се мисли какво ще стане, ако изведат насреща ни същия брой фаланги, които имаме и ние. Длъжни сме да превземем тази планина. И то бързо! После ще превърнем метала ѝ в оръжия и обсадни машини за нашата армия, ако изобщо смятаме да превземем и тяхната столица. По дяволите, дадем ли им още шест месеца, те ще ни изтикат обратно сред хълмовете и войната може да се точи с години. Искам всичко да свърши сега!

— Повелителю, отрядът, срещу който се бихме, почти не беше подготвен за сражение — възрази възрастният македонец. — Нека това не те тревожи. Вярно, напреднаха към нас в строй, но щом се стигна до схватка, забравиха всякаква дисциплина и се биха както си е присъщо на гафове...

— Въпреки това — прекъсна го Ярослав, — дадохме жертви колкото и те, а и едва не отстъпихме от позицията си. Ти сам го призна.

Парменион не пожела да му отговори.

— Все едно, дори да стигнем до столицата, ще трябва да я откъснем от морето. Ех, да имах тук неколцина от критските корабостроители...

— Кой са те? — любопитно се обади Саши.

— Има ли значение, щом не са тук, момче — махна с ръка Александър. — Щом чух, че имат поне частично обучен отряд и че навреме са го изтеглили от сражението, вече знаех, че сме загазили. Гафовете се учат как да воюват като македонци. Бойците от отряда сега ще обучават останалите. Значи не ни остава много време. Трябва да заклешим този миньорски град, да го превземем и да използваме рудата. Това, че гафовете имат метал, а ние — не, може да наклони везните в тяхна полза.

— Ами тогава защо не излезем веднага срещу тях? — учуди се Саши.

— Обмислих и тази възможност. Само че онази планина е невероятно укрепена. Нуждаем се от тежки обсадни машини, за да направим пробив. Там може да има хиляди гафове, а ние сме разпръснали силите си в кръг от двайсетина версти. Оставим ли ги в тила си, могат да ни отрежат пътя за отстъпление към хълмовете. Непременно трябва да им отнемем морето, за да надделеem. Парменион, искам кораби, за да не стане като при Тир — едногодишна обсада, която не бива да си позволяваме. Надявах се, приятелю мой, че бързият ти удар ще ни даде тази планина, но боговете не пожелаха да стане така.

— Да, Тир... — промърмори Ярослав. — Доста си се поизмъчил, преди да събереш достатъчно кораби.

Александър неволно си припомни, че този мъж бе чел за него в трудовете на историците. И сякаш се смръзна от самата мисъл. Вярно, принадлежеше на *миналото*... отпреди пет хиляди години.

— Ярослав, да не ти хрумна нещо? — попита Саши обнадежден.

— Лошо е, че нямаме сярка — тихо каза мъдрецът, — но и без нея... — Околните се взираха безмълвно в него, а той само се засмя и заговори за друго: — Знаете ли, римляните се сблъскали със същото затруднение по време на Първата пуническа война.

— Римляните ли... Жалко, че не ми потръгна както се надявах — обади се Александър. — Бяха един жалък, но досаден народец. Непоносими наглеци. Надявах се да им погостувам някой ден.

— А, това щеше да е много интересно — подхвърли Ярослав. — Да можеше да се уреди някак... — Той отново помълча. — Та както казах, имали подобен проблем и за пръв път в историята използвали една дреболия, която сега наричаме монтажна линия. И те също като тебе не разполагали с достатъчно изкусни корабостроители.

— Какво представлява монтажната линия? — напрегнато попита пълководецът.

— Съвсем просто нещо. Римляните воювали с... — философът се запъна. — Няма значение, нека само спомена, че попаднали на повреден вражески кораб. Разглобили го до последната дъсчица и клинче, после обучили стотици мъже да изработват по една част от

него... всеки само по една! Тези работници успявали да направят доста детайли за един ден. Частите били номерирани, за да ги сглобяват лесно други не особено изкусни работници. И гледай ти — след броени дни вече имали копие на кораба. След месец разполагали с петдесетина, след половин година имал цяла флота от петстотин кораба. Е, направени от сурово, неотлежало дърво, но все пак годни за плаване. А докато станат готови, един римски генерал наредил множество пейки с весла и обучил войниците си как да гребат, спазвайки ритъма.

Очите на Александър заблестяха.

— Достатъчно е тук да останат само половината ни хора, за да градят укрепленията и да излизат в разузнавателни нападения. Ще правим кораби тъкмо с най-неподготвените ни отряди.

— Повелителю — намеси се Парменион, — гафовете май изобщо нямат бойни кораби. Този, който пленихме, повече прилича на окаяна търговска ладия!

— И какво? Ще махнем мачтата, ще пробием дупки за веслата и ще сложим таран на носа. Ярослав, на тебе възлагам да се заемеш незабавно с това. Ще ти нарисувам схеми на промените в кораба, които искам да направиш.

— Да бях си затварял устата — промърмори мъдрецът.

— Хайде, стига. Назначавам те за адмирал на моята флота.

— Благодаря, повелителю — безизразно изрече Ярослав. — За такава чест съм си мечтал цял живот.

И този път се намери решение на поредната главоблъсканица. Александър вярваше, че винаги има изход от всяко положение. Кимна на сподвижниците си и ги остави да умуват откъде да намерят материали за всичко необходимо. Щом излезе от палатката, за миг се обърка. Беше направо изтощен и очакваше навън да е нощ, но слънцето си оставаше все така неподвижно в небето.

Беше насред затъмнение и причинилите го плътни облаци отслабваха светлината като при ранно здрачаване на Земята. Пълководецът не бе забелязал някога да става по-тъмно тук.

Облаците сякаш изригнаха от Олимп и съседните му върхове, които все така закриваха целия североизточен хоризонт, макар да бяха на поне сто левги от това поле.

Седмици наред почти не валеше, ако не се броят кратките гръмотевични бури, и вече тегнеше лятна жега. А сега Александър усещаше влажния хлад от облаците. Почуди се за миг дали пък невероятно грамадните планини на североизток и близнаците им на юг имаха нещо общо с тези промени.

Застана на билото на хълма и огледа наоколо. Неговата армия почиваше, само патрулите се бяха пръснали в обширна защитна дъга. Но вниманието му веднага се прикова в огромния грозен цилиндър на някогашния междузвезден кораб. Бе надупчен като решето и обграден със скелета, а около него се издигаше стена, поне тройно по-висока от човек.

Блазнеше се от идеята да нападне още щом бъдат построени достатъчно стенобойни машини и обсадни кули, за да се справи със защитниците на тази стена. И се питаше дали наистина видя Кубар да се отправя към желязната планина.

Две ръце го обгърнаха неочаквано изотзад. С неволен вик Александър се извъртя рязко и отскочи встрани от нападателя. Звънкият смях му подсказа кой го изненада, още преди да види лицето.

— Нева, нали трябваше да се занимаваш с управлението на селата!

— Да, но съм самотна без тебе, а и онези тъпи скотове могат сами да се грижат за себе си, особено след като доведе насам повечето драки сред мъжете. По селата е толкова спокойно, че чак взе да става скучно. Нали помниш Дивина, онова момиче, което си пада по Парменион? Ами все за вас си приказвахме и накрая решихме, че само едно нещо можем да направим — да дойдем тук и да си вземем лекарството, от което имаме нужда.

— О, сигурен съм, че Парменион ще е много доволен — каза Александър, но си мислеше колко безполезен ще е неговият помощник след една нощ с Дивина. — Ще се погрижиш ли да ѝ внушиш, че не искам да го изцеди докрай? Нужен ми е.

— А не е ли по-добре да се безпокоиш колко ще те изцедя аз? — престорено кротко попита Нева и плъзна ръце по раменете му.

Добре, че се беше изкъпала за срещата. Александър се засмя и я погледна в очите.

За миг го споходи споменът за Роксана и привързаността ѝ към него. Сети се дори за Багоас, персийския евнух, който също му беше

любовник. И пак осъзна колко е различен от останалите мъже — удоволствията на плътта не го поробваха. Може би защото истински обичаше единствено славата и се стремеше само към мечтата си да завоюва целия свят.

Ръцете на Нева се плъзнаха надолу по тялото му. Поне в този миг Александър забрави жаждата си за величие и позволи на обзетата от страст жена да го поведе към палатката му.

12

— Господарю тауг, какво е това, в името на Невидимата светлина?

В почтителния тон на Виргт ясно се долавяше и уплаха. Сочеше чертежите, пръснати върху масата пред Кубар.

— Не е нужно да го обсъждаме точно сега...

Предводителят побърза да навие на руло пергаментите.

— Заприлича ми на някакъв гигантски мехур. Да не е ново оръжие?

— Можеш и така да го наречеш. А сега би ли казал какво те доведе тук толкова ненадейно?

— О, да. Арн съобщи, че една дузина кораби приближават бързо с попътния вятър. Сигурно карат припасите и подкрепленията.

— Чудесно, чудесно!

— Освен това съгледвачите му забелязали странно оживление на отсрещния бряг на лагуната.

Кубар се извърна рязко, както се канеше да прибере чертежите в шкафа.

— Какво става там?

— Чували се звуци на рогове и цяла колона хора се втурнала към скритото от погледите ни заливче, за чието превземане хвърлиха толкова сили.

Това вече не беше добре. Таугът се блазнеше често от мисълта да прати натам разузнавателни кораби, но голокожите бяха наредили при устието на пролива пет-шест грамадни салове със закрепени на тях великански лъкове. Така направиха подходите към заливчето почти непристъпни.

— Веднага идвам — каза Кубар и небрежно захвърли чертежите в шкафа.

Излезе от кабинета си в средата на разбития рудовоз и тръгна към малкото дворче, оградено от отвесни стени, издигащи се на петнайсетина метра. Някога там бил центърът на кораба и когато

гаварниците започнали да извличат метал от него, открили, че точно на това място съдържанието на желязо и никел било най-високо. Затова оставили другите сектори почти непокътнати.

В отсрещния край на дворчето се бяха събрали стотина жени — единствените в крепостта, почти до една съпруги и дъщери на ковачите, които се трудеха тук. Усърдно съшиваха парчетата коприна, докарани от столицата преди обсадата по заповед на Кубар.

Слаб дъждец ръмеше по набързо стъкмените навеси, а платното бе разстлано нашироко под тях.

— Проклет дъжд! — тихо изръмжа предводителят.

Валеше почти непрестанно, откакто човеците обкръжиха крепостта преди трийсетина затъмнения.

— Господарю тауг — тихо се обади Виргт, — Арн е ей там, горе.

Вдигна ръка към високата наблюдателница, построена върху някогашната опашка част на рудовоза. Кубар се изкачи по сякаш безкрайната поредица от стръмни стълби. Когато стъпи върху площадката, спря за малко да огледа мощния арбалет, монтиран там наскоро. Гордите от повереното им оръжие стрелци се поклониха, щом ги поздрави.

Да, бе майсторски изработен.

— Имахте ли сполука днес? — попита таугът.

— Нищо, повелителю. Опитяхме си късмета на два пъти по ей оная групичка. — Воинът сочеше високите десет метра обсадни кули, разположени на около четиристотин крачки от най-ниската част на стената. — Доста хора се качиха горе, значи нещо се мъти.

Кубар се взря внимателно. Шестте дървени кули, покрити с кожа, бяха малко извън обсега на иначе силния арбалет. Около тях наистина бе настъпила непривична суматоха. Обърна се към заливчето. Оживлението там също се забелязваше веднага.

Проклятие, ако можеше вече да се възползва от плода на тайните си приготовления!... Знаеше колко безполезно е да се вайка по време на война. А и не му трябваше тайно оръжие, за да схване какво предстоеше. Погледна на запад. Конвойт от кораби вече приближаваше чупката на брега към протока. Пак се взря във вражеските позиции.

— Дайте сигнал за тревога — каза спокойно на Виргт. — Хората май ни готвят изненада.

— О, богове, хваща ме морската болест! — гръмко изстена Парменион.

— Млъквай и поведи корабите най-последно! — кресна Ярослав, който направо подскачаше от възбуда на брега.

— Не биваше да се боричкам с онова изчадие Алдин, за нищо на света!

Откъм стражевата кула при протока на лагуната прозвуча сигнал на рог.

— Кормчии, не забравяйте — спазвайте постоянния ритъм! — викаше философът.

— Ей, Ярославе, още не е късно да си сменим местата с тебе.

— Да не си се побъркал? Аз съм ученият, а ти си воинът. Размърдайте се най-последно!

— Добре, копелета такива — изрева Парменион. — Хайде да си свършим работата за днес!

Нестройни викове се разнесоха от двадесетте малки едномачтови кораба, подредени край брега.

— Хайде, отрепки — обърна се македонецът към собствения си екипаж и кимна на момчето до тъпана. — Започвай!

Хлапето стовари дървеното чукче върху изопнатата кожа. Повечето гребци успяха да напънат мускули едновременно, но веслата на неколцина се удариха с трясък, щом докоснаха водата за пръв път.

Бяха се упражнявали на сушата през всичките тези тридесет затъмнения, седнали на скованите пейки, за да размахват веслата във въздуха. През това време „монтажната линия“ не спираше край тях, за да направи накрая първите двадесет кораби-тарани по подобие на неугледната гафска ладия. Чудатата корабостроителница се намираще в тесен пролив и нямаше къде да овладеят моряшкия занаят. Екипажите не смееха да излязат на открито в лагуната, защото враговете щяха да видят как се ражда флотата на Александър. И същинското нападение щеше да бъде първият опит на тези планинци да победят в морска битка.

Момчето поддържаше бавен, но постоянен ритъм и макар някои от веслата да се заплитаха, Парменион успя да насочи кораба към устието на проливчето. Ярослав тичаше по пясъка успоредно с тях и крещеше насърчително:

— Така, така! И помнете, че трябва да се дръпнете назад, щом забиете тарана!

— Ако си докарам белята днес — изръмжа му дебелакът, — духът ми ще те тормози вечно!

— Глупости! — провикна се философът. — Безсмислени суеверия!

Парменион нямаше време да измисли достоен отговор, защото доближиха острата извивка на брега преди излизането в лагуната.

— Вие, отляво — спрете! — кресна той, забравил сложния морски език, който Ярослав се опитваше да набие в главите на новоизлюпените морски вълци.

За щастие повечето мъже различаваха ляво и дясно. Гребците по десния борд продължиха да се борят с веслата и малката галера се извъртя към устието на пролива.

— Сега всички заедно, с все сила!

Лагуната се откри пред очите им. Половин левга по-нататък гафската крепост се издигаше сякаш от самата брегова линия. Македонецът чуваше тревожно надутите далечни рокове. Онези песоглавци май се досещаха, че лошо им се пише.

А вдясно вражеският конвой бе навлязъл в протока. Един кораб гореше, подпален от изстрел с балиста, от които имаше няколко разположени на крайбрежните скали. Останалите обаче вече излизаха от обсега на първобитната артилерия и се устремиха към безопасността на пристанището.

Парменион си позволи да се озърне за миг. Да му се не види, един от тараните бе продължил право напред и заседна в пясъка, но другите успяваха някак да се измъкнат от проливчето и пет-шест вече се подреждаха в нахъсана линия по лагуната.

Опитният воин бе виждал несравнимо по-величествена гледка — когато обсаждаха Тир, стотици кораби маневрираха из залива, като че водени от една-единствена невидима ръка. Знаеше колко жалко подобие е поверената му флота. На всички бе ясно, че е немислимо да действат заедно, без да са излизали досега в открито море. Затова командирът на всеки таран просто трябваше да се насочи към най-близкия вражески кораб, да го разбие и да се отдръпне.

Парменион можеше само да се надява, че неговите бойци няма да се уплашат в последния миг и да избягат от сражението, или лък да

стане още по-зле — да забравят как да направляват своите жалки галери.

— Още по-бързо! — заповяда на тъпанджията.

Повечето гребци се справяха добре, но неколцина изоставаха безнадеждно от ударите на тъпана. Само пречеха на съратниците си отпред и отзад.

— Ей, Грис, я измъкни от водата това проклето весло! — изрева македонецът.

Обърканият войник се подчини и се ухили глупаво.

— Добре, момчета, сега ще се насочим към техния флагман! Неколцина пак забравиха да гребат, защото започнаха да се озъртат през рамо. — Стига сте зяпали, да пукнете дано! — изръмжа Парменион, щом таранът рязко зави надясно. — Обещавам да ви предупредя навреме.

След броени минути той вече различаваше отделните гафове, които се щураха трескаво по палубата на своя кораб.

Парменион пак се обърна да види какво става с другите. Поне половината му кораби бяха излезли от пролива, обаче останалите или се бяха оплели в първия заседнал таран, препречвайки пътя безнадеждно, или пък се въртяха в кръг из лагуната като муха с откъснато крило. Две от галерите вече се бяха преобърнали и ужасените им екипажи се вкопчваха отчаяно в издутите корпуси. Парменион изтръпна от това твърде нагледно напомняне, че никой от войниците му не умееше да плува. Той също.

Отляво се чу тържествуващ вик и македонецът видя, че таранът с екипаж от киеванти бе задминал собствените му риси. Мъжете от двете села, сложили началото на армията, не пропуснаха да изразят гръмогласно обидата си, че са пренебрегнати за флотата. Александър оцени правилно тяхното отдавнашно съперничество и се съгласи, че трябва да им отделят по една галера. Парменион ги препсува безмълвно, защото вярваше, че точно тяхното тъпо нахалство стана причината да бъде назначен за адмирал, а Ярослав да се хили заядливо на брега.

— Дръжте се, момчета — *нападаме!*

Враговете вече бяха само на един изстрел с добър лък и гафовете изпадаха в паника. Няколко кораба от задните опитваха да обърнат и да избягат през протока, а останалите доближиха брега с риск да се

ударят в скалите или да заседнат. Още не можеха да достигнат своята крепост, а и Александър бе предвидил този ход — катапултите, разположени по обсадните линии около стените, вече запращаха над водата своите пламтящи снаряди.

А Парменион забрави всичко друго на света, когато насочи галерата си да пресече пътя на водещия гафски кораб.

Песоглавците явно нямаха никаква представа как да се бранят от атакуващи тарани, иначе капитанът им щеше да завие и да се обърне срещу нападателите. „Тия май си мислят, че само искаме да им превземем кораба!“

Дебелакът се вкопчи здраво в руля на галерата. Гафовете пуснаха няколко стрели. Една улучи гребец точно напред гърба. Мъжът скочи с писък и се стовари на палубата — острието бе излязло от гърдите му. Веслото му се оплете в другите. Таранът рязко изви наляво, Парменион се бореше с руля, за да запази избраната посока.

— Гребете с все сила — провикна се той. — Хайде, момчета, сега ще им видим сметката!

Сто разкрача, после петдесет. Македонецът не отделяше поглед от палубата на кораба отсреща. Един от стрелците изопна тетивата на лъка си и след миг стрелата се заби в палубата до тъпана.

Двадесет и пет разкрача.

— По-бързо!

Капитанът на гафовете най-сетне проумя какво става и рязко завъртя руля. Твърде късно. С гръмовен трясък таранът разби корпуса на неговия кораб близо до кърмата. Засвистяха разкъсани въжета, разхвърчаха се натрошени дъски и гребците на Парменион до един се свлякоха в плътна купчина към носа на галерата.

Откъм гафския кораб отекваха писъци на уплаха и яростни резове.

— Ставайте, мътните ви взели! — кресна и Парменион с все сила. — На веслата!

Побърза да слезе от издигнатата кърма и се втурна по тясната палуба, като риташе войниците си, за да хващат по-бързо веслата.

Право пред него стоеше гафски стрелец. Македонецът отскочи встрани и стрелата профуча край главата му. Грабна копие от предвидливо приготвения сноп и го запрати нагоре. Песоглавецът се свлече сред пръски кръв.

— Гребете, проклетници! — изръмжа дебелакът, — иначе ще потънем заедно с тях!

Едва ли и половината мъже бяха успели да седнат на скамейките, но вече усърдно разпенваха водата с веслата си. Парменион усещаше как кърмата на тяхната галера постепенно се издига нагоре, докато водата бързо нахлуваше в разбития вражески кораб.

— Гребете!

Двата съда се разделиха с мъчително скрибуцане. Щом таранът се отдръпна, дупката зейна и другият кораб бавно се наклони. Войниците и моряците се затъркаляха по палубата и се разврещяха ужасено.

— *Назад!* Да се махаме по-бързо!

Заради неравния брой опомнили се гребци по двата борда галерата описа широка дъга във водата.

— Сега напред! Напънете се всички заедно!

Гребците смениха посоката на движение и водата около галерата се запени.

— По-силно!

Макар и бавно, скоростта им нарастваше и те се отдалечиха от потъващия кораб.

— Парменион! — кресна някой близо до носа и македонецът вдигна глава.

Беше Грис, най-непохватния гребец, който едва удържаше веслото си. Един гаф се бе вкопчил в края му. Съществуто полагаше отчаяни усилия да се задържи, в очите му гореше безумен ужас. Македонецът сякаш съзря в тях огледално отражение на собствения си страх от водата.

— Момче, дръж здраво руля! — заповяда на тъпанджията.

Затича се и застана до Грис, който приличаше на рибар, ненадейно уловил кит.

Гафът бе успял да изпълзи нагоре по дървения прът. Преди разсъдъкът да го подсети за опасността, Парменион се пресегна и съществуто хвана ръката му.

За миг на дебелака му се стори, че врагът се опитва да го повлече със себе си във водата. Дръпна се назад бясно, но гафът не пусна ръката му и се праметна на палубата. Парменион отново се взря в

очите му и не видя злоба или ненавист, а все същата вцепеняваща уплаха.

Облеченият в дълга и широка червена роба гаф се свлече върху дъските.

— Вържете го! — заповяда македонецът на най-близкия гребец и се втурна обратно към руля.

Щом го пое от ръцете на момчето, изведнъж осъзна, че има време да погледне какво става наоколо.

Поне още шест-седем вражески кораба бяха разбити от тарани. Галерата на киевантите се отдалечаваше от първата си жертва и гребците се напъваха свръх сили да догонят друг кораб, който вече беше близо до спасителното пристанище. Един от тараните се бе заклешил толкова здраво в гафския кораб, че двата съда потъваха заедно, а екипажите им се боричкаха помежду си и със смъртоносната прегръдка на морето.

Трите избягали кораба се връщаха през протока. Още един гореше, улучен от разположените на хълма балисти. Няколко тарана преследваха разпалено бегълците.

Май не оставаше друго, освен да помогнат в изваждането на оцелелите от водата, а после да приберат флотата обратно. Втората част от нападението беше работа на Александър и Парменион се озърна към позицията, където стърчаха няколко обсадни кули.

— Парменион, вързах я.

Беше гребецът, на когото остави да се разправя с пленника.

— Какво?!

— Ами вързах оная гафка.

— Що за щуротии?

— Адмирале... така си помислих. Да знаеш, трябва да е женска.

— Извънредно хитроумен план — тихо промълви Кубар, наблюдавал досега разгрома на конвоя с подкрепленията и припасите.

Още чуваше далечния шум на сражението. Два кораба успяха да си пробият път до пристанището, макар и единият да бе килнат наляво. Преследвалите ги досега тарани вече обръщаха, за да се върнат в базата си на отсрещната страна на лагуната. В далечината два кораба

излизаха от протока, изплъзнали се с бягство от клопката, но зад тях още пламтяха останките на други два.

— Само това ли можеш да кажеш? — изръмжа Арн. — Загубихме няколкостотин бойци и толкова скъпоценните за нас припаси, а от устата ти чувам единствено колко хитроумни били голокожите.

— А какво друго искаш да ти кажа? — обърна се Кубар към благородника. — Един предводител трябва да помни преди всичко, че не бива да се поддава на гнева си. И Келин научи този урок, но твърде късно.

За миг изглеждаше, че Арн ще посегне да го удари, козината на врата му настръхна. Вляво от Кубар се чу тихото яростно сумтене на Пага. Ву-таугът огледа околните в търсене на поддръжници — всички се извъръщаха или навеждаха глави. Безмълвно му дадоха да разбере, че се е опозорил със своята невъздържаност.

— Стига, Арн. И мен ме боли от тази загуба.

Кубар като че се канеше да сложи ръка на рамото му, но благородникът се дръпна рязко и застана в отсрещния край на наблюдателницата.

— Значи вече овладяват похватите на морските битки. Трябваше да се сетя навреме за тези тарани, но в нашата история никога не е имало войни в открито море... — Предводителят се обърна и огледа сушата. — Длъжен съм да предположа, че Искандер осъществи само първата част от своя замисъл. — Той посочи обсадните кули. — Ето къде ще нанесат следващия удар. Я да видим не е ли наш ред за една малка изненада.

Още не бе довършил изречението и откъм вражеския лагер зазвучаха рокове и армията на човеците сля гласовете си в мощен боен вик.

— Напред, македонци мои!

Александър скочи от коня и закри вляво от обсадните кули, всяка от която бутаха петстотин мъже.

Знаеше, че напада преждевременно, но се надяваше гафовете да са напълно обезсърчени от поражението на своя снабдителен конвой и внезапната атака да ги накара да се предадат. Само от едно се боеше —

неговата все още несвикнала с дисциплината армия да не превърне победата в касапница, която би затвърдила непреклонността у защитниците на гафската столица. Искаше победените да съхранят живота и честта си, за да отслаби волята и у онези, които ще бранят последната вражеска твърдина.

Навсякъде по обсадните линии хората му крещяха войнствено — десет полка тежка пехота напредваха бавно към металните укрепления около разбития рудовоз. Кулите се движеха без никакви затруднения по лекото надолнище към крепостта.

Александър излезе пред настъпващите редици и вдигна високо щита си. Всички видяха сигнала и пехотинците до един отвърнаха със същия жест.

Кулите ускоряваха по по-стръмния наклон и сега на хората зад тях се налагаше да удържат тежките планини от дърво.

Вече бяха само на изстрел с лък от стените, но горе дори не се мяркаха гафове. Александър изобщо не се надяваше те да му се предадат без съпротива. Значи подготвяха своя отговор. Долавяше безпокойството у своите войници. Пълната тишина из металната крепост им изопваше нервите и някои вече започваха да се колебаят. Повечето обаче крачеха напористо, сякаш теглени към битката от шестте подвижни кули.

Изведнъж навсякъде зад стените изригнаха фонтани от ярки искри. Бойците се запънаха на място, доста от тях извикаха уплашено. Не се виждаха никакви оръжия. Само колони от искри, появяващи се в бавен ритъм.

Александър изскочи пред настъпващите полкове.

— Напред, македонци! Напред! Те сами палят града си!

Знаеше, че изрича лъжа, но това беше моментът да хвърли хората си в атака. Измъкна меча от ножницата и затича напред, а русата му коса се развяваше изпод шлема. За миг беше сам — единствен воин, понесъл се напред пред погледите на хилядите. Да, сцената подхождаше напълно на виденията му, в които се увенчаваше със слава.

Сякаш окрилени от мечтата на своя пълководец, полковете се втурнаха към крепостта. Започнаха да викат името му, отекващо безспир от стените и околните хълмове.

— Искандер, Искандер!

Обсадните кули също запълзяха по-бързо. Мъжете около тях не искаха да изостават. Не един боец се спъваше пред трополящите дървени чудовища, които го сплескваха безмилостно.

Скоро се озоваха в подножието на стените. Александър се озърна като замаян, докато неговите войски се тълпяха под зъберите. Навсякъде издигаха високи стълби. Докато войниците пред кулите опитваха да се дръпнат, за да не бъдат смазани, хваналите въжетата мъже дърпаха с все сила, за да не се разбият тромавите конструкции в стените.

Тогава гафове се размърдаха най-после.

Изведнъж стотици от тях се появиха по зъберите и гърленото им ръмжене се чу ясно през човешките крясъци. Върху вдигнатите нагоре щитовете на хората заваля истинска градушка от камъни и копия.

— Пуснете подвижните мостчета на кулите! — изрева Александър, но гласът му потъна в дивашката смесица от писъци, проклетия и стонове.

Първата кула стигна до стената и гафове щракнаха отдавна приготвения капан.

Гейзерите от искри вече се издигаха непрекъснато над зъберите. Обзет от внезапно лошо предчувствие, Александър вдигна поглед нагоре.

Ослепителна ивица от огън и дим проряза въздуха над главата му, съскаше като нажежен меч, забит в ледена буца. Той се извъртя рязко — зад него десетки мъже се гърчеха и надаваха страшни викове. Вдясно проблесна още по-странна светлина и сякаш огнена река се стече по най-близката кула.

За миг му се стори, че повесените необработени кожи от гафски добитък ще спасят дървената конструкция. Но огънят беше толкова силен, че прояде мигновено суровата кожа и гредите пламнаха.

Ликуващите викове на хората незабавно станаха пискливи от паника. Армията просто се вцепени, неспособна да направи нищо.

Унищожителната струя спря за малко и Александър изскочи от несигурното си укритие под стената. Претича край овъглените си воини. Сянка мина над него и той се сниши, вдигнал щита над главата си, но нищо не го удари. Наблизо се залюля провиснала на множество въжета греда, на която имаше закачени криви куки. Блъсна се в обсадната кула и куките се впиха в дървото. Пред изумения поглед на

македонеца гредата започна да се издига право нагоре — най-дебелото въже се опъваше до висока площадка на разбития кораб, където петдесетина гафове усърдно въртяха ръчките на макара. Кулата заскърца, издигна се и политна на една страна. Гафовете незабавно отскочиха от макарата и Александър побягна с цялата си бързина. Върхът на кулата се разби на трески само на два-три метра зад него.

Поредният огнен поток плисна по земята наблизо и той се озърна — между два зъбера стърчеше обвит в пламъци струйник, а зад него неспирно изригваха искри. Струята удари отново в пръстта и Александър отскочи назад. Онези гафове се опитваха да го улучат. Изгаряща болка сякаш пробяга по кожата на краката му и той завъртя щита към огъня, за да се предпази.

Докато се бореше за оцеляването си, вече знаеше, че нападението се е провалило. Навсякъде хората се отдалечаваха тичешком от крепостта, мнозина захвърляха в движение щитовете и копията си. На шест места пламъците се издигаха нависоко — бяха загубили всичките си обсадни кули. За разлика от някогашните му македонски ветерани, тези мъже нямаше да се окуражат, ако той им даде пример за храброст. Никой дори не би си направил труда да погледне през рамо, преди да е стигнал до укрепленията по билата на хълмовете.

И Александър започна да се изкачва по склона след своята бягаща армия.

Гафовете изреваха могъщо, после откъм стените се понесе напевно гърлено ръмжене и му се стори, че различава думата:

— Тауг, тауг, тауг!

Македонецът спря, обърна се и погледна към крепостта, от която вече го делиха стотина разкрача. Поредната огнена линия проряза въздуха и подпали отново една тлееща кула. Александър огледа щита си. По него имаше още нажежени капки метал. Пак се вторачи в ритмично надигащите се искри, сякаш бълвани от духалото в ковачница.

Да, така трябва да е — използвали са множество огромни духала, за да поливат с разтопен метал неговите войници. И са приготвили предварително системата от макари, въжета и греди, с които да събарят обсадните кули.

Забеляза, че погледите на всички гафове са обърнати към един от тях — стоеше до групата, която едва не стовари кулата върху

Александър. Македонецът усети, че онзи се визира право в него и воден от внезапна приумица, вдигна меча си.

Отсреща също блесна метал, когато гафът го поздрави с размахан огромен ятаган.

„Значи това бил техният тауг.“ Пълководецът последва разгромената си войска към лагера. Знаеше, че му предстои дълга и тягостна нощ, докато върне желанието за борба у хората си. И все пак нямаше да му е толкова трудно, нали спечелиха първата си морска битка.

Само че с това трудностите му тепърва започваха. Гафовете показаха, че войната изобщо не е свършила.

— Господа кохове — започна Сигма Азерматай и огледа събралите се в мониторната зала комарджии, — имаме един проблем с тази игра.

— Хайде сега, какви проблеми?! — провикна се Зола. — Представете си само — истинско морско сражение! Жалко, че не си струваше да залагаме на него. И все пак беше твърде вълнуващо.

Другите също пожелаха да изразят мнението си за досегашните събития и в залата започнаха няколко оживени разговора едновременно. В нелеп опит да покаже доброто си настроение Зола се бе появил в развяваща се тога, подобна на древногръцките, че даже и с лавров венец, килнат закачливо на темето му. Присъстващите хора си казаха, че това е твърде стряскаща проява на незрялост, но неколцина от гаварнските кохове тихичко попитаха Зола за името на шивача му. Сигма обърна гръб на панорамния прозорец, разкриващ величествения изглед от връх Олимп, и се вторачи ядно в останалите.

— Стига, Сигма — нехайно каза Корбин, — та нали ксарнът наблюдава играта и досега не е забелязал нищо нередно. Или не съм разбрал правилно, приятелю? — обърна се той към насекомоподобния арбитър.

Ксарнът откъсна вниманието си от хранилката и завъртя глава почти по същия начин, както го правеха човеците и гаварниците.

— Ето, видя ли? Ако се появи проблем, той пръв ще ни уведоми. Разтревоженият кох се настани в близкото кресло.

— Загрижен съм за това, че залозите започнаха да стават... как да се изразя по-меко... прекомерни. Последните сборни отчети показват, че вече осемнадесет процента от всички корпоративни средства и активи в Облака са вложени в играта. Осемнадесет! Това проклето занимание вече поглъща прекалено голяма част от нашия оборотен капитал. Почти няма нови инвестиции, никой не влага допълнителни средства в което и да е начинание, след като го е заложил в играта. Господа, започваме да се увличаме!

— Та това е само игра — обади се Зола.

— Игра, значи! — разлюти се Сигма. — В доста сектори на галактиката икономиката изпадна в стагнация, защото без инвестиции тежката промишленост на цели планети спира. Съсипват се фирми, незнайно с колко се увеличава безработицата! Господа, Надзорниците все някога ще забележат, че става нещо необичайно и току-виж любопитството им се позасили...

— Колкото и да душат тези копелета, нищо няма да разкрият — намеси се Корбин. — Добре сме се погрижили за безопасността на Колбард, не могат да ни намерят.

— И това отчасти е причина да се безпокоя — неприветливо го прекъсна Сигма. — След като осемнадесет процента от цялото богатство на Облака вече зависят от живота на един човек и един гаф долу, все някой ще се поблазни от възможността да спечели нечестно.

— О, прекаляваш — подсмихна се Йешна. — Тук всички сме достойни джентълмени.

Надигна се хор от „добре казано“ и „така, така“. Сигма проумя, че няма кой да го чуе, взе си чашата с бренди от масата и тръгна към вратата.

— Добре, достойни джентълмени, продължавайте. И аз станах жертва на хазартната си страст в тази игра. Позволявам си да кажа, че доста прекалих. И никак не се радвам, че се увлякох. Но ако всичко рухне върху главите ви, поне не казвайте, че не сте били предупредени! — Спря на изхода и изгледа студено Корбин. — Нека да добавя и че ако Александър загине ненадейно, ще предположа най-лошото. А успея ли някога да потвърдя подозренията си, ще си отмъстя, без да ми пука от Надзорниците!

Вратата се затвори с трясък след него.

— Как се осмелява! — писна Зола.

— Не мога да повярвам! — кресна след миг и Грагт. — И този човек се смята за достоен кох!

Корбин обаче мълчеше и се подсмиваше, докато отново си пълнеше чашата. Явно Сигма вече усещаше натиска на хвърлените срещу него пари. Тиа добре си вършеше работата. Преди днешните сражения залозите бяха 4,1 към 1 в полза на Александър. Вярно, в тактическо отношение битката завърши наравно, но всички лесно си представиха стратегическите последствия, когато македонецът започна да създава своя флота. И в края на краищата залозите щяха още да растат благоприятно. Корбин допускаше, че малкото представление на Сигма е просто опит да отклони част от сумите, заложиш за пълководеца на хората... за да лапне по-голяма част от печалбата.

„Хитър е кучият му син“, каза си Габлона. Тиа оправдаваше доверието му, другият таен участник в играта също беше готов да нанесе удара си.

— Оставил си съобщение, че искаш да говориш с мен...

Алдин се обърна тъкмо когато Зердж се приведе, за да мине през вратата. Възрастният гаф се запъна, щом забеляза кой е седнал до неговия приятел.

— Не знаех, че няма да си сам.

— Зердж, какво ти става? Добре си спомням времето, когато ме дундуркаше на коленете си и с голямо удоволствие ми разказваше древни гаварнски легенди.

— Това беше преди да пораснеш, Тиа — отвърна възбата с нескрит присмех.

— Моля те, Зердж — кротко се обади Алдин. — И на мен не ми харесва какво прави, но нашата малка Тиа трябваше все някога да поеме съдбата си в свои ръце.

— Вуйчо, не искам да ме защитаваш. Мога и сама да се оправя.

— Да де, само че аз работя за Корбин от тридесет години — с десет повече, отколкото ти си живяла на този свят. И дребното обстоятелство, че му позволи да те направи своя държанка...

— Вуйчо, ама и момичетата може да имат плътски апетити, не мислиш ли?

Гаварнецът и без това се дразнеше от склонността на хората да обсъждат открито сексуалните си занимания, а сега направи крачка към вратата, като че не можеше да понася повече този разговор. Мъжете от неговата раса потискаха с усилия на волята желанията си, защото само най-големият (или последният оцелял) от братята имаше право на сношения — жените бяха четири пъти по-малко. Някои от мъжете си позволяваха забавления с други от своя пол, но гаварнецът дори не би помислил да говори за това открито със свой сънародник, камо ли пък с човек.

— Зердж, не си отивай, искам да обсъдя някои неща с тебе.

Гаварнецът впи поглед в Тиа, която му отвърна с безизразна усмивка:

— Знам, знам. Щом вече спя с Корбин, ти би предпочел да не споменаваш подробности в мое присъствие. Разбирам от намеци.

Без да каже нищо повече, тя стана и излезе.

Алдин поклати глава и веднага измъкна детектора за подслушващи устройства. Провери цялата стая, като че очакваше момичето да е скрило някоя миниатюрна хитринка. Едва когато остана доволен от мерките за сигурност, той махна на Зердж да затвори вратата.

— Слушай, Алдине — започна неговият приятел, — опитах се да получа тихомълком новини за онзи минен консорциум, който Корбин ти обеща като част от твоя дял в играта. Случайно имам приятел в една счетоводна фирма, която е задължена да се отчита и на Надзорниците. Право да ти кажа, подправят всичко като луди, за да угодят на онези превзети праведници, а вътрешната информация пазят за себе си. Проклетият консорциум е въздух под налягане. Целият капитал е изтеглен още преди половин година и е прехвърлен в банкова сметка на Елдарн. Както знаеш, на тази планета всички сметки са задължително с кодови номера. Без имена.

— Значи твърдиш, че Корбин ме мами отново — съкрушено промълви Алдин.

— Все това ти вгълпявам от самото начало. Свърши ли играта, ще се окажеш без пукната пара.

Човекът само сви рамене и пак си напълни чашата догоре.

— Няма ли да престанеш с това проклето пиене! — възкликна гаварнецът. — Направо те убива.

— Е, поне с него Корбин ме снабдява щедро.

— Ами да, защото знае докъде ще стигнеш. След поредния тежък запой той ще ти помогне благородно да се справиш и пак ще те върже да се бъхтиш за него. Искам да знаеш и още нещо — продължи Зердж. — Моят приятел счетоводителят твърди, че според него *милиарди* катари се препират в момента през банките на Елдарн. И изобщо не може да се проследи източникът на тези огромни суми. Не мога да не си помисля, че Корбин пак е подготвил някакъв удар.

Алдин отново вдигна рамене.

— Отгоре на всичко позволяваш на племенницата си, която отгледа от ей такъв дребосък, да се увърта около онзи бандит!

Поредният мълчалив жест.

— Между другото, каква беше причината тя да те навести? Не съм я виждал тук откакто се върнахте с Александър.

Човекът се засмя.

— Обсъждахме семейни дела.

— Значи само е минала да си поприказвате?

— Може и така да се каже. Разменихме по някоя клюка и това беше всичко.

13

Александър погледна усмихнат гаварнската жена. Вече бе научил, че това изражение на лицето изобщо няма същото значение в нейното общество, но пък и тя му бе обяснила, че през тридесетте дни на своето пленничество е започнала да долавя тънкостите в човешкото настроение.

„Почти както беше навремето с Дарий“, помисли македонецът. След битката при Иса бе пленил майката, съпругите и наложниците на персийския цар и точно от тях научи сложните изисквания към владетеля на тяхната империя. А гаварнката пред него беше единствената сестра на Хина, който трябваше сега да е предводител на народа им, ако не се бе появил Кубар.

Езиковата присадка му позволи съвсем скоро да общува свободно с нея, а пленничката на свой ред учеше езика на човеците. Оказа се, че изобщо не ѝ липсват ум и хитрост, защото не разкриваше нищо важно за войната. И все пак му показваше света, какъвто го виждаха гафове, значи щеше да му е от полза за бъдните дни.

— Отново имам честта да ме посетиш — изрече Лиала и посочи на Александър да седне до нея.

— Липсва ли ти нещо?

— За кой гаварнец не е приятно да попадне в плен. Но отначало аз не очаквах нищо друго, освен изтезания и ужасна смърт, щом бях заловена от голокожите. Трябва да призная, че страховете ми бяха напразни и може да се каже, че имам всички удобства благодарение на тебе. Но ще бъдеш ли така добър да споделиш какво те доведе тук наред затъмнението?

— Мъчи ме едно подозрение и ми се иска да го потвърдя или забравя веднъж завинаги.

— И какво е то?...

— През всичките тези дни ти изобщо не пожела да обясниш защо си се озовала на онзи ваш кораб. Дори не бих научил, че си

единствената сестра на Хина, ако не бе допуснала грешката да си говориш сама, точно когато стоя отвън до твоята палатка.

— Искандер, тогава ти твърде грубо погази уединението ми. Гаварниците изричат с пълен глас посланията си към Невидимата светлина. Бях смаяна, щом научих, че си подслушвал, докато аз се моля на висшите сили да опазят моя брат.

Александър разбираше, че току-що бе сгълчан строго, макар и кротко, а в същото време долавяше в нейния глас дори игриви нотки. Тази жена от друга раса му стана симпатична. Беше умна, пряма и държеше на достойнството си. Часове наред му рецитираше наизуст „Болда Хиста“ — величествен епос за тауг Кубар, предаван от бащи на деца вече хиляди години. Досещаше се и за намерението ѝ да му представи своя народ културен, с богата история и традиции, не по-незначителни от човешките. И успя. В неговите очи гафовете вече не бяха зверове. Приемаше ги като противници, достойни за уважение.

— Моля те да ме извиниш, че отклоних разговора. Каза, че искаш да споделиш предположенията си защо съм пътувала с кораба. Ще ми бъде интересно да ги чуя.

— Доста време се изниза, докато започна да разгадавам чувствата на една гаварнка. Учех се да слушам скрития трепет в гласа ти, връзката на думите с промените в лицето, погледа в очите ти. И мисля, че вече започвам да се досещам...

„Да, все същото се повтаря“, добави безмълвно пълководецът. Преди Иса, Дарий за него беше само смътна представа — далечен командир на вражеските войски, едва мярнал се пред погледа му на бойното поле. А после го видя през изпълнени с обич очи. Майката на Дарий го научи да съзира в своя противник нечий син.

— Продължавай, Искандер. Нека чуя догадките ти.

— Ти си се качила тайно на кораба, без да известиш Хина за това. Защото никой брат не би допуснал неговата сестра да се изложи на подобна опасност. — В погледа на гаварнката се мярна смущение. — Но всичко се изясни едва снощи, когато чух от тебе онази част в „Болда Хиста“, описваща последната среща между тауг Кубар и неговата съпруга, точно преди последната битка и предателството. Вече знам, че го обичаш и затова си се опитала да се промъкнеш в обсадения от нас град. — Лиала мълчаливо се извърна, за да не се визира той в очите ѝ. — Благодаря ти, че сподели с мен стаения в

душата ти образ на Кубар — ласкаво промълви Александър. — Знаеш, че ми е отредено от съдбата да се срещна лице в лице с него и да го поваля, но ти винаги ще имаш моята закрила. Пратих вестonosец при твоя брат, за да го уверя, че си жива и здрава, но не мога да те освободя, преди да свърши всичко това. Твърде дълго беше сред нашите войски, а и твърде добре ме опозна. Ако желаеш, ще успокоя и тауг Кубар, че не те е сполетяло нищо лошо.

Лиала пак се обърна към него и впи поглед в очите на този човек, който щеше да направи всичко, за да убие нейния любим. И видя много повече, отколкото той би разкрил и пред най-близките си съратници.

— Благодаря ти, че говориш от душа, но те моля да не известяваш Кубар. Той още смята, че съм в столицата — тихо каза гаварнката. — А сега ме остави сама. Щом вече знаеш истината, ще се помоля за живота на тауг Кубар.

— Пак повтарям — така ги примамваме в широко отворен капан.

— А според мен този план вони на слабодушие!

Кубар се зарадва, че Пага не е в тази стая, иначе щеше да има предизвикателство за двубой до смърт. Самият той с отчаяни усилия потискаше гнева и досадата си. Изгаряше го желанието поне веднъж през дългия си живот да отприщи на воля истинските си чувства, да се поддаде на вродената си сприхавост. Въпреки нрава си досега винаги бе отвърщал с непоклатима логика на безразсъдните, никога не бе повишавал ядно глас пред следовниците си.

Отново огледа поред Арн и останалите шестима благородници.

— Нека опитам да обясня по-простичко. С каква цел отбраняваме тази крепост?

— За да не я предадем на голокожите! — изръмжа един дружинен командир.

— Точно така. И с храбростта си заслужихте всеобщото възхищение. Имаме обаче и още няколко цели. Първата е да служим като примамка, да изкараме армията на Искандер на открито, но без да прегазим плодородните ни земи на юг и без да застрашава нашата столица. Тези задачи също изпълнихме.

— Значи остава да удържим още пет-шест затъмнения и ще го стиснем в клещи между нас и дружините на Хина. Знаем, че армията му се готви да тръгне на поход.

— Или ни се иска да е така — възрази Кубар. — Ако беше толкова лесно, досега десет пъти да сме сложили край на тази война. Никога не подценявайте дарбите на Искандер!

— Той е голокожо нищожество! — отсече оръженосецът на Арн.

— Само че е блестящ предводител... иначе щеше ли да постигне такива успехи, въпреки твърдата ни съпротива? — бавно изрече Кубар.

Никой не пожела да му отговори.

— А сега ме изслушайте! Не искахме той да превземе този разбит небесен кораб, защото можеше да извлече оттук метал за оръжията на своята армия. И не му позволихме да превземе крепостта почти шестдесет затъмнения. Последният обучен сокол ни донесе вестта, че Хина ще поведе дружините си само след три затъмнения.

— За да пробие обсадата и заедно да изковем победата!

— Да, ще облекчи положението ни. Но за победата се съмнявам. Погледнете картата, погледнете я внимателно! — Предводителят разгъна зацапания пергамент върху масата. — Наковалнята е открита на изток. Устието на Хорт прегражда пътя на север, нашата столица е на юг, а морето е на запад. Ако Хина напредне насам, Александър няма да излезе насреща му. Всъщност ще се оттегли през Наковалнята и няма да има никаква решителна битка.

— Значи е презрян страхливец.

Кубар се престори, че не е чул, за да се овладее.

— Но защо би побягнал? — спокойно попита Виргт.

Таугът безшумно въздъхна от облекчение, щом чу толкова навреме зададения въпрос.

— Защото така бих постъпил и аз — отговори и зачака да чуе нечие пренебрежително сумтене, но в залата на щаба бе настъпила пълна тишина. — Не би тръгнал срещу Хина, защото оставя в тила си укрепена позиция, която може да му попречи и при снабдяването на войските, и при отстъпление. От друга страна, би могъл да хвърли срещу нас всичките си сили, но победата ще му струва толкова скъпо, че пак ще трябва да се оттегли, щом наблизат силните дружини на Хина. Накъдето и да нападне, зад гърба му ще го дебне враг. Значи, ако тази твърдина не падне, ще му остане единствен изход — да отстъпи

през Наковалнята и да подмами хората си с богатата плячка, която могат да съберат в южните ни земи.

— Тогава ще го пресрещнем там.

— В собствените си ниви и градини? — тихо, но натъртено попита Кубар. — Вие не знаете какво ще се случи. Но аз знам. Твърде често съм го виждал. Ще бъдем принудени да опустошим полята, после и те ще ги прегазят. Ще се борим за по-добра позиция, а в същото време ще тъпчем земята си. Ще минат безброй затъмнения, докато се надхитрим най-после. И когато едната или другата страна възтържествува, за победителя няма да е останало нищо! Повярвайте ми — с по-хладен глас добави таугът, — нагледал съм се на войни, на истински войни без чест и слава, затова знам до какво водят. Виждал съм нивите да пламтят от хоризонт до хоризонт. Виждал съм вцепенените лица на победените армии, влачеци се нощем по пътищата. Виждал съм и хиляди семейства да чакат, дори когато всяка надежда се е превърнала в пепел. Да, приятели мои, виждал съм всичко това. През целия си живот и аз участвах в подобни войни. Не искам същото да се повтори тук. Искам този сблъсък да приключи тук и сега! — изведнъж изрева Кубар и така стовари железния си юмрук по масата, че дъските се сцепиха. — Достойни благородници, изобщо не е съдбоносна случайност, че двамата с Искандер попаднахме едновременно в този свят. Аз бях пренесен от легендарното ви минало. Убеден съм, че и полубоговете на хората са избрали Искандер по същия начин. Значи съм длъжен да живея с мисълта, че и той е най-добрият сред техните предводители. Изричам това без лъжлива гордост, както и без да се поддавам на още по-опасния порок — лъжливото смирение. Само си служа с похватите на логиката. Настоявам всеки воин, под чието командване са поставени други бойци, най-сетне да разбере едно — Искандер, колкото и да ни е омразен като голокож, е равен на мен във всичките си дарби. Затова, ако Хина настъпи към неговите позиции и тази крепост още не е превзета от хората, той ще изведе войските си през пустинята.

— Но защо да оставяме небесния кораб в техни ръце? — колебливо попита Арн, сякаш вече се мъчеше да вникне в доводите на Кубар.

— Като примамка в капана. На Искандер ще му остане твърде малко време, за да извлече достатъчно метал оттук, но превземе ли

веднъж крепостта, не би поискал да я изостави. Ще смята, че се е отървал от постоянната заплаха за тила си и ще се почувства уверен, че може да използва твърдината като база за набезите срещу Хина. Още от самото начало се опирах на убеждението си, че той иска да превземе кораба, да извлече колкото се може повече метал от него и да тръгне срещу армията на Хина, за да я пресрещне до столицата. Сега обаче ще му липсва едно от задължителните условия за успеха — възможността да си послужи с желязото. Защото на тръгване ще разбием ковачниците и ще откараме инструментите. Докато успее да измисли нещо, ще трябва да насочи вниманието си единствено към Хина. А няма да се оттегли отгук. Не би искал да превзема още веднъж с кръв и мъки това място. И трябва да се съобразява с бойния дух на своите войници. Как ще проумеят такова безславно отстъпление след поредица от победи? Не ще го оставим да се изплъзне от битката. Принудени сме да му дадем крепостта.

— А не би ли могъл да се укрепя прекалено добре тук срещу нас? — усъмни се Виргт.

— Едва ли. Твърде много са голокожите под бойните му знамена, няма място за всички тях. Искандер сигурно разбира, че още не е овладял морските пътища, а ние ще му се опълчим там. Предводител като него не би се оставил да попадне в обсада дълбоко във вражеския тил. Е, когато го разбием в решителното сражение, би могъл да се затвори тук с надеждата, че дълго ще си хабим силите в атаки срещу такава крепост. Така ще го довършим.

— Ако преди това той не влезе победоносно в нашата столица — промърмори Арн.

— Тогава нищо няма да има значение за никой от нас.

Кубар огледа лицата на събраните в стаята командири и усети, че неумолимата логика надмогва съмненията им. Налагаше се да направи своя ход незабавно, преди недоволните отново да се обединят срещу него.

— Щом мине следващото затъмнение, започваме.

— Но ти не ни обясни още нещо — побърза да го прекъсне Арн. — Нима си забравил, че сме обкръжени, а поне засега не можем да се оттеглим по море? Сериозно ли възнамеряваш да си пробиеш път с бой срещу многоброен противник?

— Виргт ми каза, че от подземиято един тунел води навън.

Мнозина изразиха гръмко несъгласието си.

— Още никой не е излизал жив от онези лабиринти — сърдито кресна Арн. — Никой!

— Само че Виргт има карти.

Старият кааду кимна и с едно ловко дръпване размота свитъка върху чертежите на крепостта и околностите ѝ.

— Тези свитъци се предават от незапомнени поколения в моя род и ясно показват, че точно под крепостта минава коридор. Можем да слезем долу през подземната гробница, където оставяме загиналите.

Другите продължиха да мърморят, но никой не поиска да покаже колко се страхува.

— Може да е клопка или коварна приумица на боговете, сътворили това място — измънка един от воините и направи знака, отпъждащ злото.

— Съмнявам се — кротко изрече мъдрецът.

— Нима се съмняваш в думите на един от нашите най-храбри командири? — гневно изсъска Арн.

— В никакъв случай, господарю.

Само Кубар бе способен да забележи, че Виргт използва най-старинната форма на думата „господарю“, която след обединението на народа им се използваше единствено като подигравка, преди да бъде окончателно забравена.

Взря се изпитателно в стареца, в чиито вече помътняващи от годините очи проблясваха весели съзаклятнически искрици. „Откъде би могъл да знае толкова древна дреболия?“, изуми се таугът.

— Но щом можем да излезем от крепостта, защо вместо това да не вкараме тук армията на Хина и да изненадаме неприятно Искандер? — недоволно попита Арн.

— Изходът от тунела е чак откъм северните склонове на голямата планина — отвърна Виргт, — на цели пет левги оттук. Досега не съм споменавал за този таен изход, защото е безполезен за вкарване на припаси или подкрепления в крепостта. Но ние сме само хиляда и лесно ще се измъкнем. Ако Хина вече ни е изпреварил по пътя насам, просто ще тръгнем след него.

— Ама пак ми намирисва на черна магия — упорстваше един от воините.

— Аз съм бил там — небрежно отвърна мъдрецът, — и не ме изплашиха никакви духове и призраци. Достойни благородници, щом страхът не се пробуди в моята душа, то...

Вече нямаше какво да кажат, без да се изложат с опасенията си от нещо, което бе безобидно за стареца.

— Да, ние сме хиляда — натърти накрая Арн. — Как ще напуснем крепостта, преди голокожите да нахлуят и ни изколят?

— Но точно в това е хитростта — увери го Кубар. — Аз искам те да нахлуят тук и да ни победят.

— Какво?!

„Сдържай нрава си“, отчаяно си напомняше предводителят. „Овладей се!“

Успя да изопне устни в принудена усмивка.

— Искандер! — викна някой навън.

Той вече пристягаше ремъците на бронята си, когато Парменион нахълта в палатката.

— Излизат за пробив ли?

— Вече удариха по позицията ни пред главната порта!

— Хъм, не може да са мнозина — каза Александър с привидно спокойствие, макар лагерът да приличаше на разбунен кошер.

— Не войниците им ме тревожат! — възкликна дебелакът. — Пак изкараха една от проклетите си машини!

Значи Кубар бе измислил още нещо, за да ги тормози. Със събудено любопитство пълководецът грабна мечата си и излезе сред хаоса наоколо.

— О, богове! — прошепна след миг.

Първата укрепена линия вече беше пробита, обаче не се виждаха никакви гафове. Срещу хората напредваше подобие на костенурка с размерите на малка барака. А втора като нея изпълзяваше през отворената порта.

— Та това не е нищо по-страшно от нашите обсадни кули — гръмко изрече Александър, за да укроти страха на бойците си.

— Но я погледни! — ревна някой.

Струйник отстрани на костенурката блъвна разтопен метал и поля един окоп. Обзети от паника мъже изскочиха от укрепленията и

побягнаха. От стените на крепостта заваля истински дъжд от стрели и камъни. Петима или шестима от хората бяха повалени.

Пълководецът потърси с поглед командира на фалангата от риси и киеванти, които бяха елитния му отряд и лична охрана. Даде му знак да строи войниците си.

Докато чакаше, втората костенурка излезе от портата, зад нея се показа и трета. Странните устройства имаха предимството да се движат по лек наклон надолу и затова напредваха доста бързо, а зад тях се размотаваше по едно дебело въже. Катапултите на човешката армия улучиха костенурките с множество дълги стрели и камъни, но без видимо да им навредят. Множество гафски стрелци се разпръснаха във ветрило пред портата, а в двора зад нея вече се виждаше готов за атака ескадрон от тежка конница.

— Мислиш ли, че наистина се опитват да пробият обсадата? — подвикна Парменион, за да се чуе гласът му във все по-силния шум на сражението.

Александър не каза нищо. Какво като гафовете бяха разкъсали първата обсадна линия? Имаше още две, а и две левги по-нататък трябваше да преминат през укрепленията по пътя към вражеската столица. Ако са замислили пробив, то е от отчаяние. Вярно, че и за него, и за гафовете беше време да опитват какво ли не. Предполагаше, че армията им е почти готова за поход. Имаше намерение да нападне с всичките си сили рудовоза, преди тази войска да потегли. А ето че защитниците на крепостта сами излизаха за сблъсък. Вероятно го освобождаваха от принудата да предприеме рискована атака, защото наклонената рампа от утъпкана пръст, която неговите войници издигаха към стените, още не беше готова.

— Готови сме, повелителю! — извика командирът на рисите, а киевантът кимна, за да потвърди.

— Право към тях, в отворен строй! — заповяда Александър. — Доближим ли ги, пазете се от струйника. Мушкайте с копията си през отворите или се опитайте да заклещите колелата. Нали виждате, че в тази машина има гафове, които я бутат напред? Обяснете на хората си какво да правят.

Проклятие, ако имаше тук истинските си македонци, не би се наложило да обяснява никому нищо. Веднага щяха да измислят противодействие, както стана със слоновете на цар Пор. Неговите

ветерани просто се дръпнаха, за да оставят пролуки в строя, и нападнаха грамадните животни отстрани и отзад. Още помнеше пронизителните писъци на ранените зверове... Отърси се от спомените.

— Напред!

Фалангата се разгърна широко само в четири редици и закри бързо по полето. Други групи се пръснаха по десния фланг и започнаха да засипват стените със стрели и камъни от прашките си, за да попречат на обстрела откъм крепостта.

Третата костенурка се запъна точно на портата, блъсна се в стената и изведнъж предницата се заби в пръстта, като че предната ос се бе пречупила. И Александър веднага прозря, че сполуката отново му се усмихва.

Озърна се през рамо към Парменион, който внимателно наблюдаваше действията на врага. Нямаше нужда да му казва как да се възползва от ненадейния късмет.

Дебелакът вече крещеше заповеди на тръбачите и след броени мигове роговете изсвириха отчетливо пет пъти, а шестият звук беше с цяла октава по-висок. Сигналът се повтаряше отново и отново, в лагера настъпи трескава суматоха. Всички виждаха какво става и надаваха радостни крясъци.

— Надясно в колона! — изрева Александър. — След мен към портата!

Петдесетина гафове се бяха скупчили около металната костенурка и се напъваха да я отместят. Но колкото повече бутеха, толкова по-дълбоко затъваше предницата в земята. „Нещастни малоумници“, мислено се подсмихна пълководецът. „Защо не я избутат назад, обратно в крепостта?“

— По-бързо — извика на войниците си, — за да не ни затръшнат портата под носовете!

Задните капаци на първите две бойни машини се отвориха, отвътре се изсипаха двайсетина гафове и затичаха към крепостта почти наравно с настъпващата фаланга. Видяха, че положението на крепостта става безнадеждно и някои от тях се обърнаха срещу врага, за да спечелят малко време с цената на живота си.

Един си избра водещия колоната Александър и налетя срещу него с вдигнат ятаган. Македонецът се подготви да посрещне удара и

се хвърли с щита напред, за да събори огромната твар.

Стори му се, че срещна каменен зид. Ужасният замах на острието иззвъня така по щита, че лявата ръка на Александър изтръпна, а самият той залитна назад. Но плътната колона връхлетя гафа и го стъпка в пръстта. Без да искат, избутаха своя командир настрани, но в този миг нищо не можеше да го възпре. Захвърли щита и отново се понесе начело на колоната.

Гафовете се строяваха на портата, за да пресрещнат прииждащата човешка вълна.

— Пометете ги, македонци мои!

И първата редица се сблъска със стената от ръмжащи гаварнци.

Кубар спря да си поеме дъх и се обърна назад. И последните защитници на стените бяха слезли, за да оттеглят към вътрешната кула.

— Влизай, Вирг! Двамата с Пага ще дойдем след миг.

— Само след тебе — непреклонно отвърна кааду, впил поглед в очите му.

Предводителят се извърна към схватката при портата, която бушуваше само на петдесетина разкрача от него.

— Всички те са първи или втори братя в родовете си — студено добави мъдрецът. — Заклеха се да удържат врага колкото е нужно, за да надхитрим Искандер. Сами пожелаха да загинат тук и ти нито можеш да ги спреш, нито е редно да се обвиняваш за смъртта им. Сега тръгвай!

Но Кубар не помръдваше, а десницата му стискаше дръжката на меч, изваден наполовина от ножницата. Едно беше да поведеш войската си в битка, а съвсем друго — хладнокръвно да изпратиш бойци на сигурна смърт. Само че стотина от тях трябваше да останат, за да падне крепостта след ожесточена съпротива. И предводителят бе принуден да поиска това от тях. Онези, които имаха живи братя, почти го умоляваха да им окаже тази чест. Пак проклетите чест и слава!...

— Ти си сърцето и умът на нашата сила — тихо каза Виргт. — Умреш ли, всички ще паднем под мечовете на голокожите.

Предводителят не можеше да откъсне поглед от портата. Пред всички хора един боец си пробиваше път през редиците на гаварниците, гмуркаше се под ятаганите им и мушкаше яростно нагоре. След миг

вече не го виждаше, защото Пага, Виргт и шестимата телохранители го избутаха навътре.

Вече не бяха в двора, а в грубо оформен коридор, спускащ се сред скалите наред с рудовоза.

На всеки двайсетина крачки подминаваха пъхнат в желязна халка горящ факел и последният от стражите го изтръгваше, за да го стъпче на пода.

Стигнаха до зала с нисък извит таван. Тук беше тихо, хладно и влажно — замайваща промяна след жегата и врявата горе.

Спряха за малко пред катранено чер камък, поставен в средата на залата. Повърхността му изглеждаше обгорена, осветяваше го кръг светлина, която падаше отгоре. Кубар се наклони над камъка и изви глава да погледне нагоре през отвора — право в мътнобялото слънце. А под избутания крачка встрани камък зееше кръгла дупка като кладенец.

Миризмата на смърт властваше в тази зала. Не можеха да изгорят петдесетината мъртъвци, които доскоро полагаха тук, защото не достигаха дърва. Извлякоха ги отново навън и ги оставиха из уличките и жилищата. И на покойниците си бяха принудени да откажат последната утеха на погребалната клада, откъдето пепелта им трябваше да се издигне към Невидимата светлина.

Защото Кубар обясни, че могат още веднъж да помогнат и в смъртта си. Трупове им щяха да заблудят врага колко от защитниците на рудовоза са останали да го бранят до края.

Поклониха се пред олтара и се спуснаха в дупката след Виргт. Двама от телохранителите се забавиха горе и Кубар изведнъж се сети, че не бе попитал Кааду за една последна подробност в прикриването на следите при бягството.

— Чакайте!

Но беше твърде късно. Стражниците избутаха камъка, който изчегърта и се намести върху дупката.

Таугът искаше да се овладее — нали от него се очакваше да дава пример за твърдост. Само че не можеше да откъсне мислите си от двамата воители, които скоро щяха да загинат, за да е свършена неговата военна хитрост.

Трябваше да вдъхва смелост у другите... Кубар проклинаше безмълвно, докато слизаше след Виргт по стръмната стълба. Някъде

далече долу се чуваше шумът от неразлично слети множество гласове. Основната част от гарнизона на крепостта ги чакаше. Предводителят стегна лицето си в маска на безчувствено спокойствие, пусна се от последното, стъпало и попадна насред широк коридор.

Отначало се обърка и съзнаваше как личат изумлението и страха му.

Коридорът беше толкова широк, че по него можеха спокойно да минат в редица шест-седем гаварнски конници. Полупрозрачни плочи по тавана излъчваха мека жълтеникава светлина, успокояваща очите. Въздухът беше сух и приятно прохладен. Когато Виргт каза, че ще трябва да вървят три дни по подземен тунел, Кубар си представяше мъчително напредване слепешком сред задушен мрак.

Обърна се към мъдреца, който му показва накъде трябва да тръгнат. След няколко минути таугът стигна до челото на готовата за поход колона. Воините мълчаха умърлушено сред тази чудата безупречна чистота.

А коридорът пред тях беше съвсем тъмен. Предводителят вече се канеше да поиска запален факел, но Виргт сякаш предусети заповедта и направи десетина крачки напред. Изведнъж още една редица плочи светна.

Някои още не бяха виждали странното явление и извикаха стреснато, неколцина дори измъкнаха ятаганите си. Кааду само им махна с ръка да пазят тишина.

— Кубар, да вървим ли? Все пак ни чака дълъг път. Някога имало един голокож, който казал, че най-трудни са първите крачки... Вече не си спомням точно.

Отново тази загадка. Старият мъдрец май знаеше прекалено много неща за един придворен съветник. Таугът прецени, че не е сега времето да се занимава с това. Тръгна до прегърбения побелял гаварнец, зад тях се чуваха стъпките на оцелелите бранители на крепостта.

— Всички други ли се измъкнаха? — обърна се Кубар към Пага.

— Да, освен стотината доброволци. Бяхме скрили тук инструментите от ковачниците, а и материалите за твоя таен замисъл са в една от товарните коли.

— Направихте ли с дрехите и бронята ми онова, което поисках?

Виргт кимна. Предводителят не пожела да узнае чий труп трябваше да го замести горе сред мъртвите бойци.

Повървяха мълчаливо, после Кубар тихо отбеляза, че има множество странични тунели, отклоняващи се от главния.

— Целият Колбард е прорязан от тези коридори и проходи. Минават право през защитния пояс на пръстена и стигат до космоса отвън.

— Космосът... — промърмори таугът и гласът му заглъхна.

Все още трудно приемаше факта, че живееше във вътрешността на този свят, а не на повърхността, и че тук „долу“ всъщност беше „горе“, а пък „горе“... Замая му се главата.

Но ако кааду казваше истината, значи можеше да се спусне по тунелите и да види звездите. Чудеше се дали щяха да му се сторят същите, каквито виждаше над родната си планета?

— Убеден съм — продължи Виргт, — че по този коридор някога са минавали големи возила с немислима за нас бързина. Могли са да обиколят целия Колбард.

— Значи, ако продължим все напред?...

— Ще вървим вечно. Животът ни ще отмине в път, а след стотина поколения потомците ни ще се върнат на същото място. Чувал съм да разказват, че наистина имало цели раси, които правели точно това — вечно скитали тук, долу.

Кубар потръпна от мисълта за тварите, които бродят из подземията, без да зърнат слънцето или звездите.

— Как си научил всичко това?

— Ами, да речем, че това са откъси от древни предания, съхранени в моя род. Никой друг не проявява желание да изследва тази част от нашия свят и може би така е най-добре. Когато рудовозът се разбил през Великата война на полубоговете, пробил дупка към този коридор, която прадедите ми покрили с олтара. С времето почти всички забравили за достъпа до тунелите.

Таугът не продължи разговора. Защо е трябвало да крият входа? Защо не са се възползвали от тунелите, за да пътуват удобно надалече? Или някакъв първобитен страх е възпирал и гаварниците, и хората да не проникнат в подземния свят?

Часовете се проточваха един след друг, колоната започна да се разтегля по коридора, но Кубар искаше да продължат, докато стигнат силите на неговите войници. Беше жизненоважно той да се включи в битката възможно най-скоро. Усети лек повей по лицето си и се обърна надясно — там един страничен тунел се спускаше стръмно надолу. За пръв път виждаше такъв, откакто тръгнаха. Таугът се поколеба, подтикван от любопитството.

— Не бих се насочил натам на твое място — обади се Виргт.

— А защо не?

— Може да се залуташ из проходите.

Но Кубар долови и нещо друго в гласа на кааду.

— Кажи им, че спираме за почивка — изрече невъзмутимо. — Скоро ще се върна.

Заповедта бе предадена назад и всички се свлякоха уморено на пода с пъшкането и мърморенето, присъщо на войниците, получили отдавна жадуван отдих.

Без да продума повече, Кубар тръгна по страничния тунел. Виргт и Пага знаеха, че е безсмислено да го разубеждават, и го последваха. На всеки десетина крачки отпред грейваха нови лъчисти плочи, но тук светлината беше по-слаба и постепенно ставаше червеникава.

— Господарю тауг, може би е по-добре да...

— Защо се опитваш да ме възпреш?

Предводителят изгледа косо мъдреца.

— Бих си позволил да кажа, че още не си готов за това.

— Моля те, остави ме сам да преценя.

Виргт измънка нещо под носа си и млъкна.

Цяла верста вървяха надолу, докато светлината стана мътночервена. Таугът забеляза края на тунела. Пред него се откри зала, чиито очертания се губеха в мрак, но той инстинктивно усещаше огромните ѝ размери. Тук не ги посрещна никаква светлина.

— Кълна се в имената на братята си!... — възкликна Пага и заотстъпва, като се опитваше да дръпне и Кубар по-назад.

Внезапно на тауга му се стори, че пропада в безкрайна тъма и волята му трудно се пребори с паниката. И все пак стоеше върху някаква устойчива опора.

За миг притвори очи, после се освободи от ръцете на своя оръженосец. Пристъпи още малко напред и отвори очи.

Долу се простираха небесата. Спиралният, вихрен облак на галактиката бе застинал под краката му.

— Нашият отдавна загубен дом е някъде в онзи звезден куп — тихо заговори Виргт. — За тебе е свят, който си напуснал съвсем наскоро, а за мен е скрит в мъглата на древността. Ти си стъпил на дъното на Колбард, тауг Кубар. И тук отново можеш да съзреш безбрежното море на вечността.

Предводителят бързо си възвърна представата за посоките и се засмя неволно. Гласът му отекна в тъмната зала. Колко странно — да сведеш глава и да видиш звездите между стъпалата си!

— Вълшебно — прошепна той, — наистина вълшебно! Но защо гласът ти издаде какъв страх таиш в сърцето си, когато влязохме тук?

Пръстите на Пага отново се вкопчиха в рамото му и Кубар позна по жеста колко е уплашен верният му спътник. Тук имаше още нещо. Той се обърна и проследи накъде гледаше оръженосецът.

Козината по врата му настръхна.

— Защото — почти шепнешком отвърна Виргт, — това е Мавзолеят на Първобродниците — творците на този свят. Тук почиват в мир неизброими хилядолетия, а безплътните им слуги още се грижат за тях. От тези слуги научих защо ти бе пратен при нас.

Някъде от тъмното един труп сякаш изплува пред очите на Кубар и за пръв път след детството си той изпищя от ужас.

— Стигна до осем цяло и осем към едно — каза Корбин и учудено поклати глава. — И в най-безумните си мечти не съм допускал залозите да хвъркнат до небесата. Вложи ли в играта и остатъка от моите средства, които ти поверих?

— Веднага след превземането на рудовоза и изчезването на Кубар, когато везните съвсем се наклониха в полза на хората, зложих последните двадесет процента и то точно срещу парите на Сигма. Трябва да ти кажа, че почти шестдесет на сто от цялото му състояние са хвърлени в това „начинание“.

— Приказно — ликуваше Габлона, — направо приказно!

— Само че мониторите престанаха да засичат Кубар където и да било през последните осемнадесет часа — напомни Тиа. — Корбин, ако той е мъртъв, Александър може и да смачка гафовете.

— А, няма за какво да се притесняваш, миличка. Първо, сигналите за Кубар отслабваха постепенно няколко минути, преди да изчезнат напълно. Второ, извлеченият на площада труп, макар и облечен в неговите дрехи, изобщо не съвпада със заложените в компютрите данни. Още не виждам защо да се тревожа. Пък и скоро ще се погрижим за македонца. Човекът, който ще свърши работата, вече е на най-подходящото място.

— Но, Корбин, как ще стане?

— Нека само спомена, че забележа ли началото на опасен обрат или пряка заплаха от негова страна, веднага ще му видя сметката. Появи ли се възможност да спечеля *още повече*, ще му отпусна малко време.

Тиа се бе привела напрегнато над масата.

— Как?

— Не се налага и ти да знаеш — съдържано отвърна Габлона.

— А къде ли е Кубар, по дяволите? — изведнъж промърмори жената, щом усети, че е по-благоразумно да смени темата.

— Спомни си, Колбард е истински лабиринт, общата дължина на тунелите е милиони километри. И в края на краищата, възможно е гафовете да са научили за тях. Защо пък не?

— Само че нещо ме безпокои — настоя Тиа.

— Сега какво има?

— Доколкото знам, ксарнът не се е погрижил за наблюдението и на външната страна на пръстена.

Дебелакът се замисли. Да, бива си го това момиче, вижда всички откренати вратички.

— Някой от коховете отсъства ли в момента?

— Букха и Йешна са на родните си светове. Мисля, че Сигад от Монта пътува насам. Знам къде са и всички останали.

— Добре, но провери, без да вдигаш шум. Ако някой отпътува, погрижи се на личния му кораб да бъде поставено следящо устройство. С какво се занимават Алдин и Зердж?

— Разполагат нов комплект безпилотни монитори.

— Ясно. Засега това е всичко.

Корбин махна нехайно с ръка, Тиа схвана намека и побърза да тръгне към изхода.

Габлона си каза, че се стараеше добре, защото се надяваше така да защити и своя интерес. Но твърде много разпитваше за Александър. За него най-голямата главоблъсканица беше как да настани своя агент близо до пълководеца на хората. Самото търсене на най-печелившия вариант му се стори интересно. Бе решил проблема още преди две години, след поредица от внимателни проучвания на Колбард, далеч преди да започне подготовката за тази игра. Пряката връзка чрез спуснат от Олимп прикрит кабел също беше сполучливо хрумване. Нямахше да излъчва никакво съобщение, значи беше невъзможно и ксарнът да разкрие замисъла. Сега оставаше само да чака. Той се обърна и отвори вратата към личните си покои. Време беше за малко по-гъделичкащи нервите развлечения.

Преди металната плоча да се плъзне на мястото си зад гърба ѝ, Тиа чу отекналия в хола женски кикот. „Майната ѝ на тази Регина“, подсмихна се тя спокойно и продължи по коридора.

Тягостните мусони от последните два месеца най-после свършваха и от изток появява се свеж ветрец. Слънцето както винаги си висеше наред небето във вечно пладнест и за миг Александър се поддаде на острия копнеж по залезите, от които снежните върхове на Хиндукуш сякаш пламваха.

През целия ден слушаше донесенията на разузнавачите, пратени на юг. Разпознаваше признаците, че гафовете скоро ще тръгнат на поход.

А какво ли бе се случило с Кубар? Това го тревожеше. Пак си припомни преследването на Дарий. Години наред го гонеше из персийската империя, през хиляди левги и полетата на две величествени сражения, за да го открие накрая убит от двама изменници. А си бе мечтал, че в разгара на битката ще излезе напред с искряща под утринното слънце броня и ще срещне Дарий в единоборство, което ще реши съдбата на целия свят.

Бяха му показали тялото на онзи, когото наричаха тауг. Макар и да му тежеше тази необходимост, прати да доведат Лиала, за да види трупа, положен с почести в собствената му палатка. Тя само погледна и обърна гръб, без да каже и дума. Оттогава отказваше да разговаря с човешкия предводител и нито потвърждаваше, нито отричаше, че това са били останките на Кубар.

— Още ли умуваш над броя на загиналите? — попита застаналия зад него Ярослав.

— Да. Стотина убити от нас и още петдесетина отдавна мъртви, пръснати из крепостта. Някак не се връзва.

— Че да не са му пораснали криле? — подхвърли Парменион.

— Не бих се учудил и на това — тихо отвърна пълководецът. — И къде са инструментите от ковачниците? Нищо не намерихме, изчезнали са дори духалата за струйниците, от които ни поливаха с разтопено желязо. Значи има и друг път за излизане оттук.

— Да, ама наши хора са разположени на няколко левги околоръст.

— Има и други пътища — спокойно натърти Ярослав и Александър изведнъж си спомни къде се запозна с него.

— Вземи петстотин мъже — заповяда му веднага. — Започнете от единия край на този рудовоз и ако трябва, разбийте го на парчета чак до другия. Щом има друг изход, смятам да го откривя.

Знаеше, че Кубар е същия като него. Ако загуби всичко, ако армията му е разгромена, а той обкръжен, няма да намери смъртта си свит в тъмно ъгълче. Не, ще сложи най-украсената си броня и ще излезе в първата редица, за да видят всички как трябва да загине един цар.

А как, наистина? Мислите му се върнаха към болничната постеля във Вавилон, откъдето бе отвлечен. Как бе написано в свещената на книга на юдеите, които го наричаха свой освободител? „Край водите вавилонски...“ По-нататък не си спомняше. Едва не се обърна към Ярослав да го попита дали е чел тази книга. Отказа се в последния миг. И без това този човек вече го озадачаваше прекомерно. Ако философът познаваше и свещена книга на един навярно забравен народ, само щеше да подхрани подозренията му. Отърси се от тези мисли.

Край водите вавилонски... Сети се за странния невидим бог, когото евреите почитаха. Нима божествата или единственият бог наистина са толкова откъснати от хората? Безлики съдии, които отдават безстрастно всекиму заслуженото? Но дори богът на юдеите бе показвал гнева си, бе засипвал с огън и жупел онези, които се осмелили да престъпят волята му.

Дали хората са само играчки в ръцете на висшите сили? Защо го доведоха тук? И що за полубог беше Алдин, е неговото шкембе като на Парменион, и който говореше със страх за още по-висши богове, наричани от него Надзорници?

— Чувал ли си някога за бог на име Алдин? — изведнъж попита през рамо македонецът.

Парменион мигом забрави това, с което се занимаваше, и също впи поглед във възрастния философ. А Ярослав застина като статуя. „Твърде престорено безразличие“, каза си Александър.

— Що за бог е този, повелителю?

Пълководецът се подсмихна многозначително и му обърна гръб. Дали участваше в някакво недостъпно за ума му забавление на боговете? Често си задаваше същия въпрос нощем в палатката сред безкрайните простори на Персия. Следяха ли всяка негова крачка божествата от Олимп, интересуваха ли ги изобщо? В най-потайното кътче на душата си жадуваше един ден да им стане равен, да покори целия свят и тогава дори висшите същества да гледат един смъртен с

възхищение и завист. Защото на бога се покланят само отдалеч и гласът му никога не се чува, а той — Александър, ще е преобразил света според мечтите си. Да преобразиш света...

Погледна към равнината, простираща се на юг. Привидно съвсем наблизо се издигаше една от грамадните кули, зад нея още една. През трепкащия въздух над морето се различаваха смътно други кули. Цели планини, сътворени от богове. Цял свят, изграден според техните прищевки, а той е само актьор на сцената. Гледаха ли го и сега? И почти инстинктивно македонецът се озърна към върха, който нарече Олимп. „Ако наблюдавате, подгответе се за изненади. Какво и да става, аз пак съм си Александър.“

— Армията да е готова за поход, щом отmine затъмнението — каза пълководецът на помощниците си. — Ще трябва да влезем в битка с каквито оръжия имаме.

— Защо да не останем тук, а нека те да нападат? — пристраши се Парменион.

— Не бива да превземат левия ни фланг и да ни отрежат пътя към Наковалнята. Ще ни притиснат към залива и макар вече да имаме кораби, не бих рискувал да се снабдяваме само по вода. Искам да срещнем враговете колкото се може по-близо до тяхната столица и щом ги разбием, да не им остане време за прегрупиране, преди да сме нахлули през портите им. Хайде, събирайте хората. Ще потеглим след час.

Не искаше да сподели истинските причини за бързането. В първото сражение си позволи (дори се стремеше към това) да попадне в позиция, от която нямаше спасение. Знаеше предварително какво ще направи противникът и вярваше в успеха, защото неговите войници нямаше къде да избягат.

Този път го измъчваха опасения и нямаше никакво желание да се натика сам в крепостта. Разбитият небесен кораб накрая падна в ръцете му подозрително лесно. Сякаш врагът четеше мислите му, защото пълководецът бе решил да се изтегли през Наковалнята, ако не е превзел твърдината, докато подкрепленията пристигнат от гафската столица. Иначе щеше да се бие с армия, чиито сили не познаваше предварително, без да е сразил укрепения се в тила му враг.

„Той не само разгадаваше замислите ми, но и добре изучи бойните ми похвати.“ Отчаянието може да подтикне към отчаяни

постъпки... но понякога поражда съвсем ново мислене. Александър знаеше, че ако Кубар е жив, враговете му в никакъв случай няма да бъдат водени от отчаянието в тази битка.

Хина се поклони ниско на урната, в която бе събрана пепелта на тримата му братя и докосна талисмана, окачен на врата му. В твърдата кожа имаше миниатюрно копие на урната и щипка от същата пепел. Дори по времето на Кубар е било древна традиция последният оцелял брат да носи със себе си частица от останките на загиналите. Вечно напомняне за нерушимата връзка на четирите души, появили се заедно на бял свят, които накрая ще застанат заедно пред съда на Светлината. Защото за деянията на четиримата братя се отсъжда като за постъпките на едно същество. Да, понякога едва на последния оцелял се падаше да продължи рода... и той носеше най-тежкото бреме в живота. Защото неговият избор натежаваше най-много на везните при последния съд.

Сега тримата му братя бяха в Бинда — Преддверието на очакването и покоя. Пепелта му напомняше всеки миг. Защото те можеха да видят всичко направено от него, да научат всяка негова мисъл... и ако се провалеше в предопределението си, щяха да знаят още преди да се присъедини към тях, че е обрекъл всички.

— Време е...

Усети лекото докосване по рамото.

Кавета стоеше на входа на родовия параклис. И тя беше част от наследството, което Келин му остави. Ако най-старшият брат се бе оженил преди смъртта си, последният оцелял трябваше да вземе и жена му. Но поне това не беше бреме за Хина.

Обичаше Кавета безнадеждно още преди брат му да я поиска за своя съпруга. В душата си знаеше, че и тя го предпочита въпреки задължението, поето от нейния клан към Келин.

Сега тя го доближи и леко плъзна ръце по раменете му, а той докосна нежно корема ѝ. Предния ден Кавета му каза, че е бременна и децата ще бъдат от него. По-силно доказателство за любовта ѝ едва ли можеше да очаква, защото тя не роди деца на по-старшия му брат. Мнозина вярваха, че гаварнските жени могат лесно да контролират цикъла си за зачеване. Ако беше така, значи тя си бе позволила да

забременее още в първата нощ, която прекараха заедно, след траура по Келин, продължил двадесет затъмнения.

Скоро щяха да започнат още пет живота — четиримата синове и единствената дъщеря, които имаха всички родители от гаварнската раса. Трина щяха да бъдат наречени на братята на Хина, а четвъртия — на неговия баща, както беше от незапомнени времена. А дъщерята щеше да наследи името на майката на Кавета, в знак на уважение и към нейния род.

Толкова му приличаше на Лиала... Онзи проклета глупачка, да се промъкне на кораб, само и само да отиде при Кубар! Поне Искандер отново показва, че има собствено достойнство, защото си направи труда да съобщи, че Лиала е жива и невредима, макар и негова пленничка: Хина отново поклати глава недоумяващо — защо толкова бе жадувала да бъде до Кубар, та таугът дори не я забелязваше през краткия си престой в двореца? Е, поне засега беше в безопасност... Мислите му отново се върнаха към мъртвите братя.

Дали вече ще се е пренесъл при тях, когато наближи времето Кавета да ражда — през новия дъждовен сезон?

— Обичам те повече от живота си — прошепна той... — Ако падна в боя, кажи на синовете и дъщеря ни, че обичам и тях, както пазя в сърцето си паметта за своите братя.

Тя се усмихна ласкаво и хвана ръката му. Двамата излязоха заедно от параклиса и пристъпиха в ярко осветения вътрешен двор на замъка.

Беше празен и само в средата чакаше оседлан кон. Далеч от очите на другите. Хина прегърна още веднъж Кавета и се метна на седлото.

Пред стените на града войските бяха строени в тридесет и пет колони по хиляда, а всяка колона беше разделена на десет стотни. Щом видяха своя предводител, нададоха див приветствен вопъл — страховит и пропит с гордост. Тези бойци, които доскоро нямаха нито земя, нито права, вече долавяха промяната в живота си, дала им сила.

Хина препусна напред, следван от свитата вестоносци и офицери. Дружината ветерани от първата битка при рудовоза бе строена от двете страни на пътя. Всеки държеше късо копие в дясната

си ръка. Дървеният прът беше дълъг колкото човешки ръст и дебел колкото юмука на гаварнски воин. Широкото стоманено острие имаше и извита назъбена кука. Бойците носеха още по две от тези грозни и ужасяващи оръжия в кожена препаска на гърба. Разбира се, на коланите им висяха и дългите ятагани.

По едно време едва не предизвика открит бунт заради тези мечове. Не можеха да изковат достатъчно от тях през броевите затъмнения, които им оставаха, и Хина бе принуден да ги изведе от благородническите кланове. Само че мечовете имаха история и родословие също като всеки гаварнец и благородниците едва не се надигнаха за обща съпротива, когато служителите на тауга се появиха в именията им да вземат оръжията, от които армията отчаяно се нуждаеше.

И пак стигнаха само за половината войници. Останалите носеха само трите си копия заедно с още едно доста по-дълго — имитация на въоръжението на човешките фаланги.

А положението на Хина беше тежко и без това. Досега плановете пристигаха всяка нощ с обучени соколи, всичко беше замислено и обяснено стъпка по стъпка от Кубар. Но вече три затъмнения не получаваха никаква вест от крепостта. Младият предводител трябваше да се справя сам.

Продължи, без да се огледа. Виковете стихнаха, тридесет и петте хиляди от неговата армия се престоиха за поход и се пръснаха в широка дъга от двете страни на пътя. Гаварнските войски потеглиха на север към решителния сблъсък.

— Значи мислиш, че всичко ще се реши през следващите три дни?

Алдин вдигна поглед от екрана с данните и кимна на Зердж, който направо се свлече в мекото кресло до него.

Гаварнският вазба носеше отворена бутилка бренди и две чаши. Алдин кимна и като отговор на въпроса, и в знак на съгласие с мълчаливото предложение на своя приятел. Зердж му наля половин чаша и Алдин отпи голяма глътка, без да губи време с безсмислените ритуали, към които коховете имаха такава слабост.

— Много ще ми олекне, когато цялата тази гадост свърши най-после — уморено изрече гаварнецът. — Не съм се наспал както трябва нито една нощ през последния проклет месец. При мен залозите прииждат по-бързо, отколкото компютрите успяват да ги обработят! Алдин, да ослепея, ако общата сума не надхвърли *един трилион* катара! Веднага след превземането на рудовоза някой хвърли в играта наведнъж над двадесет милиарда. В единствен залог срещу Сигма.

— Трябва да е бил нещо като рекорд — разсеяно промърмори Алдин.

— Вярно. Вече проверих.

— И кой се е претрашил?

— Парите бяха прехвърлени от кодирани сметки в елдарнска банка, без споменаване на имена. Някой се старае другите да не научат колко залага. Никак не ми харесва. Нали в играта трябваше да участват само кохове?!

— Ами да... но всичко това е ксарнска помия. Половината глупаци от Облака сигурно вече са научили какво става. По дяволите, аз съм принуден да си променям кода за връзка два пъти на ден, да се пазя от идиотските обаждания — искат тайна информация, предлагат подкупи, търсят ме дори почти забравени роднини, за да им оправя живота с тази игра. Та значи двадесет милиарда... Между другото — сети се Алдин, — Сигма опита ли се да научи кой залага срещу него?

— Нищо не направи. Отидох лично при него, за да потвърди съгласието си, а той само се усмихна. Обикновено е по-предпазлив.

— А защо реши да кажеш и на мен?

— Няма никаква особена причина — отвърна Зердж, зяпнал унесено течността в чашата си. — Да имаш в повече от гнусните си пури?

— Нужно ли е да питаш?

Алдин порови в джобовете на куртката си и извади две помачкани кафяви цилиндърчета. Едната пура вече беше изпушена до половината. Пъхна и двете в устата си, взе запалка от бюрото и след малко започна да бълва виещи се димни струи. Предложи по-дългата пура на приятеля си. Проследи с любопитство как някогашният му наставник в занаята се облегна в креслото, вдъхна дима и едва не заби лице в коленете си от пристъп на кашлица.

— Би трябвало да внимаваш повече на твоите години — подхвърли невежливо.

— Съмнявам се да умра *точно от това*. Напоследък повече се тревожа да не ми сложат нещичко в храната. Право да си кажа, нашата професия вече не е каквото беше. Когато ти още се учеше при мен, беше си развлечение за джентълмени. Тогава издигнатите съсловия си пазеха достойнството. Знаеха колко е важно възпитанието и чувството за чест. Но тези игри вече приличат на наркотик и всяка трябва с нещо да превъзхожда предишната. Стават все по-сложни, с все повече варианти и промени, с всевъзможни залагания — само и само коховете да задоволят комарджийската си страст. И вече не виждам джентълмени сред тази сбирщина, може би с изключение на Букха... и разбира се, стария Сигма. Бих си позволил да кажа, че е последният представител на измиращ вид. Алдине, защо работим за тези разбойници?

— Нали за това ни плащат.

— За мен е последната игра — промълви Зердж и отново дръпна от пурата, но този път не се задави.

— Значи се оттегляш от занаята? — също тихо попита Алдин.

— Наричай го както искаш. Тази лудост сякаш ми отне нещо. Преди само наблюдавахме стълкновенията на примитивни светове. Промъквахме се да оставим апаратурата за наблюдение, изчислявахме вероятностите и приемахме залозите. И без това нямаше начин да предотвратим войните, защото Надзорниците не ни позволяват да се намесваме на тези светове. А сега затънахме до гуша в цялата история — спасихме тези двама гении от сигурна смърт на собствените им планети и ги хвърлихме в свят, на който му трябваше само последния тласък, за да започне касапницата.

— Не те измъчваха подобни угризения, когато започвахме.

— Нямаше от какво. И моите сънародници, и твоите си проливат кръвта на Колбард, откакто са се заселили там преди три хилядолетия. Също като тебе си въобразявах, че Кубар и Александър поне ще решат противоречията им веднъж завинаги. Пък и идеята ми се струваше твърде интересна — да сблъскаме пряко тези двама герои от легендите. Надявах се, който и да победи, поне да измъкне своя народ от варварството.

— Ех, Зердж, като те слушам, май си прихванал от философията на Надзорниците.

Гаварнецът не показва никаква обида от лекото заяждане на Алдин, който след малко реши да попита:

— За какво всъщност искаш да говорим? Доколкото те познавам, не прекаляваш с умуванията по морални проблеми. Винаги съм си мислил, че това е моя слабост.

Зердж погледа огънчето на пурата си, остави я в пепелника и допи на един дъх остатъка от чашата си.

— Някой става кох само защото неговият род се е старал да отгледа поколения с все по-развита хитрост и проникателност. Но навремето поне са набивали в главите на потомците си и простичка представа за доброто и злото. Минало, което няма да се върне.

— Сигурен съм, че не ти е най-голямата грижа.

— Но и аз нарушавам принципите си дори като говоря за това.

— Продължавай — кротко го подкани Алдин, — проверих преди по-малко от час дали не ме подслушват. Ако ти носеше апаратче, системата за противодействие веднага щеше да ме предупреди. Поне в тази стая е чисто.

— Да, но пак знам, че съм в яхтата на Корбин и ми е едно...

— Хайде, по дяволите! Изплюй камъчето най-после!

— Добре де... Защо му е на който и да било да залага наведнъж двадесет милиарда? При това на почти сигурна загуба, защото Кубар още не се е появил и мнозина вече го смятат за мъртъв.

— Я не ме баламосвай. Знаеш за Кубар повече, отколкото казваш. Постъпките ти ми стигат, за да се уверя, че изобщо не е умрял. Хич не ме интересува дали според професионалния ни кодекс трябва да обсъждаме това!

Зердж не пожела да отговори на неизречените въпроси в думите му.

— Виж какво, Алдине, според мен тези двадесет милиарда са на Корбин. Няма кой друг да е.

— И защо ми го казваш?

— Точно защото цял живот се занимавам с игри, мога лесно да надуша кога някой залага на сигурна печалба и кога в играта се крие друга игра.

— Пак те питам — защо ми го казваш?

— Да му се не види, човече, защото нещо се мъти, ако той наистина е заложил тайно такава огромна сума! Да не споменавам, че те лишава от твоя дял, ако спечели с този залог. Като негов съветник в играта имаш право на процент от която и да е печалба. Алдине, с твоите знания вече си му спечелил милиарди, а какво получаваш — нищо и половина! Букха поне е малко по-честен. Вярно, и неговите счетоводители са доста изобретателни, но все и за моя джоб остава по нещо.

— Да де, стига да не си прахосваше парите за противни женички на планетите за почивка и за още по-противен дребен хазарт.

— Поне ги имам тези пари.

— Поне ги *имаше*...

— Слушай, ако Корбин готви някакъв удар, би трябвало да се поровиш и да научиш. А какво те заварвам да правиш? Пускаш си стари програми от минали игри и си губиш времето с никому ненужни холозаписи на Александър и Кубар. Зарежи ги най-после и помисли малко за собственото си оцеляване!

— Точно това правя — безстрастно отвърна Алдин.

Усмихна се на Зердж, включи сензора за подслушващи устройства и провери отново стаята, преди да напълни чашите.

— О, богове — прошепна Парменион, — погледни ги само. Няма ли край?

От много часове гафската армия се разполагаше по склоновете на отсрещните хълмове, на около верста от позициите на хората. Дружина след дружина излизаха от колоната и се разгръщаха по фланговете. Командирите на човешките войски можеха само да се чудят какво ли става отвъд билото, защото и последните им разузнавателни групи бяха изтикани оттам преди няколко часа.

Засега Александър беше принуден да предположи, че пред очите му е твърде малка част от силите на врага. Струваше му се очевидна целта на гафовете да препречат достъпа на хората до Наковалнята и затова изглеждаше вероятно да прехвърлят резервите си към тази част от местността. В близост до металната пустиня се събираха почти всички ескадрони и на двете конници. Вече имаше поредица от бързи нападения и контраатаки, но още никой не искаше да влезе в тежко стълкновение.

Пълководецът следеше внимателно всеки ход от командния си пост в центъра на човешките позиции. Бе избрал грижливо мястото за сражението. Намираше се на една трета от пътя към гафската столица и защитната линия следваше билата на хълмове, малко по-високи от отсрещните. Краят на левия фланг се опираше като на котва в голямо кръгло възвишение точно над подстъпите към Наковалнята. Леката извивка на десния фланг свършваше в скупчени ниски скали, под които имаше гъста гора.

Гафовете бяха принудени да се разгърнат по външната страна на тази дъга, значи и да разтеглят силите си на по-голяма дължина. Освен това Александър имаше възможност бързо да прехвърля резервите си на по-къси разстояния.

Претегли внимателно преимуществата на тази позиция пред възможността да напредне бързо и да удари вражеските дружини, докато още са в походен строй. Но превъзходството им в конницата

правеше такъв дързък ход почти невъзможен, а и би могло да се стигне до битка в открито поле, където хората да нямат никакво надмощие. Замисълът за бързата атака имаше още един недостатък — с всяка верста по-близо до столицата на гафовете хората щяха да разтеглят левия си фланг, който да ги пази от обходни маневри и удар в гръб. За македонца беше съвсем неприсъщо да заема отбранителна позиция, но вътрешният глас му шепнеше тревожно да не насилва повече късмета си. Колкото и победи да бе постигнал, основната част от войниците му тепърва щяха да влязат в пряк сблъсък с гафовете. Затова искаше да използва всяка особеност на местността, която можеше да му е от полза.

Последната колона от хиляда пешаци зави към отсрещния ляв фланг и през следващите минути не се показаха нови вражески дружини.

— Забелязахте ли — обърна се Александър към командирите на отряди, — че се движат на по хиляда бойци? А нашите основни отряди наброяват по петстотин души. Май ще ги разположат в повече редици и ще използват превъзходството си в сила и тежест, за да пробият с напор отбраната ни. — Съратниците му мълчаха и се споглеждаха неспокойно. — Когато ги нападнем, ще се движим в строй десет редици по сто пехотинци. Първата вълна ще се състои от десет отряда, разгърнати по дължина на около хиляда крачки. Полевите катапулти ще се движат зад тях. Но помнете — нужно ни е гафовете да се хвърлят срещу нас, затова ще се оттеглите, без да се връзвате в позициите им. Ще очакват основния удар отляво, но ние ще скрием двадесет отряда в колона по пет вдясно. — Посочи вече строените зад гората мъже. — Щом разкъсаме фланга на гафовете, ще им отрежем пътя за отстъпление.

— Ами ако очакват да направим точно това? — попита командирът на аварите.

— Съмнявам се, защото са уверени, че смажат ли нашия ляв фланг, победата е тяхна. Гафовете са способни да мислят само за атака. Но аз ще бъда с вас вдясно. Там ще определим съдбата си. — Другите продължаваха да мълчат и Александър се опита да ги ободри с усмивка. — Не се тревожете, ще дойда там. А където съм аз, там се решава изходът от сражението.

Пълководецът се обърна към Парменион, който щеше да командва левия фланг. Помощникът му го гледаше разтревожено.

— Какво има, Парменион?

— Господарю, спомних си какво казваше често.

— Слушам те.

— Нали онзи Кубар бил твоят двойник при гаfoвете. Макар да е изчезнал и засега да не го виждаме начело на тяхната армия, боя се, че неговият дух пак води войните отсреща. Иначе не биха ни се изпречили толкова уверено.

„Мъртъв ли е Кубар?“ За миг мисълта го смрази. Толкова му се искаше да срещне легендарния герой на гаfoвете, да повтори преследването на Дарий, но този път краят да е достоен за един владетел. До днес никога не бе губил решителна битка и думите на Парменион сякаш се впиха в ума му.

Но нали е Александър!... Усмивката му излъчваше решителност, когато се взря в полето, където скоро щеше да изкове бъдещето на този свят. И от двете страни Колбард се извиваше нагоре в стесняваща се ивица, губеща се в синевата на облаците. Отново му се мярнаха виденията, които само той беше способен да разбере.

— Просто искам залогът ми да е абсолютно сигурен — самодоволно изрече Корбин.

— Знаеш ли, неволно ми хрумва догадката, че желаш смъртта му, само защото през тези месеци той се превърна в нещо повъзвишено от тебе и останалите кохове. Александър живее според разбирането си за чест и дълг.

— Скъпа Тиа — невъзмутимо отвърна дебелакът, — думи като „чест“ и „дълг“ са за глупците. Твърде голяма част от богатството ми вече е обвързано с тази игра. Спомни си с точно какви думи са определени залозите — всичко е съсредоточено върху окончателната победа на едната или другата армия, а не върху присъствието на пълководците им. Животът или смъртта на Александър и Кубар присъстват само във второстепенните залози, в които играят тъпанарите. Прекалено много са случайните фактори, когато се обзалагаш за нечий живот. Интересува ме крайният резултат, а той е несравнимо по-предсказуем.

— И можеш по-лесно да му повлияеш.

— Именно! Не забравяй, че ще получиш един процент от цялата печалба, а остави на мен да се погрижа за смъртта на Александър и да ти осигуря този процент. Гафовеите все пак имат Хина начело на армията си, пък и вече се борят за оцеляването си като общество, за новия ред, наложен от Кубар. Отвратително, между другото — да дава такава власт в ръцете на отрепки. А хората имат само Александър. Щом приключим с него, войските му ще се разбягат из хълмовете, а ксарнът ще обяви края на играта. Както знаеш, всичко е готово и скоро ще дам знак.

— Да, знам — тихо каза Тиа.

— Готови за настъпление! — изрева Хина.

Провери за последен път ремъка на шлема си и кимна на тъпанджиите. Разнесе се ниският, отекващ надалеч тътен на петдесет сигнални тъпана, подхванат във всички дружини по цялата позиция.

— И помнете — извика с пълно гърло младият предводител, — само центърът напада, докато аз лично не ви дам друга заповед. Не знаем къде са скрили най-големите си сили! Само по моя заповед!

Знаеше, че мястото му е горе на хълма, както би постъпил Кубар. Но не беше способен да прати воините си в битката, без да е с тях. Той трябваше да даде пример. Все същата глупава гафска чест, но как да живее иначе, въпреки всички поучения на стария тауг? А и къде ли беше Кубар сега? Дали е загинал при превземането на рудовоза, както се кълнеше един пленен човешки съгледвач?

— Господарю, не бива и вие да...

— Напред!

Гайдарите засвириха и петте вустии — елитните дружини, обучени лично от Хина — настръхнаха, готови за бой.

— Ето, разгръщат се! — кресна Парменион. — Виждаш ли ги? В центъра.

Александър кимна спокойно.

— Ще сблъскаат своя център с нашия. Сега важното е да измъкнем напред и останалите им части, щом започне битката.

Предните десет отряда на хората тръгнаха напред с бавни равномерни крачки. Пълководецът смуши Буцефал и го подкара в галоп към десния край на настъпващите редици. Щяха да срещнат врага точно в средата на долината, но засега гафовете не показваха никакви признаци, че ще вкарат в боя и фланговете си. Предводителят им криеше останалите си войски, както би постъпил и самият Александър. Това никак не му харесваше.

Навсякъде гайдарите надуваха инструментите си с пълни гърди, от пронизителния остър писък буквално настръхваше козината на гафските бойци. Така изглеждаха още по-заплашително. Вече само няколко крачки разделяха двете армии, където склоновете се изравняваха в меката почва. Стрелците и на двете войски тормозеха врага, цели залпове от стрели и камъни се разминаваха високо във въздуха.

Човешкият строй ускори крачка, навсякъде прозвуча трясъкът на дърво в дърво, когато копиеносците насочиха оръжията си за нападение. Повечето копия още бяха заострени пръти, но тук-там из редиците закалената стомана проблясваше под лъчите на вечно неподвижното слънце.

— Копията за хвърляне! — викна Хина, но заповедта вече беше дадена в повечето дружини, които спряха рязко.

Хората приближаваха почти на бегом. Предводителят се озърна и прецени, че всички действат както се очакваше от тях. Строят изведнъж се превърна в шахматна дъска от стотни — пет в дълбочина и тридесет и три на ширина.

Хората вече бяха на стотина крачки. Неистов гръмовен вик се изтръгна от редиците им и заглуши всички други звуци.

— Сега! — кресна Хина. — Сега!

Никой не чу заповедта, но не бе хвърлил напразно силите си да обучава тези бойци. Хиляди копия литнаха към небето в толкова плътен облак, че по земята се понесе забележима сянка. Само че подраниха. Повечето се забиха пред настъпващите отряди на човеците и щръкнаха като ненадейно избуяла горичка наред полето. Все пак този нов боен похват стъписа хората, които веднага забавиха крачка.

Задните редици не виждаха какво става и се блъскаха в предните. Хина усети, че е настъпил благоприятният миг.

Точно пред него имаше воин на кон, чиято броня сияеше ослепително.

Сигурно беше той! Изведнъж младежът забрави всичко, на което го научи Кубар. Сякаш старото време се връщаше, макар и за миг. Най-издигнатият воин в строя да излезе срещу равния нему сред враговете... Не можеше точно сега да стъпче в калта паметта за своите братя.

Извика името на баща си и на бащата на своя баща, измъкна ятагана от ножницата и пришпори коня. Воинът отсреща също го забеляза и размаха своя меч, дори се изправи на стремената, като че за да привлече вниманието на достойния противник. Но предопределението бе отсъдило друго за клана на Хина. Така и не видя кой от хората пехотинци пусна тази стрела. Нито огледа лицето, нито чу родовото име на онзи, който го прониза.

— Май е свършено — тъжно пророни Букха. — Нашата армия се огъна, бяга назад.

Другите кохове обръщаха гръб на мониторите. Камерите показваха отлично и отделните участници в сражението. Бяха проследили Александър и Хина, когато се втурнаха един към друг. Коховете успяха да сключат набързо няколко облога. Само след миг дружно нададоха стон на разочарование — стрелата изхвърли гаварнския предводител от седлото.

Щом той падна, атаката на войските му се провали. По цялата линия започнаха да отстъпват, скоро побягнаха назад. Само вкоренените отколешни нрави спасиха армията им. Тук-там някои стотни спираха, обръщаха се без заповед и се връзваха в настъпващите човешки редици, като с бесния си устрем просто ги принудиха да спрат. Накрая отрядите на хората се отдръпнаха, защото гафската конница излезе откъм десния фланг да прикрие отстъплението на пехотата. След час затъмнението влоши образите на екраните. Някои от камерите превключиха на инфрачервени лъчи, за да показват поясна панорама на двете армии, все още разположени всяка зад своите хълмове.

Залозите за Александър скочиха почти до единадесет към едно и Корбин се подсмиваше тихичко в ъгъла. Бе предал по тайния кабел заповедта за ликвидирането на македонецата. Александър обаче не показваше никакво намерение да се завърти около агента. Габлона бе очаквал предната нощ македонецът да направи обичайното си посещение, но не стана така. И изведнъж се усъмни дали не виси над пропастта. Имаше сериозна вероятност Александър да разгроми враговете си. Корбин се вцепени от ужас в мига, когато Хина рухна от коня си и гафовете се разколебаха, но пълководецът не пожела да продължи атаката.

Всички монитори, освен един, показваха съвсем ясно изображение. Бяха необходими доста хитроумни манипулации, за да наруши точно този комуникационен канал, но пък и корабът беше направен по идея на самия Корбин — именно заради играта. Надникна незабелязано в личните си покои и се увери в онова, което другите още не знаеха. Тауг Кубар имаше още десетина минути път, за да стигне до позициите на своята армия, повел и малобройни подкрепления. По-важно беше, че уменията му на военачалник щяха отново да наклонят везните. Габлона прецени, че залозите са стигнали възможния си връх и дори съжали, че не бе оставил като резерв част от парите, поверени на Тиа.

Забеляза учуден, че Букха, който го наблюдаваше тихомълком от отсрещния край на залата, изведнъж стана и му посочи, че иска да се срещнат в личния отсек на Корбин. Оставиха другите кохове да се вълнуват и тръгнаха по тесния коридор.

Габлона усети как се включи статичното поле и след малко знаеше, че Букха не носи никакви скрити устройства.

— Ще говоря направо — започна гаварнецът с глас, лишен от всякакви емоции.

За миг дебелакът се поддаде на паниката. Дали Букха някак е открил умишлената повреда в комуникациите или положението е още по-лошо?

— Какво ще кажеш да пийнем първо? Сражението доста ни опъна нервите. Мисля, че на вашата армия ѝ дойде много и скоро ще бъде разбита без особена съпротива. Имаш ли нещо против да си сипя?

Без да чака отговора на събеседника си, Корбин отиде при изобилно зареденото барче, отвори бутилка бренди и си наля половин

чаша.

— Не е ли малко рано за това? — подметна Букха, но домакинът реши да не обръща внимание на явната обида.

— Е, какво искаш? — попита неприветливо, вперил поглед в очите на най-изтъкнатия гаварнски кох.

— Само се чудя дали не би искал да сключим един личен облог.

Беше ред и на Габлона да се чуди дали се опитва да го подхлъзне или трескавото увлечение по играта най-сетне е заразило и Букха.

— За какво да се обзалагаме? — отвърна с въпрос. — Само не ми казвай, че още се надяваш вашите да победят.

— Не се надявам — сдържано изрече гаварнецът. — Всъщност съм почти убеден, че с тях е свършено.

— Е, нима в такъв случай ми предлагаш да заложа на тях? Пък и бих казал, че ще е нещо като предателство да играя срещу Александър.

— Стига, Корбин! Наричал съм те как ли не, но не ми е хрумвало да те подозирам в привързаност и вярност към някого. Естествено, не желая да те обидя.

Габлона предпочете да не каже нищо.

— Помислих си, обаче, че при съотношение единадесет към едно може и да проявиш интерес.

— Но защо ти се е приискало да заложиш срещу своите сънародници?

— Ако щещ, наречи го опит да се опазя от пълен провал, защото вече хвърлих доста пари, разчитайки на тяхната победа. Не бих имал нищо против да взема малко с победата на Александър, за да си покрия загубите.

— Та това е нелепо! — възкликна дебелакът и направи крачка, сякаш искаше да излезе. Сигурно това беше капан. — Според мен е време да се върнем при останалите. В края на краищата, имам задължения като домакин в този кораб.

— Добре, ще говоря по същество. Достатъчно е да отбележа, че съм представител на малък финансов консорциум. Познаваме добре твоята собственост и се питахме дали ще ти е интересно да заложиш 100 милиарда срещу 931 милиарда? Ясно ми е, че така съотношението е под обявените за момента залози, но толкова успяхме да съберем...

„Богове! Този гаф да не се е побъркал?“

— Какво знаеш, за което аз още не съм научил? — с нескрита подозрителност попита Корбин.

— Нищо особено. Шестото чувство ми подсказва, че победата е в кърпа вързана на Александър и искам да си намаля загубите. Обзаложа ли се с друг, мълвата ще плъзне и ще ме обвинят в безчестие, защото играя срещу своята раса. Нека тайната си остане между нас, защото и на двама ни ще излезе лошо име, ако се разчуе. Нямам нищо против да ме наречеш алчен, но не желая да губя прекалено много. Да, разбирам, че сто милиарда са почти шестдесет процента от цялото ти състояние, пък и защо би се съгласил да залагаш на почти сигурен провал? Само че според мен ти си истински играч, а и така с един удар можеш да станеш най-големият богатия сред всички раси — хора, гаварнци и ксарни.

— Но защо да играя срещу своите? — отново подхвърли Габлона, който вече не слушаше внимателно гафа.

Доводите на Букха му прозвучаха убедително. Самият той би постъпил по същия начин в неговото положение.

— Предполагам, че ще искаш да се включиш, за да се осигуриш и ти срещу непредвидени обрати. Ако си хвърлил пари за Александър, особено преди първото сражение, пак ще ти бъде изгодно. Нашето малко предложение може да ти помогне да уравниш нещата.

— Да, разбира се — разсеяно проточи Габлона. — Доста се охарчих.

— Е, представи си тогава — Александър побеждава и ти най-вероятно пак ще излезеш на печалба. Ако ли не...

Гафът сви рамене, а Корбин възкликна мислено: „По-богат отколкото съм си мечтал. Ще бъда най-богатият в целия Облак...“

— Нося документите — продължи Букха, — вече заверени от Зердж и регистрирани в паметта на компютърните системи. Само не забравяй, че облогът е съвсем личен и ако аз спечеля, парите ще бъдат прехвърлени през сложна плетеница от холдингови компании, описани в договора.

Габлона почти изтръгна листовите от ръцете му и ги прегледа припряно. Всичко беше казано ясно и точно, а и заверено според правилата. Той извади електронен молив от джоба си, подписа и притисна десния си палец върху сензорното кръгче до подписите на Букха и Зердж. После пхна документа в банковия регистратор на

компютъра, където бе сканиран и след секунда се превърна в неоспорим факт.

— Чудесно — доволно каза гаварнецът, — сега мога да спя спокойно.

Без нито дума повече излезе от стаята.

Корбин усети, че се облива в студена пот. Току-що си позволи да рискува далеч над половината си собственост. Но като си помислеше какво можеше да спечели... От гърлото му се изтръгна невъздържан ликуващ кикот. Веднага си наля още една чаша.

Чу как в мониторната зала неколцина гафове се развикаха радостно. Не се и съмняваше какво ги ободри. Сега залозите щяха отново да тръгнат към изравняване. Другите вече знаеха малката му тайна и той се захили, защото Букха бе сключил облога при възможно най-неблагоприятното съотношение.

Прозвуча сигнал за начало на битка. Значи Александър предприемаше следващия си ход. Габлона тържествуваше — до утре щеше да бъде най-големият богаташ в човешката история.

— Таугът!

Кубар си пробиваше път с усилия през плътната тълпа от приветстващи го гаварнски воители. Искаше по-бързо да стигне до командния пост на хълма.

Бе срещнал първите части от армията още преди половин час. Вече се изтегляха в пълен ред по пътя. Нямаше никакви признаци на хаос или неподчинение, просто се отказваха от сражението. Не можеше да проумее защо Александър не бе се възползвал от толкова благоприятната възможност. Чу, че Хина е на смъртен одър. Предводителят веднага заповяда да свалят странния товар от колата и да разпалят огън някъде на левия фланг. Продължи нататък, като по пътя си връщаше дружините към предните позиции.

Стражите пред палатката се отдръпнаха и разтревожените членове на щаба му направиха място до постелята.

Разбра, че на Хина не му остава много време, но щом го видя, младежът опита да се надигне на лакти. Одеялото се смъкна и Кубар забеляза голямото кърваво петно по превръзката върху гърдите на Хина.

— Знаех, че не си мъртъв — прошепна младият му приятел. — Вярвах, че ще дойдеш да спасиш всички ни. Толкова съжалявам, че се провалих.

Защо, защо винаги го гледаха така, дори когато умираха заради него? Кубар напрегна цялата си воля, за да потисне чувствата. Нима можеше да преброи колко пъти бе влизал в палатката при умиращ воин, за да чуе как отдавнашният съратник иска прошка, че си отива, без да е изпълнил заповедите на Кубар?!

Хвана ръката на Хина.

— Ти не се провали — каза тихо, без да откъсва поглед от очите му. — Вече видях какво си успял да направиш. Ти им даде равенство, ти им даде гордост! Те ще победят с твоето име на уста.

— Ти си моят тауг — вече завалено прошепна младежът. — Моля те за честта със собствените си ръце да запалиш моята погребална клада. Каж ми, предводителю, изпълних ли дълга си?

— Да! — Гласът на Кубар трепна. — Дългът ти е изпълнен. Отдъхни си...

Изведнъж Хина се оттласна мъчително от постелята, сякаш се бореше с невидима сила.

— Той е таугът, той е единственият тауг!!! — извика дрезгаво.

Опипа малката кожена торбичка, окачена с връв на врата му, и се усмихна кротко. Очите му се завъртяха, като че се взираше поред в трите лица на отишлите си преди него от света. Свлече се в ръцете на Кубар и умря.

Предводителят зариде и притисна силно тялото към себе си. След малко нечии ръце го освободиха внимателно от товара, но той остана неподвижен, докато осъзна отново, че в палатката има и други.

Изправи се и видя в очите им признанието — вече бяха единни. Дали заради магическото му завръщане или последния вик на Хина, но вече вярваха непоклатимо, че наистина е онзи легендарен водач. Знаеше, че мълвата ще плъзне мигновено. Гаварниците често казваха, че накрая умирацията винаги изрича самата истина, защото съзира в тези мигове Невидимата светлина. Не стоманеното кръгче на главата го бе издигнало за тауг, а последния стон на отиващия си приятел. Кубар се обърна към Арн, който стоеше до входа на палатката. Дори упоритият ву-тауг склони глава пред него.

— Пага!

Помощникът му веднага доближи.

— Знаеш как да подготвиш онова, което направих.

— Разбира се, предводителю. Нали бях с тебе, когато великият мъдрец Улсева ни показа изобретението си.

— Значи разбираш и как да го използваш. Аз ще остана тук, в центъра. Всички да се подготвят за нападението. Ще започне десният ни фланг, центърът ще го последва, а резервите ще вкараме в боя накрая, след като видим как врагът е разположил силите си.

Излезе от палатката в мъждивия здрач на затъмнението. От долината се разнасяше неспирният шум на сблъсъка — хиляди разузнавачи и стрелци от двете армии се надхитряха, за да заемат поизгодна позиция.

Кубар погледна през рамо към планината, откъдето слезе преди броени часове. Вече разбираше скритите причини за тази война и яростта му беше безпределна. Не го напускаше и мрачният спомен за металната твар, която Виргт нарече Първобродник. И в кораба на Зердж имаше машини-слуги, но те бяха малки и безобидни. А онова нещо в тунела на Колбард не можеше да се нарече ничий слуга — тази машина беше владетел.

Издигаше се двойно по-висока от самия Кубар, от тялото ѝ се виеха стотина ръце и ту изчезваха, ту се появяваха от отворите. Извивките на металното тяло блещукаха на звездната светлина — по форма далечно подобие на човек или гаварнец. Но множеството ръце подсетиха предводителя за древните богове, които можели да нанасят поразяващи удари във всички посоки едновременно.

Рееше се във въздуха, сякаш я носеха невидими крака, миришеше на масло и на току-що ударила мълния. Виргт се поклони. Първобродникът не ги забеляза, сякаш бяха твърде незначителни за вниманието му. Значи такива били творците на този свят — не от жива плът. Създали Колбард за забавление, но разгорялата се тук война не беше нито тяхно дело, нито тяхна грижа.

Тогава старият мъдрец му разказа каквото знаеше за онези богове от плът и кръв, които и в този миг ги наблюдаваха от висините. Виргт бе научил езика на Първобродниците и те споделяли с него всичко, което виждали.

Кубар се обърна на изток към върха, наречен от хората Олимп, и тихо произнесе ужасно проклятие.

— Напред, македонци!

Най-после враговете отново се обръщаха, готови да го посрещнат. Простият факт, че гафовеите имаха по-дълъг разкряч, както и това, че добре организираната им конница се сгъсти, за да прикрие пехотата, направи отстъплението успешно. За да предотвратят надвисналия над тях разгром, отначало гафовеите бяха изтеглили десния си фланг към центъра и се отдалечиха от подстъпите към Наквалнята. Принудиха и Александър да съсредоточи войските си в центъра, за да го подсили. Но вече бяха спрели и отново се готвеха за съпротива. Бързата поредица заповеди на пълководеца престоори армията от колони в атакуващ строй. За щастие значителните му резерви на десния фланг си останаха непокътнати и вероятно все още незабелязани от врага, прикрити от хълмовете. В нужния момент щяха да излязат на бегом и да се насочат право към пътя за столицата, за да не позволят оттеглянето на гафовеите.

Навсякъде копията на фалангите се насочиха напред и Александър заповяда настъпление. Облакът от остриета, изстрелян от гафовеите, го накара да се замисли. Беше нова тактика и ако противникът бе изчакал да доближи отрядите му само с още двайсетина крачки, щеше да ги смаже с този смъртоносен дъжд. Точно това бе го принудило да изчака няколко часа, за да обмисли отново как е най-добре да атакува. После трябваше да обясни подробно замисъла си и на командирите на отряди.

И при сраженията срещу армиите на цар Пор неговите македонци се изправиха срещу подобни похвати в боя, но онези копия бяха леки бамбукови пръчки, опасни само за войник без броня. А гафовеите бяха извънредно силни твари и запатените от тях остриета удряха по-страшно от едра градушка, пробиваха лесно кожените ризи и дървените щитове на хората. Имаше само един начин да преодолееят препятствието — да пуснат срещу тях лек авангард, за да предизвикат

гафските дружини, после да ударят бързо с основните сили, преди да ги възпре нов залп.

Ами онзи техен повален предводител? За миг Александър бе помислил, че е видял Кубар, но после чу ясно виковете „Хина, Хина!“ Нямаше как да не се сети за неговата сестра и реши после да отиде сам при нея и да ѝ разкаже какво се случи.

Оставаше обаче най-важният въпрос — къде беше Кубар? Не можеше да не мисли за него. Всички тези съмнения и опасения започваха да го потискат, а нямаше време да се разсейва. Битката щеше да започне скоро и не биваше да оставя нищо друго да влияе на решенията му.

Гафската армия се спусна надолу по склона и отново премина в този странен шахматен строй като предишния път. „Любопитно е, че не биха удържали натиска на фаланга“, каза си македонецът.

— Парменион, искам от тебе само да крепиш левия фланг. Стойте си на местата и не им позволявайте да ви изтласкат.

Помощникът му кимна и се заклатушка тежко върху коня, следван от щаба си. „Този едноок дебелак май става по-добър от някогашните ми генерали...“

Гафовете напреднаха решително. Письците на техните гайди направо подлудяваха хората. Този път враговете не мълчаха — яростният им вой тътнеше над долината като водопад. Нещо бе се случило, за да им вдъхне отново войнственост. Бойци, напуснали на бегом сражението само преди часове, обикновено не се втурваха обратно към врага толкова настървено.

Неговите войници позабавиха устрема си, защото изведнъж им стана ясно, че този път имат насреща си противник, който няма да се спре пред нищо, дори да е острието на дълго копие.

Предните стрелци започваха да се изтеглят, а гафовете още не хвърляха копията си. Навсякъде из предните редици ятаганите проблясваха под бледата светлина на слънцето.

Александър беше точно в центъра зад отряда на рисите — личната му гвардия.

— Опрете копията! — кресна с все сила.

Мъжете пред него го чува добре, прилекнаха на едно коляно и забиха дръжките на оръжията си в пръстта, за да посрещнат натиска.

Пълководецът осъзна, че този път няма да помогне никаква хитроумна тактика. Оставаше му само надеждата неговите отряди да удържат на бясната атака. Видя, че по-задните дружини на гафовете изведнъж забавиха ход и пак се престоиха по стотни.

И тъкмо предните им редици налетяха върху гъстата преграда от остриета пред хората, над цялата линия на стълкновението падна сянка. С оглушителен шум безброй десеткилограмови копия се стовариха върху сражаващите се. След секунди се надигна вторият облак, последван веднага и от третия. Сякаш хиляди хора и гафове изчезнаха мигновено в плиснало море от кръв. Врагът сечеше и нахлуваше в пролуките, отворени от запратените копия.

Александър вече разбираше защо гафовете се бяха разделили на стотни. Щом някъде предните дружини направеха пробив, една или няколко от тези стотни се втурваха да разкъсат допълнително човешкия строй.

А зад него повече от сто полеви катапулти запращаха непрекъснато двуметрови стрели, чийто страшен полет завършваше в отсрещния склон, често с по двама-трима врагове, нанизани наведнъж.

Линиите на хората започнаха да се отместват на тласъци назад — с по метър-два, притиснати от упорството на гафовете.

Александър кимна на ординареца до себе си и дори през грохота на битката се чуха острите звуци на шест рога, а други войници размахаха дългите пръти с червени флагове.

Втората вълна от пет хиляди мъже се показва на билото и се спусна на бегом по склона. Мъчително отстъпващите редици изведнъж бяха избутани от напора на още десет тежковъоръжени отряда и ходът на битката се промени. Вълкоподобните воители вече бяха принудени да се отдръпнат към своите хълмове, а хилядите хора с нови сили ги изтласкваха през купчините трупове и ранени, покрили полето.

Естествено, гафовете имаха предимство в тегло и мощ, но човешките войски не нарушаваха строя и бяха несравнимо по-бързи и ловки от противниците си.

Яростните схватки поляка се изместваха към резервните позиции на гафовете, но откъм центъра им се спуснаха нови подкрепления и малко преди да се врежат в боя, още три облака от копия литнаха и спряха като ковашки чук устрема на човеците.

Където се срещаха отрядите и дружините, трупаната три хилядолетия омраза най-сетне се отприщваше безумно. Мъже, чиито копия се трошаха като вейки в ръцете им, скачаха срещу враговете и нанасяха коварни удари с кинжалите, които почти всички от тях носеха на поясите си. Повалените и умиращи гафове продължаваха да посичат всеки, който ги доближеше. Жертвите се трупаха на два, дори три слоя по полето. Стълкновението замираще за миг, докато враговете махнат от пътя си труповете, за да се вкопчат отново един в друг.

Никой нито искаше, нито очакваше милост. Такова сражение историята на Колбард не помнеше. Минутите се изнизваха бавно и неумолимо, а кървавата схватка не спираше. Тук-там редиците се огъваха, отместваха се няколко крачки, после се връщаха на старото място. Александър препускаше наляво-надясно, следеше стъписан и изумен как двете армии се избиваха с настървение, каквото не би могъл да си представи и в най-ужасния кошмар. Някогашните му македонци се сражаваха с мрачната упоритост на професионални войници, а тези хора... Сякаш този ден бяха проумели колко могат да постигнат, ако се обединят, и се биеха с дива ярост, каквато изобщо не очакваше от тях. Но гаfoвете не се предаваха.

Трябваше да засили нападението. Изкрещя заповедта на ординареца си.

След няколко минути колоната подкрепления дотича от левия фланг и се разгърна по цялата дължина на схватката. Пълководецът бе оставил резерви и на онзи фланг, макар основните ударни отряди да си стояха вдясно. Нямаше намерение да вкара и тях в боя, преди да стигне до билото на отсрещните хълмове и да види как са разположени останалите гафски дружини.

Вражеските редици се огънаха опасно в центъра, макар още да удържаха позициите си от двете му страни. Хората се втурнаха в пробив. Билото беше само на половин хвърлей стрела, но изведнъж нападението секна и писъци на неудържима уплаха изпълниха въздуха.

— Пуснете ремъците!

Гаварнските бойци трепереха стъписани, но техният тауг не показваше и следа от страх. Лицето му по-скоро грееше от удоволствие, затова те също надмогнаха слабостта и не казваха нищо.

— Пиши съобщенията си и просто ги хвърляй! — викна мощно Кубар, докато Пага бавно се издигаше над него.

Дръпна се настрани от непоносимата жега на разпаления огън, а оръженосецът му побърза да се покатери по въжената стълба и да се настани в неустойчивата плетена кошница.

Пълният с горещ въздух балон бавно пое към небето. От опасение, че паниката може да обхване и неговата армия, предводителят се изправи нарочно на набързо скованата площадка, където всички воители можеха да го забележат — застанал без никакъв страх под този странен предмет.

Балонът се издигаше, а войниците долу се бореха с удържащите го ремъци и не позволяваха коприненото кълбо да бъде отнесено от вятъра.

Пага усещаше как стомахът му сякаш пропада надолу, за да си остане на твърдата земя. За миг му се стори, че може да се прости с остатъците от последното погълнато ястие, но не би си позволил такъв позор и потисна напъна.

Щом пред погледа му се показа другият склон на хълма, видя кипящата битка. Някои стрели от катапултите вече прехвърляха билото и се забиваха в скритите колони на гаварнската армия. Пага се озърна само за миг към внушителните резерви от воители, скрити в центъра.

Беше вече доста високо и изведнъж цялата панорама на сражението се разкри пред очите му. Но тъкмо я оглеждаше и шумът някак се промени. Отрядите на хората му приличаха на дълга змия, която бавно се виеше в продължение на цяла верста. Балонът вече се движеше по-мудно нагоре. Кубар бе му обяснил, че отначало стълбът горещ дим ще го запрати бързо в небето, но щом започне да изстива, балонът постепенно ще се задържи на едно място, докато накрая започне да се спуска.

Пага се опитваше напрегнато да надзърне отвъд отсрещните възвишения. Виждаше ясно в далечината рудовоза върху високия му хълм. Но макар съседната долина да беше по-наблизо, билата още я скриваха от погледа му.

Ето, мярна се нещо! И през оглушителната врява под себе си различаваше виковете от отсрещните склонове. Вятърът подмяташе рязко балона, но старият воин дори не го забелязваше, вкопчен във въжената стълба, привързана към коприната. Опитваше да се изкачи по нея, но гигантското кълбо се наклони опасно от тежестта му.

Да, вече виждаше и над хълмовете. Всички бяха на десния фланг! Александър бе изтеглил всичките си резерви от левия, за да укрепи центъра! Десният фланг на хората беше неимоверно силен, но отляво... та там нямаха нищо!

Извади от джоба си въглен и започна да рисува припряно скица на силите, които бе разположил Александър. Уви я в камъче и погледна към земята, от която го делиха трийсетина метра.

Балонът вече се спускаше полека, но нямаше време за бавене. Пага забеляза къде стоеше Кубар и запрати топката пергамент към него. Щом изпълни задачата си, пак съсредоточи цялото си внимание в битката.

Всичко бе се променило! Разколебани, хората отстъпваха! За миг изпадна в недоумение — нямаше никаква забележима причина. Нали само преди мигове изтласкваха гаварниците?

И тогава се досети. Почти сто хиляди чифта очи сега бяха насочени към него. За едната половина от наблюдаващите балонът беше символ на чудноватата мощ на техния тауг, от който черпят храброст и упование. Но за останалите сигурно беше ново страшно оръжие. Ужасът бе изцедил смелостта от душите им.

Чу диви викове отдясно. Двадесет хиляди гаварници се втурнаха като езеро, разбило бент — право към левия фланг на врага. Кубар яздеше начело.

— Стойте! Трябва да ги възпрете! — ревеше с пълни гърди Александър.

Но безредната тълпа от бегълци го подминаваше, като отнесе и повечето му съратници от щаба.

Дръпна юздите на Буцефал и препусна нагоре по хълма, изпреварил само с няколко крачки своята пришпорвана от паниката армия.

Щом се изкачи на билото, огледа набързо полето. Половината му войски се разбягваха в пълен хаос, захвърлили неудобните си копия, и пицяха от ужас пред безмилостно преследващите ги плътни редици от гафове. Нямаше никаква възможност да задържат тази позиция. Мъжете претичваха край него като слепи. Досега таеше капчица надежда в душата си, че ако застане пред погледите на всички,

разгромените отряди ще се засрамят от примера му и ще се съберат отново за съпротива. Само че те не бяха ветерани от една дузина тежки битки. Просто не го виждаха.

Парменион го доближи в галоп, Александър забеляза страха и в неговите очи.

— Да ни спасят боговете, какво беше онова нещо? — провикна се дебелакът и посочи към отсрещните възвишения, където балонът вече бавно се скриваше от погледите им.

— В кошницата отдолу имаше един гаф — изръмжа пълководецът. — Измислили са приспособление, за да огледат къде сме скрили резервите си. Ех, да беше и Аристотел тук...

Но след толкова хилядолетия едва ли някой дори знаеше къде е бил погребан, сети се македонецът.

— Вкарай подкрепленията в боя! — пронизително изкрещя Парменион. — Няма друг изход!

Александър се обърна към двадесетте хиляди мъже, които не помръдваха от стегнатия си строй. Знаеше, че ще наруши прастаро военачалническо правило — никога не се опитвай да се спасиш от поражение, като пожертваш резервите си. Но съзнаваше и още нещо. Поведете ли онези войници в отстъпление, те ще побегнат така, че никой не би успял да ги спре. А нападащите гафове вече се катереха по хълмовете отляво. След броени минути щяха да препречат пътя към небесния кораб и пустинята зад него. Трябваше да реши всичко тук и сега.

— Парменион, върви при тях. Поведи ги и се постарай да удариш онези гафове по фланга. Разкъсай строя им. Разбра ли ме? Смажи ги!

— Ти къде отиваш?! — изохка дебелакът.

— Имаме конните отряди при резервния команден пункт отвъд следващата долина. Може би ще успее да събере там рисите и киевантите. Те са корави мъже и ще разберат, че трябва да се опълчат на гафовете! Ще се опитам да удържа центъра, докато дойдете. Хайде, по-живо!

Парменион се взря в очите на своя повелител и видя нещо, от което хладна тръпка на уплаха сви сърцето му. Пресегна се от седлото, сграбчи Александър за раменете и го прегърна до задушаване. После обърна коня и препусна надолу по склона.

— Разпръснахме ги! — изрева Арн. — Погледнете ги само как бягат!

Начело на настъпващата колона Кубар и офицерите му се изкачиха на хълма. Виждаха хиляди хора, тичащи във всички посоки. Левият им фланг се бе разпаднал, но това беше само половината им армия. Погледна към резервите на Александър, струпани като тъмна плътна маса в далечината. И там по някой се изплъзваше от задните редици, но строят не се разпадаше. Неколцина конници препускаха край колоните и където минаваха, хората потегляха напред. Скорошното стълкновение беше неизбежно.

Кубар се двоумеше. Продължеше ли атаката през разбития фланг на хората, щеше да стигне до укрепленията в тила им. Проникнеше ли и през тях, преди Александър отново да е събрал войските за отпор, победата във войната беше сигурна за гаварниците. И все пак се колебаеше. Да се обърне ли срещу настъпващите откъм лявата му страна резерви или да продължи натиска напред? Ако успееше да разгроми и подкрепленията, щеше да постигне само частичен успех. Можеше и да оголи фланга си, но да стигне до рудовоза и да лиши хората от всякаква надежда за спасение. Право пред него, на по-малко от верста, рехавата линия от пехота, подкрепена от цялата конница на хората, се строяваше във фаланги, за да му прегради пътя. Друг кавалерийски отряд се събираше около палатката, която сигурно беше на техния предводител.

Александър е там, трябва да се добере до Александър!

— Напред!

— Кубар, ще ни ударят отстрани!

— Не бива да помръднем оттук — извика Александър, — докато дойдат подкрепленията!

Конният отряд се разгърна за атака край двете изтощени фаланги.

— Още се движат в колона — отекваше гласът на пълководеца. — Ще ги ударим челно, за да ги забавим. Все още можем да победим, ако Парменион стовари резервите с все сила по фланга им!

Погледна през рамо — и вторият отряд кавалерия се престоляваше отляво.

А хората от щаба се бяха скупчили в палатката и около нея, събираха купищата пергаменти, които неизменно се трупат във всяка армия. Трескаво ги хвърляха в една каруца, за да спасят скъпоценните планове и сведения.

Македонецът забеляза, че Ярослав се промушваше край бягащите войници по-назад и дърпаше Нева да не изостане. Александър си проби път през тълпите, за да отиде при тях.

Нева само го зяпаше безмълвно, а философът стискаше извитите й назад ръце, сякаш за да й попречи да направи някоя глупост.

— Вече всичко е наред! — провикна се той.

Александър си каза, че е твърде странно да чуе такива думи точно сега, но нямаше време да разпитва. Кимна за сбогом на двамата и се върна при войниците си.

Вражеската колона се разгръщаше, за да се подготви за сражението. Точно в такива моменти армията беше най-уязвима и имаше някаква надежда малобройните отряди на хората да спечелят скъпоценните минути до идването на подкрепленията начело с Парменион.

— По-бързо! — Гласът на Александър се извиси до свиреп писък.

Пехотинците изостанаха, а кавалерията бавно ускоряваше в галоп. Но наистина ли препускаха по-устремно? Струваше му се, че се движат мудро, сякаш времето се проточваше и с всеки удар на сърцето му минаваше двойно по-бавно.

Ето го и таугът — да, той беше, яздеше начело. Най-послед ще се сбъдне мечтата на целия му живот и то в това отчаяно положение! Александър дръпна юздите на коня, за да го насочи леко надясно.

Успяваха да сварят колоната неподготвена за атаката. А някои от гафовете, разпалени до безразсъдство, се изтръгнаха от строя и се втурнаха поотделно към хората, крещейки родовите си имена. Първите метателни копия литнаха, последвани от още и накрая в небето се издигна истинска буря от дърво и стомана. Александър вдигна щита високо над главата си. Едно острие се заби в него и заседна. Той захвърли вече безполезния щит и насочи копието. Стегна цялото си тяло в очакване на сблъсъка.

Конницата се вряза във вражеските редици.

С писъци на ужас и болка стотици ездачи и коне паднаха, повалени от копията или ятаганите. Но напорът им просто помете челото на гафския строй. Изведнъж македонецът усети как Буцефал се заваля настрани. Успя да отскочи от седлото и събори с тяло един гаф. Приведе се и прониза с копието си врага.

Наоколо викаха хора, цвилеха коне, ръмжаха гафове, хвърлящи се към гибелта си. Противниците се вкопчваха в пълния хаос на битката. Никой не можеше да подбира с кого да се бие — линията на стълкновението се люшкеше напред-назад, като че хилядите вбесени бойци се бяха превърнали във въже, което детенце усукваше по прахта.

Александър го виждаше точно пред себе си. До тауга едва ли имаше и десетина крачки.

— Кубар! — изрева македонецът и се напъна да стигне до онзи, в когото вече виждаше свое отражение.

Стори му се, че опитва да се бори с рукнал насреща му потоп. Всичко беше някак забавено. Всеки удар на сърцето разтърсваше гръмовно тялото му. Но непроходимото гъмжило от тела го запращаше ту наляво, ту надясно. Въпреки отчаяните му усилия да срещне гаварнския предводител, не напредваше изобщо. А Кубар изглежда не го виждаше.

Александър се биеше за живота си, както никога не си бе представял, че ще му се случи. Навсякъде край него рисите и киевантите падаха с десетки наведнъж. Отбраната на хората се тътреше назад, подмятана като тресчица върху запенения гребен на кървава вълна. Но никой не трепваше.

Македонецът се препъна в нечие тяло. Покрит с броня гаф се извиси над него, вдигнал ятагана си за последния удар. И след миг от гърдите на врага щръкна дръжката на копие, а няколко ръце забързано се вкопчиха в пълководеца и го издърпаха обратно в относителната безопасност на фалангата.

Изобщо не успяваше да мисли. Шумът на сражението стана толкова оглушителен, че сякаш наоколо цареше звъняща тишина. Един боец се обърна към Александър и се опита да надвика врявата и трясъците, но не се чуваха никакви думи. После мъжът падна с разбита от копие глава.

Забеляза, че вече са на хълма, изведнъж се озова до командирската палатка, а неговите воители се събираха в тази най-висока точка на околността за последен отчаян отпор.

Отново литнаха копия, затъмниха за миг слънцето и се стовариха отгоре им. Нямаше болка, само зашеметяващ удар в главата и македонецът пак се свлече на земята.

Не би повярвал, ако някой му кажеше преди минути, че тътенът на битката може още да се усили. Сега се боеше земята под него да не се разцепи от тези гръмовни звуци.

Вълна от налитащи гафове премина над него, само за да бъде изблъскана обратно след секунди. Александър се напъваше мъчително да стане.

Неколцина войници се събраха около него и като че крещяха истерично, но той не ги чуваше. Уплаши се да не полудява или ударът по главата да не го е лишил от слух.

Зяпна ги недоумяващо. Мъжете го изправиха и му сочеха нещо, но пак не ги разбираше. Повлякоха го назад към палатката и там с изумление видя Буцефал — жив, макар и с няколко кървящи рани. Как животното бе се измъкнало от битката и, водено от незнаен инстинкт, бе се върнало тук, Александър не се и опита да проумее. Победен за миг от чувствата си, той изхлипа.

Войниците наоколо се сбутаха да го вдигнат върху седлото. Сведе поглед към лицата им и май за пръв път осъзна толкова отчетливо, че повечето са недорасли хлапаци, ужасени, но понесени от дивото опиянение на боя. Един от тях му подаде меча, а след секунда повечето паднаха пронизани от копия.

Купчината мъже около него се смалчаваше до жалка останка от някога гордите фаланги, тръгнали на първия си поход с него. Александър видя висок кльоцав младеж, когото Парменион често и с особено удоволствие хокаше, защото не различаваше лявото от дясното. Сега стоеше най-отпред, понесъл пръта с мръсния парцал, останал от знамето на рисите. С дясната си ръка размахваше тежък гафски ятаган, обезумял от ярост и отчаяние. Край него бяха няколко десетки войници, последните оцелели от този отряд.

Чак сега македонецът разбра защо му викаха и сочеха надясно. Саможертвата на конницата на рисите и киевантите не беше напразна. Най-сетне Парменион атакуваше.

Подкрепленията тичаха стръвно в линия, дълга поне половин верста, насочили копията си към гафовете, които се извъртяха да ги пресрещнат. Тъмният облак от копия за кой ли път изпълни въздуха и на Александър му се стори, че всички мъже в първите редици рухнаха, но армията не спря устрема си, газейки телата им. Тогава хилядите воини се сблъскаха.

И изведнъж натискът при него и защитниците му спря — гафовете се престорояваха да отблъснат новата заплаха. Пълководецът забеляза, че хората около него се озъртат. Той също погледна назад и видя смаян, че побягналите по-рано отряди започваха да се хвърлят обратно в сражението. Липсваха повече от половината войници, защото слабодушните завинаги бяха загубили желание да се изправят срещу враговете си. Но поне десет-дванадесет отряда, някои от по петдесет, други с поне двеста-триста души в тях, се стичаха да засилят редиците край Александър. Водената от него бясна съпротива им бе дала време да се спрат и организират под следващия рид. Явно бяха разбрали, че не всичко е загубено и се връщаха под знамената му.

Погледът му отново зашари по земята наоколо. Покриваше я кървав килим от мъртви и смъртно ранени.

— Македонци мои... — прошепна той.

Усети топла струйка по лицето си и разсеяно се опита да я изтрие. Ръцете му лепнеха и щом ги доближи до очите си, видя, че са целите червени. Не беше сигурен дали кръвта е негова или е от някой противник, защото кръвта на гафовете изобщо не се различаваше по цвят от неговата.

Гаварниците... Къде е този Кубар? Време е да се срещнат и да решат изхода от войната веднъж завинаги. Като насън се опита да смуши Буцефал. Внезапно си представи, че язди нагоре по стръмна планина към изгарящо слънце, чийто нажежен до бяло кръг се въртете неспирно... после мракът го погълна.

В мониторната зала витаеше твърде мрачно настроение. Скоро цели финансови империи щяха да сменят собствениците си, приближаваше критичният миг в играта. А сцените на екраните представляваха невъобразима касапница. Според приблизителните оценки по една трета от войниците в двете армии бяха паднали в битката. И накрая не победата на някоя от войските, а пълното изтощение прекъсна схватките. Всички се свличаха на удържаните досега позиции, защото не искаха да отстъпят нито метър. Видя се, че никой не спечели решаващо предимство. Бяха се избивали, без да постигнат нищо, в долините между гафската столица и разбития рудовоз.

Играчите запазиха напрегнато мълчание, дори когато се увериха, че свирепата битка е затихнала поне за малко, преди клането да започне отново. Нито гаварниците, нито хората сред коховете бяха очаквали подобна гледка. Никой не си и представяше дори, че играта ще стигне до подобна кървава развръзка, без никой от враговете да признае поражението си, за да се оттегли с чест и войната да свърши.

Всъщност, бяха се надявали Александър или Кубар да докажат, че превъзхождат другия пълководец. Но според израза на Зола, който беше любител и на надбягванията, „финишираха нос до нос“. Колкото и различни да бяха бойните похвати на двете армии, оказаха се съвсем равностойни, също като своите главнокомандващи.

Сега или никога, каза си Корбин. Почти изпадна във вцепенение, защото виждаше нови и нови доказателства, че Александър не е под въздействието на веществото, което трябваше да повлияе на нервната му система. А замисълът беше толкова прост — само една чаша и скоро леката упойка щеше да смути разсъдъка и волята на македонца.

Само това трябваше да направи тя, да поднесе чашата! Войските се биха до пълно изчерпване на силите, а сега оставаше Александър да падне в боя и всичко да свърши. Защото Корбин бе анализирал

внимателно характера му и знаеше, че е назрял моментът за величествения жест.

Затъмнението отмина и изтощените воители се надигаха сковано от сън. Едни срещу други, петдесет хиляди човека и гафове се строяваха мудро. А иззад редиците им се чуваха страшни звуци — хиляди ранени стенеха и виеха, докато чакаха лечителите да стигнат и до тях. Мъртвите поне мълчаха. Единственият знак за присъствието им на полесражението беше тежката сладникава воня, засилваща се заедно с жегата.

Александър крачеше край редиците и тук-там се спираше да размени по някоя дума със зашеметените мъже. Понякога коленичеше да хване ръката на умиращ воин или се стараше да вдъхне спокойствие на пехотинец, почти загубил ума си от онова, което бе видял и извършил.

— Вече са ветерани — прошепна му Парменион, когато се отдалечиха от около осемдесетте бойци — остатъка от до вчера гордите фаланги на рисите и киевантите.

— Но на каква цена?... — отвърна Александър. — Стигнаха до предела на силите и разума си, дори го преминаха. Те не са македонци, родени и обучени за война, готови да умрат с моето име на уста.

Последните думи изрече с безкрайна тъга и бившият страж забеляза изумен сълзи в очите на своя повелител. И преди бе виждал Александър да скърби за загинал приятел, дори за убит кон, но сега беше съвсем друго.

Пълководецът се обърна след миг с усмивка към помощника си.

— Питал ли си се защо боговете позволиха да се случи всичко това?

Разпери ръце, сякаш за да обхване цялото бойно поле.

— Кои? Нашите или боговете на този свят?

— Които ще да са. От всички ми се гади и ги проклинам от цялата си душа!

Отново се сети за Дарий и чак сега му се стори, че разбира какво е изпитал онзи нещастен цар на персите... изоставен от всички, обърнал лицето си към небето и умрял.

— Аз обаче ще си изиграя ролята за всички тях — добави тихо, взрял се в очите на Парменион.

— Какво искаш да кажеш, повелителю?

Но Александър вече се обръщаше да огледа изтощените си войници, строени за нова битка.

— Мислиш ли, че изобщо съзират някакво величие в това?

Дебелакът също се взря в редиците.

Толкова ясно си спомняше полесраженията от един друг свят. Но този път паметта му не беше замъглена с погълнатата кана вино в някоя кръчма, където трупаше измислица върху лъжа, за да изкръпка още малко безплатно пиене или да привлече вниманието на зяпнало от учудване момиче. Не, сега помнеше всичко, както беше наистина. Иса, където се изправиха срещу копията на сякаш безбройните перси. Или превземането на Тир — неговият племенник, още момче, комуто бяха отсекли ръката и кърпеше до смърт, докато Парменион непохватно се опитваше да запуши раната с парцал. Или непоносимата пронизваща болка от стрелата в Бактрия, която го лиши от едното му око...

Взираше се в лицата на тези мъже и всичко си спомняше — онзи ужас, който сякаш щеше да му разкъса вътрешностите и после го караше да пици нощем, връщайки се с всеки кошмар.

Обърна се към своя цар, на чийто баща бе служил първо и след когото извървя две хиляди левги по Земята, за да го последва накрая през небесата.

— Виждат каквото величие е достъпно и за моя ум — каза Парменион след малко. — И каквото ще има в писанията на някой историк или в разказите на старците край огъня. Но ти си Александър Велики и за тебе светът е друг.

Пълководецът се озърна към Ярослав, който само вдигна рамене. Александър кимна и пак се загледа във войниците си, а лицето му беше сгряно от усмивка.

— За тях беше достатъчно — изрече сдържано. — Сега тази битка е моя. Време е аз да изляза на сцената. Парменион, изпрати вестonosец при гафовете. Нека предаде от мен на тауг Кубар, че ще се бия с него сам и пеша в долината, между позициите на нашите армии. Така ще приключим веднъж завинаги с тази война.

— Повелителю, полудя ли?! — възкликна дебелакът. — Та ти си ранен, дълго беше в несвѣст! А искаш да си премериш силите с гаф!

Вярно, не им се дадохме, но нали точно ти все повтаряше — побеждаваме ги, ако се сражаваме единни, иначе в единоборствата сме обречени?

— Само направи както искам от тебе — натърти Александър със загадъчно и малко отчуждено изражение. — Ще бъде като пред портите на Илион.

Погледна към Олимп и се усмихна.

— Господарю мой тауг, не приемай! — извика Арн. — Вече ги натикахме в ъгъла. Още една битка и ще ги довършим!

— И какво? Загубихме една трета от бойците си. Искан ли ти се да се простим с още една трета, за да стигнем до победния край? Помисли за цената, добре помисли! Онези хора отсреща вече ни доказаха за какво ги бива. Стотина поколения наред вие — благородниците, сте ги тормозили, водени единствено от презрение. Накрая те се надигнаха и проявиха храброст, достойна за гаварнци. За мен всичко вече е решено.

— Не разбирам словата ти.

Но Кубар обърна гръб и каза на самотния човешки воин, застанал пред него:

— Предай на своя предводител Александър, че ще изляза на двубой с него.

— Мигът приближава — тихо промълви Ярослав.

— Зная, но първо имам да изпълня един дълг.

Александър закрочи нагоре по склона към палатката, около която кипеше свирепа схватка само преди няколко часа.

Влезе и мина в задната половина. Знаеше, че трябваше да я отпрати по-надалеч оттук, може би в града около рудовоза, но вътрешният глас му подсказа да не прави това.

Лиала стана, щом го видя.

— Сигурно вече знаеш какво ми предстои — благо каза македонецът.

— Зная, Искандер. Ти си като него, а той прилича на тебе. Затова зная.

— Само исках да ти кажа...

Александър се запъна. Тя пристъпи към него.

— Такава е съдбата ти, о, тауг на хората! Разбира се, знаеш какво е желанието ми — Кубар да съхрани живота си. Но сърцето ми се къса и за тебе. Ако ти победиш, ще прозреш цялото бреме, налегнало плещите му. А ако той те победи, ще живее с чувство, каквото никой не би искал да изпита. Има един прастар гаварнски обичай — продължи Лиала тихо и се пресегна към чашата с вино на масата. — Знаех, че ще дойдеш при мен, преди да направиш неизбежното. Жена от моята раса може да поднесе чаша само на своя съпруг, любим или на своите братя. Чудно, но колкото и да сме различни, чувствам те като брат, а и толкова приличаш на моя любим. Пий, Искандер.

Той вдигна чашата към устните си, а тя му се усмихна и в погледа ѝ се четеше съчувствие.

— Искандер — прошепна Лиала, — който и да победи от вас двамата, аз ще скърбя. И нека казва който иска, че погазих честта си на гаварнка, като станах първата, приела човек за свой близък.

— Вече накарах Парменион и Ярослав да ми се закълнат, че ако двубоят завърши зле за нас, ще те освободят незабавно. Кажи на Кубар...

Македонецът отново не можа да се сети за нужните думи.

— Мисля, че знам какво да му кажа — прошепна гаварнката. — Сега ме остави, Искандер.

Тя се обърна, закрила лицето си с длани, и зарида. Александър излезе под ярките лъчи на слънцето.

— Ако загина — заговори спокойно на строените пред него мъже, — с това войната свършва. Парменион, не позволявай на хората ни да вършат глупости. Поискай примирие и се срещни с Кубар. Опитай се да постигнеш възможно най-добрите условия за мир, после се оттеглете. Дори да загубим днес, в този свят никога няма да е както преди. Хората пак ще имат своите хълмове и смея да предскажа, че никой гаф не ще си позволи да нарушава спокойствието им. Сигурно след време ще има войни, но гафовете повече няма да ни презират. Разбрахте ли ме? — Той се усмихна на Ярослав. — Не ме интересува какво си мислиш и какво би искал да ми кажеш. Двубоят ще е до смърт. Онова, което ти ми разкри сутринта... — Александър помълча. — Само ако бях разбрал по-рано в какво са ме натикали. Но миналото няма да се върне, затова трябва да се бия с Кубар.

— Не е неизбежно — кротко възрази Ярослав.

— Напротив, дори само за да съхраним двамата честта си. Всъщност в това се криеше разковничето от самото начало. И тук ще свърши.

— Повелителю...

Македонецът погледна Нева, която стоеше настрани, пазена от стражи по заповед на Ярослав. Не беше сега времето за подобни сцени пред очите на събраните воители. Без да й каже дума, той се извърна и когато безумните й вопли отекнаха над полето, старият учен махна с ръка на стражите да я отведат.

За пръв път от началото на играта студените пръсти на страха се вкопчиха свирепо в сърцето на Корбин. Ами ако нещо се обърка точно сега? Не, невъзможно е. Преди минути чу трите кратки сигнала по съобщителната си присадка. Веществото вече беше в организма на Александър и оказваше коварното си въздействие.

— Ще го направят. Наистина ще го направят! — възбудено викна Зола, удряйки с юмруци по облегалките на креслото си.

— Вижте, вижте, излизат за единоборство...

Габлона забрави опасенията си и заедно с всички впи поглед в екраните. Играчите се смълчаха, сякаш всеки звук би могъл да предреши ставащото долу на Колбард. Включените на максимално увеличение камери на Олимп и безпилотните наблюдатели се насочиха към полето между армиите.

— Ех, защо Зердж и Алдин не могат да видят това! — въздъхна Йешна.

— Плащаме им да се занимават с апаратурата, а не да зяпат — студено отвърна Корбин. — Затова са там наблизо. Сега млъкнете, вървят един към друг!

Кубар вече забавяше крачка. В дясната си ръка държеше метателно копие. Александър носеше същото оръжие, взето от убит гаварнец.

Двамата спряха на десетина метра един от друг.

— Най-сетне се срещнахме, тауг Кубар.

Македонецът изричаше трудно думите на чуждия език.

За Кубар всички хора бяха дребосъци, а този пред него не беше величествен на ръст дори сред съплеменниците си. Но само външно...

Най-после стоеше пред равния нему сред човеците, който, ако бе живял достатъчно дълго, щял да обедини половината Земя две хиляди години по-рано, отколкото се случило.

— Долавям, че и ти вече разбираш смисъла на ставащото.

Александър кимна печално.

— Не виждаш ли друг възможен изход от този сблъсък?

— Няма друг изход. Трябва да се бием до смърт. Двата ни народа твърде дълго си причиняваха страдания, а ние сме изкупителната жертва, каквото и да си мислят други. Вчера десетки хиляди загинаха по наша заповед, а сега един от нас ще умре според техния завет.

— Моят народ вярва — каза Кубар, — че на война трябва да търсиш противник, който да направи гибелта ти почетна. И ние се намерихме, Искандер. Е, значи до смърт?

Човекът кимна. Вдигна копието и гаварнецът повтори жеста му.

Нито звук — последните промърморени думи затихнаха. Двете фигури на екраните се обикаляха.

Човекът се престори, че ще нападне отстрани, Кубар се извъртя и отстъпи, свалил ниско щита си, за да се пази. Копието бе вдигнато високо в дясната му ръка, готово за удар. Александър се отдръпна.

После отново пристъпи напред снишен, гаварнецът отскочи наляво и замахна с копието като с меч. Бойците отново се разделиха.

Изведнъж ксарнът завъртя креслото си към един от страничните пултове, на чиито монитори непрекъснато постъпваха нови данни. Коховете не му обърнаха никакво внимание. Дори мигновено разсейване би могло да означава, че ще пропуснат смъртоносния удар.

— Господа, имаме проблем! — писна насекомоподобният арбитър на играта.

Другите му извикаха да млъкне.

— Господа, обажда се Алдин, имаме сериозен проблем!

Внезапно образите на екраните започнаха да примигват и подобно на всички заклетни запалянковци в историята на своите раси, коховете почти изпаднаха в истерия — лишаваха ги от върховното преживяване!

Но крясъците им се загубиха в рева на алармените системи, екраните угаснаха и на един от тях се появи лицето на Алдин.

— Тревога! — извика вазбата. — Към нас се е насочил патрул на Надзорниците от направление три седем нула две. Струва ми се, че...

В този момент корабът на Надзорниците заглуши всички сигнали.

— Двубоят! — писна Корбин. — Още имаме време. Двубоят, по дяволите!

Но по екраните играеха само хаотично пръснати точки и линии. В залата настана суматоха — някои от коховете вече се блъскаха на изхода, за да стигнат по-бързо до личните си кораби, други врецяха необуздано на ксарна да възстанови предаването. Шестте крайника на арбитъра шареха трескаво по пулта.

— Нищо не мога да направя, Надзорниците пречат. Минутка, минутка, пак приемаме...

Изведнъж изображението отново се появи, отчетливо почти като преди. Александър бе опрял едното си коляно в земята и всички кохове се вцепениха. Кубар бе отметнал торса си назад, готов да довърши човека с копието.

Острието литна напред и македонецът падна върху пръстта с вдигнат над себе си щит. Копието проби метала като хартия.

Гафовете в залата закрещяха диво от радост, макар вече да имаха и друга грижа. Но не... Александър беше жив. Захвърли разцепения щит.

Кубар измъкна ятагана си от ножницата и се нахвърли срещу него. Човекът се претърколи настрани и се изправи със скок. Държеше копието с двете ръце.

Противниците се сблъскаха и за миг изображението сякаш замръзна на екраните. Пълководците на гафовете и хората като че се вцепениха в смъртоносна прегръдка.

Тялото на Кубар се изопна и политна назад. Всеобщ вопъл се изтръгна от гърлата на коховете.

Бавно, мъчително бавно гаварнецът се свлече на колене, стиснал дръжката на забитото в гърдите му копие. Падна на хълбок и не помръдна повече.

Други камери показваха панорама на цялото поле — гафската армия се разбягваше. И като тласнати от гигантска ръка, хората се втурнаха надолу по склона, размахали оръжията си. Александър бе победил.

Неочаквано образите отново се разкривиха. За няколко секунди Алдин се появи на всички екрани, но само мърдаше устни беззвучно. И рязка промяна — съвсем друго лице се взираше в коховете.

Надзорник!

Виждаше се само главата му, почти закрыта от маска. Но характерно разположените очи и отвори за дишане стигаха, за да смръзнат от ужас хората и гафовете.

— Говори патрул на Надзорниците — изрече съществото, сякаш мъмреше непослушно дете. — От известно време подозираме, че е нарушено правилото, за ненамеса на първобитните светове. Вашите непохватни опити да прикриете икономическия хаос, възникнал поради тази игра, бяха отдавна засечени от наши агенти. Всички вие ще останете по местата си. Скоро ще се скачим с този кораб. Вложените в играта активи ще бъдат конфискувани, а организаторите й — изпратени за превъзпитание... Говори патрул на Надзорниците...

Ксарнът изключи екраните.

— Обявявам края на играта! — изръмжа той, пръскайки всички с остатъците от последните си три ястия. — Победа за Александър. Всички облози са регистрирани в личния ми компютър. Сега да се махаме оттук!

— Какво?! — изпищя Корбин. — Невъзможно! Александър трябваше да загуби, това е невъзможно!

Не желяеха да го слушат, заети само с паническите си усилия да избягат. Преобръщаха се кресла, чупеха се бутилки, по килимите падаха димящи пури, а най-високопоставените същества в Магелановия облак се блъскаха пред единствения изход. Всички крещяха по личните си комуникатори на роботите в своите кораби да подготвят координатите за скок, който да ги спаси от Надзорниците.

— Не се ли разкараш веднага — кресна Сигма, — ще видиш как превъзпитават онези твари!

Инстинктът за оцеляване най-после надделя и Корбин последва съперника си през вратата. Невъзможно беше да отдели навреме грамадната си яхта от дока в охладителната кула, но можеше да я зарече и да се измъкне със спасителния катер. Разбира се. Надзорниците ще установят, че корабът е негов, но дотогава ще е впрегнал на работа послушните си юристи, за да му стъкмят убедително алиби.

Зави на последния ъгъл и завари Тиа пред входния люк.

— Няма място за тебе, момиче! Катерът побира двама и Регина идва с мен! — изрева Корбин.

— Затова разбих пулта за управление — враждебно отвърна тя. — Знаех си мили чичко, че ще ме изоставиш, но ми е по-приятно да си имам компания.

— Гадна кучка!

Той я изблъска и надникна през отворения люк. Не го лъжеше — пултът беше съсипан безнадеждно.

— Ще те убия!!!

— Да мамиш в игра е едно — развика се и момичето, — а да убиеш своята любовница и трета братовчедка е съвсем друго! Как ще се оправдаеш пред Надзорниците? Цял живот ще останеш за превъзпитание!

Със зверски вопъл той профуча край нея и нахълта в личните си покои. Секунди по-късно се появи, повлякъл полуголата Регина. Двамата изчезнаха в най-близкия коридор.

Тиа остана сама и се заслуша в глухите тътнежи — един след друг корабите на коховете излитаха, за да търсят спасителен изход далеч от Колбард.

След няколко минути в яхтата отново настъпи тишина, чуваше се само слабото бръмчене на обслужващите роботи, заети да оправят бъркотията.

По един от страничните коридор приближаваха стъпки и след малко се появи Сигма.

— Значи е отвлъкъл твоя кораб.

— При това ме заплаши с оръжие.

Двамата се спогледаха усмихнати, сякаш последната подлост на Корбин ги свързваше в таен сговор.

— Да отидем ли в залата, за да видим какво става? — предложи Сигма.

— Друго не ни остава — хладнокръвно отвърна Тиа.

Щом влязоха в празната зала, мъжът отвори шкаф и извади бутилка бренди.

— А, не, нека отворим миумско шампанско за разнообразие.

— От личните запаси на Корбин? Той не предлага от него дори на кохове.

— Дяволите го взели. Заслужихме си шампанското.

Настаниха се един до друг в грамадното кресло, заето допреди малко от ксарна, но едва след като се увериха, че роботите са го почистили идеално.

— Е, да погледнем ли?

Сигма отметна глава назад в буен пристъп на кикот.

— Великолепно, просто великолепно! Двамата с Алдин сте изпипали всяка подробност, дори отвличането на моя кораб! — Тиа също се засмя. — Забележителна работа свършихте. Особено с подправения холозапис как Александър убива Кубар, с предупрежденията на Алдин, дори с онзи фалшив Надзорник. Между другото, как успяхте да го направите?

— После ще ти обясня подробно, историята е интересна. Ще види сега онзи мръсник Корбин дали трябваше да ми дава нищожен един процент и отгоре на всичко да мами вуйчо ми! Моят дял от онова, което му измъкнахме, май е към четиридесет пъти по-голям.

Сигма намигна на съзаклятничката си.

— Пак казвам — чудесно беше! А Корбин си въобразяваше, че ни надхитря и манипулира играта от самото начало, пък двамата с Алдин го водехте за носа на всяка крачка. Видя ли му очите накрая? В името на небесата, дори не зная какво го тормозеше повече — мъката, че едва не си загуби и последната риза от гърба, или страхът от Надзорниците. Добре му натрихте носа на това копеле! Жалко, че само аз и ти ще знаем какво стана.

— Също Алдин и Зердж, но те ще си мълчат.

— Вече има и още двама, които знаят с какво се занимаваха „боговете“.

— Александър и Кубар — промълви Тиа.

Сигма долови странното чувство в гласа ѝ. Не очакваше това от жена, която току-що се нареди сред десетте най-богати кохове в Облака.

— Те още се бият долу — тихо каза и той, приведе се към пулта и включи истинското предаване, фалшивият запис бе започнал още когато противниците вдигнаха оръжията си за първи удар. — За тях е съвсем друго. Не рискуват пари, а живота си. Бог да им помага.

Беше ред на Тиа да забележи тъгата и угризенията му.

Умората вече изцеждаше силите им. Копията отдавна се бяха пречупили и двамата се обикаляха един друг бавно, стиснали мечове в десниците си.

Кубар се опитваше да държи Александър на разстояние с надеждата да го повали със замах отдалеч, а македонецът се стараеше да проникне през защитата на гаварнеца, за да го промуши отдолу.

Не размениха нито дума, всеки оставаше сам с мислите си. Кубар се пренесе мислено на полето в Олер, където сам, с един удар на меч сложи край и на войните за обединението, и на живота на Клиарн.

Когато заби острието в своя брат, отрязва от сърцето си и последния остатък надежда, че ще намери радост и щастие в живота. Къде ли беше Клиарн сега? Братът, които накрая се изправи срещу него, защото вярваше, че е отсъдил мъдро — трябваше да съхрани отколешното господство на благородниците. Къде беше сянката на брата, когото прати в отвъдното, за да премахне враждите в цял един свят? Защо Невидимата светлина поиска такава цена от Кубар? Взря се уморено в Александър, когото измъчваха подобни мисли.

Дарий... Най-последно. Онова преследване по високите плата, през Иса и равнините на Гавгамела най-сетне стигна до своя завършек. Виждаше Дарий — от него бе се отрекла собствената му майка, за да обяви Александър за сина, когото е трябвало да роди. Дарий, чиято жена дойде в леглото на македонския цар и по своя воля поиска да зачене от него син, достоен да бъде владетел.

Но не, та нали всички те бяха отдавна разпръснат прах? Пет хиляди години... Сега виждаше пред себе си тауга. Дали не са на полето пред Илион? И какво ли ще каже сега Ахил, докато се сражават пред погледите на боговете?

Боговете...

Мечът на Кубар изсвистя надолу, Александър се наведе и отскочи надясно.

Ето я тази възможност, Кубар беше беззащитен, но Александър виждаше очите на Дарий, докато нанасяше удара. Неговите очи...

Гаварнецът се олюля и мечът падна от изтръпналата му ръка, когато острието в ръката на човека проряза дълга рана по ребрата му, а после се отдръпна за последния удар в гърлото, след който всичко щеше да свърши. Чуваше хилядите гласове в гръмовен общ вик — от

едната страна на тържество, от другата на страх и болка. Съдбата на множеството сякаш висеше на върха на един меч.

Къде ли беше Клиарн, смееше ли се сега? О, не, неговият любим брат сега ридаше за страданието на Кубар, който след миг щеше да се прости с живота.

Очите на Дарий...

Острието се дръпна още по-назад, подобно на змия, навиваща стегнатите си пръстени, преди да забие зъби в плътта. И застина там сред спрялото време.

— Дарий!...

Мечът блесна, но нямаше ледена болка, нямаше внезапно спуснала се нощ.

Александър заби острието с такава ужасна мощ в пръстта, че то се откъсна от дръжката.

Остана наведен за миг, сякаш не му стигаше въздух, но Кубар чу сподавените ридания. Гласовете наоколо заглъхнаха.

— Край! — изхърка македонецът и вдигна глава. — Веднъж казах, че само цар може да убие друг цар. Но сега пък казвам, че само цар може да пощади друг цар.

Кубар се взираше в човека. Този пред него накрая стигна до прозренията на гаварниците и изведнъж предводителят се увери, че също е започнал да разбира хората.

— А войната?

— Свърши.

— Какви ще бъдат условията ти?

— Каквото завзехме, остава наше. Вие запазвате своето.

Кубар погледна над главата му към далечния рудовоз и Александър също се обърна натам.

— Това е единственият източник на метал в целия континент — тихо каза гаварнецът. — Ще запазите ли и него за себе си?

— Твоят народ го е владял две хиляди години. Но нали затова е търговията?

Предводителят се съгласи, че така ще е справедливо.

— Кажи ми, Александре, научи ли вече за боговете, измислили всичко това?

Човекът кимна.

— С нищо не са по-добри от боговете по мое време. На онези се покланях и желях да им подражавам. Но тези тук... — Озърна се към Олимп. — Техният вестоносец Алдин и съучастникът му на този свят сега са в моя лагер. Разказаха ми всичко точно преди да изляза за двубоя с тебе. Както се оказа, моята любовница трябвало да ми сипе отрова. Алдин ѝ попречил, а после подлъгал боговете, че все пак съм погълнал отровата. Не ми се вярва, че боговете ще останат много доволни от забавлението си.

— Вие — хората, имате една ругатня: „Ами да се шибат, като не им харесва“. Съвсем на място си е за онези негодници.

Александър се усмихна на владетеля, когото можеше да разбере. Най-сетне срещна равен на себе си.

— Пак ще говорим — каза му меко. — Ще си разменяме предания, трупани пет хилядолетия. Ела при мен, щом настъпи затъмнението. Ще видиш някого, срещата с когото се надявам да те направи щастлив.

Двамата се обърнаха и тръгнаха всеки към своята армия.

18

— Значи и ти си участвал? — попита Александър.

Засменият Ярослав завъртя глава.

— Бих се изразил иначе. Случи се така, че написах една книга за този изкуствен пръстен, още когато бях учител. С Алдин се познаваме отдавна. Навремето си мислех, че и от него ще излезе учен, но той се захвана с проклетия занаят на вазба. Замислял този удар от години. Постарал се моята книга да попадне в ръцете на Корбин. Онзи налупал стръвта и Алдин побърза да ме домъкне тук. Да си призная, много ми беше забавно да се правя на пророк.

— Но защо нищо не ми обясни, когато се срещнахме?

— Бяхме сигурни, че Корбин е заръчал някому от местните да те убие и не искахме да рискуваме.

— И все пак — защо? — намеси се Кубар и опря юмруци на масата.

Погледна с укор двамата вазби, седнали от другата страна.

— Нека обясня — започна Алдин. — Двата народа бяха затънали във вековния си застои. Хората бяха направо пропаднали — враждуващи помежду си разбойници, а гаварниците не можеха да се отърват от вкоренената се феодална система. Същността на тази война беше в пълното преобразяване на двете общества. Вярно, на твърде висока цена, но нека го кажа така — платихте за бъдещето си. Ето, че през последните трийсетина дни започнахте да търгувате помежду си. И се научихте на взаимно уважение. Присъствието на Ярослав беше само допълнителна застраховка „боговете“ да не се намесват повече, след като подготвиха почвата.

— А нима вие двамата не се намесвахте? — тихо се обади Лиала.

Алдин само разпери ръце смутено.

— Ти какво би предпочела — нашата намеса или онази упойка, която Нева трябваше да поднесе на Александър?

Кубар поклати глава. Немалко гаварници биха предпочели смазваща победа, имаше и достатъчно недоволни сред хората.

Тепърва трябваше да се оправя и с Арн. Но сега имаше достатъчно време за всичко.

— А какво стана с тази Нева?

— Убихте ли я? — сърдито промърмори Пага. — Само тази участ заслужава.

Александър сви рамене.

— Алдин я зарязал на съседния континент, отвъд преградната стена.

— Там има ли хора? — попита оръженосецът.

— О, да, но да знаете срещу кого трябва да се сражават... — подсмихна се Алдин. — Едни грамадни твари, които приличат на гущери. Много обичат да принасят хора в жертва! Ето изчадия, които заслужават добър урок...

Александър и Кубар вече се споглеждаха.

— Марлоу — прошепна Ярослав.

Гаварнският предводител кимна с одобрение, когато Ярослав извика на някого да му донесе свитъка с картите от съседната палатка.

Алдин и Зердж се наканиха да тръгват, двамата владетели дойдоха при тях.

— Май никога няма да научим цялата истина — подхвърли Александър, а в ъгълчетата на устните му играеше сянка на усмивка. — Но Ярослав ми разказа достатъчно в навечерието на голямата битка. Не се сърдя нито на вас, нито на вашите богове, защото ми дадохте нов живот и цял един свят, който да обединя. Мечтата се сбъдва отново.

Кубар кимна мълчаливо за сбогом на двамата вазби. Алдин се озърна още веднъж на излизане — владетелите вече се бяха надвесили над картата. Лиала стоеше зад тях и вазбата забеляза, че е хванала ръката на Кубар.

Алдин и Зердж тръгнаха по тунелите под рудовоза, които щяха да ги отведат до дока от външната страна на Колбард. Тъкмо свърнаха към главния коридор и се натъкнаха на Парменион, подканящ някого да върви по-бързо.

Макар да бе свикнал с двамата вестоносци на боговете, дебелакът отстъпи крачка в първия миг.

Изръмжа някаква ругатня и ги подмина, а зад него вървеше стройна млада жена.

— Коя е тази? — попита Алдин, когато момичето побърза да се отдалечи от непознатите.

Парменион поспря и му се ухили.

— Срегнах я тая сутрин в лагера на аварите. Представи си само, казва се Роксана! И си помислих: „Че защо пък да не ги запозная...“ Е, нали се сещаш.

Дебелият генерал пак промърмори нещо неразбрано и продължи по пътя си.

— Дано твоите богове те закрилят! — извика Зердж след него.

— Ама че богове... — изпръхтя Парменион. — Предпочитам да се осланям на Александър.

След миг се скри от погледите им.

Няколко часа по-късно възбите стигнаха до дока, който и Кубар бе открил по време на дългия си подземен преход. Набраха кода за достъп, входният люк на кораба се отвори и те влязоха. Нямаше и помен от Първобродниците, за които разказваше Виргт. Но мисълта за тях направо омайваше Алдин. Вече виждаше интересни възможности...

В цялата плетеница от събития само едно си оставаше загадка за него. Как старият мъдрец на гаварниците бе научил за повелителите на това място? Че и измислил как да общува с тях, за да разкрие къде са коховете и какво вършат.

Бе попитал Зердж, но и неговият приятел призна невежеството си. Можеше само да предположи, че Букха е имал своя игра в играта, още преди да го посветят накрая в замисъла си.

Поне с Корбин беше свършено. Нямаха представа къде се крие. Всъщност повечето кохове се бяха пръснали из неznайни убежища. Сега оставаше само да установят контрол над собствеността на Габлона. Алдин имаше намерение да се посвети на заслужен отдих, каквито планове кроеше от години. Този път нямаше да се притеснява ще получи ли процентите си.

Двамата със Зердж влязоха в главната зала на кораба — техният таен център през последните дни на играта.

— По дяволите, Алдине, няма ли да прибереш най-послед този недодялан Надзорник? — извика гаварнецът, след като едва не се спъна в триметровия андроид, проснат на пода.

— Доста ми е симпатичен. Пък и знае ли човек... Току-виж пак ни потрябва.

— От него тръпки ме полазват по гърба.

— Добре де, добре.

Алдин изрече поредица от команди и андроидът се раздвижи. Пропълзя през люка към задния склад, но не пропусна да се повайка, че никой не го уважавал.

— Е, ти си оправи живота — каза Зердж и отвори бутилка миумско шампанско.

— Да, номерът мина. Още никой не се е усетил. И сега треперят, свират се из дупките си от единия край на Облака до другия. Ще минат поне две-три години, докато някой разбере, че Тиа държи основния пакет акции във всички корпорации, които уж минаха от едни ръце в други. А пък аз скътах контрола над поне петдесетина планети.

— И накрая си го върна на онзи гад Корбин.

— Тъхь...

Алдин се облегна в креслото и вдиша дълбоко дима от една скъпоценна пура, каквито пушеше Габлона. Зердж се зае да набира координатите за скок в навигационния компютър.

— Ти наистина ли смяташ да безделничиш?

Алдин се усмихна на стария си приятел.

— Колкото и ти.

— Знаеш ли, Сигма спомена нещо за едно малко частно начинание...

— Целият съм в слух.

— После, после...

Гаварнецът натисна последния клавиш, корабът се отдели от Колбард и започна да се отдалечава. Тъмната повърхност на пръстена още запълваше обзорните екрани.

Когато скоростта нарасна достатъчно, излязоха от сянката на колосалното съоръжение и слънцето изпълни залата със светлината си. Простиращият се на няколко милиона километра Колбард се рееше над тях — сияещ кръг от синьо и зелено, изпъстрен тук-там с бяло, на фона на безкрайния мрак.

— Какво беше онова за Марлоу? — попита Зердж, настанил се удобно в креслото, за да се наслаждава на най-великолепната гледка в Облака.

— Бил е един от древните писатели на Земята. — Алдин погледна с неволна усмивка пръстена, където бяха Александър и Кубар, после изрече: — „Дайте ми карта, за да видя какво остана да покоря от този свят!“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.